

Lokal undervisningsplan på SOSU H

Social- og sundhedsassistent

Grundforløb 2 og Hovedforløb

Indhold

1. Generelt for SOSU H.....	5
1.1 Praktiske oplysninger	5
1.2 SOSU H's pædagogiske og didaktiske grundlag	6
1.3 Overordnet bestemmelse om elevernes arbejdstid	8
1.4 Overordnede bestemmelser om vurdering af elevernes kompetencer	8
1.5 Generelle eksamensregler	8
1.6 Overgangsordninger	9
2. Uddannelsen Grundforløb 2 og Social- og sundhedsassistent	10
2.1 Social- og sundhedsassistentuddannelsens formål.....	10
2.1.1 Fag på ekspertniveau	11
2.2 SOSU H's pædagogiske og didaktiske og metodiske grundlag	12
2.3 Kriterier for vurdering af elevernes kompetencer og forudsætninger	12
2.4 Undervisning Grundforløb 2 mod social- og sundhedsassistentuddannelsen	13
2.4.1 Fag Grundforløb 2	13
2.4.2 Uddannelsesspecifikt fag 'Social- og sundhedsområdet' Grundforløb 2	13
2.4.3 Grundfag Grundforløb 2	17
2.4.4 Valgfag Grundforløb 2.....	25
2.5 Hovedforløb Social- og sundhedsassistent	25
2.5.1 Erhvervsfaglig kompetence	25
2.5.2 Kompetencemål	25
2.5.3 Hovedforløbets opbygning	26
2.6 Undervisning Social- og sundhedsassistent	28
2.6.1 Fag Social- og sundhedsassistent	28
2.6.2 Bundne uddannelsesspecifikke fag Social- og sundhedsassistent	28
2.6.3 Valgfri uddannelsesspecifikke fag Social- og sundhedsassistent.....	36
2.6.4 Grundfag Social- og sundhedsassistent.....	41
2.6.5 Valgfag Social- og sundhedsassistent.....	47
2.7 Bedømmelsesplan	48
2.8 Eksamensregler Grundforløb 2	58
2.8.1 Prøve i dansk niveau D og C Grundforløb 2	58
2.8.2 Prøve i naturfag niveau E Grundforløb 2.....	64
2.8.3 Prøve i engelsk niveau F, E, D og C Grundforløb 2.....	66
2.8.4 Afsluttende prøve Grundforløb 2 mod Social- og sundhedsassistent	75
2.9 Eksamensregler Social- og sundhedsassistent	80
2.9.1 Prøve i dansk niveau C Social- og sundhedsassistent.....	80
2.9.2 Prøve i naturfag C Social- og sundhedsassistent	84
2.9.3 Prøve i engelsk niveau E, D og C Social- sundhedsassistent	88
2.9.4 Prøve i Farmakologi og medicin håndtering Social- og sundhedsassistent.....	95
2.9.5 Afsluttende prøve Social- og sundhedsassistent.....	97
2.10 Oplæring	101
2.11 Underviserkvalifikationer, ressourcer og udstyr.....	101

3. Temaer, dannelse og kontaktlærer	103
3.1 Dannelse på SOSU H.....	103
3.1.1 Kontaktlærer på SOSU H.....	103
3.2 Temaer Grundforløb 2, herunder afkortning, 8-ugers forløb og online.....	106
3.2.1 På vej til SOSU	108
3.2.2 Din begyndende fagidentitet.....	112
3.2.3 Det sunde menneske.....	117
3.2.4 Mødet med borgeren.....	121
3.2.5 Sundhed på arbejdspladsen	129
3.2.6 Omsorg og rehabilitering	133
3.2.7 Fremtidens SOSU	140
3.2.8 Din faglige fordybelse og prøve i grundfag.....	143
3.2.9 Din SOSU-faglige fordybelse.....	153
3.2.10 På vej mod hovedforløbet, inklusiv grundforløbsprøve	156
3.3 Temaer social- og sundhedsassistent	160
3.3.1 Skoleperiode 1A: Oversigt over temaerne	164
3.3.2 Sygepleje og rehabiliterende tilgang – S1A.....	165
3.3.3 Involverende samarbejde med borgeren – S1A	168
3.3.4 Skoleperiode 1B: Oversigt over temaerne	171
3.3.5 Personcentreret omsorg – S1B.....	172
3.3.6 Det professionelle ansvar og sygepleje – S1B.....	174
3.3.7 Skoleperiode 2: Oversigt over temaerne.....	178
3.3.8 Rehabilitering og farmakologi i praksis – S2.....	180
3.3.9 Mødet med psykiatrien – S2.....	183
3.3.10 Livet med psykisk sygdom – S2.....	187
3.3.11 Sygepleje i mødet med kompleks adfærd – S2.....	190
3.3.12 Projekt opgave inden for psykiatrisk sygepleje og rehabilitering samt prøve i Engelsk – S2	193
3.3.13 Dansk – S2.....	199
3.3.14 Engelsk – S2.....	201
3.3.15 Valgfag EUV1/EUV2– S2	205
3.3.16 Skoleperiode 3A: Oversigt over temaerne	206
3.3.17 At leve med kronisk sygdom – S3A	208
3.3.18 Valgfri uddannelsesspecifikke fag – S3A.....	210
3.3.19 Indlæggelse af borgere med akut sygdom samt prøve i dansk – S3A.....	214
3.3.20 Det præ-, per- og postoperative forløb – S3A.....	219
3.3.21 Palliativ indsats, farmakologi og medicin håndtering – S3A.....	222
3.3.22 Projekt opgave inden for kompleks sygepleje og prøve i Farmakologi og medicin håndtering – S3A	225
3.3.23 Dansk – S3A	228

3.3.24 Skoleperiode 3B: Oversigt over temaerne	230
3.3.25 Koordinering og ledelse af teamsamarbejde, Projekt opgave inden for kompetenceområdet, Naturfag – S3B.....	231
3.3.26 Naturfag – S3B.....	236
3.3.27 Skoleperiode 4: Oversigt over temaerne.....	238
3.3.28 Skoleperiode 4: EUD/EUV3 på SOSU H Brøndby, Gladsaxe Hillerød, Helsingør, Herlev.....	239
3.3.29 Skoleperiode 4: EUD/EUV3 på SOSU H Skelbækgade	242
3.3.30 Skoleperiode 4: EUV2/EUV1 på SOSU H Brøndby, Gladsaxe Hillerød, Helsingør, Herlev, Skelbækgade	245
3.3.31 Projekt opgave inden for kompetenceområdet, naturfag og prøve i naturfag – S4	247
3.3.32 Valgfag EUD/EUV3 – S4	251
3.3.33 Valgfrit uddannelsesspecifikt fag 3 EUD/EUV3 – S4.....	252
3.3.34 Klar til autorisation – S4	255
3.3.35 Afsluttende prøve i projekt opgave – S4.....	259
3.3.36 Skoleperiode 4: Alle elever og temaer i en samlet oversigt.....	262

1. Generelt for SOSU H

1.1 Praktiske oplysninger

Social- og Sundhedsskolen, SOSU H, er landets største udbyder af de grundlæggende social- og sundhedsuddannelser samt den pædagogiske assistentuddannelse. Denne LUP er gældende for følgende otte adresser:

Brøndby

Brøndby Møllevej 4
DK-2605 Brøndby
Tlf. +45 7226 6000

Frederikssund

Odinsvej 1
DK-3600 Frederikssund
Tlf. +45 7226 6000

Gladsaxe

Buddinge Hovedgade 81
DK-2860 Søborg
Tlf. +45 7226 6000

Helsingør

Gammel Banegårdsvej 35
DK-3000 Helsingør
Tlf. +45 7226 6000

Herlev

Hørkær 22, 3. sal
DK-2730 Herlev
Tlf. +45 7226 6000

Hillerød

Milnersvej 40
DK-3400 Hillerød
Tlf. +45 7226 6000

Hillerød

Munkeengen 22
DK-3400 Hillerød
Tlf. +45 7226 6000

København

Skelbækgade 1
DK-1717 KBH V
Tlf. +45 7226 6000

Blågårdsgade

Blågårdsgade 23B
DK-2200 København
Tlf. +45 7226 6000

SOSU H samarbejder med 27 kommuner og Region Hovedstaden i udbuddet af uddannelser inden for hovedområdet: "Omsorg, sundhed og pædagogik". Uddannelserne består af 10. klasse, Grundforløb+, Grundforløb 1 og Grundforløb 2, hovedforløbene til Social- og sundhedshjælperuddannelsen, Social- og sundhedsassistentuddannelsen samt den Pædagogiske assistentuddannelse. Herudover har vi EUX Grundforløb 1 og 2 samt EUX hovedforløb for pædagogisk assistent og social- og sundhedsassistent. Uddannelserne udbydes til unge under 25 år som EUD og til voksne på 25 år og derover som EUV.

Herudover varetager SOSU H's Kompetencecenter efteruddannelsesaktiviteter i form af arbejdsmarkedsuddannelsen (AMU).

SOSU H's aktivitetsniveau i 2024 var på 2.773,9 årselever omfattende EUD-uddannelsesaktiviteter, arbejdsmarkedsuddannelser (AMU) og indtægtsdækket virksomhed.

SOSU H har 515,9 ansatte (årsværk) fordelt på undervisere, administrativt og teknisk personale samt ledere i 2024.

Den lokale undervisningsplan er fastsat af SOSU H i samarbejde med det lokale uddannelsesudvalg.

1.2 SOSU H's pædagogiske og didaktiske grundlag

Bæredygtig uddannelse og dannelse

På SOSU H betyder bæredygtige uddannelser og bæredygtig undervisning, at vi arbejder med dannelse i form af fire konkrete dannesperspektiver: faglig, læringsmæssig, demokratisk og digital dannelse. I mødet med eleven og kursisten har vi fokus på resurser og relationer. De unge og voksne, der uddanner og efteruddanner sig på SOSU H, har truffet et valg om at ville arbejde med mennesker og gøre en forskel hver dag.

Vi bygger broer mellem mennesker og fag

Mellem uddannelse og job: Det er faglig dannelse, når vi arbejder med fagidentitet og faglig stolthed gennem synlig læring og læringsfremmende evaluering.

Mellem skole og praktik: Det er læringsmæssig dannelse, når vi arbejder med motivation og balancen mellem mestring og præstation.

Mellem den enkelte og fællesskabet: Det er demokratisk dannelse, når vi arbejder med aktiv deltagelse i lærings- og arbejdsfællesskaber på skolen og arbejdspladsen samt fællesskaber i samfundet og i verden.

Mellem mennesker og teknologi: Det er digital dannelse, når vi arbejder med teknologiforståelse og anvendelse af digitale og velfærdsteknologiske muligheder og hjælpemidler.

Sådan sikrer vi, at vores elever møder arbejdsmarkedet som vidende og empatiske fagprofessionelle, der kan forholde sig til opgaven, hverdagen, omgivelserne og kan handle ud fra faglig og personlig dømmekraft.

Det pædagogiske og didaktiske grundlag er beskrevet og begrundet empirisk og teoretisk og kan tilgås på [SOSU H's hjemmeside](#)

Centrale pointer er fremhævet herunder.

Resursesynt

På SOSU H møder vi vores elever med et resursesynt og som mennesker, der har truffet et vigtigt og afgørende valg af uddannelse. For nogle er det også et modigt valg. Et valg, hvor unge adskiller sig fra deres kammerater fra folkeskolen. Et valg, hvor voksne skifter karriere. Et valg, hvor de træder ind på et arbejdsmarked med store krav om selvstændig opgaveløsning, og hvor de kommer meget tæt på andre mennesker. Resursesyntet er udgangspunktet for hele det pædagogiske og didaktiske grundlag og er til stede, når vi arbejder med dannelse, præstation og mestring, motivation og evaluering.

Dannelse

På SOSU H arbejder vi med uddannelse ud fra flere dimensioner. Viden og færdigheder er to centrale dimensioner, dannelse er en tredje dimension. Dannelse handler om en måde at forholde sig på – til sig selv, andre og verden. Dannelse vedrører indstilling, holdning, attitude, værdier, mindset og handler om at forberede til at leve og klare sig i samfundet.

Præstation og mestring

På SOSU H er vi optaget af at møde elever og kursister med et resursesynt. Vi er også optaget af, at elever og kursister bliver mødt med forventninger om, at de skal blive så dygtige, de kan. Alle skal have mulighed for at udvikle sig og blive udfordret undervejs i deres uddannelsesforløb ud fra forskellige læringsforudsætninger og motivationsorienteringer. Elever/deltagere skal arbejde med både at kunne præstere og at kunne mestre.

Motivation

Motivation forstås i tæt sammenhæng med læringslyst, uanset alder og baggrund. Der er stor opmærksomhed på at høre og inddrage elevernes/deltagernes stemme. Motivation er et resultat af det, der sker i skolen. Motivation skabes i samspil med andre. Det er ikke en iboende egenskab eller kvalitet, som eleven/deltageren har eller mangler.

Læringsfremmende evaluering

Et af de vigtige svar på, hvordan vi helt konkret kan arbejde med dannelse, præstation, mestring og motivation, er den måde, vi arbejder med evaluering på. Der evalueres hver dag på SOSU H – elever får løbende feedback i deres uddannelsesforløb. Det er en central del af opgaven med at uddanne elever og deltagere. Evaluering på SOSU H er meningsskabende og læringsfremmende. Der er fokus på kontekst og dannelse frem for fokus på en perfektheds- eller præstationsorientering. Der skabes tydelig sammenhæng mellem undervisning og evaluering ved, at evaluering og feedback er en integreret del af den pædagogiske praksis og de tematiserede læringsaktiviteter på skolen.

1.3 Overordnet bestemmelse om elevernes arbejdstid

Uddannelsen består af læring i en vekselvirkning mellem skole og oplæring.

Elevernes arbejdstid på skolen er 37 timer pr. uge, som består af undervisning og individuelle opgaver som forberedelse, opgaveløsning, fordybelse, evaluering og refleksion eventuelt i form af logbogsskrivning. I skoleundervisningen på grundforløbene er der i gennemsnit planlagt 26 timers undervisning pr. uge.

I oplæringen er den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid 37 timer, inklusiv tid til forberedelse, fordybelse, opgaveløsning, evaluering og refleksion eventuelt i form af logbogsskrivning.

1.4 Overordnede bestemmelser om vurdering af elevernes kompetencer

Afsnittet er under udarbejdelse.

1.5 Generelle eksamensregler

Skolens regler for eksamen er fastsat i henhold til bekendtgørelse om prøver og eksamen i de erhvervsrettede uddannelser.

Mundtlige prøver

Eleven eksamineres af en underviser fra skolen, som er eksaminator. Censor udpeges af skolen eller beskikkes af undervisningsministeriet. Kun eksaminator og censor må være til stede under voteringen. Dog kan kommende eksaminatorer overvære voteringen. Mundtlige prøver er offentligt tilgængelige, med mindre praktiske eller særlige omstændigheder taler imod.

SOSU H stiller relevante hjælpemidler til rådighed ved den enkelte prøve. Ved prøver, der forudsætter et skriftligt produkt, skal det skriftlige produkt være skrevet på computer. Prøverne bliver aflagt på dansk.

Prøve i grundfag

Prøven i det udtrukne grundfag følger bestemmelserne i det pågældende grundfag og bliver bedømt ud fra de fastlagte mål for faget. Prøven bliver tilrettelagt som individuel prøve.

Prøve i uddannelsesspecifikt fag

Prøven i det udtrukne uddannelsesspecifikke fag bliver tilrettelagt efter SOSU H's bestemmelser og bedømt ud fra de fastlagte mål for faget. Prøven bliver tilrettelagt som individuel prøve.

Afsluttende prøve

På Grundforløb 2 og social- og sundhedsassistentuddannelsen afholder SOSU H en afsluttende prøve. Prøven bliver tilrettelagt som individuel prøve eller gruppeprøve.

7-trinsskalaen

Ved bedømmelse af prøver og ved standpunktsbedømmelse af grundfag og uddannelsesspecifikt fag samt ved uddannelsens afsluttende prøve anvendes 7-trinsskalaen. Beståede prøver kan ikke tages om.

Ikke bestået prøve

Ved ikke bestået prøve på grundforløbene planlægger skolen en omprøve i samarbejde med eleven. Ved ikke bestået prøve på hovedforløbet planlægges omprøve efter helhedsevaluering mellem eleven, skolen og ansættende myndighed. Ny prøve afholdes snarest muligt. Der er kun mulighed for én omprøve i hvert

fag og til den afsluttende prøve. En prøvegang mere kan tillades, hvis det er begrundet i meget særlige forhold.

Sygeprøve

Ved sygdom træffes aftale om ny dato for prøve. Der skal foreligge en lægeerklæring.

En prøve er begyndt, når prøvematerialet er udleveret til eleven. Kan eleven ikke gennemføre prøven på grund af dokumenteret sygdom, skal eleven have mulighed for at gå til sygeprøve snarest muligt. Det medfører udlevering af nyt prøvemateriale.

Specialpædagogisk støtte ved prøver

Har eleven særlige forudsætninger, der berettiger til specialpædagogisk støtte, skal de fastlagte prøver tilpasses, så de imødekommer elevens forudsætninger. Der sker dog ikke en ændring i prøvens niveau med dette tilbud.

1.6 Overgangsordninger

LUP'en er gældende for grund- og hovedforløb med start fra august 2022.

Elever, der er startet på grundforløb 2 før 1. august 2025, overgår til BEK nr. 149 af 08/02/2025 i forbindelse med optagelse på hovedforløbet med start fra august 2025.

Fra august 2025 udbydes uddannelsen til social- og sundhedsassistent efter LBK nr. 961 af 16/08/2024, BEK nr. 953 af 22/06/2023, BEK nr. 555 af 27/04/2022 og BEK nr. 149 af 08/02/2025.

Forudsætningen for at blive optaget på hovedforløbet er, at eleven har bestået overgangskravene til hovedforløbet, jf. BEK nr. 149 af 08/02/2025 § 3 eller har en anden relevant uddannelse.

Elever, der starter på grundforløb 2 efter 1. august 2025, starter efter BEK nr. 149 af 08/02/2025.

Lovgrundlag

Lov og bekendtgørelser kan findes på sevu.dk, Sekretariatet for Erhvervsrettede Velfærdsuddannelser.

2. Uddannelsen Grundforløb 2 og Social- og sundhedsassistent

SOSU H's lokale undervisningsplan for Social- og sundhedsassistentuddannelsen består af grundforløb 2 og hovedforløbet til social- og sundhedsassistent.

I uddannelsen på SOSU H møder eleverne uddannelsesledere og undervisere. Herudover vil det administrative og tekniske personale også være behjælpelige i hverdagen.

2.1 Social- og sundhedsassistentuddannelsens formål

Social- og sundhedsassistentuddannelsen er en erhvervsuddannelse inden for det erhvervsfaglige hovedområde: Omsorg, sundhed og pædagogik.

Uddannelsen skal bidrage til udvikling af elevens erhvervsfaglige, studieforberevende og personlige kompetencer under hensyn til arbejdsmarkedets behov, faglig mobilitet og elevens behov på en sådan måde, at eleven bliver så dygtig som muligt.

Uddannelsen skal herunder bidrage til udvikling af elevens karakterdannelse, faglige stolthed og evne til selvstændig stillingtagen, samarbejde og kommunikation.

Uddannelsen skal endvidere fremme evnen til faglig og social problemløsning, udvikling af initiativ, fleksibilitet og kvalitetssans og udvikle elevens grundlæggende færdigheder, navnlig inden for matematik, læsning, mundtlig og skriftlig kommunikation samt informationsteknologi.

Uddannelsen skal i almindelighed bidrage til udviklingen af elevens innovative og kreative kompetencer med henblik på elevens deltagelse i produkt- og serviceudvikling og erhvervelse af forudsætninger for etablering af egen virksomhed.

Uddannelserne skal i almindelighed fremme elevernes internationale kompetencer med henblik på beskæftigelse og videreuddannelse.

Uddannelsen skal bidrage til elevens forståelse af et godt arbejdsmiljø og udvikle miljøbevidsthed.

BEK nr. 953 af 22/06/2023

Social- og sundhedsassistentuddannelsen har som overordnet formål, at eleverne gennem skoleundervisning og oplæring opnår viden og færdigheder inden for det overordnede kompetenceområde:

Professionel helhedsorienteret sygepleje og rehabilitering i samarbejde med borgere og patienter med grundlæggende behov i et tværprofessionelt og tværsektorielt samarbejde i det nære og det sammenhængende sundhedsvæsen.

Uddannelsen afsluttes med specialet social- og sundhedsassistent, niveau 4 i den danske kvalifikationsramme for livslang læring.

BEK nr. 738 af 15/06/2024

2.1.1 Fag på ekspertniveau

SOSU H tilrettelægger tilbud om undervisning, der udvikler elevens faglige og studiemæssige kompetencer med mulighed for inddragelse af fag på ekspertniveau.

Der er tre fag på ekspertniveau: Det sammenhængende borger- og patientforløb, Somatisk sygdom og sygepleje samt Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering.

Forståelse af fag på ekspertniveau

Fag på ekspertniveau kan vælges, når unge og voksne i uddannelsessystemet udviser særlige faglige forudsætninger inden for et eller flere områder samt har flere af følgende egenskaber

- motivation
- potentiale
- engagement
- innovative ideer

Avanceret niveau er det obligatoriske niveau

På dette niveau lægges vægt på den personlige kompetence til at tage selvstændigt ansvar og vise initiativ samt kompetence til selv at formulere og løse faglige og sociale opgaver og problemer. Yderligere lægges vægt på kvalitetssans og kreativitet.

Eleven kan vurdere et problem, kan planlægge, løse og gennemføre en opgave eller aktivitet eller løse et problem også i ikke-rutinesituationer – alene eller i samarbejde med andre – under hensyn til opgavens art.

Ekspertniveauet er et fag på højere niveau

På dette niveau lægges vægt på den personlige kompetence til målrettet at kunne planlægge, tilrettelægge, udføre og evaluere arbejdsprocesserne således, at kvaliteten i processen og resultatet sikres. Endvidere lægges vægt på, at eleven kan vurdere og begrunde behovet for forbedringer af arbejdsprocesser, samt på at eleven kan kommunikere om sin faglighed i alle relevante sammenhænge.

Eleven kan løse komplekse arbejdsopgaver og kan argumentere for valgte løsninger af opståede problemer. Der lægges vægt på evnen til at kunne bruge allerede opnåede kompetencer i en ny kontekst, på evnen til at kunne arbejde med overblik og deltage i arbejdspladsens innovative processer.

BEK nr. 953 af 22/06/2023

Ekspertniveau er blandt andet kendetegnet ved følgende

- Eleven kan identificere problemer, begrunde og vurdere egne og evt. andres handlinger
- Eleven kan planlægge og tilrettelægge arbejde målrettet
- Eleven kan forklare rammer og sammenhænge
- Eleven kan arbejde undersøgende og reflekterende

Elever, der arbejder med fag på ekspertniveau, stilles i højere grad over for opgaver, som kræver, at de reflekterer og begrunder deres overvejelser i forbindelse med løsning af deres opgaver. Der lægges vægt på, at eleven kan bruge allerede tillærte kompetencer i nye kontekster. Læringsmulighederne i både skole og oplæring skal tilpasses elever, der arbejder med fag på ekspertniveau, i videst muligt omfang.

Fag på ekspertniveau kan ses som en formalisering af den differentiering, som allerede praktiseres på skolen og i oplæringen. Elever, der arbejder med fag på ekspertniveau, skal fortsat opleve at være en del af læringsfællesskabet i skole og oplæring. Dette bliver der arbejdet med både pædagogisk, didaktisk og metodisk.

Eleven træffer valg om ekspertniveau i et eller flere fag i løbet af det første tema på hovedforløbet. Ønsker eleven at fravælge et eller flere fag på ekspertniveau, gøres dette inden afsluttende standpunktsbedømmelse er givet.

2.2 SOSU H's pædagogiske og didaktiske og metodiske grundlag

Afsnittet er under udarbejdelse.

2.3 Kriterier for vurdering af elevernes kompetencer og forudsætninger

På baggrund af elevens ansøgning i optagelse.dk bliver eleven inviteret til en samtale med en uddannelsesvejleder på SOSU H.

Uddannelsesvejlederen vurderer elevens kompetencer op imod uddannelsens adgangskrav, grundfagsniveauer og kompetencemål, samt hvorvidt elevens dokumentation giver anledning til standardmerit på hovedforløbet.

Hvis elevens dokumenterede kompetencer ikke modsvarer adgangskravet til uddannelsen på 02 i henholdsvis dansk og matematik på minimum 9. klasses niveau, stiller SOSU H en optagelsesprøve til rådighed.

Hvis elevens dokumenterede kompetencer giver anledning til godskrivning for grundfag eller kompetencemål i uddannelsen, bliver dette noteret i elevens personlige uddannelsesplan sammen med eventuel standardmerit.

Hvis eleven i sin ansøgning sandsynliggør at have relevante kompetencer, som eleven ikke kan dokumentere tilstrækkeligt, giver dette anledning til yderligere afklaring af disse kompetencer op imod uddannelsens kompetencemål og grundfagsniveauer.

Det drejer sig især om kompetencer opnået på følgende vis

- Skolebaggrund fra udlandet.
- Forudgående uddannelse hvor dokumentation er bortkommet.
- Ikke-bestået fag fra anden uddannelse på højere niveau end faget udbydes på denne uddannelse.
- Erhvervserfaring fra relevante fagområder.
- Efteruddannelse og kurser.

Kompetenceafklaringen kan variere i form og varighed afhængig af elevens forudsætninger.

Elever, der skal uddanne sig til social- og sundhedsassistent, starter deres uddannelse på grundforløb 2. Grundforløb 2 beskrives i nedenstående afsnit.

2.4 Undervisning Grundforløb 2 mod social- og sundhedsassistentuddannelsen

Undervisningen på grundforløb 2 er rettet mod hovedforløbet for social- og sundhedsassistentuddannelsen og har til formål at lede eleven til opfyldelse af de overgangskrav, som stilles ved adgangen til skoleundervisningen i hovedforløbet.

2.4.1 Fag Grundforløb 2

Grundforløb 2 har en varighed på 20 uger og består af et 12 ugers uddannelsesspecifikt fag, 4 ugers grundfag og 4 ugers valgfag, jf. model 1.

Uddannelsesspecifikt fag 12 uger	Grundfag 4 uger	Valgfag 4 uger

Model 1

2.4.2 Uddannelsesspecifikt fag 'Social- og sundhedsområdet' Grundforløb 2

SOSU H's beskrivelse af det uddannelsesspecifikke fag 'Social- og sundhedsområdet' følger skabelonen, der fremgår af bilag 2 i BEK nr. 953 af 22/06/2023. Faget beskriver den viden, de metoder og processer, den faglige dokumentation og kommunikation, eleven skal lære. Faget danner grundlag for, at eleven kan opnå det niveau af viden, færdigheder og kompetencer, som det faglige udvalg har fastsat som overgangskrav til skoleundervisningen i hovedforløbet.

Vejledende uddannelsestid

12 uger

Fagets formål

Formålet med faget er, at eleven udvikler kompetence til at vælge og anvende uddannelsens anerkendte metoder til at løse arbejdsopgaver i konkrete og overskuelige praktiske sammenhænge. Endvidere er det formålet, at eleven udvikler kompetence til at indgå i og dokumentere arbejdsprocesser, der er typiske for uddannelsen. Eleven lærer at anvende eksisterende faglig dokumentation.

Eleven lærer gennem praktisk metodelære at forstå og anvende relevante arbejdsmetoder. Tilegnelse af uddannelsesspecifikke metoder er genstanden for undervisningen. Eleven skal kunne anvende forskellige arbejdsprocesser og arbejdsmetoder og kunne vælge hensigtsmæssige metoder. Eleven kan anvende almindeligt anerkendte værktøjer inden for uddannelsen.

Eleven lærer at beskrive og evaluere egne arbejdsprocesser gennem løsning af grundlæggende praktiske problemstillinger i forhold til uddannelsen. Eleven lærer at forstå og anvende faglig dokumentation og faglig kommunikation til at præcisere, erkende og evaluere egen faglig læring. Eleven udvikler kompetence til at kunne anvende fagudtryk og forstå almindeligt anvendte faglige begreber. Tilegnelse af faglige udtryk og begreber giver eleven grundlag for at kommunikere med andre fagpersoner om løsning af faglige problemstillinger.

Eleven udvikler kompetence til at arbejde innovativt i grundlæggende og relevante arbejdsprocesser. Eleven lærer om innovationsprocesser gennem praktiske projekter. Faget skal give eleven grundlag for at overveje og vurdere nye idéer og alternative muligheder for opgaveløsning i relevante undervisningsprojekter.

Eleven udvikler kompetence til at tilrettelægge og følge en arbejdsplan og lærer at samarbejde med andre om løsning af praktiske opgaver. Eleven lærer at udføre den nødvendige koordinering af de enkelte elementer i en arbejdsproces.

Fagets profil

Følgende faglige metoder, faglige processer, faglige værktøjer og materialer er undervisningens genstand og fagets profil.

Fagets faglige metoder, det vil sige systematiske og fastlagte fremgangsmåder som anvendes, når arbejdet udføres eller et problem/en opgave løses i erhvervet

- At arbejde ud fra omsorg- og egenomsorgsprincipper
- At arbejde rehabiliterende
- At arbejde med borgerinddragelse
- At arbejde med evaluering og faglige refleksioner
- At observere
- At motivere
- At udøve aktiv lytning
- At arbejde med involverende og konfliktnedtrappende kommunikation
- At udøve etiske, empatiske og respektfulde møder
- At være professionel
- At arbejde vejledende og støttende
- At arbejde med de hygiejniske principper

Fagets faglige processer, det vil sige forløb eller serie af handlinger, der indebærer en forandring eller udvikling som ønsket i udøvelse af erhvervet

- Det tværsektorielle samarbejde
- De arbejdsmiljømæssige, ergonomiske og hygiejniske principper
- Egen rolle, det faglige og personlige ansvar
- At udvise motivation og tage ansvar for egen læring

Fagets grundlæggende faglige værktøjer, hjælpemidler og/eller arbejdsgange der konkret kan anvendes til at opnå et erhvervsfagligt mål

- Tværfagligt samarbejde
- Teamsamarbejde
- Sundhedsfremme og forebyggelse
- Kommunikation og konflikthåndtering
- Psykologiske og sociologiske processer
- Sundhedsfaglig dokumentation, mundtligt og skriftligt
- Observation
- Ergonomiske arbejdsstillinger
- Afbrydelse af smitteveje

De faglige materialer

- Mennesker, det vil sige borgeren, pårørende og de sundhedsprofessionelle
- Borgerens hjem, bolig og inventar
- Vand, hygiejne og plejemidler
- Lægemedler

- Rengøringsmaterialer
- Forplejning, mad og drikkevarer
- Hjælpemidler
- Dokumentationssystemer
- Transportmidler, cykel, bil og andet
- De professionelles møde- og arbejdsplads, fx grupperum, personalestue
- IT og velfærdsteknologi
- Arbejdsbeklædning

Kompetencemål

Eleven skal have følgende kompetencer på begynderniveau

1. Eleven kan i kendte situationer yde omsorg, sygepleje og praktisk hjælp til borgere med fysisk og/eller psykisk funktionsnedsættelse ud fra enkle etiske refleksioner over borgerens selvbestemmelsesret, intimsfære og blufærdighed.
2. Eleven kan medvirke til at igangsætte enkle sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende aktiviteter, samt reflektere over kost og motions betydning for livskvalitet, fysisk, psykisk og social sundhed for en udvalgt målgruppe.
3. Eleven kan i kendte situationer redegøre for ergonomiske principper, regler om sikkerhed og arbejdsmiljø, samt deltage i forflytninger med og uden velfærdsteknologiske hjælpemidler, samt i enkle situationer reflektere over egenomsorg i jobudøvelsen.
4. Eleven kan redegøre for social- og sundhedsvæsnets opbygning og social- og sundhedsassistentens rolle, samt gengive de mest almindelige rettigheder og pligter som fagperson.
5. Eleven kan gengive fysiske, mikrobiologiske og kemiske faktorer, der påvirker hygiejnen, herunder temperatur, eksponentiel vækst og syre/base balance.
6. Eleven kan medvirke til sammensætning af kost til målgruppen ud fra statistik og udregning af energi-behov og -forbrug, under hensynstagen til målgruppens behov for vitaminer og næringsstoffer.
7. Eleven kan gengive udvalgte kemiske stoffers opbygning og egenskaber og deres betydning for kemikaliesikkerheden.
8. Eleven kan i enkle situationer vejlede og inddrage borgeren i at opnå digital kontakt til offentlige myndigheder med fokus på beskyttelse af borgerens digitale data.

Eleven skal have følgende kompetencer på rutineret niveau

1. Eleven kan redegøre for kroppens opbygning, organsystemer og basale funktioner, samt videregive observationer og handle fagligt relevant på hyppigst forekommende livsstilsrelaterede sygdomme og de hyppigste symptomer på demens i kendte situationer.
2. Eleven kan i kendte situationer indgå i relationer, samt understøtte rehabilitering, guidning og vejledning af borgeren til mestring af eget liv, samt inddrage enkle faktorer, der fremmer og hæmmer motivationen for egenomsorg.
3. Eleven kan i kendte situationer varetage afbrydelse af smitteveje og reflektere over enkle måder at overholde hygiejniske retningslinjer.
4. Eleven kan i kendte situationer indgå i samarbejdet med tværprofessionelle samarbejdspartnere og anvende udvalgte metoder til kommunikation med borgere, pårørende og professionelle for at forebygge vold og konflikter.
5. Eleven kan deltage i enkel faglig kommunikation og anvende sundhedsfaglige begreber og på baggrund af observationer i kendte situationer indgå i faglig dokumentation i digitale kommunikations- og dokumentationssystemer.
6. Eleven kan udvise empati for målgruppen og reflektere over enkle etiske dilemmaer i jobudøvelsen.

Certifikater, eleven gennem undervisning i dette fag skal have opnået (evt. have opnået kompetence svarende til):

Eleven skal have opnået følgende certifikater eller lignende:

- 1) Kompetencer svarende til førstehjælp, mellem niveau, efter Dansk Førstehjælpsråds uddannelsesplaner pr. 1. august 2016.
- 2) Kompetencer svarende til elementær brandbekæmpelse efter Dansk Brand- og sikringsteknisk Instituts retningslinjer pr. 1. september 2014.

Fagligt indhold

Det faglige indhold, og dermed grundlaget for undervisningens indhold og elevens læring, repræsenteres og bearbejdes via følgende temaer

- På vej til SOSU
- Din begyndende fagidentitet
- Det sunde menneske
- Mødet med borgeren
- Det sunde arbejdsliv
- Omsorg og rehabilitering
- Sikkerhed på arbejdspladsen
- Fremtidens SOSU
- Din faglige fordybelse, inklusiv grundfagsprøve
- På vej mod hovedforløbet, inklusiv grundforløbsprøven

Didaktiske principper

Undervisningen tager udgangspunkt i erhvervsfaglige emner og problemstillinger, således at eleven udfordres fagligt i emner knyttet til den valgte uddannelse. Undervisningens bærende element er faglige eksperimenter, cases og værkstedsarbejde. Digitale medier skal inddrages, hvor det er relevant, og hvor det støtter elevens målopfyldelse.

Undervisningen tilrettelægges på grundlag af anvendelsesorienterede faglige problemstillinger. Det problemorienterede, induktive og kollaborative undervisningsprincip har en central plads i tilrettelæggelsen af undervisningen. Undervisningen skal tilrettelægges med fokus på elevens undersøgende, eksperimenterende og reflekterende praksis. Undervisningen skal støtte elevens indlæring på tværs af fag og understøtte elevens faglige nysgerrighed.

Undervisningen tilrettelægges, så den understøtter elevens faglige progression og medvirker til at udvikle elevens faglige og personlige identitet.

Arbejdsformer

Undervisningen tilrettelægges helhedsorienteret og praksisbaseret med anvendelse af varierede arbejdsformer, der styrker elevens læring. Digitale medier og værktøjer inddrages systematisk.

Undervisningen organiseres om cases og projekter, der fremmer innovativ refleksion og opgaveløsning. I undervisningen anvendes forskellige arbejdsformer, der vælges i forhold til uddannelsens erhvervsfaglige karakteristika, samspil mellem fag og styrkelse af elevens læring.

Samspil med andre fag

Undervisningen i det uddannelsesspecifikke fag tilrettelægges i sammenhæng med undervisningen i de øvrige fag i grundforløbets 2. del.

Den konkrete tilrettelæggelse af undervisningen i faget

Undervisningen er tematiseret i temaer af en, to eller tre ugers varighed. Temaernes titel refererer til den erhvervsfaglige kontekst, eleverne på sigt skal ud at arbejde i.

Hvert tema er kendetegnet ved at tage udgangspunkt i et til tre kompetencemål for grundforløbet. Til hvert tema er desuden tilknyttet viden- og færdighedsmål fra det uddannelsesspecifikke fag.

Dokumentation

Eleven udarbejder dokumentation af forskellige og relevante processer og produkter, fx temaopgaver, synopsis, portfolio eller anden faglig dokumentation. I dokumentationen kan indgå et fagligt produkt.

Krav til elevens dokumentation

Elevens dokumentation kan fremgå i elevens portfolio.

Løbende evaluering

Eleven skal i løbet af undervisningen opnå en klar opfattelse af fagets mål samt af egne udfordringer og egne handlemuligheder i forhold til at kunne opfylde målene. Dette skal ske gennem individuel vejledning og feedback i forhold til de læreprocesser og produkter, som indgår i undervisningens aktiviteter. Desuden inddrages aktiviteter, som stimulerer den individuelle og fælles refleksion over udbyttet af undervisningen. Grundlaget for evalueringen er de faglige mål.

Afsluttende standpunktsbedømmelse

Der gives en afsluttende standpunktskarakter efter 7-trinsskalaen. Standpunktskarakteren udtrykker elevens opfyldelse af fagets mål.

Elevrettede beskrivelser, af hvordan det uddannelsesspecifikke fag indgår i den tematiserede undervisning, fremgår i kapitel 3.

2.4.3 Grundfag Grundforløb 2

Uddannelsesspecifikt fag 12 uger	Grundfag 4 uger	Valgfag 4 uger

Model 1

Grundfagene følger beskrivelser og mål, jf. BEK nr. 555 af 27/04/2022.

- Dansk niveau D eller C
- Naturfag niveau E
- Valgfrit grundfag Engelsk niveau F, E, D eller C

Dansk niveau D og C

Formål

Formålet med danskfaget i erhvervsuddannelserne er at styrke elevens forudsætninger for at benytte det danske sprog i erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag til kommunikation og samarbejde og som værktøj til erkendelse, læring, oplevelse, tolerance og fællesskab.

Faget udvikler elevens sproglige bevidsthed og færdigheder, med henblik på at eleven bliver bedre til at kommunikere mundtligt, skriftligt og multimodalt, det vil sige når ord, billeder, film, animation og lyd og andre midler til kommunikation støtter hinanden i en tekst. Faget bidrager til, at eleven med forståelse kan lytte, læse og deltage i samtale ud fra forskellige tekster og teksttyper om erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag.

Fagets metoder styrker elevens innovative, kreative, analytiske og kritiske beredskab til at kunne løse opgaver og møde udfordringer, som eleven møder i erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag.

Mål

Målene er inddelt i fire overordnede kompetenceområder: Kommunikation, læsning, fortolkning og fremstilling.

Kommunikation

Niveau D

1. Eleven kan kommunikere reflekteret i komplekse almene og erhvervsfaglige situationer med brug af relevante tale-, lytte- og samtalestrategier i forhold til formål og situation.
2. Eleven kan diskutere og kommunikere hensigtsmæssigt i samarbejde og samvær med andre og reflektere over forskellige former for kommunikation.
3. Eleven kan vælge og anvende it og multimodale medier hensigtsmæssigt og reflekteret til kommunikation, informationssøgning og formidling.
4. Eleven kan skelne mellem, reflektere over og vurdere virksomheders interne og eksterne kommunikation.
5. Eleven kan forklare sproglige normer i diverse kontekster indenfor erhverv, uddannelse og samfund.

Niveau C

1. Eleven kan kommunikere reflekteret og nuanceret i komplekse almene og erhvervsfaglige situationer med brug af relevante tale-, lytte- og samtalestrategier i forhold til formål og situation.
2. Eleven kan diskutere, argumentere og kommunikere hensigtsmæssigt i samarbejde og samvær med andre.
3. Eleven kan reflektere over samspillet mellem formål og forskellige former for kommunikation samt egen rolle og ansvar i kommunikationssituationen.
4. Eleven kan vælge og anvende it og multimodale medier hensigtsmæssigt, reflekteret og kritisk til kommunikation, informationssøgning og formidling.
5. Eleven kan skelne mellem, reflektere over, vurdere og indgå i kritisk dialog om virksomheders interne og eksterne kommunikation.
6. Eleven kan forklare og reflektere over sproglige normer i diverse kontekster indenfor erhverv, uddannelse, samfund og danskfaget.

Læsning

Niveau D

1. Eleven kan læse, forstå og diskutere teksters betydning i almene og erhvervsmæssige sammenhænge og anvende relevante læsestrategier i forhold til læseformål, teksttype og kontekst.
2. Eleven kan gennemføre målrettet og kritisk informationssøgning med relevans for erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag.
3. Eleven kan ud fra læseformål, kontekst og kendskab til teksttyper forberede, gennemføre og redegøre for læsning af relevans for erhverv, uddannelse og samfund og efterfølgende diskutere disse læsninger.

Niveau C

1. Eleven kan læse, forstå og diskutere teksters betydning i almene og erhvervsmæssige sammenhænge og anvende relevante læsestrategier i forhold til læseformål, teksttype og kontekst.
2. Eleven kan gennemføre målrettet og kritisk informationssøgning med relevans for erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag.
3. Eleven kan ud fra læseformål, kontekst og kendskab til teksttyper forberede og gennemføre læsning af relevans for erhverv, uddannelse og samfund og efterfølgende indgå i kritisk dialog om denne læsning.

Fortolkning

Niveau D

1. Eleven kan forholde sig til kultur, sprog, erhverv og uddannelse gennem analyse og diskussion af tekster.
2. Eleven kan vælge og analysere diverse tekster, som er relateret til erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag og anvende relevante analysemodeller.
3. Eleven kan tolke og/eller uddrage relevant betydning af tekster, relateret til erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag, på grundlag af analyse og diskutere tolkningen.
4. Eleven kan reflektere over og vurdere tekster relateret til erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag på grundlag af analyse.

Niveau C

1. Eleven kan forholde sig til kultur, sprog, historie, erhverv og uddannelse gennem analyse og diskussion af tekster.
2. Eleven kan vælge og analysere diverse tekster, som er relateret til erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag og anvende relevante analysemodeller.
3. Eleven kan tolke og/eller uddrage relevant betydning af tekster, relateret til erhverv, historie, uddannelse, samfund og dagligdag, på grundlag af analyse og diskutere og vurdere tolkningen.
4. Eleven kan metodisk reflektere over og vurdere tekster relateret til erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag på grundlag af analyse og indgå i kritisk dialog om sin vurdering.
5. Eleven kan perspektivere tekster relateret til erhverv, historie, uddannelse, samfund og dagligdag på grundlag af analyse.

Fremstilling

Niveau D

1. Eleven kan anvende relevante skrivestrategier og udtrykke sig forståeligt og varieret i skrift, tale, lyd og billede i en form, der passer til genre og situation.
2. Eleven kan planlægge, forberede og fremstille formelt korrekte skriftlige og mundtlige tekster ved brug af teksttyper, der er relevante i forhold til emner og kontekster inden for erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag.

3. Eleven kan sammenligne og gå i dialog i erhverv og uddannelse om egne og andres skriftlige produkter, herunder skriveformål, målgruppe, genre og sprog.

4. Eleven kan vælge og anvende hensigtsmæssige repræsentationsformer med relevans for erhverv og uddannelse.

Niveau C

1. Eleven kan anvende relevante skrivesstrategier og udtrykke sig forståeligt, varieret og nuanceret i skrift, tale, lyd og billede i en form, der passer til genre og situation

2. Eleven kan planlægge, forberede og fremstille formelt korrekte, varierede og nuancerede skriftlige og mundtlige tekster ved brug af teksttyper, der er relevante i forhold til emner og kontekster inden for erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag

3. Eleven kan sammenligne og gå i kritisk dialog med folk fra uddannelse og erhverv om egne og andres skriftlige produkter, herunder om skriveformål, målgruppe, genre og sproglig stil og grammatisk forståelse

4. Eleven kan vælge, anvende og begrunde hensigtsmæssige repræsentationsformer med relevans for erhverv, uddannelse og samfund.

Naturfag niveau E

Formål

Formålet med faget er at give eleven indsigt i principper og metoder inden for teknik, miljø og sundhed samt give forudsætninger for at kunne arbejde med naturfaglige emner, der findes inden for et erhvervsuddannelsesområde. Faget skal i en praksisnær kontekst bidrage til elevens forståelse af naturfagenes betydning for den teknologiske udvikling og dens påvirkning af mennesket, erhverv og samfund.

Mål

1. Eleven forstår naturfaglige begreber og modeller, og kan forklare erhvervsfaglige problemstillinger med naturfagligt indhold.

2. Eleven har kendskab til matematiske udtryk og kan udføre enkle beregninger i sammenhæng med det naturfaglige arbejde.

3. Eleven kan arbejde selvstændigt med simple eksperimententer.

4. Eleven kan arbejde sikkerhedsmæssigt korrekt med udstyr og kemikalier.

5. Eleven kan diskutere fagets betydning for den teknologiske udvikling og for dets påvirkning af mennesket, erhverv og samfund.

6. Eleven kan anvende relevante digitale informationskilder og værktøjer.

7. Eleven kan dokumentere og formidle resultater af sit arbejde med naturfaglige emner.

For social- og sundhedsuddannelsen fastsættes nedenstående indhold i naturfag, jf. Vejledning til grundfagsbekendtgørelsen. Det centralt fastsatte indhold skal sikre elevernes mulighed for adgang til videregående uddannelser. Indholdet omfatter både kernestof og valgfrit stof.

Undervisningens indhold niveau E

- Faglige beregninger og matematiske udtryk. Der arbejdes eksempelvis med væskebalance, fortyndinger, dosering og kostberegning.
- Grundlæggende kemi. Der arbejdes med kemiske forbindelser som ilt, kuldioxid, grundstoffer i maden, salte i relation til sundhedsmæssige og fysiologiske sammenhænge.
- Cellebiologi. Cellens opbygning, herunder DNA.
- Energi og energiomsætning i forbindelsen med kosten herunder kostens sammensætning, de energigivende næringsstoffer samt med vitaminer og mineraler.

- Enzymer. Der arbejdes med enzymernes virkning i fordøjelsen og i forbindelse med tøjvask.
- Syrer, baser og pH-måling. Der arbejdes med pH-værdier i forbindelse med anvendelse af rengøringsmidler og kroppens immunforsvar.
- Mikroorganismer. Der arbejdes med mikroorganismers forekomst, vækstbetingelser, udbredelse samt kroppens immunforsvar. Smitteveje og disses betydning i sundhedsmæssig sammenhæng, eksempelvis i forbindelse med fødevarer.
- Ergonomi. Der arbejdes med, hvordan fysikkens love har betydning for ergonomiske korrekte arbejdsstillinger.
- Ergonomi. Der arbejdes med hvordan fysikkens love har betydning for ergonomisk korrekt arbejdsstillinger

I relevante sammenhænge inddrages miljømæssige aspekter i undervisningen.

Engelsk niveau F, E, D og C

Formål

Formålet med undervisningen i fremmedsprog er at udvikle elevens fremmedsproglige viden, færdigheder og kompetencer, herunder fremme kommunikative, kulturelle og internationale kompetencer. Formålet med undervisningen er også, at eleverne i faget opnår evne til at forstå og anvende fremmedsproget, således at de kan orientere sig og agere i en globaliseret og digitaliseret verden.

Gennem arbejde med faget kan eleven opnå viden om fremmedsproglige kulturer i forhold til erhverv og samfund samt i almene og personlige sammenhænge.

Eleven kan dermed styrke sine forudsætninger for mobilitet, beskæftigelse og kompetenceudvikling og forudsætninger for at kunne kommunikere og varetage arbejdsopgaver, hvori fremmedsprog indgår.

Mål niveau F, E, D og C

Målene er inddelt i følgende fire områder: Kommunikation, kommunikationsstrategier, sprogbrug og sprogtilegnelse samt kultur- og samfundsforhold.

Kommunikation

Niveau F

1. Eleven kan på grundlæggende niveau forstå hovedindholdet af talt fremmedsprog om udvalgte afgrænsede emner,
2. Eleven kan på grundlæggende niveau forstå hovedindholdet af skrevne fremmedsproglige tekster om udvalgte afgrænsede emner,
3. Eleven kan udtrykke sig mundtligt med en vis præcision i et sammenhængende sprog med afgrænset ordforråd inden for udvalgte afgrænsede emner,
4. Eleven kan mundtligt præsentere hovedindholdet af de væsentlige informationer i udvalgte teksttyper,
5. Eleven kan referere og præsentere et forberedt stofområde,
6. Eleven kan deltage med enkle sproglige udtryk i samtaler om udvalgte og afgrænsede emner,
7. Eleven kan udtrykke sig skriftligt med en vis præcision og i et enkelt og sammenhængende sprog tilpasset udvalgte emner,
8. Eleven kan anvende og bearbejde viden og informationer skriftligt inden for udvalgte afgrænsede emner, tekster og situationer og
9. Eleven kan anvende multimodale medier, til at kommunikere mundtligt og skriftligt.

Niveau E

1. Eleven kan forstå hovedindholdet af talt fremmedsprog om udvalgte emner.
2. Eleven kan forstå hovedindholdet af skrevne fremmedsproglige tekster om udvalgte emner.

3. Eleven kan udtrykke sig mundtligt med en vis præcision i et sammenhængende sprog med afgrænset ordforråd inden for udvalgte afgrænsede emner.
4. Eleven kan redegøre mundtligt for indholdet af de væsentlige informationer i udvalgte teksttyper.
5. Eleven kan redegøre for et forberedt stofområde.
6. Eleven kan deltage i samtaler og diskutere alsidige emner.
7. Eleven kan udtrykke sig skriftligt med præcision og i et sammenhængende sprog tilpasset emner og kontekster.
8. Eleven kan anvende og bearbejde viden og informationer skriftligt inden for alsidige emner, tekster og situationer.
9. Eleven kan anvende multimodale medier til at kommunikere selvstændigt mundtligt og skriftligt.

Niveau D

1. Eleven kan forstå indholdet af talt fremmedsprog om alsidige emner.
2. Eleven kan forstå indholdet af skrevne fremmedsproglige tekster om alsidige emner.
3. udtrykke sig mundtligt med udtalt præcision i et sammenhængende sprog med alsidigt ordforråd inden for varierede emner.
4. Eleven kan redegøre mundtligt for indholdet af de væsentlige informationer i forskellige teksttyper.
5. Eleven kan redegøre for, forklare og uddybe et forberedt stofområde.
6. Eleven kan deltage aktivt i samtaler og diskutere alsidige og specifikke emner.
7. Eleven kan udtrykke sig skriftligt med præcision og i et sammenhængende sprog tilpasset alsidige emner og kontekster.
8. Eleven kan anvende, bearbejde og kommentere viden og informationer skriftligt inden for alsidige emner, tekster og situationer.
9. Eleven kan anvende multimodale medier, til at kommunikere mundtligt med sikkerhed.

Niveau C

1. Eleven kan forstå indholdet af talt fremmedsprog om alsidige og specifikke emner.
2. Eleven kan forstå indholdet af skrevne fremmedsproglige tekster om alsidige og specifikke emner.
3. Eleven kan udtrykke sig mundtligt med præcision i et sammenhængende sprog med alsidigt og kontekstuel ordforråd inden for varierede og specifikke emner.
4. Eleven kan redegøre mundtligt for og forklare indholdet af alsidige og kontekstuelle tekster og teksttyper.
5. Eleven kan redegøre for, forklare, uddybe og kommentere et forberedt stofområde.
6. Eleven kan tage initiativ til og deltage aktivt i samtaler og diskutere varierede og komplekse emner i et sprog afpasset til situation og samtalemønster.
7. Eleven kan udtrykke sig skriftligt med høj grad af præcision og i et sammenhængende sprog tilpasset alsidige og komplekse emner og kontekster.
8. Eleven kan anvende, bearbejde og kommentere og analysere viden og informationer skriftligt inden for alsidige og specifikke emner, tekster og situationer.
9. Eleven kan anvende multimodale medier til at kommunikere med sikkerhed og variation mundtligt og skriftligt.

Kommunikationsstrategier

Niveau F og E

1. Eleven kan afprøve og anvende enkle lytte- og læsestrategier hensigtsmæssigt i forhold til teksttype, situation og formål,

2. Eleven kan afprøve hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder bruge omskrivninger, overbegreber og synonymer,
3. Eleven kan afprøve skrivestrategier efter skriveformål, herunder anvende viden om skriveprocessens faser,
4. Eleven kan opsøge og anvende fagets hjælpemidler, hensigtsmæssigt til oversættelse, stavning, ordforråd, grammatik, stavekontrol, ordbogsopslag, kildesøgning, tekstproduktion og
5. Eleven kan anvende informationer og kilder, selvstændigt og kritisk.

Niveau D og C

1. Eleven kan selvstændigt vælge og anvende lytte- og læsestrategier hensigtsmæssigt i forhold til teksttype, situation og formål.
2. Eleven kan selvstændigt vælge hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder bruge omskrivninger, overbegreber og synonymer.
3. Eleven kan selvstændigt vælge skrivestrategier efter skriveformål, herunder anvende viden om skriveprocessens faser.
4. Eleven kan selvstændigt anvende fagets hjælpemidler hensigtsmæssigt til oversættelse, stavning, ordforråd, grammatik, stavekontrol, ordbogsopslag, kildesøgning og tekstproduktion.
5. Eleven kan selvstændigt anvende informationer og kilder kritisk.

Sprogbrug Sprogtilegnelse

Niveau F

1. Eleven kan på grundlæggende niveau anvende et tilstrækkeligt præcist og afgrænset ordforråd inden for udvalgte emner.
2. Eleven kan udtale fremmedsproget klart, tydeligt og forståeligt med et afgrænset og veldefineret ordforråd inden for udvalgte emner og i udvalgte situationer.
3. Eleven kan tale og skrive fremmedsproget så centrale grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig kommunikation følges.
4. Eleven kan anvende grundlæggende regler for opbygning af tekster med sans for struktur og sammenhæng inden for relevante, tekster og medier i erhverv, uddannelse, samfund og personlige og almene forhold.

Niveau E

1. Eleven kan anvende et præcist og afgrænset ordforråd inden for udvalgte emner.
2. Eleven kan udtale fremmedsproget klart, tydeligt og præcist med et afgrænset og veldefineret ordforråd inden for udvalgte emner og i udvalgte situationer.
3. Eleven kan tale og skrive fremmedsproget, så centrale grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges.
4. Eleven kan anvende væsentlige og grundlæggende regler for opbygning af tekster med sans for struktur og sammenhæng inden for relevante genrer, tekster og medie i erhverv, uddannelse og samfund samt personlige og almene forhold.

Niveau D

1. Eleven kan anvende et præcist og alsidigt ordforråd inden for relevante emner.
2. Eleven kan udtale fremmedsproget klart, tydeligt og præcist med et alsidigt ordforråd inden for varierede emner og kontekster.
3. Eleven kan tale og skrive fremmedsproget så grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges med sans for sprogbrug.

4. Eleven kan anvende væsentlige regler for opbygning af tekster med sans for struktur og sammenhæng inden for relevante genrer, tekster og medier i erhverv, uddannelse og samfund samt almene og personlige forhold.

Niveau C

1. Eleven kan anvende et præcist og varieret ordforråd inden for varierede relevante emner.
2. Eleven kan udtale fremmedsproget klart, tydeligt, flydende og præcist med et alsidigt ordforråd inden for varierede og komplekse emner og kontekster.
3. Eleven kan tale og skrive fremmedsproget så grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges med en høj grad af korrekt og varieret sprogbrug.
4. Eleven kan anvende og forklare væsentlige regler for opbygning af tekster med sans for struktur og sammenhæng inden for relevante genrer, tekster og medier i erhverv, uddannelse og samfund samt personlige og almene forhold.

Kultur- og samfundsforhold

Niveau F

1. Eleven kan opnå og anvende grundlæggende viden om adfærd, normer og værdier hos brugere af fremmedsproget i erhverv, samfund og i personlige og almene sammenhænge.
2. Eleven kan drage sammenligninger og genkende enkle forskelle mellem egen kultur og andres kultur.
3. Eleven kan identificere grundlæggende viden om erhverv, kultur og samfund i kontakten med mennesker, der bruger fremmedsproget som modersmål eller som internationalt kommunikationsmiddel.

Niveau E

1. Eleven kan opnå og anvende viden om adfærd, normer og værdier hos brugere af fremmedsproget i erhverv, samfund og i personlige og almene sammenhænge.
2. Du kan drage sammenligninger og genkende forskelle mellem egen kultur og andres kultur.
3. Du kan anvende viden om erhverv, kultur og samfund i kontakten med mennesker, der bruger fremmedsproget som modersmål eller som internationalt kommunikationsmiddel.

Niveau D

1. Eleven kan opnå, anvende og redegøre for viden om adfærd, normer og værdier hos brugere af fremmedsproget i erhverv, samfund og i personlige og almene sammenhænge.
2. Eleven kan drage sammenligninger og redegøre for forskelle mellem egen kultur og andres kultur.
3. Eleven kan selvstændigt anvende viden om erhverv, kultur og samfund i kontakten med mennesker, der bruger fremmedsproget som modersmål eller som internationalt kommunikationsmiddel.

Niveau C

1. Eleven kan opnå, anvende og redegøre for og reflektere over viden om adfærd, normer og værdier hos brugere af fremmedsproget i erhverv, samfund samt i personlige og almene sammenhænge.
2. Eleven kan drage sammenligninger mellem egen kultur og andres kultur samt redegøre for og forklare disse forskelle.
3. Eleven kan selvstændigt anvende viden om erhverv, kultur og samfund i kontakten med mennesker, der bruger fremmedsproget som modersmål eller som internationalt kommunikationsmiddel og reflektere herover.

2.4.4 Valgfag Grundforløb 2

Uddannelsesspecifikt fag 12 uger	Grundfag 4 uger	Valgfag 4 uger

Model 1

Valgfagene følger de krav, der er beskrevet i BEK nr. 953 af 22/06/2023. På SOSU H udbyder vi valgfag inden for følgende tre faggrupper:

- Støttefag, der støtter elevens boglige eller praktiske læring.
- Bonusfag, der giver eleven mulighed for at fordybe sig i særlige faglige elementer.
- Grundfag, der giver eleven mulighed for at nå overgangskravene til hovedforløbet og/eller giver eleven mulighed for videreuddannelse.

Valgfagenes titler og varighed fremgår i kapitel 3.

2.5 Hovedforløb Social- og sundhedsassistent

Hovedforløbet til social- og sundhedsassistent er en vekseluddannelse med skole- og oplæringsperioder.

2.5.1 Erhvervsfaglig kompetence

I løbet af perioderne med skole og oplæring skal eleven udvikle erhvervsfaglige kompetencer for at kunne varetage jobfunktioner inden for sundhedsvæsenet i et arbejdsliv, hvor forandring, omstilling, udvikling og fortsat læring er et vilkår.

Den erhvervsfaglige kompetence handler om at kunne kombinere viden, færdigheder, faglige vurderinger og etiske overvejelser, der sætter eleven i stand til at handle professionelt inden for sit kompetenceområde.

Eleven opnår erhvervsfaglig kompetence gennem en aktiv deltagelse i de helhedsorienterede læringsaktiviteter samt gennem udførelse af og refleksion over de daglige arbejdsopgaver i oplæringen.

Den erhvervsfaglige kompetence er beskrevet i kompetencemålene.

2.5.2 Kompetencemål

1. Eleven kan i tværprofessionelt samarbejde selvstændigt udøve arbejdet som social- og sundhedsassistent i overensstemmelse med etiske principper, borgerens og patientens rettigheder, samt lovgivning på social- og sundhedsassistentens arbejdsområde som autoriseret sundhedsperson.
2. Eleven kan begrunde og selvstændigt tilrettelægge, udføre og evaluere sygepleje af borgere og patienters grundlæggende behov ud fra en metodisk og rehabiliterende tilgang.
3. Eleven kan indgå i komplekse behandlingsforløb i borgerens eget hjem og varetage palliativ pleje af borgere og patienter.
4. Eleven kan anvende sygeplejefaglig vurdering til at handle på forandringer i borgerens og patientens fysiske og psykiske symptomer, samt anvende værktøjer til tidlig opsporing af forandringer hos borger og patienten.

5. Eleven kan selvstændigt igangsætte forebyggende, sundhedsfremmende og rehabiliterende tiltag til borger og patienter ud fra de hyppigst forekommende fysiske og psykiske sygdomme og funktionsnedsættelser.
6. Eleven kan etablere, udvikle og afslutte en professionel relation og skabe et involverende arbejde med borgere, patienter og pårørende, samt vejlede og motivere gennem målrettet kommunikation.
7. Eleven kan i et tværprofessionelt samarbejde selvstændigt tilrettelægge, gennemføre og evaluere sociale, kulturelle, fysiske og kreative rehabiliterende aktiviteter for borger, patienter og grupper, samt reflektere over og sikre empati i arbejdet med borgere og patienter med funktionsnedsættelse.
8. Eleven kan selvstændigt indgå i tværprofessionelt og tværsektorielt samarbejde om koordinering af et sammenhængende patient- og borgerforløb og anvende kommunikation til at forebygge vold og konflikter.
9. Eleven kan koordinere og indgå i ledelse af teamsamarbejde og organisering af arbejdet omkring sygepleje og patient- og borgerforløb.
10. Eleven kan selvstændigt varetage medicindispensering og medicinadministration i henhold til lovgivning og arbejdspladsens kliniske retningslinjer og procedurer.
11. Eleven kan selvstændigt dokumentere den udførte sygepleje i digitale dokumentationssystemer og videregive faglige informationer skriftligt og mundtligt til tværprofessionelle samarbejdspartnere i overensstemmelse med regler om videregivelse af oplysninger, tavshedspligt og GDPR.
12. Eleven kan selvstændigt anvende relevant velfærdsteknologi og digitale hjælpemidler i arbejdet hos borger og patient, samt vise initiativ ved implementering af ny teknologi.
13. Eleven kan selvstændigt anvende hygiejniske retningslinjer for afbrydelse af smitteveje, herunder rene rutiner, sterilteknikker, isolation samt kan vejlede borgere, patienter, pårørende, kolleger og frivillige herom.
14. Eleven kan ud fra borgerens og patientens ressourcer selvstændigt tilrettelægge eget og andres arbejde ud fra ergonomiske principper, brug af hjælpemidler og arbejdspladsens regler om arbejdsmiljø og sikkerhed, samt vise initiativ til at skabe et godt psykisk og fysisk arbejdsmiljø.
15. Eleven kan selvstændigt planlægge, igangsætte, evaluere og kvalitetssikre arbejdsopgaver og arbejdsprocesser ud fra kvalitetsstandarder, serviceniveau, procedurer og patientsikkerhed.

BEK nr. 149 af 08/02/2025

2.5.3 Hovedforløbets opbygning

Hovedforløbet udbydes som EUD-forløb for unge under 25 år og som EUV-forløb for voksne på 25 år og derover.

EUD-forløb og EUV-forløb

EUD

Elever under 25 år.

EUD-eleverne skal gennemføre den fulde uddannelse. EUD-elever fra 9./10. klasse starter med grundforløb 1. Øvrige EUD-elever starter med grundforløb 2. Elever med godskrivning for grundfag tilbydes anden relevant undervisning.

EUV3

Elever på 25 år og derover uden erhvervserfaring eller forudgående uddannelse.

EUV3-eleverne skal gennemføre et uddannelsesforløb, der i omfang og varighed svarer til EUD-forløb for unge, dog uden grundforløb 1. Elever med godskrivning for grundfag tilbydes anden relevant undervisning eller afkorting af uddannelsesforløbet.

EUV2 Elever på 25 år og derover med mindre end 2 års relevant erhvervs erfaring eller har en forudgående uddannelse.

EUV2-eleverne skal gennemføre et standardiseret uddannelsesforløb, med 10 % afkortning af skoleundervisningen, for voksne med oplæring og et reduceret grundforløb 2.

EUV1 Elever på 25 år og derover med mindst 2 års relevant erhvervs erfaring.

EUV1-eleverne skal gennemføre et standardiseret uddannelsesforløb, med 10 % afkortning af skoleundervisningen på social- og sundhedsassistentuddannelsen, for voksne uden grundforløb og uden oplæring.

Hovedforløbet til social- og sundhedsassistent varer 2 år, 9 måneder og 3 uger for EUD- samt EUV3-eleverne og 2 år, 8 måneder og 2 uger for EUV2-eleverne. EUV1-elevernes forløb er afkortet med oplæring. Skoleundervisningen udgør 48 uger for EUD/EUV3 og 43 uger for EUV2/EUV1, jf. model 2. Den er fordelt på fire skoleperioder.

Oplæringen udgør ca. 98 uger og er opdelt i 3 overordnede oplæringsperioder, jf. model 3.

Oplæring 1 "Sygepleje, sundhedsfremme og rehabilitering i det nære sundhedsvæsen" varer ca. 40 uger.

Oplæring 2 "Psykiatrisk sygepleje og rehabilitering i det sammenhængende sundhedsvæsen" varer ca. 18 uger.

Oplæring 3 "Somatisk sygepleje og rehabilitering i det sammenhængende sundhedsvæsen" varer ca. 40 uger.

Individuel afkortning af uddannelsen sker på grundlag af en realkompetencevurdering.

Grundforløb 1 For unge, der har afsluttet 9./10. klasse	Grundforløb 2	Hovedforløb, Social- og sundhedsassistent	
Skole	Skole	Skoleperioder i alt	Oplæring perioder i alt
6 måneder	6 måneder	EUD/EUV3: 48 uger EUV2/EUV1: 43 uger	Ca. 98 uger EUV1: 0 oplæringsuger

Model 2

S1A	OP1A	S1B	OP1B	S2	OP2	S3A	OP3R	S3B	OP3K	S4
5 uger	Sygepleje, sundhedsfremme og forebyggelse i det nære sundhedsvæsen	4 uger	Sygepleje, sundhedsfremme og forebyggelse i det nære sundhedsvæsen	13 uger	Psykiatrisk sygepleje og rehabilitering i det sammenhængende sundhedsvæsen	12 uger	Somatisk sygepleje og rehabilitering i regionalt regi	3 uger	Somatisk sygepleje og rehabilitering i kommunalt regi	2-11 uger

Model 3

2.6 Undervisning Social- og sundhedsassistent

Eleven skal kunne anvende den læring, eleven opnår i skoleundervisningen, til at løse arbejdsopgaver i oplæringen, og omvendt skal eleven gennem formulering og refleksion over praksiserfaringer videreudvikle sine måder at løse arbejdsopgaver på i skoleundervisningen.

2.6.1 Fag Social- og sundhedsassistent

Social- og sundhedsassistentuddannelsen består af bundne uddannelsesspecifikke fag, valgfri uddannelsesspecifikke specialefag, grundfag og valgfag, jf. model 4 og 5.

EUD/EUV3

Bundne uddannelsesspecifikke fag 34 uger	Valgfri uddannelsesspecifikke fag 3 uger	Grundfag 8 uger	Valgfag 3 uger

Model 4

EUV2/EUV1

Bundne uddannelsesspecifikke fag 33 uger	Valgfri uddannelsesspecifikke fag 2 uger	Grundfag 6 uger	Valgfag 2 uger

Model 5

2.6.2 Bundne uddannelsesspecifikke fag Social- og sundhedsassistent

De bundne uddannelsesspecifikke fag følger beskrivelser og mål, jf. Uddannelsesordning for Social- og sundhedsuddannelsen 1. august 2025. Elever, der arbejder med talentudvikling, kan vælge udvalgte uddannelsesspecifikke fag på et højere niveau, ekspertniveauet, end det obligatoriske niveau, avanceret.

Bundne uddannelsesspecifikke fag

- Mødet med borgeren og patienten, avanceret niveau
- Det sammenhængende borger- og patientforløb, avanceret og ekspertniveau
- Kvalitet og udvikling, avanceret niveau
- Somatisk sygdom og sygepleje, avanceret og ekspertniveau
- Psykisk sygdom og sygepleje, avanceret niveau
- Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering, avanceret og ekspertniveau
- Farmakologi og medicin håndtering, avanceret niveau

Mødet med borgeren og patienten

Præstationsstandard: Avanceret

Varighed: EUD/EUV3 5 uger, EUV2/EUV1 4 uger

Formål

Formålet med faget er, at social- og sundhedsassistenten forholder sig reflektivt til mødet med borgeren/patienten i dennes situation og forstår, at mødet med borgeren/patienten er udgangspunktet for samarbejdet med denne og de pårørende.

Mål

1. Eleven kan anvende viden om rådgivning, vejledning og instruktion til selvstændigt at etablere relationer og skabe samarbejde med borgeren/patienten om forløbet.
2. Eleven kan anvende viden om forskellige former for målrettet kommunikation til at etablere, fastholde og afslutte en professionel relation i mødet med borgeren/patienten og de pårørende.
3. Eleven kan anvende viden om forskellige kulturer og sundhedsopfattelser til at møde borgeren/patienten og de pårørende med respekt for værdighed og integritet.
4. Eleven kan anvende viden om forskellige livsformer, livsfasen og livshistorier til at varetage en helhedsorienteret indsats i mødet med borgeren/patienten.
5. Eleven kan anvende viden om sundhedspædagogisk teori og metode til at tilrettelægge aktiviteter, der understøtter borgerens/patientens ressourcer samt fremmer rehabiliteringsprocesser og borgerens sundhed.
6. Eleven kan anvende viden om kommunikation og betydning af ligeværdige relationer til at reflektere over etiske dilemmaer og handle empatisk i mødet med borgeren/patienten og de pårørende.
7. Eleven kan anvende viden om mestringsstrategier og motivationsfaktorer til at understøtte borgerens/patientens mestring af egen sygdom og rehabiliteringsproces.
8. Eleven kan anvende viden om sundhedspædagogisk teori og metode til i et tværfagligt samarbejde at planlægge og gennemføre information, instruktion og vejledning af borgere/patienter og pårørende.
9. Eleven kan anvende viden om fysiske og psykiske funktionsnedsættelser til selvstændigt at tage medansvar for konflikthåndtering samt forebyggelse af konflikter og magtanvendelse, samt til at håndtere seksuel opmærksomhed, herunder uønsket seksuel opmærksomhed, i mødet med borgeren/patienten.

Det sammenhængende borger- og patientforløb

Præstationsstandard: Avanceret

Varighed: EUD/EUV3/EUV2/EUV1 3 uger

Formål

Formålet med faget er, at social- og sundhedsassistenten kan handle og koordinere med afsæt i viden om og forståelse af det sammenhængende sundhedsvæsen. Social- og sundhedsassistenten kan arbejde tværsektorielt og inddrage andre sundhedsprofessionelle herunder almen praksis i borger- og patientforløb og varetage koordineringsopgaver.

Mål

1. Eleven kan anvende viden om Serviceloven, Sundhedsloven og Psykiatriloven til i det tværsektorielle og tværprofessionelle samarbejde at arbejde under hensyn til borgerens/patientens rettigheder, sikkerhed og ligebehandling, herunder grundlovens bestemmelser om individets selvbestemmelsesret og boligens ukrænkelighed.
2. Eleven kan anvende viden om Autorisationsloven og Vejledning om autoriserede sundhedspersoners benyttelse af medhjælp til at kunne reflektere over og varetage social- og sundhedsassistentens opgaver, herunder delegerede opgaver, i det tværprofessionelle samarbejde omkring det sammenhængende borger-/patientforløb.
3. Eleven kan anvende viden om mundtlig og skriftlig kommunikation til selvstændigt at varetage dokumentation samt kunne udveksle data i det tværprofessionelle og tværsektorielle samarbejde.
4. Eleven kan anvende viden om kommunikation, relationsdannelse og vejledningsmetoder til selvstændigt at kunne informere, vejlede og instruere kolleger.
5. Eleven kan anvende viden om Arbejds miljøloven, arbejdspladsens organisering og rettigheder som fag- og myndigheds person til at tage initiativ til at udvikle den fysiske og psykiske trivsel, herunder varetagelse og koordinering af arbejdsopgaver.

6. Eleven kan anvende viden om betydningen af kulturforståelser, værdier og samarbejdsformer til at etablere og varetage tværsektorielle og tværprofessionelle samarbejde.
7. Eleven kan anvende viden om social- og sundhedsassistentens kompetenceområde og arbejdspladsens organisering til at koordinere egne og andres arbejdsopgaver i det sammenhængende borger-/patientforløb, herunder teamledelse og koordinatorfunktion.
8. Eleven kan anvende viden om almen praksis' tilbuds-, ansvars- og funktionsområde til at samarbejde om koordinering af det sammenhængende borger-/patientforløb.

Det sammenhængende borger- og patientforløb

Præstationsstandard: Ekspert

Varighed: EUD/EUV3/EUV2/EUV1 3 uger

Formål

Formålet med faget er, at social- og sundhedsassistenten kan handle og koordinere med afsæt i viden om og forståelse af det sammenhængende sundhedsvæsen. Social- og sundhedsassistenten kan arbejde tværsektorielt og inddrage andre sundhedsprofessionelle herunder almen praksis i borger- og patientforløb og varetage koordineringsopgaver.

Mål

1. Eleven kan finde og anvende viden om Serviceloven, Sundhedsloven og Psykiatriloven til i det tværsektorielle og tværprofessionelle samarbejde at arbejde under hensyn til borgerens/patientens rettigheder, sikkerhed og ligebehandling, herunder grundlovens bestemmelser om individets selvbestemmelsesret og boligens ukrænkelighed.
2. Eleven kan anvende viden om Autorisationsloven og Vejledning om autoriserede sundhedspersoners benyttelse af medhjælp til at kunne identificere og varetage social- og sundhedsassistentens opgaver, herunder delegerede opgaver, i det tværprofessionelle samarbejde omkring det sammenhængende borger-/patientforløb.
3. Eleven kan anvende viden om mundtlig og skriftlig kommunikation til selvstændigt at sammenholde og varetage dokumentation samt kunne finde og udveksle data i det tværprofessionelle og tværsektorielle samarbejde.
4. Eleven kan finde og anvende viden om kommunikation, relationsdannelse og vejledningsmetoder til selvstændigt at kunne informere, vejlede og instruere kolleger.
5. Eleven kan anvende viden om Arbejds miljøloven og arbejdspladsens organisering og rettigheder som fag- og myndighedsperson til at begrunde og tage initiativ til at udvikle den fysiske og psykiske trivsel, herunder varetagelse og koordinering af arbejdsopgaver.
6. Eleven kan anvende viden om betydningen af kulturforståelser, værdier og samarbejdsformer til at etablere, begrunde og varetage tværsektorielle og tværprofessionelle samarbejder.
7. Eleven kan anvende viden om social- og sundhedsassistentens kompetenceområde og arbejdspladsens organisering til at begrunde og koordinere egne og andres arbejdsopgaver i det sammenhængende borger-/patientforløb, herunder teamledelse og koordinatorfunktion.
8. Eleven kan finde og anvende viden om almen praksis' tilbuds-, ansvars- og funktionsområde til at samarbejde om koordinering af det sammenhængende borger-/patientforløb.

Kvalitet og udvikling

Præstationsstandard: Avanceret

Varighed: EUD/EUV3/EUV2/EUV1 3 uger

Formål

Formålet med faget er, at social- og sundhedsassistenten kan reflektere over betydningen

af at arbejde på videns- og evidensbaseret grundlag samt selvstændigt kan bidrage til og understøtte udvikling og kvalitetssikring af klinisk praksis.

Mål

1. Eleven kan anvende viden om overordnede sammenhænge mellem social- og sundhedspolitik, menneskeretlige principper, nationale kvalitetsmål, lokale målsætninger og serviceniveauer i kommuner og regioner, til at prioritere egne arbejdsopgaver ud fra de visiterede ydelser.
2. Eleven kan anvende viden om nationale mål for kvalitetssikring til at reflektere over social- og sundhedsassistentens pligter og rettigheder som autoriseret sundhedsperson.
3. Eleven kan anvende viden om nationale kliniske retningslinjer og lokale instrukser til med udgangspunkt i borgerens/patientens og pårørendes behov og mål for sygeplejen at medvirke til at sikre kvalitet og ikke-diskrimination i de sundhedsfaglige ydelser.
4. Eleven kan anvende viden om forvaltningslovens regler for tavshedspligt, varetagelse af personfølsomme data, omsorgspligt, privatlivsbeskyttelse og dokumentation til at reflektere over social- og sundhedsassistentens pligter og rettigheder som autoriseret sundhedsperson.
5. Eleven kan anvende viden om forskellige værktøjer og metoder til kvalitetssikring og selvstændigt medvirke til at udvikle og sikre patientsikkerhed i det tværsektorielle og tværprofessionelle samarbejde.
6. Eleven kan anvende viden om evalueringsmetoder til at inddrage borgeren/patienten og pårørende i gennemførelse og implementering af initiativer og dermed medvirke til støttet beslutningstagen og øget oplevet og sundhedsfaglig kvalitet.
7. Eleven kan med afsæt i viden baseret på erfaring og evidens anvende digitale redskaber til informationsøgning, databehandling, dokumentation og kommunikation til at sikre kvalitet og kontinuitet i de sundhedsfaglige ydelser.
8. Eleven kan anvende viden om velfærdsteknologi og innovative processer til at medvirke til implementering af nye teknologiske løsninger og arbejdsgange i den sundhedsfaglige praksis, herunder medvirke i anvendelse af telemedicin.
9. Eleven kan anvende viden om fysisk og psykisk arbejdsmiljø til at medvirke til kvalitetsudvikling af arbejdsmiljøet, herunder stresshåndtering, voldsforebyggelse og sikkerhed på arbejdspladsen.

Somatisk sygdom og sygepleje

Præstationsstandard: Avanceret

Varighed: EUD/EUV3/EUV2/EUV1 7,3 uger

Formål

Formålet med faget er, at social- og sundhedsassistenten på baggrund af viden om anatomi, fysiologi og somatiske sygdomme kan udføre sygepleje, der retter sig mod borgerens/patientens grundlæggende behov, herunder varetage sygeplejefaglig observation, vurdering, planlægning og evaluering og handle på forandringer i borgerens/patientens somatiske tilstand, hvor der opstår komplekse grundlæggende behov.

Mål

1. Eleven kan anvende viden om sygeplejefaglig teori og metode til at vurdere borgerens/patientens ressourcer, behov og sundhedstilstand samt til at handle på kompleksiteten af de grundlæggende behov, herunder inddrage relevante samarbejdspartnere.
2. Eleven kan anvende viden om kroppens anatomi og fysiologi samt sammenhænge mellem organsystemerne til at forklare og forstå de enkelte organer og organsystemers betydning ved udførelse af sygeplejefaglige handlinger.

3. Eleven kan anvende viden om principperne for sygeplejeprocessen til målrettet at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere klinisk sygepleje med udgangspunkt i borgerens/patientens ressourcer samt fysiske, psykiske og sociale behov.
4. Eleven kan anvende viden om de hyppigst forekommende sygdomme til at forklare årsager, symptomer og behandlingsformer til selvstændigt at varetage sygepleje ud fra identificerede behov.
5. Eleven kan anvende viden om somatisk sygdom til at observere ændringer i borgerens/patientens sundhedstilstand, fx ændringer der skyldes dehydrering, under- og fejlernæring, anæmi, ødemer, respiratoriske problemer, obstipation, diarré, feber, konfusion, fejlmedicinering og immobilitet, og handle hensigtsmæssigt herpå.
6. Eleven kan anvende viden om somatisk sygdomslære, herunder multisygdomme og akutte sygdomme til at kunne indgå i komplekse sygepleje- og behandlingsforløb i det tværprofessionelle samarbejde.
7. Eleven kan anvende viden om palliative indsatser og terminale forløb samt reflektere over kommunikation og relationsdannelse i forhold til at varetage sygepleje og professionel omsorg for borgeren/patienten og pårørende i sorg- og kriseforløb.
8. Eleven kan anvende viden om principper for hygiejne til at arbejde med særlige regimer i forbindelse med infektionssygdomme og institutionsinfektioner samt til at vejlede borgeren/patienten, pårørende og kolleger i at overholde hygiejniske principper for at afbryde smitteveje.
9. Eleven kan anvende viden om sterile rutiner, teknikker og rene procedurer til at afbryde smitteveje og håndtere sygeplejeopgaver i forbindelse med fx sår, sonder og katetre.
10. Eleven kan anvende viden om præ-, per- og postoperativ fase til at forberede patienten til operation og kunne observere og pleje patienten i den postoperative fase.
11. Eleven kan anvende viden om velfærdsteknologi i sygeplejen til at medvirke ved implementering af nye teknologiske løsninger i forhold til borgeren/patienten og pårørende, herunder telemedicinske løsninger.

Somatisk sygdom og sygepleje

Præstationsstandard: Ekspert

Varighed: EUD/EUV3/EUV2/EUV1 7,3 uger

Formål

Formålet med faget er, at social- og sundhedsassistenten på baggrund af viden om anatomi, fysiologi og somatiske sygdomme kan udføre sygepleje, der retter sig mod borgerens/patientens grundlæggende behov, herunder varetage sygeplejefaglig observation, vurdering, planlægning og evaluering og handle på ændringer i borgerens/patientens somatiske tilstand, hvor der opstår komplekse grundlæggende behov.

Mål

1. Eleven kan anvende viden om sygeplejefaglig teori og metode til at vurdere borgerens/patientens ressourcer, behov og sundhedstilstand samt til at handle på kompleksiteten af de grundlæggende behov, herunder identificere og inddrage relevante samarbejdspartnere.
2. Eleven kan finde og anvende viden om kroppens anatomi og fysiologi samt sammenhænge mellem organsystemerne til at forklare og forstå de enkelte organer og organsystemers betydning ved udførelse af sygeplejefaglige handlinger.
3. Eleven kan finde og anvende viden om principperne for sygeplejeprocessen til målrettet at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere klinisk sygepleje med udgangspunkt i borgerens/patientens ressourcer samt fysiske, psykiske og sociale behov.
4. Eleven kan anvende viden om de hyppigst forekommende sygdomme til at forklare og vurdere årsager, symptomer og behandlingsformer til selvstændigt at begrunde og varetage sygepleje ud fra identificerede behov.

5. Eleven kan anvende viden om somatisk sygdom til at identificere og observere ændringer i borgerens/patientens sundhedstilstand, fx ændringer der skyldes dehydrering, under- og fejlernæring, anæmi, ødemer, respiratoriske problemer, obstipation, diarré, feber, konfusion, fejlmedicinering og immobilitet, og handle hensigtsmæssigt herpå.
6. Eleven kan anvende viden om somatisk sygdomslære, herunder multisygdomme og akutte sygdomme til at kunne begrunde og indgå i komplekse sygepleje- og behandlingsforløb i det tværprofessionelle samarbejde.
7. Eleven kan anvende viden om palliative indsatser og terminale forløb samt reflektere over kommunikation og relationsdannelse i forhold til at varetage sygepleje og professionel omsorg for borgeren/patienten og pårørende i sorg- og kriseforløb.
8. Eleven kan finde og anvende viden om principper for hygiejne til at begrunde og arbejde med særlige regimer i forbindelse med infektionssygdomme og institutionsinfektioner samt til at vejlede borgeren/patienten, pårørende og kolleger i at overholde hygiejniske principper for at afbryde smitteveje.
9. Eleven kan finde og anvende viden om sterile rutiner, teknikker og rene procedurer til at afbryde smitteveje og håndtere sygeplejeopgaver i forbindelse med fx sår, sonder og katetre.
10. Eleven kan anvende viden om præ-, per- og postoperativ fase til at forberede patienten til operation og kunne observere, vurdere og pleje patienten i den postoperative fase.
11. Eleven kan finde og anvende viden om velfærdsteknologi i sygeplejen til at medvirke ved implementering af nye teknologiske løsninger i forhold til borgeren/patienten og pårørende, herunder telemedicinske løsninger.

Psykisk sygdom og sygepleje

Præstationsstandard: Avanceret

Varighed: EUD/EUV3/EUV2/EUV1 6,5 uge

Formål

Formålet med faget er, at social- og sundhedsassistenten som autoriseret sundhedsperson kan udføre sygepleje, der retter sig mod borgerens og patientens grundlæggende behov, herunder foretage sygeplejefaglig observation, vurdering planlægning og evaluering og handle på forandringer i borgerens/patientens psykiske tilstand, hvor der opstår komplekse grundlæggende behov.

Mål

1. Eleven kan ud fra en personcentreret tilgang til borgeren/patienten med psykisk lidelse selvstændigt planlægge, varetage og reflektere over psykiatrisk sygepleje ud fra viden om de hyppigst forekomne psykiske sygdomme, symptomer og psykiske funktionsnedsættelser og demens.
2. Eleven kan selvstændigt etablere, fastholde og afslutte professionelle relationer med borgere/patienter med psykisk lidelse, samt deres pårørende og samarbejdspartnere med udgangspunkt i viden om relationer, interaktioner og kommunikation.
3. Eleven kan selvstændigt observere, tilrettelægge, udføre og evaluere psykiatrisk sygepleje med udgangspunkt i borgerens/patientens ressourcer og behov ved at anvende viden om sygeplejefaglig teori, kognitive tilgange, terapeutiske metoder og vurderings-redskaber.
4. Eleven kan planlægge og understøtte recovery-forløb i samarbejde med borgeren/patienten med psykisk lidelse ud fra viden om psykoedukation, mestringsstrategier og rehabiliteringsindsatser.
5. Eleven kan indgå i tværprofessionelt samarbejde om tilrettelæggelse af helhedsorienterede og tværfaglige pleje- og behandlingsforløb ved at kombinere viden om komplekse sygepleje-forløb, komorbiditet og misbrugsproblematikker.

6. Eleven kan inddrage borgeren/patienten med psykisk lidelse i at udvikle nye handlemuligheder med sigte på et værdigt og meningsfuldt hverdagsliv ved at kombinere viden om socialpsykologi og behandlingsmetoder fx reminiscens, sansestimuli og fysisk aktivitet.

7. Eleven kan anvende og kombinere viden om almen- og neuropædagogik og omgivelsernes betydning i mødet med borgeren/patienten, samt forebygge borgerens/patientens mistrivsel, udadreagerende adfærd og brug af tvang og magtanvendelse, herunder fremme egen sikkerhed og bidrage til at skabe et godt psykisk og fysisk arbejdsmiljø

Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering

Præstationsstandard: Avanceret

Varighed: EUD/EUV3/EUV2/EUV1 6 uger

Formål

Formålet med faget er, at social- og sundhedsassistenten kan arbejde sundhedsfremmende, sygdomsforebyggende og rehabiliterende på baggrund af borgerens/patientens oplevede livskvalitet.

Mål

1. Eleven kan anvende viden om sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering, samt reflektere over betydningen af kommunikation og relationsdannelse i varetagelsen af social- og sundhedsassistentens opgaver i den tværprofessionelle og tværsektorielle indsats med udgangspunkt i borgerens/patientens ønsker og behov.

2. Eleven kan anvende viden om sundhedspædagogik og livsstilsfaktorer til i et involverende samarbejde med borgeren/patienten og pårørende at arbejde motiverende i forhold til borgerens/patientens formulering af forventninger og mål for hverdagslivet.

3. Eleven kan anvende viden om rehabilitering i hverdagslivet til at indgå i et involverende samarbejde med borgeren/patienten og dennes netværk, herunder understøtte sammenhæng i borgerens/patientens hverdagsliv.

4. Eleven kan anvende viden om kliniske vurderinger og screeningsværktøjer til at foretage relevante faglige vurderinger i den tværfaglige forebyggende indsats i forhold til den enkelte borgers/patientens sundhedstilstand.

5. Eleven kan anvende viden om profylaksebegrebets betydning for sundhedstilstand og livskvalitet til at samarbejde med borgeren/patienten om behovet for fysisk aktivitet og hensigtsmæssig ernæring.

6. Eleven kan anvende viden om funktionsevne og funktionsevnescreening til at udvælge, tilrettelægge og gennemføre aktiviteter, der understøtter borgerens/patientens mestring og livskvalitet.

7. Eleven kan anvende viden om trænings- og handleplaner til at indgå i et tværfagligt samarbejde, der understøtter den samlede rehabiliteringsproces af borgeren/patienten.

8. Eleven kan anvende viden om analyse, planlægning, udførelse og evaluering af sociale, fysiske, kulturelle og kreative aktiviteter for enkeltpersoner og grupper til at understøtte et meningsfuldt hverdagsliv for borgeren/patienten ud fra en rehabiliterende tilgang.

9. Eleven kan anvende viden om kommunale tilbud, frivillige organisationer og netværksgrupper til at udvælge og gennemføre meningsfulde aktiviteter i samarbejde med borgeren/patienten.

10. Eleven kan anvende viden om funktionsevne, forflytning, lejring, mobilisering samt hjælpemidler og velfærdsteknologi til at tilrettelægge pleje- og omsorgsopgaver med fokus på borgerens/patientens mestringsevne.

Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering

Præstationsstandard: Ekspert

Varighed: EUD/EUV3/EUV2/EUV1 6 uger

Formål

Formålet med faget er, at social- og sundhedsassistenten kan arbejde sundhedsfremmende, sygdomsforebyggende og rehabiliterende på baggrund af borgerens/patientens oplevede livskvalitet.

Mål

1. Eleven kan anvende viden om sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering, samt reflektere over betydningen af kommunikation og relationsdannelse i varetagelsen af social- og sundhedsassistentens opgaver i den tværprofessionelle og tværsektorielle indsats med udgangspunkt i borgerens/patientens ønsker og behov.
2. Eleven kan finde og anvende viden om sundhedspædagogik og livsstilsfaktorerne til i et involverende samarbejde med borgeren/patienten og pårørende at arbejde motiverende i forhold til borgerens/patientens formulering af forventninger og mål for hverdagslivet.
3. Eleven kan anvende viden om rehabilitering i hverdagslivet til at indgå i et involverende samarbejde med borgeren/patienten og dennes netværk, herunder identificere og understøtte sammenhæng i borgerens/patientens hverdagsliv.
4. Eleven kan anvende viden om kliniske vurderinger og screeningsværktøjer til at begrunde og foretage relevante faglige vurderinger i den tværfaglige forebyggende indsats i forhold til den enkelte borgers/patientens sundhedstilstand.
5. Eleven kan anvende viden om profylaksebegrebets betydning for sundhedstilstand og livskvalitet til at begrunde og samarbejde med borgeren/patienten om behovet for fysisk aktivitet og hensigtsmæssig ernæring.
6. Eleven kan anvende viden om funktionsevne og funktionsevnescreening til at udvælge, tilrettelægge, gennemføre og vurdere aktiviteter, der understøtter borgerens/patientens mestring og livskvalitet.
7. Eleven kan finde og anvende viden om trænings- og handleplaner til at indgå i et tværfagligt samarbejde, der understøtter den samlede rehabiliteringsproces af borgeren/patienten.
8. Eleven kan anvende viden om analyse, planlægning, udførelse og evaluering af sociale, fysiske, kulturelle og kreative aktiviteter for enkeltpersoner og grupper til at begrunde og understøtte et meningsfuldt hverdagsliv for borgeren/patienten ud fra en rehabiliterende tilgang.
9. Eleven kan finde og anvende viden om kommunale tilbud, frivillige organisationer og netværksgrupper til at udvælge og gennemføre meningsfulde aktiviteter i samarbejde med borgeren/patienten.
10. Eleven kan anvende viden om funktionsevne, forflytning, lejrning, mobilisering samt hjælpemidler og velfærdsteknologi til at begrunde, vurdere og tilrettelægge pleje- og omsorgsopgaver med fokus på borgerens/patientens mestringsevne.

Farmakologi og medicin håndtering

Præstationsstandard: Avanceret

Varighed: EUD/EUV3/EUV2/EUV1 3 uger

Formål

Formålet med faget er, at social- og sundhedsassistenten som autoriseret sundhedsperson selvstændigt kan varetage medicin håndtering, herunder medicindispensering og medicinadministration samt kvalitets sikring, patientsikkerhed og forebyggelse af UTH i forbindelse med medicin håndtering.

Mål

1. Eleven kan anvende viden om lovgivning, instrukser, vejledninger og lokale procedurer til at forklare social- og sundhedsassistentens ansvar og kompetenceområde til selvstændigt at kunne varetage medicin håndtering i gældende praksis, herunder delegering, videredelegering, ledelsens ansvar og akkreditering.

2. Eleven kan anvende viden om kvalitetssikring og utilsigtede hændelser (UTH) til selvstændigt og i det tværfaglige samarbejde at kunne fremme patientsikkerheden og forebygge fejl ved medicin håndtering i praksis, herunder dokumentere, indrapportere samt følge op på sundhedsfaglige tilsyn.
3. Eleven kan anvende viden om anatomi og fysiologi til at forklare lægemidlers farmakokinetik, herunder absorption, distribution og elimination og farmakodynamik.
4. Eleven kan anvende beregninger af medicin for at fremme patientsikkerheden og forebygge fejl ved medicin håndtering.
5. Eleven kan anvende viden om almen og speciel farmakologi, herunder psykofarmaka til at observere virkninger og bivirkninger samt forklare kontraindikationer, interaktioner og dispenseringsformer inden for de mest almindelige hovedgrupper, herunder hvilken betydning det har for observationen af borgere og patienter.
6. Eleven kan anvende viden om sundhedspædagogiske metoder, redskaber og praksisformer, herunder vejledning, motivation og selvadministration i samarbejdet med borgere, patienter og pårørende i primær og sekundær sektor, herunder samarbejde med almen praksis til at øge kvaliteten og patientsikkerheden ved medicin håndtering.
7. Eleven kan anvende viden om hygiejne og risikofaktorer ved medicin håndtering herunder arbejdsmiljøudvalgets opgave og arbejdsmiljøcertificering til at forebygge arbejdsskader i praksis.

Generhvervelse af førstehjælp på erhvervsuddannelserne

Varighed: EUD/EUV3/EUV2/EUV1 0,2 uger

Mål

1. Generhvervelse af førstehjælp på erhvervsuddannelserne, svarende til Dansk Førstehjælpsråds uddannelsesplaner.

Elevrettede beskrivelser, af hvordan de uddannelsesspecifikke fag indgår i den tematiserede undervisning, fremgår i kapitel 3.

2.6.3 Valgfri uddannelsesspecifikke fag Social- og sundhedsassistent

EUD/EUV3

Bundne uddannelsesspecifikke fag 34 uger	Valgfri uddannelsesspecifikke fag 3 uger	Grundfag 8 uger	Valgfag 3 uger

Model 4

EUV2/EUV1

Bundne uddannelsesspecifikke fag 33 uger	Valgfri uddannelsesspecifikke fag 2 uger	Grundfag 6 uger	Valgfag 2 uger

Model 5

De valgfri uddannelsesspecifikke fag følger beskrivelser og mål, jf. Uddannelsesordning for Social- og sundhedsuddannelsen 1. august 2025.

- Social- og sundhedsassistenten som teamleder, avanceret niveau
- Netværk og samskabelse med udsatte grupper, avanceret niveau

- Borgerens behov for akut socialpsykiatrisk indsats, avanceret niveau
- Smertelindring ved fysisk og/eller psykisk lidelse, avanceret niveau
- Social- og sundhedsassistentens rolle v/indlæggelse af borger m/demens, avanceret niveau
- Borgeren med fysisk og/eller psykisk handicap, avanceret niveau
- Sygeplejefaglig fordybelse og faglig udvikling, avanceret niveau
- Social- og sundhedsassistentens opgaver i forhold til livets afslutning, avanceret niveau

Social- og sundhedsassistenten som teamleder

Præstationsstandard: Avanceret

Varighed: EUD/EUV3/EUV2/EUV1 1 uge

Formål

Formålet med faget er, at social- og sundhedsassistenten på baggrund af viden om grundlæggende ledelsesteori kan varetage daglige ledelsesopgaver på arbejdspladsen.

Mål

1. Eleven kan anvende viden om grundlæggende organisationspsykologi, herunder teori og metoder indenfor kommunikation, motivation og konflikthåndtering til at understøtte teamsamarbejdet og arbejdspladsens værdier.
2. Eleven kan anvende viden om grundlæggende ledelsesteorier til at prioritere, tilrettelægge og koordinere arbejdsopgaver indenfor velfærdsområdet med udgangspunkt i ledelsesansvaret for teamets ressourcer, kompetencer og målgruppens behov.
3. Eleven kan anvende viden om grundlæggende organisationsteori til at reflektere over arbejdspladsens organisering og de ledelsesmæssige prioriteringer i relation til egen rolle og funktion som fx ansvarshavende i vagter og vagtplanlægger.
4. Eleven kan anvende viden om mødefacilitering til at planlægge, gennemføre og evaluere møder selvstændigt eller i samarbejde med andre faggrupper.
5. Eleven kan anvende viden om overenskomstsysteget, herunder løn- og personaleforhold til at samarbejde med arbejdspladsens tillids- og arbejdsmiljørepræsentanter om at sikre medarbejdernes arbejdsmiljø.

Netværk og samskabelse med udsatte grupper

Præstationsstandard: Avanceret

Varighed: EUD/EUV3/EUV2/EUV1 2 uger

Formål

Formålet med faget er, at social- og sundhedsassistenten på baggrund af viden om social ulighed og udsatte gruppers livsvilkår og grundlæggende behov kan arbejde sundhedsfremmende og forebyggende i en tværprofessionel indsats.

Mål

1. Eleven kan anvende viden om samfundsgrupper, minoriteter og etnicitet samt livs- og levevilkår, livsstilsfaktorer og sundhedsrisici til at reflektere over social- og sundhedsassistentens rolle i relationen og kommunikationen med udsatte grupper, herunder respektere den enkelte borgers integritet.
2. Eleven kan anvende viden om ulighed i sundhed til selvstændigt at identificere problemer og sundhedsopgaver i forhold til udsatte grupper og tage initiativ til at samarbejde med interesseorganisationer og frivillige i planlægningen af sundhedsmæssige aktiviteter for udsatte grupper i nærmiljøet.
3. Eleven kan anvende viden om social ulighed i sundhed til at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere sundhedsfremmende og forebyggende indsatser hos særlige og/eller udsatte grupper.

4. Eleven kan anvende viden om særlige behov hos grupper af borgere, fx borgere med demens og deres pårørende, borgere med misbrugsproblemer eller borgere der er ensomhedstruede til at tage initiativ til at koordinere den tværprofessionelle indsats.

5. Eleven kan anvende viden om forandringsstrategier, samskabelse og netværkets betydning til at igangsætte og vedligeholde aktiviteter, der forebygger ensomhed, marginalisering og stigmatisering.

Borgerens behov for akut socialpsykiatrisk indsats

Præstationsstandard: Avanceret

Varighed: EUD/EUV3/EUV2/EUV1 1 uge

Formål

Formålet med faget er, at social- og sundhedsassistenten kan udføre relevant sygepleje ved akut forværring af borgerens socialpsykiatriske tilstand og forebygge forværring.

Mål

1. Eleven kan anvende viden om de psykiske sygdomme til selvstændigt at identificere fysiske, psykiske og sociale tegn og symptomer på akut opstået forværring af psykiske sygdomme og igangsætte relevante handlinger.

2. Eleven kan anvende viden om den akutte forværring af psykisk sygdom til at indgå i relation og samarbejde med borgeren om manglende medicinindtag, misbrug, somatisk sygdom samt retspsykiatrisk behandling til at kunne prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere sygepleje med udgangspunkt i borgerens behov.

3. Eleven kan anvende viden om psykiske sygdomme, multisygdom og misbrug og betydningen af gensidige påvirkninger, til i et tværprofessionelt samarbejde at deltage i forebyggelse af akutte socialpsykiatriske forværringer.

4. Eleven kan anvende viden om kulturforskelle til at vælge en målrettet kommunikation og sygepleje ved akut forværring i borgerens psykiske sygdom.

5. Eleven kan anvende viden om magtanvendelse, tvang og mindsteindgrebsprincippet til at handle i overensstemmelse med gældende lovgivning og inden for eget kompetenceområde i den akutte indsats for at sikre borgerens retssikkerhed.

Smertelindring ved fysisk og/eller psykisk lidelse

Præstationsstandard: Avanceret

Varighed: EUD/EUV3/EUV2/EUV1 2 uger

Formål

Formålet med faget er, at social- og sundhedsassistenten kan udføre palliativ pleje og rehabilitering på baggrund af viden om farmakologisk og nonfarmakologisk smertebehandling.

Mål

1. Eleven kan anvende viden om nonfarmakologisk smertebehandling til at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere palliativ pleje og rehabilitering til borgere/patienter, herunder psykisk smertebehandling samt mestring af akutte og kroniske smerter.

2. Eleven kan anvende viden om farmakologisk smertebehandling, herunder analgetika, antipsykotika, anti-epileptika og antidepressiva til borgere/patienter i et palliativt forløb til at observere virkning, bivirkning, interaktioner og kontraindikationer og forebygge komplikationer.

3. Eleven kan anvende viden om WHO's smertetrappe, relevante smerteteorier og metoder til at indsamle data om borgerens/patientens selvvaluerede smerteintensitet og tage initiativ til smertelindrende behandling i den palliative indsats.

4. Eleven kan anvende viden om fysisk, psykisk, social og åndelig smerte samt gældende lovgivning og instrukser til at indgå i det tværprofessionelle samarbejde om smertelindring.
5. Eleven kan anvende viden om den tidlige, sene og terminale fase af det palliative forløb til at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere smertelindrende sygepleje til borgeren/patienten.
6. Eleven kan anvende viden om smerteudtryk til at vælge en målrettet kommunikation og sygepleje i relationen og samarbejdet med borgeren/patienten og pårørende i det palliative forløb.
7. Eleven kan anvende viden om netværk og tilbud i patientforeninger til borgeren/patienten i palliative forløb og deres pårørende.

Social- og sundhedsassistentens rolle v/indlæggelse af borger m/demens

Præstationsstandard: Avanceret

Varighed: EUD/EUV3/EUV2/EUV1 1 uge

Formål

Formålet med faget er, at social- og sundhedsassistenten på baggrund af viden om demenssygdomme kan udføre sygepleje og omsorgsopgaver for den indlagte borger med demens og forebygge magtanvendelse i et tværfagligt samarbejde.

Mål

1. Eleven kan anvende viden om kognitive forstyrrelser, symptomer og adfærd samt miljøskiftes betydning hos borgere med demens til selvstændigt at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere sygepleje- og omsorgsopgaver i forbindelse med indlæggelse af borgere med demens.
2. Eleven kan anvende viden om udvikling af demenssygdomme til at vejlede kollegaer og skabe forståelse for borgerens særlige situation i indlæggelsesforløbet med henblik på at understøtte integriteten hos borgere med demens.
3. Eleven kan anvende viden om demenssygdomme, relationsdannelse og kommunikation til at understøtte og aflaste de pårørende, så de kan indgå som ressource i forbindelse med indlæggelse af borgere med demens.
4. Eleven kan anvende viden om tværprofessionelle og tværsektorielle sammenhænge, herunder nødvendige data og dokumentation, til at varetage opgaver i relation til udskrivningsforløbet.
5. Eleven kan anvende viden om sundhedspædagogiske tilgange, professionel kommunikation og konflikt-håndtering til at håndtere udadreagerende adfærd og nedbringe magtanvendelse hos den indlagte borger/patient med demens.

Borgeren med fysisk og/eller psykisk handicap

Præstationsstandard: Avanceret

Varighed: EUD/EUV3/EUV2/EUV1 2 uger

Formål

Formål med faget er, at social- og sundhedsassistenten kan udføre relevante pleje- og omsorgsopgaver samt igangsætte forebyggende og rehabiliterende aktiviteter i samarbejde med borgeren med fysisk og/eller psykisk handicap ud fra dennes grundlæggende behov.

Mål

1. Eleven kan anvende viden om grundlæggende behov og sygeplejefaglige problemer, foranlediget af fysiske og psykiske handicaps, til at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere pleje- og omsorgsopgaver til borgere med fysisk- og psykisk funktionsnedsættelse i det specialiserede socialområde.

2. Eleven kan anvende viden om faktorer, der har betydning for funktionsevnen, herunder aldersbetinget funktionsnedsættelse til at igangsætte forebyggende og rehabiliterende aktiviteter i pleje- og omsorgsarbejdet til borgeren med fysisk og/eller psykisk funktionsnedsættelse.
3. Eleven kan anvende viden om udviklingsforstyrrelser og funktionsnedsættelser til at arbejde ressourceorienteret med borgeren, herunder inddrage relevant velfærdsteknologi.
4. Eleven kan anvende viden om pædagogisk observation som redskab i det tværprofessionelle samarbejde til at kunne dokumentere borgernes funktionsniveau og udvikling.
5. Eleven kan indgå i en ligeværdig kommunikation og relation med borgeren på et bosted, herunder understøtte borgeren i at nå egne mål og styrke borgerens oplevede livskvalitet.
6. Eleven kan anvende viden om grundlæggende behov for seksualitet, intimitet og nærhed til at indgå i en professionel dialog med borgeren om seksualitet.

Sygeplejefaglig fordybelse og faglig udvikling

Præstationsstandard: Avanceret

Varighed: EUD/EUV3/EUV2/EUV1 2 uger

Formål

Formålet med faget er, at social- og sundhedsassistenten kan reflektere over anvendelse af forskellige sygeplejefaglige tilgange og metoder og forholde sig til de sundhedsmæssige, faglige og etiske konsekvenser for borgeren/patienten.

Mål

1. Eleven kan anvende viden om forskellige videnskabsteoretiske tilganges syn på sygepleje og betydning for sygeplejehandlinger, til at reflektere og argumentere i forhold til praksis.
2. Eleven kan anvende viden om evidensbaseret praksis i de kliniske retningslinjer til at arbejde efter lokale instrukser, med henblik på at understøtte og udvikle den sygeplejefaglige praksis.
3. Eleven kan anvende viden om metoder og procedurer til at understøtte kvalitet og patientsikkerhed i det tværprofessionelle samarbejde for at vurdere, handle og evaluere på patientens/borgerens sundhedstilstand.
4. Eleven kan anvende viden om moralfilosofi til at forstå betydningen af egne etiske vurderinger.

Social- og sundhedsassistentens opgaver i forhold til livets afslutning

Præstationsstandard: Avanceret

Varighed: EUD/EUV3/EUV2/EUV1 1 uge

Formål

Formålet med faget er, at social- og sundhedsassistenten ud fra viden om det terminale forløb i et tværfagligt samarbejde kan varetage sygepleje samt praktisk og psykisk støtte til borgere/patienter og deres pårørende under hensyntagen til deres kulturelle og åndelige ønsker og behov.

Mål

1. Eleven kan anvende viden om social- og sundhedsassistentens kompetenceområde til at igangsætte terminal sygepleje, smertelindring og behandling i samarbejde med tværfaglige samarbejdspartnere.
2. Eleven kan anvende viden om gældende lovgivning og tilbud til borgeren/patienten i det terminale forløb til selvstændigt at vejlede borgeren/patienten og de pårørende inden for de givne rammer.
3. Eleven kan anvende viden om tværprofessionelt samarbejde, herunder palliative teams, visitation til hospice, kommunens sagsbehandlere, vågetjeneste, præst, bedemand og tilbud til efterladte til selvstændigt at medvirke til tværfaglige opgaver ved livets afslutning.

4. Eleven kan anvende viden om tegn på livets afslutning, angst, sorg, eksistentiel krise og åndelig trøst til at varetage psykisk pleje og igangsætte den eksistentielle samtale med borgeren/patienten og de pårørende.
5. Eleven kan anvende viden om kommunikation, kulturforståelse, etik og den værdige død til at tage initiativ til praktisk og psykisk støtte til den døende og de pårørende/efterladte.
6. Eleven kan anvende viden om opgaver i forbindelse med dødsfald til selvstændigt at istandgøre afdøde under hensyntagen til borgerens/patientens kulturelle og religiøse ritualer.

2.6.4 Grundfag Social- og sundhedsassistent

EUD/EUV3

Bundne uddannelses-specifikke fag 34 uger	Valgfri uddannelses-specifikke fag 3 uger	Grundfag 8 uger	Valgfag 3 uger

Model 4

EUV2/EUV1

Bundne uddannelses-specifikke fag 33 uger	Valgfri uddannelses-specifikke fag 2 uger	Grundfag 6 uger	Valgfag 2 uger

Model 5

Grundfagene følger beskrivelser og mål, jf. BEK nr. 555 af 27/04/2022

- Dansk niveau C
- Naturfag niveau C
- Engelsk niveau E, D og C

Grundfagene kan ikke gennemføres på et niveau, som eleven allerede har dokumenteret gennemført.

Engelsk har videreuddannelsesperspektiv og er valgfrit. Faget kan derfor udskiftes med et andet fra uddannelsens fagrække. SOSU H vejleder eleven om tilvalg/fravalg af engelsk i forhold til videreuddannelsesperspektivet.

Voksne elever på 25 år og derover, der ønsker engelsk, skal følge faget som valgfag.

Dansk niveau C

Formål

Formålet med danskfaget i erhvervsuddannelserne er at styrke elevens forudsætninger for at benytte det danske sprog i erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag til kommunikation og samarbejde og som værktøj til erkendelse, læring, oplevelse, tolerance og fællesskab.

Faget udvikler elevens sproglige bevidsthed og færdigheder, med henblik på at eleven bliver bedre til at kommunikere mundtligt, skriftligt og multimodalt, det vil sige når ord, billeder, film, animation, lyd og andre midler til kommunikation støtter hinanden i en tekst. Faget bidrager til, at eleven med forståelse kan lytte, læse og deltage i samtale ud fra forskellige tekster og teksttyper om erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag.

Fagets metoder styrker elevens innovative, kreative, analytiske og kritiske beredskab til at kunne løse opgaver og møde udfordringer, som eleven møder i erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag.

Mål niveau C

Målene er inddelt i fire overordnede kompetenceområder: Kommunikation, læsning, fortolkning og fremstilling.

Kommunikation

Niveau C

1. Eleven kan kommunikere reflekteret og nuanceret i komplekse almene og erhvervsfaglige situationer med brug af relevante tale-, lytte- og samtalestrategier i forhold til formål og situation.
2. Eleven kan diskutere, argumentere og kommunikere hensigtsmæssigt i samarbejde og samvær med andre og reflektere over forskellige former for kommunikation.
3. Eleven kan reflektere over samspillet mellem formål og forskellige former for kommunikation samt egen rolle og ansvar i kommunikationssituationen.
4. Eleven kan vælge og anvende it og multimodale medier hensigtsmæssigt, reflekteret og kritisk til kommunikation, informationssøgning og formidling.
5. Eleven kan skelne mellem, reflektere over, vurdere og indgå i kritisk dialog om virksomheders interne og eksterne kommunikation.
6. Eleven kan forklare og reflektere over sproglige normer i diverse kontekster indenfor erhverv, uddannelse, samfund og danskfaget.

Læsning

Niveau C

1. Eleven kan læse, forstå og diskutere teksters betydning i almene og erhvervmæssige sammenhænge og anvende relevante læsestrategier i forhold til læseformål, teksttype og kontekst.
2. Eleven kan gennemføre målrettet og kritisk informationssøgning med relevans for erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag.
3. Eleven kan ud fra læseformål, kontekst og kendskab til teksttyper forberede og gennemføre læsning af relevans for erhverv, uddannelse og samfund og efterfølgende indgå i kritisk dialog om denne læsning.

Fortolkning

Niveau C

1. Eleven kan forholde sig til kultur, sprog, historie, erhverv og uddannelse gennem analyse og diskussion af tekster.
2. Eleven kan vælge og analysere diverse tekster, som er relateret til erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag og anvende relevante analysemodeller.
3. Eleven kan tolke og/eller uddrage relevant betydning af tekster, relateret til erhverv, historie, uddannelse, samfund og dagligdag, på grundlag af analyse og diskutere og vurdere tolkningen.
4. Eleven kan metodisk reflektere over og vurdere tekster relateret til erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag på grundlag af analyse og indgå i kritisk dialog om sin vurdering.
5. Eleven kan perspektivere tekster relateret til erhverv, historie, uddannelse, samfund og dagligdag på grundlag af analyse.

Fremstilling

Niveau C

1. Eleven kan anvende relevante skrivestrategier og udtrykke sig forståeligt, varieret og nuanceret i skrift, tale, lyd og billede i en form, der passer til genre og situation
2. Eleven kan planlægge, forberede og fremstille formelt korrekte, varierede og nuancerede skriftlige og mundtlige tekster ved brug af teksttyper, der er relevante i forhold til emner og kontekster inden for erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag
3. Eleven kan sammenligne og gå i kritisk dialog med folk fra uddannelse og erhverv om egne og andres skriftlige produkter, herunder om skriveformål, målgruppe, genre og sproglig stil og grammatisk forståelse
4. Eleven kan vælge, anvende og begrunde hensigtsmæssige repræsentationsformer med relevans for erhverv, uddannelse og samfund.

Naturfag niveau C

Formål

Formålet med faget er at give eleven indsigt i principper og metoder inden for teknik, miljø og sundhed samt give forudsætninger for at kunne arbejde med naturfaglige emner, der findes inden for et erhvervsuddannelsesområde. Faget skal i en praksisnær kontekst bidrage til elevens forståelse af naturfagenes betydning for den teknologiske udvikling og dens påvirkning af mennesket, erhverv og samfund.

På C-niveau skal faget give eleven erfaringer med anvendelse af fagets centrale naturvidenskabelige arbejdsmetoder og tankegange ved løsning af konkrete erhvervs- eller almenfaglige problemstillinger, herunder vekselvirkningen mellem teori og praksis. Arbejdet med faget skal udvikle elevens kompetencer i relation til videregående uddannelse inden for det naturvidenskabelige, tekniske eller sundhedsfaglige område samt bidrage til elevens almindannelse.

Mål

1. Eleven sikkert kan vælge og anvende naturfaglige begreber og modeller til at forklare udvalgte natur- og erhvervsfaglige problemstillinger.
2. Eleven sikkert kan vælge og anvende matematik til at forklare naturvidenskabelige fænomener og problemstillinger.
3. Eleven kan forklare og vurdere samspillet mellem teori og eksperimentelt arbejde og opnå en selvstændig og undersøgende handlemåde i forbindelse hermed.
4. Eleven kan planlægge, gennemføre og vurdere eksperimentelt arbejde med anvendelse af laboratorieudstyr eller andet relevant udstyr.
5. Eleven kan begrunde og demonstrere sikkerhedsmæssigt korrekt arbejde med udstyr og kemikalier herunder vurdere sikkerhed og risikomomenter.
6. Eleven selvstændigt kan udvælge, anvende og vurdere relevante digitale værktøjer til f.eks. simulering, informationssøgning og -behandling, databehandling og præsentation.
7. Eleven med sikkerhed kan anvende den naturvidenskabelige arbejdsmetode, herunder beskrive forholdet mellem teori og praksis.
8. Eleven kan reflektere over og diskutere naturfaglige og erhvervsfaglige problemstillinger, som de kommer til udtryk i medierne, herunder vurdere de naturfaglige elementer i fremstilling og argumentation.
9. Eleven kan perspektivere resultater i forhold til erhvervsfaglige og/eller samfundsmæssige problemstillinger.

For social- og sundhedsuddannelsen fastsættes nedenstående indhold i naturfag, jf. Vejledning til grundfagsbekendtgørelsen. Det centralt fastsatte indhold skal sikre elevernes mulighed for adgang til videregående uddannelser. Indholdet omfatter både kernestof og valgfrit stof.

Undervisningens indhold niveau C

- Faglige beregninger. Der arbejdes eksempelvis med beregning af pH, opløsningers koncentration, herunder molaritet og masse-volumen procent.
- Eksponentiel funktion. Der arbejdes med eksponentiel udvikling og logaritmisk skala til belysning af emner som mikroorganismers og udbredelse herunder epidemier, måling af lydstyrke i dB, stoffers halveringstid, pH-begrebet m.m.
- Blodet. Der arbejdes med blodets kolloidosmotiske tryk, intra- og extracellulære væsker samt osmose og diffusion.
- Kroppens syrebasebalance. Der arbejdes med kroppens reguleringsmekanismer, herunder kulsyrebi-karbonat systemet.
- Energigivende næringsstoffer. Der arbejdes med stoffernes kemiske sammensætning, herunder med mættede og umættede fedtsyrer, mono- di- og polysakkarider samt protein som næringsstof og i form af plasmaprotein og enzymer.
- Bølger. Der arbejdes med lys og lyd med udgangspunkt i øjets og ørets opbygning og funktion og ændringer heri, herunder lysets brydning og støj. Der arbejdes med bølgemodellen og elektromagnetiske bølger samt anvendelse af disse i sundhedssektoren.
- Cellebiologi. Proteinsyntese, mutationer og resistens.
- Nervesystemet. Der arbejdes med impulsledning i nervesystemet.
- Ergonomi. Der arbejdes med hvordan fysikkens love har betydning for ergonomisk korrekt arbejdsstillinger.

Engelsk niveau E, D og C

Formål

Formålet med undervisningen i fremmedsprog er at udvikle elevens fremmedsproglige viden, færdigheder og kompetencer, herunder fremme kommunikative, kulturelle og internationale kompetencer. Formålet med undervisningen er også, at eleverne i faget opnår evne til at forstå og anvende fremmedsproget, således at de kan orientere sig og agere i en globaliseret og digitaliseret verden.

Gennem arbejde med faget kan eleven opnå viden om fremmedsproglige kulturer i forhold til erhverv og samfund samt i almene og personlige sammenhænge.

Eleven kan dermed styrke sine forudsætninger for mobilitet, beskæftigelse og kompetenceudvikling og forudsætninger for at kunne kommunikere og varetage arbejdsopgaver, hvori fremmedsprog indgår.

Mål niveau E, D og C

Målene er inddelt i følgende fire områder: Kommunikation, kommunikationsstrategier, sprogbrug og sprogtilegnelse samt kultur- og samfundsforhold.

Kommunikation

Niveau E

1. Eleven kan forstå hovedindholdet af talt fremmedsprog om udvalgte emner.
2. Eleven kan forstå hovedindholdet af skrevne fremmedsproglige tekster om udvalgte emner.
3. Eleven kan udtrykke sig mundtligt med en vis præcision i et sammenhængende sprog med afgrænset ordforråd inden for udvalgte afgrænsede emner.
4. Eleven kan redegøre mundtligt for indholdet af de væsentlige informationer i udvalgte teksttyper.

5. Eleven kan redegøre for et forberedt stofområde.
6. Eleven kan deltage i samtaler og diskutere alsidige emner.
7. Eleven kan udtrykke sig skriftligt med præcision og i et sammenhængende sprog tilpasset emner og kontekster.
8. Eleven kan anvende og bearbejde viden og informationer skriftligt inden for alsidige emner, tekster og situationer.
9. Eleven kan anvende multimodale medier til at kommunikere selvstændigt mundtligt og skriftligt.

Niveau D

1. Eleven kan forstå indholdet af talt fremmedsprog om alsidige emner.
2. Eleven kan forstå indholdet af skrevne fremmedsproglige tekster om alsidige emner.
3. Eleven kan udtrykke sig mundtligt med udtalt præcision i et sammenhængende sprog med alsidigt ordforråd inden for varierede emner.
4. Eleven kan redegøre mundtligt for indholdet af de væsentlige informationer i forskellige teksttyper.
5. Eleven kan redegøre for, forklare og uddybe et forberedt stofområde.
6. Eleven kan deltage aktivt i samtaler og diskutere alsidige og specifikke emner.
7. Eleven kan udtrykke sig skriftligt med præcision og i et sammenhængende sprog tilpasset alsidige emner og kontekster.
8. Eleven kan anvende, bearbejde og kommentere viden og informationer skriftligt inden for alsidige emner, tekster og situationer.
9. Eleven kan anvende multimodale medier, til at kommunikere mundtligt med sikkerhed.

Niveau C

1. Eleven kan forstå indholdet af talt fremmedsprog om alsidige og specifikke emner.
2. Eleven kan forstå indholdet af skrevne fremmedsproglige tekster om alsidige og specifikke emner.
3. Eleven kan udtrykke sig mundtligt med præcision i et sammenhængende sprog med alsidigt og kontekstuel ordforråd inden for varierede og specifikke emner.
4. Eleven kan redegøre mundtligt for og forklare indholdet af alsidige og kontekstuelle tekster og teksttyper.
5. Eleven kan redegøre for, forklare, uddybe og kommentere et forberedt stofområde.
6. Eleven kan tage initiativ til og deltage aktivt i samtaler og diskutere varierede og komplekse emner i et sprog afpasset til situation og samtalemønster.
7. Eleven kan udtrykke sig skriftligt med høj grad af præcision og i et sammenhængende sprog tilpasset alsidige og komplekse emner og kontekster.
8. Eleven kan anvende, bearbejde og kommentere og analysere viden og informationer skriftligt inden for alsidige og specifikke emner, tekster og situationer.
9. Eleven kan anvende multimodale medier til at kommunikere med sikkerhed og variation mundtligt og skriftligt.

Kommunikationsstrategier

Niveau E

1. Eleven kan afprøve og anvende enkle lytte- og læsestrategier hensigtsmæssigt i forhold til teksttype, situation og formål.
2. Eleven kan afprøve hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder bruge omskrivninger, overbegeber og synonymmer.
3. Eleven kan afprøve skrivestrategier efter skriveformål, herunder anvende viden om skriveprocessens faser.

4. Eleven kan opsøge og anvende fagets hjælpemidler, hensigtsmæssigt til oversættelse, stavning, ordforråd, grammatik, stavekontrol, ordbogsopslag, kildesøgning, tekstproduktion.
5. Eleven kan anvende informationer og kilder, selvstændigt og kritisk.

Niveau D og C

1. Eleven kan selvstændigt vælge og anvende lytte- og læsestrategier hensigtsmæssigt i forhold til teksttype, situation og formål.
2. Eleven kan selvstændigt vælge hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder bruge omskrivninger, overbegreber og synonymer.
3. Eleven kan selvstændigt vælge skrivestrategier efter skriveformål, herunder anvende viden om skriveprocessens faser.
4. Eleven kan selvstændigt anvende fagets hjælpemidler hensigtsmæssigt til oversættelse, stavning, ordforråd, grammatik, stavekontrol, ordbogsopslag, kildesøgning og tekstproduktion.
5. Eleven kan selvstændigt anvende informationer og kilder kritisk.

Sprogbrug Sprogtilegnelse

Niveau E

1. Eleven kan anvende et præcist og afgrænset ordforråd inden for udvalgte emner.
2. Eleven kan udtale fremmedsproget klart, tydeligt og præcist med et afgrænset og veldefineret ordforråd inden for udvalgte emner og i udvalgte situationer.
3. Eleven kan tale og skrive fremmedsproget, så centrale grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges.
4. Eleven kan anvende væsentlige og grundlæggende regler for opbygning af tekster med sans for struktur og sammenhæng inden for relevante genrer, tekster og medie i erhverv, uddannelse og samfund samt personlige og almene forhold.

Niveau D

1. Eleven kan anvende et præcist og alsidigt ordforråd inden for relevante emner.
2. Eleven kan udtale fremmedsproget klart, tydeligt og præcist med et alsidigt ordforråd inden for varierede emner og kontekster.
3. Eleven kan tale og skrive fremmedsproget så grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges med sans for sprogbrug.
4. Eleven kan anvende væsentlige regler for opbygning af tekster med sans for struktur og sammenhæng inden for relevante genrer, tekster og medier i erhverv, uddannelse og samfund samt almene og personlige forhold.

Niveau C

1. Eleven kan anvende et præcist og varieret ordforråd inden for varierede relevante emner.
2. Eleven kan udtale fremmedsproget klart, tydeligt, flydende og præcist med et alsidigt ordforråd inden for varierede og komplekse emner og kontekster.
3. Eleven kan tale og skrive fremmedsproget så grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges med en høj grad af korrekt og varieret sprogbrug.
4. Eleven kan anvende og forklare væsentlige regler for opbygning af tekster med sans for struktur og sammenhæng inden for relevante genrer, tekster og medier i erhverv, uddannelse og samfund samt personlige og almene forhold.

Kultur- og samfundsforhold

Niveau E

1. Eleven kan opnå og anvende viden om adfærd, normer og værdier hos brugere af fremmedsproget i erhverv, samfund og i personlige og almene sammenhænge.
2. Eleven kan drage sammenligninger og genkende forskelle mellem egen kultur og andres kultur.
3. Eleven kan anvende viden om erhverv, kultur og samfund i kontakten med mennesker, der bruger fremmedsproget som modersmål eller som internationalt kommunikationsmiddel.

Niveau D

1. Eleven kan opnå, anvende og redegøre for viden om adfærd, normer og værdier hos brugere af fremmedsproget i erhverv, samfund og i personlige og almene sammenhænge.
2. Eleven kan drage sammenligninger og redegøre for forskelle mellem egen kultur og andres kultur.
3. Eleven kan selvstændigt anvende viden om erhverv, kultur og samfund i kontakten med mennesker, der bruger fremmedsproget som modersmål eller som internationalt kommunikationsmiddel.

Niveau C

1. Eleven kan opnå, anvende og redegøre for og reflektere over viden om adfærd, normer og værdier hos brugere af fremmedsproget i erhverv, samfund samt i personlige og almene sammenhænge.
2. Eleven kan drage sammenligninger mellem egen kultur og andres kultur samt redegøre for og forklare disse forskelle.
3. Eleven kan selvstændigt anvende viden om erhverv, kultur og samfund i kontakten med mennesker, der bruger fremmedsproget som modersmål eller som internationalt kommunikationsmiddel og reflektere herover.

Elevrettede beskrivelser, af hvordan grundfagene indgår i den tematiserede undervisning, fremgår i kapitel 3.

2.6.5 Valgfag Social- og sundhedsassistent

EUD/EUV3

Bundne uddannelses-specifikke fag 34 uger	Valgfri uddannelses-specifikke fag 3 uger	Grundfag 8 uger	Valgfag 3 uger

Model 4

EUV2/EUV1

Bundne uddannelses-specifikke fag 33 uger	Valgfri uddannelses-specifikke fag 2 uger	Grundfag 6 uger	Valgfag 2 uger

Model 5

Valgfagene følger de krav, der er beskrevet i BEK nr. nr. 953 af 22/06/2023. I løbet af social- og sundhedsassistentuddannelsen udbydes 3 ugers valgfag for EUD/EUV3-forløbene og 2 ugers valgfag for EUV2/EUV1-forløbene.

SOSU H tilbyder en række valgfag, der uddyber mere specielle emner og områder i elevens uddannelse. Det giver eleven en større bredde i sin uddannelse, og valgfaget kan give eleven mulighed for at arbejde innovativt og entreprenant samt være af betydning for videreuddannelse.

Valgfagenes titler og varighed fremgår i kapitel 3.

2.7 Bedømmelsesplan

Bedømmelsesplanen er en beskrivelse af, hvordan og hvornår den løbende og afsluttende bedømmelse foregår.

Formålet med bedømmelsesplanen er

- At eleven har viden om eget niveau og progression i læring
- At inspirere og motivere eleven til læring
- At eleven reflekterer over sin faglige udvikling i forhold til faget
- At eleven har tilstrækkeligt grundlag for valg af uddannelse

Bedømmelsesplanen er delt op i følgende fire områder

- Den løbende bedømmelse i skoleperioderne
- Bedømmelse ved en skoleperiodes afslutning
- Bedømmelse ved et fags afslutning
- Bedømmelse ved en oplæringsperiodes afslutning

Den løbende bedømmelse i skoleperioderne

Eleven får løbende en bedømmelse af sit faglige standpunkt og sin faglige udvikling gennem uddannelsesforløbet. Den løbende evaluering foregår i forbindelse med feedback og feedforward i den temabaserede undervisning, i aktiviteter og ved afleverede opgaver.

Bedømmelse ved en skoleperiodes afslutning

I slutningen af hver skoleperiode bliver der givet en bedømmelse i form af en delkarakter for de fag, der ikke afsluttes på skoleperioden. Delkarakteren udtrykker elevens standpunkt i forhold til de fastsatte mål for undervisningen på det tidspunkt, karakteren gives. Delkaraktererne skal fremgå af skolevejledningen sammen med en vurdering af eventuelle behov for supplerende undervisning og for supplerende oplæring i oplæringen.

Bedømmelse ved et fags afslutning

Ved den afsluttende bedømmelse i et fag bliver der givet en standpunktskarakter. Standpunktskarakteren bliver givet, når eleven har gennemført de fastsatte undervisningsdele i faget. Standpunktskarakteren udtrykker elevens aktuelle standpunkt. Eleven bedømmes i forhold til fagets mål, og karakteren gives på baggrund af elevens dokumentation og øvrige præstationer og munder ud i en samlet vurdering af elevens kompetencer i faget. Dokumentation i grundfagene fremgår af fagbilagene, jf. BEK 555 af 27/04/2022. Dokumentation i de uddannelsesspecifikke fag knytter sig til elevens arbejde med de faglige mål.

Et fag bliver afsluttet med en standpunktskarakter og/eller en prøvekarakter. Når en prøve er aflagt, træder prøvekarakteren i stedet for den tilsvarende standpunktskarakter. Dette gælder ikke for grundforløbsprøven, jf. BEK nr. 953 af 22/06/2023 § 86, stk. 3. Ved prøve finder bekendtgørelse om prøver og eksamen ved de erhvervsrettede uddannelse anvendelse.

Bedømmelse ved en oplæringsperiodes afslutning

I slutningen af hver oplæringsperiode bliver der udarbejdet en erklæring om oplæring. Ved slutning af sidste oplæringsperiode bekræfter oplæringsstedet, om oplæringen er gennemført, og om oplæringsmålene er opnået på avanceret niveau.

Karakterform ved følgende fag

- Grundfag bedømmes ved brug af 7-trins-skalaen.
- De obligatoriske uddannelsesspecifikke fag bedømmes ved brug af 7-trins-skalaen.
- De valgfri uddannelsesspecifikke fag bedømmes bestået/ikke bestået.
- Valgfag bedømmes gennemført/ikke gennemført.
- Certifikater bedømmes bestået/ikke bestået.

Karaktergivning i uddannelsesspecifikt fag, grundfag og certifikatfag på grundforløb 2 mod SOSU

Skemaet viser, hvornår underviseren afgiver karakterer i uddannelsesspecifikke fag, grundfag, valgfrit uddannelsesspecifikt fag og valgfag.

	Delkarakter	Standpunktskarakter	Prøvekarakter
Skoleuge 5 sidste dag	Engelsk		
Skoleuge 5 - 7 holdets sidste afholdelsesdag		Certifikatfagene: Førstehjælp og brandbekæmpelse	
Skoleuge 10 sidste dag	Dansk Naturfag Uddannelsesspecifikt fag	Engelsk	
Skoleuge 16 sidste dag		Dansk Naturfag	
Skoleuge 17			Dansk/Naturfag/Engelsk
Skoleuge 18 sidste dag		Uddannelsesspecifikt fag	
Skoleuge 19 - 20			Grundforløbsprøven

Karaktergivning i uddannelsesspecifikke fag, grundfag, valgfri uddannelsesspecifikke fag og valgfag på social- og sundhedsassistentuddannelsen

Skemaet viser, hvornår underviseren afgiver karakterer i uddannelsesspecifikke fag, grundfag, valgfrit uddannelsesspecifikt fag og valgfag.

Vær opmærksom på en særskilt bedømmelsesplan for S4 for EUD/EUV3-elev på SOSU H Skelbækgade, der kommer i forlængelse af den fælles oversigt.

Skoleperiode 1A	Delkarakter	Standpunktskarakter	Prøvekarakter
Skoleuge 5 3. sidste dag	Mødet med borgeren og patienten Det sammenhængende borger- og patientforløb Kvalitet og udvikling Somatisk sygdom og sygepleje Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering		

Skoleperiode 1B	Delkarakter	Standpunktskarakter	Prøvekarakter
Skoleuge 4 3. sidste dag	Mødet med borgeren og patienten Det sammenhængende borger- og patientforløb Kvalitet og udvikling Somatisk sygdom og sygepleje Psykisk sygdom og sygepleje Farmakologi og medicin-håndtering Naturfag		

Skoleperiode 2	Delkarakter	Standpunktskarakter	Prøvekarakter
Skoleuge 2 holdets sidste afholdelsesdag		Generhvervelse af førstehjælp	
Skoleuge 13 3. sidste dag	Mødet med borgeren og patienten Det sammenhængende borger- og patientforløb Kvalitet og udvikling Psykisk sygdom og sygepleje Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering Farmakologi og medicin-håndtering Naturfag Dansk	Engelsk EUV1 og EUV2 Valgfag	Engelsk

Skoleperiode 3A	Delkarakter	Standpunktskarakter	Prøvekarakter
Skoleuge 3 sidste dag		Valgfrit uddannelsesspecifikt fag	
Skoleuge 5		Dansk	

sidste dag			
Skoleuge 6			Dansk
Skoleuge 10		Farmakologi og medicinhandling	
Skoleuge 12 3. sidste dag	Mødet med borgeren og patienten Det sammenhængende borger- og patientforløb Kvalitet og udvikling Somatisk sygdom og sygepleje Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering Naturfag		Farmakologi og medicinhandling

Skoleperiode 3B	Delkarakter	Standpunktskarakter	Prøvekarakter
Skoleuge 3 3. sidste dag	Naturfag <u>EUD/EUV3</u> - uden godskrivning dansk og naturfag - med godskrivning dansk uden afkortning - med godskrivning naturfag uden afkortning - med godskrivning dansk og naturfag uden afkortning <u>EUV3</u> - med godskrivning dansk med afkortning - med godskrivning naturfag med afkortning <u>EUV1/EUV2</u> - uden godskrivning dansk og naturfag - med godskrivning dansk uden afkortning - med godskrivning naturfag uden afkortning - med godskrivning dansk og naturfag uden afkortning Mødet med borgeren og patienten Det sammenhængende borger- og patientforløb Kvalitet og udvikling	<u>EUV3</u> - med godskrivning dansk og naturfag med afkortning <u>EUV1/EUV2</u> - med godskrivning dansk med afkortning - med godskrivning naturfag med afkortning - med godskrivning dansk og naturfag med afkortning Mødet med borgeren og patienten Det sammenhængende borger- og patientforløb Kvalitet og udvikling Somatisk sygdom og sygepleje Psykisk sygdom og sygepleje Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering	

	Somatisk sygdom og sygepleje Psykisk sygdom og sygepleje Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering		

Skoleperiode 4	Delkarakter	Standpunktskarakter	Prøvekarakter
Skoleuge 1 4. sidste dag		Naturfag	
Skoleuge 2			Naturfag <u>EUV1/EUV2</u> med godskrivning dansk og naturfag med afkortning Afsluttende prøve i projektopgave
Skoleuge 3		<u>EUD/EUV3</u> Valgfag	
Skoleuge 4		<u>EUD/EUV3:</u> Valgfrit uddannelsesspecifikt fag <u>EUV1/EUV2</u> - uden godskrivning dansk og naturfag - med godskrivning dansk uden afkortning - med godskrivning naturfag uden afkortning - med godskrivning dansk og naturfag uden afkortning Mødet med borgeren og patienten Det sammenhængende borger- og patientforløb Kvalitet og udvikling Somatisk sygdom og sygepleje Psykisk sygdom og sygepleje Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering	<u>EUV1/EUV2</u> - med godskrivning dansk med afkortning - med godskrivning naturfag med afkortning Afsluttende prøve i projektopgave
Skoleuge 5		<u>EUV3</u> - med godskrivning dansk med afkortning - med godskrivning naturfag med afkortning Mødet med borgeren og patienten	

		Det sammenhængende borger- og patientforløb Kvalitet og udvikling Somatisk sygdom og sygepleje Psykisk sygdom og sygepleje Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering <u>EUV3</u> • <u>med godskrivning dansk og naturfag med afkortning</u> Valgfag	
Skoleuge 6		<u>EUV3</u> • <u>med godskrivning dansk med afkortning</u> • <u>med godskrivning naturfag med afkortning</u> Valgfag	<u>EUV1/EUV2</u> • <u>uden godskrivning dansk og naturfag</u> • <u>med godskrivning dansk uden afkortning</u> • <u>med godskrivning naturfag uden afkortning</u> • <u>med godskrivning dansk og naturfag uden afkortning</u> Afsluttende prøve i projektopgave
Skoleuge 7		<u>EUV3</u> • <u>med godskrivning dansk med afkortning</u> • <u>med godskrivning naturfag med afkortning</u> Valgfag <u>EUD/EUV3</u> • <u>uden godskrivning dansk og naturfag</u> • <u>med godskrivning dansk uden afkortning</u> • <u>med godskrivning naturfag uden afkortning</u> • <u>med godskrivning dansk og naturfag uden afkortning</u> Mødet med borgeren og patienten Det sammenhængende borger- og patientforløb Kvalitet og udvikling Somatisk sygdom og sygepleje Psykisk sygdom og sygepleje	<u>EUV3</u> • <u>med godskrivning dansk og naturfag med afkortning</u> Afsluttende prøve i projektopgave

		Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering	
Skoleuge 8		<u>EUD/EUV3</u> • <u>uden godskrivning dansk og naturfag</u> • <u>med godskrivning dansk uden afkortning</u> • <u>med godskrivning naturfag uden afkortning</u> • <u>med godskrivning dansk og naturfag uden afkortning</u> Valgfag	
Skoleuge 9		<u>EUD/EUV3</u> • <u>uden godskrivning dansk og naturfag</u> • <u>med godskrivning dansk uden afkortning</u> • <u>med godskrivning naturfag uden afkortning</u> • <u>med godskrivning dansk og naturfag uden afkortning</u> Valgfag	<u>EUV3</u> • <u>med godskrivning dansk med afkortning</u> • <u>med godskrivning naturfag med afkortning</u> Afsluttende prøve i projektopgave
Skoleuge 11			<u>EUD/EUV3</u> • <u>uden godskrivning dansk og naturfag</u> • <u>med godskrivning dansk uden afkortning</u> • <u>med godskrivning naturfag uden afkortning</u> • <u>med godskrivning dansk og naturfag uden afkortning</u> Afsluttende prøve i projektopgave

Særskilt bedømmelsesplan for S4 for EUD/EUV3-elev i Skelbækgade

Skoleperiode 4	Delkarakter	Standpunktskarakter	Prøvekarakter
Skoleuge 1 4. sidste dag		<u>EUD/EUV3</u> Valgfag <u>EUV1/EUV2</u> Naturfag	
Skoleuge 2		<u>EUD/EUV3</u> Valgfrit uddannelsesspecifikt fag	<u>EUV1/EUV2</u> • <u>uden godskrivning dansk og</u>

			<u>naturfag uden afkortning</u> • <u>med godskrivning dansk uden afkortning</u> • <u>med godskrivning dansk med afkortning</u> Naturfag <u>EUV1/EUV2</u> • <u>med godskrivning dansk og naturfag med afkortning</u> Afsluttende prøve i projektopgave
Skoleuge 3		<u>EUD/EUV3</u> Valgfag	
Skoleuge 4 4. sidste dag		<u>EUD/EUV3</u> • <u>uden godskrivning dansk og naturfag</u> • <u>med godskrivning dansk uden afkortning</u> <u>EUV3</u> • <u>med godskrivning dansk med afkortning</u> Naturfag <u>EUV3</u> • <u>med godskrivning dansk og naturfag med afkortning</u> Valgfag <u>EUV1/EUV2</u> • <u>uden godskrivning dansk og naturfag</u> • <u>med godskrivning dansk uden afkortning</u> • <u>med godskrivning naturfag uden afkortning</u> • <u>med godskrivning dansk og naturfag uden afkortning</u> Mødet med borgeren og patienten Det sammenhængende borger- og patientforløb Kvalitet og udvikling Somatisk sygdom og sygepleje Psykisk sygdom og sygepleje	<u>EUV1/EUV2</u> • <u>med godskrivning dansk med afkortning</u> • <u>med godskrivning naturfag med afkortning</u> Afsluttende prøve i projektopgave

		Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering	
Skoleuge 5		<u>EUV3</u> • <u>med godskrivning dansk med afkortning</u> • <u>med godskrivning naturfag med afkortning</u> Mødet med borgeren og patienten Det sammenhængende borger- og patientforløb Kvalitet og udvikling Somatisk sygdom og sygepleje Psykisk sygdom og sygepleje Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering <u>EUV3</u> • <u>med godskrivning dansk og naturfag med afkortning</u> Valgfag	<u>EUD/EUV3</u> • <u>uden godskrivning dansk og naturfag</u> • <u>med godskrivning dansk uden afkortning</u> <u>EUV3</u> • <u>med godskrivning dansk med afkortning</u> Naturfag
Skoleuge 6		<u>EUV3</u> • <u>med godskrivning dansk med afkortning</u> • <u>med godskrivning naturfag med afkortning</u> Mødet med borgeren og patienten Det sammenhængende borger- og patientforløb Kvalitet og udvikling Somatisk sygdom og sygepleje Psykisk sygdom og sygepleje Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering	<u>EUV1/EUV2</u> • <u>uden godskrivning dansk og naturfag</u> • <u>med godskrivning dansk uden afkortning</u> • <u>med godskrivning naturfag uden afkortning</u> • <u>med godskrivning dansk og naturfag uden afkortning</u> Afsluttende prøve i projektopgave
Skoleuge 7		<u>EUV3</u> • <u>med godskrivning dansk med afkortning</u> • <u>med godskrivning naturfag med afkortning</u> Valgfag	<u>EUV3</u> • <u>med godskrivning dansk og naturfag med afkortning</u> Afsluttende prøve i projektopgave
Skoleuge 8		<u>EUD/EUV3</u> • <u>uden godskrivning dansk og naturfag</u> • <u>med godskrivning dansk uden afkortning</u>	

		• <u>med godskrivning naturfag uden afkortning</u> • <u>med godskrivning dansk og naturfag uden afkortning</u> Mødet med borgeren og patienten Det sammenhængende borger- og patientforløb Kvalitet og udvikling Somatisk sygdom og sygepleje Psykisk sygdom og sygepleje Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering	
Skoleuge 9		<u>EUD/EUV3</u> • <u>uden godskrivning dansk og naturfag</u> • <u>med godskrivning dansk uden afkortning</u> • <u>med godskrivning naturfag uden afkortning</u> • <u>med godskrivning dansk og naturfag uden afkortning</u> Valgfag	<u>EUV3</u> • <u>med godskrivning dansk med afkortning</u> • <u>med godskrivning naturfag med afkortning</u> Afsluttende prøve i projektopgave
Skoleuge 11			<u>EUD/EUV3</u> • <u>uden godskrivning dansk og naturfag</u> • <u>med godskrivning dansk uden afkortning</u> • <u>med godskrivning naturfag uden afkortning</u> • <u>med godskrivning dansk og naturfag uden afkortning</u> Afsluttende prøve i projektopgave

Samtale

Eleven vil kunne blive indkaldt til samtale, hvis et af følgende forhold gør sig gældende

- Hvis elevens personlige og/eller faglige kompetenceudvikling er problematisk set i forhold til at nå målene for uddannelsen.
- Hvis elevens fravær giver anledning til overvejelser om egnethed til fortsat uddannelse.
- Hvis uddannelsesspecifikke fag og grundfag bedømmes med en karakter under 02 ved prøve eller skolevejledning.
- Hvis elevens manglende fremmøde i forbindelse med valgfri uddannelsesspecifikke fag gør, at eleven ikke kan bedømmes "bestået".
- Hvis en oplæringsperiode bedømmes "ikke godkendt".

- Hvis gennemsnittet af standpunktsbedømmelser og prøvekarakterer i uddannelsesspecifikke fag og grundfag er under 02, eller et af fagene bedømmes med karakteren -3.
- Hvis den afsluttende prøve bedømmes med en karakter under 02 eller ikke består.

Initiativ til en samtale kan tages af eleven, SOSU H, ansættende myndighed eller oplæringssted. Der skrives en konklusion på samtalen.

2.8 Eksamensregler Grundforløb 2

Ved afslutningen af undervisningen på grundforløb 2 afholdes først en grundfagsprøve på baggrund af en udtrækning mellem elevens grundfag. For elever, der har valgt engelsk, indgår faget i udtrækningen. Herefter afholdes grundforløbsprøven.

En elev kan gå til grundforløbsprøven, selv om grundfagsprøven ikke er bestået. For at få udstedt grundforløbsbevis og opfylde overgangskravene til hovedforløbet skal grundfagsprøven i dansk eller naturfag og grundforløbsprøven være bestået. Det er ikke en del af overgangskravene, at eleven har et bestået niveau i engelsk og heller ikke en bestået karakter i sin standpunktsbedømmelse for det uddannelsesspecifikke fag.

2.8.1 Prøve i dansk niveau D og C Grundforløb 2

Der afholdes en mundtlig prøve på grundlag af elevens præsentationsportfolio samt en ukendt opgave udarbejdet af skolen. Prøven aflægges individuelt.

Eleven skal før undervisningens afslutning vælge en eller flere tekster fra sin præsentationsportfolio samt forberede sig på at gå i dialog om formidling, proces og virkemidler. Eleven udarbejder en disposition som oplæg til prøven.

Forudsætningen for at gå til prøve i dansk er, at det obligatoriske skriftlige arbejde er afleveret.

En oversigt over gennemført undervisning, de ukendte opgaver samt en fortegnelse over tekster i hver enkel elevs præsentationsportfolio sendes til censor før afholdelse af prøve.

Eksamensgrundlag

På dagen for prøven trækker eleven den ukendte opgave ved lodtrækning. En prøve er begyndt, når prøvematerialet er udleveret til eleven. Eleven har 60 minutter til forberedelse af den ukendte opgave. Der vil være mulighed for at vælge mellem mindst fire opgaver. Forberedelse sker individuelt. Under forberedelsen må eleven bruge hjælpemidler, herunder også elektroniske. Eleven må ikke kommunikere med andre ved at benytte adgang til e-mail, telefon, sociale medier og lignende under forberedelsen.

Eleven skal i sin forberedelse af den ukendte opgave

1. Læse den ukendte tekst
2. Lave en analyse, fortolkning og perspektivering i forhold til den ukendte opgaves formulering

Den ukendte opgave og elevens præsentationsportfolio bruges til at komme omkring de væsentlige faglige mål, som skolen har udvalgt til prøven. De væsentlige mål fremgår af bedømmelseskriterierne.

Til prøven forventes eleven at medbringe

- Den ukendte tekst
- Præsentationsportfolio med elevens egen/egne tekst/-er
- Disposition over elevens præsentation af egen/egne tekst/-er

Bedømmelsesgrundlag

Bedømmelsesgrundlaget udgøres af elevens mundtlige præstation ved prøven.

Prøven er todelt.

Den ene del består af elevens præsentation af løsning af den ukendte opgave samt en efterfølgende dialog om opgaven mellem elev og eksaminator. Under eksaminationen i den ukendte tekst skal eleven demonstrere sin evne til at fremdrage væsentlige sider af tekstens indhold og form, fortolke samt perspektivere til fx aktuelle emner, praksisnære problemstillinger og/eller tekster, der er arbejdet med i undervisningen, jf. de gældende bedømmeskriterier.

Den anden del består af elevens præsentation af elevens præsentationsportfolio suppleret med uddybende spørgsmål fra eksaminator. I dialogen om eget skriftligt arbejde skal eleven komme ind på teksten/teksternes funktion, målgruppe, virkemidler, sproglige form og indhold. Denne del af prøven skal demonstrere elevens viden og bevidsthed om formidling, valg af virkemidler og procesorienteret dokumentation. Elevens skriftlige kompetence bedømmes ud fra den mundtlige præsentation i forbindelse med dialogen om præsentationsportfolioen.

Prøven varer 30 minutter, inklusiv trækning og votering. Der bruges ca. 14 minutter på den ukendte tekst og ca. 8 minutter på præsentationsportfolio.

Gennem dialog er det eksaminator og censors opgave at sikre, at eleven kan bedømmes i forhold til væsentlige mål for danskfaget.

Bedømmeskriterier

Bedømmelsesgrundlaget og -kriterierne er retningsgivende for bedømmelse af præstationen ved prøven. Bedømmeskriterierne skal understøtte det nødvendige skøn, der sammenfattes i bedømmelsen. Med skønnet vejes præstationens styrker og mangler op i forhold til hinanden.

Eleven bedømmes i forhold til fagets mål. Karakteren fastsættes på baggrund af en samlet vurdering af elevens kompetencer i faget, dokumenteret gennem elevens eksamens-præstation. Prøven bedømmes ud fra 7-trinsskalaen, jf. BEK nr. 262 af 20/03/2007. For at bestå kræves mindst karakteren 02.

Niveau D

På niveau D skal de udvalgte væsentlige mål for prøven ses i forhold til erhverv, uddannelse, samfund og/eller dagligdag.

På niveau D er de udvalgte væsentlige mål for prøven:

Kommunikation

- Diskussion og kommunikation med andre på en hensigtsmæssig måde og refleksion over forskellige former for kommunikation
- Indgåelse i dialog om korrekt anvendelse af sprogbrug og sproglige normer samt forståelig, varieret og situationsbestemt formulering

Læsning

- Redegørelse for og diskussion af det relevante i teksten ud fra kendskab til og forståelse af fiktionstekster, praksisnære sagtekster og multimodale tekster

Fortolkning

- Analyse, diskussion, fortolkning, refleksion og vurdering af tekster

Fremstilling

- Sammenligning og dialog om egne og andres skriftlige produkter, herunder skriveformål, målgruppe, genre og sprog

Anvendelse af danskfaglige begreber samt demonstration af struktur og refleksion i præsentationer.

På niveau D er elevens præstation karakteriseret ved:

Karakteren 12

- En velbegrunder og selvstændig diskussion og kommunikation med andre på en hensigtsmæssig måde og refleksion over forskellige former for kommunikation
- En selvstændig indgåelse i dialog om korrekt anvendelse af sprogbrug og sproglige normer samt forståelig, varieret og situationsbestemt formulering
- En selvstændig redegørelse for og diskussion af det relevante i teksten ud fra kendskab til og forståelse af fiktionstekster, praksisnære sagtekster og multimodale tekster
- En overbevisende og selvstændig analyse, diskussion, fortolkning, refleksion og vurdering af tekster
- En overbevisende sammenligning og dialog om egne og andres skriftlige produkter, herunder skriveformål, målgruppe, genre og sprog
- En overbevisende og præcis anvendelse af danskfaglige begreber samt demonstration af struktur i præsentationer

En fremragende præstation med ingen eller få uvæsentlige mangler.

Karakteren 10

- En selvstændig diskussion og kommunikation med andre på en hensigtsmæssig måde og refleksion over forskellige former for kommunikation
- En sikker indgåelse i dialog om korrekt anvendelse af sprogbrug og sproglige normer samt forståelig, varieret og situationsbestemt formulering
- En sikker redegørelse for og diskussion af det relevante i teksten ud fra kendskab til og forståelse af fiktionstekster, praksisnære sagtekster og multimodale tekster
- En sikker og velbegrunder analyse, diskussion, fortolkning, refleksion og vurdering af tekster
- En sikker sammenligning og dialog om egne og andres skriftlige produkter, herunder skriveformål, målgruppe, genre og sprog
- En sikker og præcis anvendelse af danskfaglige begreber samt demonstration af struktur i præsentationer

En fortrinlig præstation med nogle mindre væsentlige mangler.

Karakteren 7

- En dækkende diskussion og kommunikation med andre på en hensigtsmæssig måde og refleksion over forskellige former for kommunikation
- En klar indgåelse i dialog om korrekt anvendelse af sprogbrug og sproglige normer samt forståelig, varieret og situationsbestemt formulering

- En klar redegørelse for og diskussion af det relevante i teksten ud fra kendskab til og forståelse af fiktionstekster, praksisnære sagtekster og multimodale tekster
  - En dækkende analyse, diskussion, fortolkning, refleksion og vurdering af tekster
  - En klar sammenligning og dialog om egne og andres skriftlige produkter, herunder skriveformål, målgruppe, genre og sprog
  - En rimelig sikker anvendelse af danskfaglige begreber samt demonstration af struktur i præsentationer
- En god præstation med en del mangler.

Karakteren 4

- En enkel diskussion og kommunikation med andre på en hensigtsmæssig måde og refleksion over forskellige former for kommunikation
  - En synlig indgåelse i dialog om korrekt anvendelse af sprogbrug og sproglige normer samt forståelig, varieret og situationsbestemt formulering
  - En synlig redegørelse for og diskussion af det relevante i teksten ud fra kendskab til og forståelse af fiktionstekster, praksisnære sagtekster og multimodale tekster
  - En synlig analyse, diskussion, fortolkning, refleksion og vurdering af tekster
  - En enkel sammenligning og dialog om egne og andres skriftlige produkter, herunder skriveformål, målgruppe, genre og sprog
  - En synlig anvendelse af danskfaglige begreber samt demonstration af struktur i præsentationer
- En jævn præstation med adskillige væsentlige mangler.

Karakteren 02

- En forståelig diskussion og kommunikation med andre på en hensigtsmæssig måde og refleksion over forskellige former for kommunikation
  - En forståelig indgåelse i dialog om korrekt anvendelse af sprogbrug og sproglige normer samt forståelig, varieret og situationsbestemt formulering
  - En forståelig redegørelse for og diskussion af det relevante i teksten ud fra kendskab til og forståelse af fiktionstekster, praksisnære sagtekster og multimodale tekster
  - En basal analyse, diskussion, fortolkning, refleksion og vurdering af tekster
  - En forståelig sammenligning og dialog om egne og andres skriftlige produkter, herunder skriveformål, målgruppe, genre og sprog
  - En basal anvendelse af danskfaglige begreber samt demonstration af struktur i præsentationer
- En tilstrækkelig præstation med den minimalt acceptable grad af opfyldelse af fagets mål.

Karakteren 00

- Præstationen opfylder ikke i tilstrækkelig grad kriterierne for karakteren 02
- En utilstrækkelig præstation der ikke demonstrerer en acceptabel grad af opfyldelse af fagets mål.

Karakteren -3

- Præstationen er helt uacceptabel
- En helt uacceptabel præstation.

Niveau C

På niveau C skal de udvalgte væsentlige mål for prøven ses i forhold til erhverv, historie, uddannelse, samfund, dagligdag og/eller danskfaget.

På niveau C er de udvalgte væsentlige mål for prøven:

Kommunikation

- Diskussion, argumentation og kommunikation med andre på en hensigtsmæssig måde og refleksion over samspillet mellem formål og forskellige former for kommunikation
- Indgåelse i dialog om og refleksion over korrekt anvendelse af sprogbrug og sproglige normer samt sproglig korrekt og situationsbestemt formulering

Læsning

- Diskussion af og refleksion over det relevante i teksten ud fra kendskab til og forståelse af fiktionstekster, praksisnære sagtekster og multimodale tekster

Fortolkning

- Analyse, fortolkning, vurdering og perspektivering af tekster samt dialog om egen vurdering og tolkning

Fremstilling

- Sammenligning og dialog om egne og andres skriftlige produkter, herunder skriveformål, målgruppe, genre, sproglig stil og grammatisk forståelse

Anvendelse af danskfaglige begreber samt demonstration af struktur og refleksion i præsentationer

På niveau C er elevens præstation karakteriseret ved

Karakteren 12

- En velbegrunder og selvstændig diskussion, argumentation og kommunikation med andre på en hensigtsmæssig måde og refleksion over samspillet mellem formål og forskellige former for kommunikation
- En selvstændig indgåelse i dialog om og refleksion over korrekt anvendelse af sprogbrug og sproglige normer samt sproglig korrekt og situationsbestemt formulering
- En selvstændig diskussion af og refleksion over det relevante i teksten ud fra kendskab til og forståelse af fiktionstekster, praksisnære sagtekster og multimodale tekster
- En overbevisende og selvstændig analyse, fortolkning, vurdering og perspektivering af tekster samt dialog om egen vurdering og tolkning
- En overbevisende sammenligning og dialog om egne og andres skriftlige produkter, herunder skriveformål, målgruppe, genre, sproglig stil og grammatisk forståelse
- En overbevisende og præcis anvendelse af danskfaglige begreber samt demonstration af struktur og refleksion i præsentationer

En fremragende præstation med ingen eller få uvæsentlige mangler.

Karakteren 10

- En selvstændig diskussion, argumentation og kommunikation med andre på en hensigtsmæssig måde og refleksion over samspillet mellem formål og forskellige former for kommunikation
- En sikker indgåelse i dialog om og refleksion over korrekt anvendelse af sprogbrug og sproglige normer samt sproglig korrekt og situationsbestemt formulering
- En sikker diskussion af og refleksion over det relevante i teksten ud fra kendskab til og forståelse af fiktionstekster, praksisnære sagtekster og multimodale tekster
- En sikker og velbegrunder analyse, fortolkning, vurdering og perspektivering af tekster samt dialog om egen vurdering og tolkning

- En sikker sammenligning og dialog om egne og andres skriftlige produkter, herunder skriveformål, målgruppe, genre, sproglig stil og grammatisk forståelse
- En sikker og præcis anvendelse af danskfaglige begreber samt demonstration af struktur og refleksion i præsentationer

En fortrinlig præstation med nogle mindre væsentlige mangler.

Karakteren 7

- En dækkende diskussion, argumentation og kommunikation med andre på en hensigtsmæssig måde og refleksion over samspillet mellem formål og forskellige former for kommunikation
- En klar indgåelse i dialog om og refleksion over korrekt anvendelse af sprogbrug og sproglige normer samt sproglig korrekt og situationsbestemt formulering
- En klar diskussion af og refleksion over det relevante i teksten ud fra kendskab til og forståelse af fiktionstekster, praksisnære sagtekster og multimodale tekster
- En dækkende analyse, fortolkning, vurdering og perspektivering af tekster samt dialog om egen vurdering og tolkning
- En klar sammenligning og dialog om egne og andres skriftlige produkter, herunder skriveformål, målgruppe, genre, sproglig stil og grammatisk forståelse
- En rimelig sikker anvendelse af danskfaglige begreber samt demonstration af struktur og refleksion i præsentationer

En god præstation med en del mangler.

Karakteren 4

- En enkel diskussion, argumentation og kommunikation med andre på en hensigtsmæssig måde og refleksion over samspillet mellem formål og forskellige former for kommunikation
- En synlig indgåelse i dialog om og refleksion over korrekt anvendelse af sprogbrug og sproglige normer samt sproglig korrekt og situationsbestemt formulering
- En synlig diskussion af og refleksion over det relevante i teksten ud fra kendskab til og forståelse af fiktionstekster, praksisnære sagtekster og multimodale tekster
- En synlig analyse, fortolkning, vurdering og perspektivering af tekster samt dialog om egen vurdering og tolkning
- En enkel sammenligning og dialog om egne og andres skriftlige produkter, herunder skriveformål, målgruppe, genre, sproglig stil og grammatisk forståelse
- En synlig anvendelse af danskfaglige begreber samt demonstration af struktur og refleksion i præsentationer

En jævn præstation med adskillige væsentlige mangler.

Karakteren 02

- En forståelig diskussion, argumentation og kommunikation med andre på en hensigtsmæssig måde og refleksion over samspillet mellem formål og forskellige former for kommunikation
- En forståelig indgåelse i dialog om og refleksion over korrekt anvendelse af sprogbrug og sproglige normer samt sproglig korrekt og situationsbestemt formulering
- En forståelig diskussion af og refleksion over det relevante i teksten ud fra kendskab til og forståelse af fiktionstekster, praksisnære sagtekster og multimodale tekster
- En basal analyse, fortolkning, vurdering og perspektivering af tekster samt dialog om egen vurdering og tolkning
- En forståelig sammenligning og dialog om egne og andres skriftlige produkter, herunder skriveformål, målgruppe, genre, sproglig stil og grammatisk forståelse

- En basal anvendelse af danskfaglige begreber samt demonstration af struktur og refleksion i præsentationer

En tilstrækkelig præstation med den minimalt acceptable grad af opfyldelse af fagets mål.

Karakteren 00

- Præstationen opfylder ikke i tilstrækkelig grad kriterierne for karakteren 02

En utilstrækkelig præstation der ikke demonstrerer en acceptabel grad af opfyldelse af fagets mål.

Karakteren -3

- Præstationen er helt uacceptabel

En helt uacceptabel præstation.

2.8.2 Prøve i naturfag niveau E Grundforløb 2

Der afholdes en mundtlig prøve, der tager udgangspunkt i to af tre elevudarbejdede dispositioner. Prøven aflægges individuelt.

Forudsætningen for at gå til prøve i naturfag er, at eleven har udarbejdet tre dispositioner. De skal medbringes til prøven i tre computerskrevne eksemplarer. Hver disposition navngives med et nummer fra 1 til 3.

Som grundlag for udarbejdelsen af dispositionerne stilles eleven i den sidste del af undervisningstiden en erhvervsfaglig case med 3-4 centrale naturfaglige problemstillinger. Den stillede erhvervsfaglige case skal dække fagets mål. Eleven udarbejder tre dispositioner, en for hver af de tre problemstillinger, som eleven har valgt. De tre dispositioner udgør elevens oplæg til prøven.

Hver disposition skal som minimum indeholde

- Elevens fornavn, efternavn og holdnummer
- Valgt naturfaglig problemstilling fra den erhvervsfaglige case
- Liste over naturfaglige emner i forhold til den valgte problemstilling

En oversigt over gennemført undervisning, fx litteraturliste og forsøgsoversigt, samt erhvervsfaglig case sendes til censor før afholdelse af prøve.

Eksaminationsgrundlag

Eksaminationsgrundlaget er den erhvervsfaglige case og elevens udarbejdede dispositioner. Eleven trækker ved prøvens start to af de tre dispositioner.

Ved eksaminationen fremlægger eleven de to dispositioner. Ved fremlæggelsen skal eleven inddrage væsentlig viden i forhold til de valgte problemstillinger og derudover demonstrere kendskab til de øvrige naturfaglige problemstillinger, der er behandlet i den erhvervsfaglige case. Eleven skal desuden relatere problemstillingerne til det erhvervsfaglige område.

Eleven har i undervisningen adgang til relevant udstyr, da eleven i sin planlægning af prøven skal indbygge en praktisk del.

Eksempler på en praktisk del er

- Fremvisning af forsøg, som eleven på forhånd har opstillet eller billeder af tidligere udførte forsøg

- Små undersøgelser
- Fremvisning af fysiske ting, som understøtter det, eleven fremlægger
- Håndtering af udstyr og kemikalier

Det praktiske indhold skal supplere det stof, som eleven fremlægger. Formålet med den praktiske del af prøven er, at eleven skal vise, at eleven kan arbejde eksperimentelt med faget og sikkerhedsmæssigt korrekt.

Bedømmelsesgrundlag

Bedømmelsesgrundlaget er elevens mundtlige og praktiske præstation. Prøven varer 30 minutter, inklusiv votering.

Eleven starter eksaminationen med et oplæg på ca. 10 minutter. Den efterfølgende dialog tager udgangspunkt i elevens oplæg og i de to dispositioner. Eksaminator kan stille spørgsmål under hele forløbet. Censur har mulighed for at stille uddybende spørgsmål i dialogen efter oplægget.

Der skal eksamineres, så eleven prøves bredt i fagets mål. Ved prøven inddrages relevant natur- og erhvervsfagligt udstyr.

Det er eksaminator og censors opgave at sikre, at eleven kan bedømmes i forhold til væsentlige mål givet i bedømmelseskriterierne.

Ved prøven tilstræbes mest mulig aktivitet fra elevens side i form af dialog og diskussion.

Bedømmelseskriterier

Bedømmelsesgrundlaget og -kriterierne er retningsgivende for bedømmelse af præstationen ved prøven. Bedømmelseskriterierne skal støtte det nødvendige skøn, der sammenfattes i bedømmelsen. Med skønnet vejes præstationens styrker og mangler op i forhold til hinanden.

Eleven bedømmes i forhold til fagets mål. Karakteren for prøven gives på baggrund af en helhedsvurdering af elevens mundtlige og praktiske præstation. Ved bedømmelsen anvendes 7-trinsskalaen, jf. BEK nr. 262 af 20/03/2007. For at bestå kræves mindst karakteren 02.

I bedømmelse af elevens præstation i faget lægges vægt på følgende:

1. Eleven viser forståelse af enkle naturfaglige begreber og beregninger
2. Eleven fremlægger sin disposition og den praktiske del, herunder sammenhængen med erhvervsfaglighed
3. Eleven forklarer eksperimenteres formål, udførelse og resultater
4. Eleven anvender modeller til forklaring af naturfaglige fænomener

BEK nr. 555 af 27/04/2022

Elevens præstation er karakteriseret ved

Karakteren 12

- En overbevisende og selvstændig forståelse af enkle naturfaglige begreber og beregninger
- En selvstændig fremlæggelse af dispositionen og den praktiske del, herunder sammenhængen med erhvervsfaglighed
- En overbevisende og selvstændig forklaring af eksperimenteres formål, udførelse og resultater
- En præcis og overbevisende anvendelse af modeller til forklaring af naturfaglige fænomener

En fremragende præstation med ingen eller få uvæsentlige mangler.

Karakteren 10

- En relevant og selvstændig forståelse af enkle naturfaglige begreber og beregninger
- En klar og velbegrundet fremlæggelse af dispositionen og den praktiske del, herunder sammenhængen med erhvervsfaglighed
- En velbegrundet forklaring af eksperimenteres formål, udførelse og resultater
- En præcis anvendelse af modeller til forklaring af naturfaglige fænomener

En fortrinlig præstation med nogle mindre væsentlige mangler.

Karakteren 7

- En selvstændig forståelse af enkle naturfaglige begreber og beregninger
- En klar fremlæggelse af dispositionen og den praktiske del, herunder sammenhængen med erhvervsfaglighed
- En begrundet forklaring af eksperimenteres formål, udførelse og resultater
- En klar anvendelse af modeller til forklaring af naturfaglige fænomener

En god præstation med en del mangler.

Karakteren 4

- En synlig forståelse af enkle naturfaglige begreber og beregninger
- En enkel fremlæggelse af dispositionen og den praktiske del, herunder sammenhængen med erhvervsfaglighed
- En synlig forklaring af eksperimenteres formål, udførelse og resultater
- En enkel anvendelse af modeller til forklaring af naturfaglige fænomener

En jævn præstation med adskillige væsentlige mangler.

Karakteren 02

- En basal forståelse af enkle naturfaglige begreber og beregninger
- En forståelig fremlæggelse af dispositionen og den praktiske del, herunder sammenhængen med erhvervsfaglighed
- En forståelig forklaring af eksperimenteres formål, udførelse og resultater
- En basal anvendelse af modeller til forklaring af naturfaglige fænomener

En tilstrækkelig præstation med den minimalt acceptable grad af opfyldelse af fagets mål.

Karakteren 00

- Præstationen opfylder ikke i tilstrækkelig grad kriterierne for karakteren 02

En utilstrækkelig præstation der ikke demonstrerer en acceptabel grad af opfyldelse af fagets mål.

Karakteren -3

- Præstationen er helt uacceptabel

En helt uacceptabel præstation.

2.8.3 Prøve i engelsk niveau F, E, D og C Grundforløb 2

Der afholdes en mundtlig prøve på grundlag af elevens selvvalgte emne samt en ukendt opgave udarbejdet af skolen. Prøven aflægges individuelt. Formålet er, at eleven får mulighed for at vise, i hvilken grad eleven opfylder målene for prøven.

Eleven skal før undervisningens afslutning vælge et selvvalgt emne i samråd med underviseren. Eleven udarbejder herefter en synopsis med præsentationsmateriale, som tager udgangspunkt i det erhvervsfaglige

hovedområde, uddannelse eller studerede emner i undervisningen. Forudsætningen for at gå til prøven er, at eleven har afleveret sin synopsis.

En oversigt over gennemført undervisning, de ukendte opgaver samt en fortegnelse over elevernes selvvalgte emner sendes til censor før afholdelse af prøve.

Eksaminationsgrundlag

På dagen for prøven trækker eleven den ukendte opgave ved lodtrækning. En prøve er begyndt, når prøvematerialet er udleveret til eleven. Der vil være mulighed for at vælge mellem mindst 4 opgaver. Eleven har 60 minutter til forberedelse af den ukendte opgave. Forberedelse sker individuelt. Under forberedelsen må eleven bruge hjælpemidler, herunder også elektroniske. Eleven må ikke kommunikere med andre, fx ved at benytte adgang til e-mail, mobiltelefon, sociale medier under forberedelsen.

Eleven skal i sin forberedelse:

1. Arbejde med den ukendte opgave og besvare spørgsmål til opgaven
2. Perspektivere opgaven til fx emner gennemgået i undervisningen, aktuelle emner, praksisnære problemstillinger
3. Udarbejde oplæg til eksaminationen

Den ukendte opgave og det selvvalgte emne bruges til at komme omkring de væsentlige faglige mål, som skolen har udvalgt til prøven. De væsentlige mål fremgår af bedømmelseskriterierne.

Eleven forventes at medbringe synopsis om selvvalgt emne i tre eksemplarer samt ukendt opgave til prøven.

Bedømmelsesgrundlag

Bedømmelsesgrundlaget udgøres af elevens mundtlige præstation ved prøven.

Prøven er todelt.

Den ene del af elevens præsentation af besvarelsen af den ukendte opgave samt en efterfølgende samtale mellem elev og eksaminator om den ukendte opgave.

Den anden del består af elevens præsentation af sit selvvalgte emne og suppleres med uddybende spørgsmål fra eksaminator.

Eksaminationen varer samlet 30 minutter, inklusiv votering. Der bruges ca. 10 minutter på den ukendte opgave og ca. 12 minutter på det selvvalgte emne.

Ved hjælp af spørgsmål er det eksaminators og censors opgave at sikre, at eleven kan bedømmes i forhold til de udvalgte væsentlige mål for engelsk.

Bedømmelseskriterier

Bedømmelsesgrundlaget og –kriterierne er retningsgivende for bedømmelse af præstationen ved prøven. Bedømmelseskriterierne skal støtte det nødvendige skøn, der sammenfattes i bedømmelsen. Med skønnet vejes præstationens styrker og mangler op i forhold til hinanden.

Eleven bedømmes i forhold til fagets mål. Karakteren fastsættes på baggrund af en samlet vurdering af elevens kompetencer i faget, dokumenteret gennem elevens eksamenspræstation. Prøven bedømmes ud fra 7-trinsskalaen, jf. BEK nr. 262 af 20/03/2007. For at bestå kræves mindst karakteren 02.

Niveau F

På niveau F er de udvalgte væsentlige mål for prøven

Kommunikation

- Forståelse på et grundlæggende niveau af hovedindholdet af talt engelsk om udvalgte og afgrænsede emner
- Præsentation af de forberedte stofområder
- Deltagelse med enkle sproglige udtryk i samtale af udvalgte og afgrænsede emner
- Kommunikationsstrategier
- Afprøvning af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymmer
- Sprogbrug Sprogtilegnelse
- Anvendelse på et grundlæggende niveau af et tilstrækkeligt præcist og afgrænset ordforråd inden for udvalgte emner og situationer samt en tydelig og forståelig udtale, så centrale grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig kommunikation følges
- Kultur- og samfundsforhold
- Anvendelse af grundlæggende viden om enkle forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

På niveau F er elevens præstation karakteriseret ved

Karakteren 12

- En overbevisende forståelse på et grundlæggende niveau af hovedindholdet af talt engelsk om udvalgte og afgrænsede emner
- En selvstændig og overbevisende præsentation af de forberedte stofområder
- En overbevisende deltagelse med enkle sproglige udtryk i samtale af udvalgte og afgrænsede emner
- En selvstændig og velbegrunder afprøvning af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymmer
- En overbevisende og selvstændig anvendelse på et grundlæggende niveau af et tilstrækkeligt præcist og afgrænset ordforråd inden for udvalgte emner og situationer samt en tydelig og forståelig udtale, så centrale grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig kommunikation følges
- En overbevisende anvendelse af grundlæggende viden om enkle forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

En fremragende præstation med ingen eller få uvæsentlige mangler

Karakteren 10

- En sikker forståelse på et grundlæggende niveau af hovedindholdet af talt engelsk om udvalgte og afgrænsede emner
- En selvstændig præsentation af de forberedte stofområder
- En sikker deltagelse med enkle sproglige udtryk i samtale af udvalgte og afgrænsede emner
- En selvstændig afprøvning af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymmer
- En sikker anvendelse på et grundlæggende niveau af et tilstrækkeligt præcist og afgrænset ordforråd inden for udvalgte emner og situationer samt en tydelig og forståelig udtale, så centrale grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig kommunikation følges

- En selvstændig anvendelse af grundlæggende viden om enkle forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge
- En fortrinlig præstation med nogle mindre væsentlige mangler.

Karakteren 7

- En klar forståelse på et grundlæggende niveau af hovedindholdet af talt engelsk om udvalgte og afgrænsede emner
- En dækkende præsentation af de forberedte stofområder
- En dækkende deltagelse med enkle sproglige udtryk i samtale af udvalgte og afgrænsede emner
- En dækkende afprøvning af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymmer
- En rimelig sikker anvendelse på et grundlæggende niveau af et tilstrækkeligt præcist og afgrænset ordforråd inden for udvalgte emner og situationer samt en tydelig og forståelig udtale, så centrale grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig kommunikation følges
- En dækkende anvendelse af grundlæggende viden om enkle forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

En god præstation med en del mangler

Karakteren 4

- En synlig forståelse på et grundlæggende niveau af hovedindholdet af talt engelsk om udvalgte og afgrænsede emner
- En synlig præsentation af de forberedte stofområder
- En synlig deltagelse med enkle sproglige udtryk i samtale af udvalgte og afgrænsede emner
- En enkel afprøvning af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymmer
- En synlig anvendelse på et grundlæggende niveau af et tilstrækkeligt præcist og afgrænset ordforråd inden for udvalgte emner og situationer samt en tydelig og forståelig udtale, så centrale grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig kommunikation følges
- En synlig anvendelse af grundlæggende viden om enkle forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

Karakteren 02

- En basal forståelse på et grundlæggende niveau af hovedindholdet af talt engelsk om udvalgte og afgrænsede emner
- En basal præsentation af de forberedte stofområder
- En basal deltagelse med enkle sproglige udtryk i samtale af udvalgte og afgrænsede emner
- En forståelig afprøvning af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymmer
- En basal anvendelse på et grundlæggende niveau af et tilstrækkeligt præcist og afgrænset ordforråd inden for udvalgte emner og situationer samt en tydelig og forståelig udtale, så centrale grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig kommunikation følges
- En basal anvendelse af grundlæggende viden om enkle forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

En tilstrækkelig præstation med den minimalt acceptable grad af opfyldelse af fagets mål.

Karakteren 00

- Præstationen opfylder ikke i tilstrækkelig grad kriterierne for karakteren 02

En utilstrækkelig præstation der ikke demonstrerer en acceptabel grad af opfyldelse af fagets mål.

Karakteren -3

- Præstationen er helt uacceptabel

En helt uacceptabel præstation.

Niveau E

På niveau E er de udvalgte væsentlige mål for prøven

Kommunikation

- Forståelse af hovedindholdet af talt engelsk om udvalgte emner
- Redegørelse for de forberedte stofområder
- Deltagelse i samtale samt diskussion af udvalgte emner

Kommunikationsstrategier

- Afprøvning af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymmer

Sprogbrug Sprogtilegnelse

- Anvendelse af et præcist og afgrænset ordforråd inden for udvalgte emner og situationer samt en tydelig og præcis udtale, så centrale grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges

Kultur- og samfundsforhold

- Anvendelse af viden om forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

På niveau E er elevens præstation karakteriseret ved

Karakteren 12

- En overbevisende forståelse af hovedindholdet af talt engelsk om udvalgte emner
- En selvstændig og overbevisende redegørelse for de forberedte stofområder
- En overbevisende deltagelse i samtale samt diskussion af udvalgte emner
- En selvstændig og velbegrunder afprøvning af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymmer
- En overbevisende og selvstændig anvendelse af et præcist og afgrænset ordforråd inden for udvalgte emner og situationer samt en tydelig og præcis udtale, så centrale grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges
- En overbevisende anvendelse af viden om forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

En fremragende præstation med ingen eller få uvæsentlige mangler.

Karakteren 10

- En sikker forståelse af hovedindholdet af talt engelsk om udvalgte emner
- En selvstændig redegørelse for de forberedte stofområder
- En sikker deltagelse i samtale samt diskussion af udvalgte emner
- En selvstændig afprøvning af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymmer
- En sikker anvendelse af et præcist og afgrænset ordforråd inden for udvalgte emner og situationer samt en tydelig og præcis udtale, så centrale grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges
- En selvstændig anvendelse af viden om forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

En fortrinlig præstation med nogle mindre væsentlige mangler.

Karakteren 7

- En klar forståelse af hovedindholdet af talt engelsk om udvalgte emner
- En dækkende redegørelse for de forberedte stofområder
- En dækkende deltagelse i samtale samt diskussion af udvalgte emner
- En dækkende afprøvning af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymer
- En rimelig sikker anvendelse af et præcist og afgrænset ordforråd inden for udvalgte emner og situationer samt en tydelig og præcis udtale, så centrale grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges
- En dækkende anvendelse af viden om forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

En god præstation med en del mangler.

Karakteren 4

- En synlig forståelse af hovedindholdet af talt engelsk om udvalgte emner
- En synlig redegørelse for de forberedte stofområder
- En synlig deltagelse i samtale samt diskussion af udvalgte emner
- En enkel afprøvning af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymer
- En synlig anvendelse af et præcist og afgrænset ordforråd inden for udvalgte emner og situationer samt en tydelig og præcis udtale, så centrale grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges
- En synlig anvendelse af viden om forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

En jævn præstation med adskillige væsentlige mangler.

Karakteren 02

- En basal forståelse af hovedindholdet af talt engelsk om udvalgte emner
- En basal redegørelse for de forberedte stofområder
- En basal deltagelse i samtale samt diskussion af udvalgte emner
- En forståelig afprøvning af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymer
- En basal anvendelse af et præcist og afgrænset ordforråd inden for udvalgte emner og situationer samt en tydelig og præcis udtale, så centrale grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges
- En basal anvendelse af viden om forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

En tilstrækkelig præstation med den minimalt acceptable grad af opfyldelse af fagets mål.

Karakteren 00

- Præstationen opfylder ikke i tilstrækkelig grad kriterierne for karakteren 02

En utilstrækkelig præstation der ikke demonstrerer en acceptabel grad af opfyldelse af fagets mål.

Karakteren -3

- Præstationen er helt uacceptabel

En helt uacceptabel præstation.

Niveau D

På niveau D er de udvalgte væsentlige mål for prøven

Kommunikation

- Forståelse af indholdet af talt engelsk om alsidige emner
- Redegørelse og uddybning af de forberedte stofområder
- Aktiv deltagelse i samtale samt diskussion af alsidige emner

Kommunikationsstrategier

- Valg af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymmer

Sprogbrug Sprogtilegnelse

- Anvendelse af et præcist og alsidigt ordforråd inden for varierede emner og kontekster samt en tydelig og præcis udtale med en høj grad af korrekt sprogbrug

Kultur- og samfundsforhold

- Redegørelse for forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

På niveau D er elevens præstation karakteriseret ved

Karakteren 12

- En overbevisende forståelse af indholdet af talt engelsk om alsidige emner
- En selvstændig og overbevisende redegørelse og uddybning af de forberedte stofområder
- En overbevisende aktiv deltagelse i samtale samt diskussion af alsidige emner
- Et selvstændigt og velbegrundet valg af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymmer
- En overbevisende og selvstændig anvendelse af et præcist og alsidigt ordforråd inden for varierede emner og kontekster samt en tydelig og præcis udtale med en høj grad af korrekt sprogbrug
- En overbevisende redegørelse for forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

En fremragende præstation med ingen eller få uvæsentlige mangler.

Karakteren 10

- En sikker forståelse af indholdet af talt engelsk om alsidige emner
- En selvstændig redegørelse og uddybning af de forberedte stofområder
- En sikker aktiv deltagelse i samtale samt diskussion af alsidige emner
- Et selvstændigt valg af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymmer
- En sikker anvendelse af et præcist og alsidigt ordforråd inden for varierede emner og kontekster samt en tydelig og præcis udtale med en høj grad af korrekt sprogbrug
- En selvstændig redegørelse for forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

En fortrinlig præstation med nogle mindre væsentlige mangler.

Karakteren 7

- En klar forståelse af indholdet af talt engelsk om alsidige emner
- En dækkende redegørelse og uddybning af de forberedte stofområder
- En dækkende aktiv deltagelse i samtale samt diskussion af alsidige emner

- Et dækkende valg af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymmer
- En rimelig sikker anvendelse af et præcist og alsidigt ordforråd inden for varierede emner og kontekster samt en tydelig og præcis udtale med en høj grad af korrekt sprogbrug
- En dækkende redegørelse for forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

En god præstation med en del mangler.

Karakteren 4

- En synlig forståelse af indholdet af talt engelsk om alsidige emner
- En synlig redegørelse og uddybning af de forberedte stofområder
- En synlig aktiv deltagelse i samtale samt diskussion af alsidige emner
- Et enkelt valg af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymmer
- En synlig anvendelse af et præcist og alsidigt ordforråd inden for varierede emner og kontekster samt en tydelig og præcis udtale med en høj grad af korrekt sprogbrug
- En synlig redegørelse for forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

En jævn præstation med adskillige væsentlige mangler.

Karakteren 02

- En basal forståelse af indholdet af talt engelsk om alsidige emner
- En basal redegørelse og uddybning af de forberedte stofområder
- En basal aktiv deltagelse i samtale samt diskussion af alsidige emner
- Et forståeligt valg af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymmer
- En basal anvendelse af et præcist og alsidigt ordforråd inden for varierede emner og kontekster samt en tydelig og præcis udtale med en høj grad af korrekt sprogbrug
- En basal redegørelse for forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

En tilstrækkelig præstation med den minimalt acceptable grad af opfyldelse af fagets mål.

Karakteren 00

- Præstationen opfylder ikke i tilstrækkelig grad kriterierne for karakteren 02

En utilstrækkelig præstation der ikke demonstrerer en acceptabel grad af opfyldelse af fagets mål.

Karakteren -3

- Præstationen er helt uacceptabel

En helt uacceptabel præstation.

Niveau C

På niveau C er de udvalgte væsentlige mål for prøven

Kommunikation

- Forståelse af indholdet af talt engelsk om alsidige og specifikke emner
- Redegørelse, uddybning og kommentering af de forberedte stofområder
- Aktiv og initiativrig deltagelse i samtale samt diskussion af varierede og komplekse emner

Kommunikationsstrategier

- Valg af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymmer

Sprogbrug Sprogtilegnelse

- Anvendelse af et præcist og varieret ordforråd inden for varierede relevante emner og kontekster samt en klar, tydelig, flydende og præcis udtale med sans for korrekt og varieret sprogbrug

Kultur- og samfundsforhold

- Redegørelse for, forklaring af og refleksion over forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

På niveau C er elevens præstation karakteriseret ved

Karakteren 12

- En overbevisende forståelse af indholdet af talt engelsk om varierede og alsidige emner
- En selvstændig og overbevisende redegørelse, uddybning og kommentering af de forberedte stofområder
- En overbevisende aktiv og initiativrig deltagelse i samtale samt diskussion af varierede og komplekse emner
- Et selvstændigt og velbegrundet valg af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymmer
- En overbevisende og selvstændig anvendelse af et præcist og varieret ordforråd inden for varierede og komplekse emner og kontekster samt en tydelig, præcis og flydende udtale med sans for korrekt og varieret sprogbrug
- En overbevisende redegørelse for, forklaring af og refleksion over forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

En fremragende præstation med ingen eller få uvæsentlige mangler.

Karakteren 10

- En sikker forståelse af indholdet af talt engelsk om varierede og alsidige emner
- En selvstændig redegørelse, uddybning og kommentering af de forberedte stofområder
- En sikker aktiv og initiativrig deltagelse i samtale samt diskussion af varierede og komplekse emner
- Et selvstændigt valg af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymmer
- En sikker anvendelse af et præcist og varieret ordforråd inden for varierede og komplekse emner og kontekster samt en tydelig, præcis og flydende udtale med sans for korrekt og varieret sprogbrug
- En selvstændig redegørelse for, forklaring af og refleksion over forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

En fortrinlig præstation med nogle mindre væsentlige mangler.

Karakteren 7

- En klar forståelse af indholdet af talt engelsk om varierede og alsidige emner
- En dækkende redegørelse, uddybning og kommentering af de forberedte stofområder
- En dækkende aktiv og initiativrig deltagelse i samtale samt diskussion af varierede og komplekse emner
- Et dækkende valg af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymmer
- En rimelig sikker anvendelse af et præcist og varieret ordforråd inden for varierede og komplekse emner og kontekster samt en tydelig, præcis og flydende udtale med sans for korrekt og varieret sprogbrug

- En dækkende redegørelse for, forklaring af og refleksion over forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

En god præstation med en del mangler.

Karakteren 4

- En synlig forståelse af indholdet af talt engelsk om varierede og alsidige emner
- En synlig redegørelse, uddybning og kommentering af de forberedte stofområder
- En synlig aktiv og initiativrig deltagelse i samtale samt diskussion af varierede og komplekse emner
- Et enkelt valg af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymmer
- En synlig anvendelse af et præcist og varieret ordforråd inden for varierede og komplekse emner og kontekster samt en tydelig, præcis og flydende udtale med sans for korrekt og varieret sprogbrug
- En synlig redegørelse for, forklaring af og refleksion over forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

En jævn præstation med adskillige væsentlige mangler.

Karakteren 02

- En basal forståelse af indholdet af talt engelsk om varierede og alsidige emner
- En basal redegørelse, uddybning og kommentering af de forberedte stofområder
- En basal aktiv og initiativrig deltagelse i samtale samt diskussion af varierede og komplekse emner
- Et forståeligt valg af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymmer
- En basal anvendelse af et præcist og varieret ordforråd inden for varierede og komplekse emner og kontekster samt en tydelig, præcis og flydende udtale med sans for korrekt og varieret sprogbrug
- En basal redegørelse for, forklaring af og refleksion over forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

En tilstrækkelig præstation med den minimalt acceptable grad af opfyldelse af fagets mål.

Karakteren 00

- Præstationen opfylder ikke i tilstrækkelig grad kriterierne for karakteren 02

En utilstrækkelig præstation der ikke demonstrerer en acceptabel grad af opfyldelse af fagets mål.

Karakteren -3

- Præstationen er helt uacceptabel

En helt uacceptabel præstation.

2.8.4 Afsluttende prøve Grundforløb 2 mod Social- og sundhedsassistent

Ved afslutningen af undervisningen på grundforløb 2 afholdes grundforløbsprøven. Det er prøvens formål at bedømme elevens opfyldelse af de krav, som er fastsat for den pågældende uddannelse, jf. BEK nr. 953 af 22/06/2023 § 3, stk. 2.

Prøvens grundlag er væsentlige udvalgte kompetencemål fra det uddannelsesspecifikke fag, som kendetegner den kernefaglighed, der ligger i social- og sundhedsassistentuddannelsen.

Kompetencemål

Eleven skal have følgende kompetencer på begynderniveau

1. Eleven kan i kendte situationer yde omsorg, sygepleje og praktisk hjælp til borgere med fysisk og/eller psykisk funktionsnedsættelse ud fra enkle etiske refleksioner over borgerens selvbestemmelsesret, intimsfære og blufærdighed.
2. Eleven kan medvirke til at igangsætte enkle sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende aktiviteter, samt reflektere over kost og motions betydning for livskvalitet, fysisk, psykisk og social sundhed for en udvalgt målgruppe.
3. Eleven kan i kendte situationer redegøre for ergonomiske principper, regler om sikkerhed og arbejdsmiljø, samt deltage i forflytninger med og uden velfærdsteknologiske hjælpemidler, samt i enkle situationer reflektere over egenomsorg i jobudøvelsen.
4. Eleven kan redegøre for social- og sundhedsvæsnets opbygning og social- og sundhedsassistentens rolle, samt gengive de mest almindelige rettigheder og pligter som fagperson.
5. Eleven kan gengive fysiske, mikrobiologiske og kemiske faktorer, der påvirker hygiejnen, herunder temperatur, eksponentiel vækst og syre/base balance.
6. Eleven kan medvirke til sammensætning af kost til målgruppen ud fra statistik og udregning af energibehov og -forbrug, under hensynstagen til målgruppens behov for vitaminer og næringsstoffer.
7. Eleven kan gengive udvalgte kemiske stoffers opbygning og egenskaber og deres betydning for kemikaliesikkerheden.
8. Eleven kan i enkle situationer vejlede og inddrage borgeren i at opnå digital kontakt til offentlige myndigheder med fokus på beskyttelse af borgerens digitale data.

Kompetencemål 5, 6 og 7 på begynderniveau vedrører alene elever, der har gennemført grundforløbet på uddannelsen til social- og sundhedsassistent med eux.

Eleven skal have følgende kompetencer på rutineret niveau

1. Eleven kan redegøre for kroppens opbygning, organsystemer og basale funktioner, samt videregive observationer og handle fagligt relevant på hyppigst forekommende livsstilsrelaterede sygdomme og de hyppigste symptomer på demens i kendte situationer.
2. Eleven kan i kendte situationer indgå i relationer, samt understøtte rehabilitering, guidning og vejledning af borgeren til mestring af eget liv, samt inddrage enkle faktorer, der fremmer og hæmmer motivationen for egenomsorg.
3. Eleven kan i kendte situationer varetage afbrydelse af smitteveje og reflektere over enkle måder at overholde hygiejniske retningslinjer.
4. Eleven kan i kendte situationer indgå i samarbejdet med tværprofessionelle samarbejdspartnere og anvende udvalgte metoder til kommunikation med borgere, pårørende og professionelle for at forebygge vold og konflikter.
5. Eleven kan deltage i enkel faglig kommunikation og anvende sundhedsfaglige begreber og på baggrund af observationer i kendte situationer indgå i faglig dokumentation i digitale kommunikations- og dokumentationssystemer.
6. Eleven kan udvise empati for målgruppen og reflektere over enkle etiske dilemmaer i jobudøvelsen.

Forudsætningen for at gå til grundforløbsprøven er, at eleven/gruppen har udarbejdet en disposition, som medbringes til prøven. Dispositionen godkendes af underviseren og afleveres dagen før elevens/gruppens individuelle forberedelsesdag til prøven. Prøven kan gennemføres individuelt eller i grupper med højst 3 elever.

Som grundlag for udarbejdelsen af dispositionen arbejder eleven/gruppen i den sidste del af undervisningstiden på grundforløbet med en case. Casen dækker kompetencemålene og sætter fokus på elevens begyndende fagidentitet, samt at eleven er under uddannelse.

- Casen kan have 4 tilhørende hændelser.
- Med afsæt i casen arbejder eleven/gruppen med en problemformulering.
- En elev arbejder med afsæt i minimum 4-5 kompetencemål, hvor kompetencemål 2 og 6 på rutineret niveau altid indgår samt et praksiseksempel
- En gruppe på 2 elever arbejder med afsæt i minimum 5-6, hvor kompetencemål 2 og 6 på rutineret niveau altid indgår samt to praksiseksempler
- En gruppe på 3 elever arbejder med afsæt i minimum 6-7 kompetencemål, hvor kompetencemål 2 og 6 på rutineret niveau altid indgår samt 3 praksiseksempler.
- For alle elever er eksaminationsgrundlaget en disposition og et eller flere praksiseksempler.

For at gå til gruppeprøve skal eleverne have forberedt sig sammen. En elev kan vælge at gå til individuel prøve i en opgave, der er udarbejdet i en gruppe. En elev, der har forberedt sig i gruppe, og som vælger at gå til prøve individuelt, udarbejder en individuel disposition.

Prøven varer 30 minutter, inklusiv votering.

Prøvens varighed fordelt på antallet af elever:

Antal elever	Varighed inkl. votering
1 elev	30 minutter, inkl. votering
2 elever	60 minutter, inkl. votering
3 elever	90 minutter, inkl. votering

Eksaminationsgrundlag

Eksaminationsgrundlaget tones mod kompetenceområdet for social- og sundhedsassistentuddannelsen: *Professionel helhedsorienteret sygepleje og rehabilitering i samarbejde med borgere og patienter med grundlæggende behov i et tværprofessionelt og tværsektorielt samarbejde i det nære og det sammenhængende sundhedsvæsen.*

Eksaminationsgrundlaget er en praktisk funderet opgave, der giver eleven mulighed for at

- Præsentere en grundlæggende faglig viden.
- Demonstrere et forberedt praksiseksempel af en kendt situation eller ud fra en kendt problemstilling for at understøtte refleksion.
- Demonstrere en grundlæggende evne til at reflektere over teori og praksiseksempel.

På SOSU H består eksaminationsgrundlaget af elevens/gruppens disposition samt et eller flere praksiseksempler.

En disposition indeholder

- Elevens/elevernes navn/e og holdnummer
- Problemformulering
- Valgte kompetencemål
- Praksiseksempel
- Liste over emner, der omhandler de valgte kompetencemål

- Liste over kilder eleven/gruppen har anvendt
- Eventuelt perspektivering, som kan være forslag til supplerende emner, der kan være dialog om ved den mundtlige prøve

Et praksiseksempel er en faglig handling, som skal give mulighed for refleksion over teori og praksis.

Eleven medbringer disposition, praksiseksempel og oplæg til prøven. Eleven kan medbringe andet relevant materiale til prøven, fx materialer, bøger, notater, digitale hjælpemidler.

Bedømmelsesgrundlag

Bedømmelsesgrundlaget er elevens mundtlige præstation i forhold til besvarelse af problemformulering. Det er elevens forståelse for teori og begreber sammen med elevens refleksion over praksiseksemplet, der vægtes i bedømmelsen. Praksiseksemplet er ikke i sig selv genstand for bedømmelse ved prøven, men indgår i en samlet bedømmelse, idet praksiseksemplets formål er at understøtte elevens faglige refleksion.

Eksaminationen tager udgangspunkt i elevens oplæg. Den efterfølgende dialog kan omfatte alle mål, så eleven prøves bredt i faget. Eleven behøver ikke at demonstrere kompetencer inden for alle kompetencemål for at bestå.

Dispositionen for prøven udleveres til censor ved eksaminationens begyndelse.

Til det mundtlige oplæg har hver elev ca. 10 minutter, inklusiv demonstration af praksiseksempel. Efter oplægget vil prøven fortsætte som en dialog mellem eleven/eleverne og eksaminator. Dialogen tager udgangspunkt i elevens/elevernes oplæg og i den skriftlige disposition. Censor kan deltage i dialogen.

Ved hjælp af spørgsmål er det eksaminators og censors opgave at sikre, at eleven kan bedømmes i forhold til væsentlige mål for det uddannelsesspecifikke fag.

Bedømmelsen gives individuelt.

Bedømmeskriterier

Bedømmeskriterierne beskriver, med udgangspunkt i bedømmelsesgrundlaget, hvad der lægges vægt på ved vurderingen af eksaminandens præstation.

Bedømmelsesgrundlaget og -kriterierne er retningsgivende for bedømmelse af præstationen ved prøven. Bedømmeskriterierne skal støtte det nødvendige skøn, der sammenfattes i bedømmelsen. Med skønnet vejes præstationens styrker og mangler op i forhold til hinanden.

Grundforløbsprøven bedømmes bestået/ikke bestået. Kravet for at bestå er, at eleven på grundlæggende niveau demonstrerer kompetencer inden for det udsnit af de udvalgte væsentlige mål, der er relevante for elevens eksaminationsgrundlag. Der kan således være kompetencemål, som ikke bliver berørt under eksaminationen. Bedømmelsen sker alene på grundlag af den mundtlige præstation.

For at opnå bedømmelsen "bestået" lægges der i bedømmelsen særlig vægt på, at eleven på grundlæggende niveau kan opfylde nedenstående kriterier. Såfremt elevens præstation ud fra helhedsvurdering på et eller flere punkter vurderes at være utilstrækkelig, jf. kolonnen "væsentlige mangler" på næste side, medfører dette bedømmelsen "ikke bestået".

Bestået	Væsentlige mangler
Faglig viden	
<u>Begynderniveau</u> Eleven <i>viser</i> en grundlæggende forståelse for teori og begreber i sin formidling af egne overvejelser, som er relevante for en helhedsorienteret sygepleje og rehabilitering i det nære og sammenhængende sundhedsvæsen. <u>Rutineret niveau</u> Eleven <i>redegør</i> for en grundlæggende forståelse for teori og begreber i sin formidling af egne overvejelser, som er relevante for en helhedsorienteret sygepleje og rehabilitering i det nære og sammenhængende sundhedsvæsen.	Eleven viser utilstrækkelig forståelse for teori og begreber i sin formidling af egne overvejelser, som er relevante for en helhedsorienteret sygepleje og rehabilitering i det nære og sammenhængende sundhedsvæsen.
Metodiske tilgange	
<u>Begynderniveau</u> Eleven gengiver i afgrænset omfang valgte metodiske tilgange, der er relevante for borgere/patienter i det nære og sammenhængende sundhedsvæsen. <u>Rutineret niveau</u> Eleven <i>forklarer</i> i et afgrænset omfang valgte metodiske tilgange, der er relevante for borgere/patienter i det nære og sammenhængende sundhedsvæsen.	Eleven kan ikke i tilstrækkeligt omfang forklare valgte metodiske tilgange, der er relevante for borgere/patienter i det nære og sammenhængende sundhedsvæsen.
Fagbegreber	
<u>Begynderniveau</u> Eleven <i>demonstrerer</i> et grundlæggende kendskab til relevante fagbegreber inden for en helhedsorienteret sygepleje og rehabilitering. <u>Rutineret niveau</u> Eleven <i>udvælger</i> relevante fagbegreber i et afgrænset omfang inden for en helhedsorienteret sygepleje og rehabilitering.	Eleven demonstrerer et utilstrækkeligt kendskab til relevante fagbegreber inden for en helhedsorienteret sygepleje og rehabilitering.
Kommunikation og relationer	
<u>Begynderniveau</u> Eleven <i>medvirker</i> i kommunikation og relation med borgere/patienter, pårørende, kolleger og øvrige samarbejdspartnere.	Eleven medvirker ikke i tilstrækkelig grad i kommunikation og relation ned borgere/patienter, pårørende, kolleger og øvrige samarbejdspartnere.

<u>Rutineret niveau</u> Eleven <i>indgår</i> i kommunikation og relation med borgere/patienter, pårørende, kolleger og øvrige samarbejdspartnere.	
Etik og respekt	
<u>Begynderniveau</u> Eleven <i>demonstrerer</i> respekt for andre og en basal forståelse af relevante etiske problemstillinger i mødet med borgere/patienter, pårørende og kolleger.	Eleven demonstrerer utilstrækkelig respekt for andre og forståelse af relevante etiske problemstillinger i mødet med borgere/patienter, pårørende og kolleger.
<u>Rutineret niveau</u> Eleven <i>udvælger</i> og reflekterer over relevante etiske problemstillinger i mødet med borgere/patienter, pårørende og kolleger.	

2.9 Eksamensregler Social- og sundhedsassistent

Ved afslutningen af undervisningen på skoleperiode 2 udtrækkes det uddannelsesspecifikke fag Farmakologi og medicin håndtering altid til prøve, som skal bestås. De øvrige uddannelsesspecifikke fag afsluttes med standpunktsbedømmelse efter 7-trinsskalaen og skal bestås, men fagene udtrækkes ikke til prøve.

Valgfri uddannelsesspecifikke fag udtrækkes ikke til prøve. Disse fag bedømmes bestået/ikke bestået og skal bestås.

Grundfagene dansk og naturfag afsluttes med prøve, som skal bestås. Elever, som har valgt grundfaget engelsk, skal afslutte faget med prøve, uden beståkrav. Der er prøve i dansk og engelsk på skoleperiode 3A. Der er prøve i naturfag på S4. Inden prøven i et fag afgives der en standpunktskarakter, uden beståkrav.

Som afslutning på sidste skoleperiode afholdes en afsluttende prøve, som tager udgangspunkt i en projektopgave. Opgaven stilles af skolen.

For at elever på social- og sundhedsassistentuddannelsen kan få udstedt skolebevis, skal eleven have bestået de obligatoriske uddannelsesspecifikke fag, der ikke udtrækkes til prøve, samt de valgfri uddannelsesspecifikke fag. Eleven skal også have bestået prøver i grundfagene dansk og naturfag samt det uddannelsesspecifikke fag Farmakologi og medicin håndtering. Elever, der har valgt engelsk, skal afslutte faget med prøve, uden beståkrav. Eleven skal have gennemført certifikatet "Generhvervelse af førstehjælp på erhvervsuddannelserne

Bekendtgørelse om prøver og eksamen i grundlæggende erhvervsrettede uddannelser finder anvendelse ved prøverne.

2.9.1 Prøve i dansk niveau C Social- og sundhedsassistent

Der afholdes en mundtlig prøve på grundlag af elevens præsentationsportfolio samt en ukendt opgave udarbejdet af skolen. Prøven aflægges individuelt.

Eleven skal før undervisningens afslutning vælge en eller flere tekster fra sin præsentationsportfolio samt forberede sig på at gå i dialog om formidling, proces og virkemidler. Eleven udarbejder en disposition som oplæg til prøven.

Forudsætningen for at gå til prøve i dansk er, at det obligatoriske skriftlige arbejde er afleveret.

En oversigt over gennemført undervisning, de ukendte opgaver samt en fortegnelse over tekster i hver enkel elevs præsenteringsportfolio sendes til censor før afholdelse af prøve.

Eksamensgrundlag

På dagen for prøven trækker eleven den ukendte opgave ved lodtrækning. En prøve er begyndt, når prøvematerialet er udleveret til eleven. Eleven har 60 minutter til forberedelse af den ukendte opgave. Der vil være mulighed for at vælge mellem mindst fire opgaver. Forberedelse sker individuelt. Under forberedelsen må eleven bruge hjælpemidler, herunder også elektroniske. Eleven må ikke kommunikere med andre ved at benytte adgang til e-mail, telefon, sociale medier og lignende under forberedelsen.

Eleven skal i sin forberedelse af den ukendte opgave:

1. Læse den ukendte tekst
2. Lave en analyse, fortolkning og perspektivering i forhold til den ukendte opgaves formulering

Den ukendte opgave og elevens præsenteringsportfolio bruges til at komme omkring de væsentlige faglige mål, som skolen har udvalgt til prøven. De væsentlige mål fremgår af bedømmelseskriterierne.

Til prøven forventes eleven at medbringe

- Den ukendte tekst
- Præsenteringsportfolio med elevens egen/egne tekst/-er
- Disposition over elevens præsentation af egen/egne tekst/-er

Bedømmelsesgrundlag

Bedømmelsesgrundlaget udgøres af elevens mundtlige præstation ved prøven.

Prøven er todelt.

Den ene del består af elevens præsentation af løsning af den ukendte opgave samt en efterfølgende dialog om opgaven mellem elev og eksaminator. Under eksaminationen i den ukendte tekst skal eleven demonstrere sin evne til at fremdrage væsentlige sider af tekstens indhold og form, fortolke samt perspektivere til fx aktuelle emner, praksisnære problemstillinger og/eller tekster, der er arbejdet med i undervisningen, jf. de gældende bedømmelseskriterier.

Den anden del består af elevens præsentation af elevens præsenteringsportfolio suppleret med uddybende spørgsmål fra eksaminator. I dialogen om eget skriftligt arbejde skal eleven komme ind på teksten/teksternes funktion, målgruppe, virkemidler, sproglige form og indhold. Denne del af prøven skal demonstrere elevens viden og bevidsthed om formidling, valg af virkemidler og procesorienteret dokumentation. Elevens skriftlige kompetence bedømmes ud fra den mundtlige præsentation i forbindelse med dialogen om præsenteringsportfolioen.

Prøven varer 30 minutter, inklusiv trækning og votering. Der bruges ca. 14 minutter på den ukendte tekst og ca. 8 minutter på præsenteringsportfolio.

Gennem dialog er det eksaminator og censors opgave at sikre, at eleven kan bedømmes i forhold til væsentlige mål for danskfaget.

Bedømmelseskriterier

Bedømmelsesgrundlaget og –kriterierne er retningsgivende for bedømmelse af præstationen ved prøven. Bedømmelseskriterierne skal understøtte det nødvendige skøn, der sammenfattes i bedømmelsen. Med skønnet vejes præstationens styrker og mangler op i forhold til hinanden.

Eleven bedømmes i forhold til fagets mål. Karakteren fastsættes på baggrund af en samlet vurdering af elevens kompetencer i faget, dokumenteret gennem elevens eksamens-præstation. Prøven bedømmes ud fra 7-trinsskalaen, jf. BEK nr. 262 af 20/03/2007. For at bestå kræves mindst karakteren 02.

På niveau C er de udvalgte væsentlige mål for prøven

Kommunikation

- Diskussion, argumentation og kommunikation med andre på en hensigtsmæssig måde og refleksion over samspillet mellem formål og forskellige former for kommunikation
- Indgåelse i dialog om og refleksion over korrekt anvendelse af sprogbrug og sproglige normer samt sproglig korrekt og situationsbestemt formulering

Læsning

- Diskussion af og refleksion over det relevante i teksten ud fra kendskab til og forståelse af fiktionstekster, praksisnære sagtekster og multimodale tekster

Fortolkning

- Analyse, fortolkning, vurdering og perspektivering af tekster samt dialog om egen vurdering og tolkning

Fremstilling

- Sammenligning og dialog om egne og andres skriftlige produkter, herunder skriveformål, målgruppe, genre, sproglig stil og grammatisk forståelse

Anvendelse af danskfaglige begreber samt demonstration af struktur og refleksion i præsentationer

På niveau C er elevens præstation karakteriseret ved

Karakteren 12

- En velbegrunder og selvstændig diskussion, argumentation og kommunikation med andre på en hensigtsmæssig måde og refleksion over samspillet mellem formål og forskellige former for kommunikation
- En selvstændig indgåelse i dialog om og refleksion over korrekt anvendelse af sprogbrug og sproglige normer samt sproglig korrekt og situationsbestemt formulering
- En selvstændig diskussion af og refleksion over det relevante i teksten ud fra kendskab til og forståelse af fiktionstekster, praksisnære sagtekster og multimodale tekster
- En overbevisende og selvstændig analyse, fortolkning, vurdering og perspektivering af tekster samt dialog om egen vurdering og tolkning
- En overbevisende sammenligning og dialog om egne og andres skriftlige produkter, herunder skriveformål, målgruppe, genre, sproglig stil og grammatisk forståelse
- En overbevisende og præcis anvendelse af danskfaglige begreber samt demonstration af struktur og refleksion i præsentationer

En fremragende præstation med ingen eller få uvæsentlige mangler.

Karakteren 10

- En selvstændig diskussion, argumentation og kommunikation med andre på en hensigtsmæssig måde og refleksion over samspillet mellem formål og forskellige former for kommunikation
- En sikker indgåelse i dialog om og refleksion over korrekt anvendelse af sprogbrug og sproglige normer samt sproglig korrekt og situationsbestemt formulering
- En sikker diskussion af og refleksion over det relevante i teksten ud fra kendskab til og forståelse af fiktionstekster, praksisnære sagtekster og multimodale tekster
- En sikker og velbegrunnet analyse, fortolkning, vurdering og perspektivering af tekster samt dialog om egen vurdering og tolkning
- En sikker sammenligning og dialog om egne og andres skriftlige produkter, herunder skriveformål, målgruppe, genre, sproglig stil og grammatisk forståelse
- En sikker og præcis anvendelse af danskfaglige begreber samt demonstration af struktur og refleksion i præsentationer

En fortrinlig præstation med nogle mindre væsentlige mangler.

Karakteren 7

- En dækkende diskussion, argumentation og kommunikation med andre på en hensigtsmæssig måde og refleksion over samspillet mellem formål og forskellige former for kommunikation
- En klar indgåelse i dialog om og refleksion over korrekt anvendelse af sprogbrug og sproglige normer samt sproglig korrekt og situationsbestemt formulering
- En klar diskussion af og refleksion over det relevante i teksten ud fra kendskab til og forståelse af fiktionstekster, praksisnære sagtekster og multimodale tekster
- En dækkende analyse, fortolkning, vurdering og perspektivering af tekster samt dialog om egen vurdering og tolkning
- En klar sammenligning og dialog om egne og andres skriftlige produkter, herunder skriveformål, målgruppe, genre, sproglig stil og grammatisk forståelse
- En rimelig sikker anvendelse af danskfaglige begreber samt demonstration af struktur og refleksion i præsentationer

En god præstation med en del mangler.

Karakteren 4

- En enkel diskussion, argumentation og kommunikation med andre på en hensigtsmæssig måde og refleksion over samspillet mellem formål og forskellige former for kommunikation
- En synlig indgåelse i dialog om og refleksion over korrekt anvendelse af sprogbrug og sproglige normer samt sproglig korrekt og situationsbestemt formulering
- En synlig diskussion af og refleksion over det relevante i teksten ud fra kendskab til og forståelse af fiktionstekster, praksisnære sagtekster og multimodale tekster
- En synlig analyse, fortolkning, vurdering og perspektivering af tekster samt dialog om egen vurdering og tolkning
- En enkel sammenligning og dialog om egne og andres skriftlige produkter, herunder skriveformål, målgruppe, genre, sproglig stil og grammatisk forståelse
- En synlig anvendelse af danskfaglige begreber samt demonstration af struktur og refleksion i præsentationer

En jævn præstation med adskillige væsentlige mangler.

Karakteren 02

- En forståelig diskussion, argumentation og kommunikation med andre på en hensigtsmæssig måde og refleksion over samspillet mellem formål og forskellige former for kommunikation
- En forståelig indgåelse i dialog om og refleksion over korrekt anvendelse af sprogbrug og sproglige normer samt sproglig korrekt og situationsbestemt formulering
- En forståelig diskussion af og refleksion over det relevante i teksten ud fra kendskab til og forståelse af fiktionstekster, praksisnære sagtekster og multimodale tekster
- En basal analyse, fortolkning, vurdering og perspektivering af tekster samt dialog om egen vurdering og tolkning
- En forståelig sammenligning og dialog om egne og andres skriftlige produkter, herunder skriveformål, målgruppe, genre, sproglig stil og grammatisk forståelse
- En basal anvendelse af danskfaglige begreber samt demonstration af struktur og refleksion i præsentationer

En tilstrækkelig præstation med den minimalt acceptable grad af opfyldelse af fagets mål.

Karakteren 00

- Præstationen opfylder ikke i tilstrækkelig grad kriterierne for karakteren 02

En utilstrækkelig præstation der ikke demonstrerer en acceptabel grad af opfyldelse af fagets mål.

Karakteren -3

- Præstationen er helt uacceptabel

En helt uacceptabel præstation.

2.9.2 Prøve i naturfag C Social- og sundhedsassistent

Der afholdes en individuel mundtlig prøve, der tager udgangspunkt i to dele. Del 1 består af en erhvervsfaglig case og en elevudarbejdet disposition. Del 2 består af en lodtrukken opgave. Eleven tildeles 30 minutters forberedelsestid, som anvendes til forberedelse af prøvens to dele, med vægt på prøvens del 2.

Forudsætningen for at gå til prøve i naturfag er, at eleven har udarbejdet to udvidede dispositioner med baggrund i den erhvervsfaglige case.

En oversigt over gennemført undervisning, fx litteraturliste og forsøgsoversigt, samt erhvervsfaglig case/erhvervsfaglige cases og de mulige lodtrukne opgaver sendes til censor før afholdelse af prøve.

Del 1: Elevudarbejdet disposition for en naturfaglig problemstilling

Som grundlag for udarbejdelsen af to udvidede dispositioner stilles eleven i den sidste del af undervisningstiden en erhvervsfaglig case, som indeholder 3-4 centrale naturfaglige problemstillinger. Eleven arbejder med den erhvervsfaglige case i undervisningen med vejledning. Eleven identificerer og udvælger to af disse naturfaglige problemstillinger og udarbejder herefter en udvidet disposition for hver af de to valgte problemstillinger. De to udvidede dispositioner skal medbringes til prøven i tre computerskrevne eksemplarer.

Hver disposition skal som minimum indeholde

- Elevens fornavn, efternavn og holdnummer
- Valgt naturfaglig problemstilling fra casen
- Liste over naturfaglige emner i forhold til den valgte problemstilling
- En praktisk del

Eksempler på en praktisk del er

- Fremvisning af forsøg, som eleven på forhånd har opstillet eller billeder af tidligere udførte forsøg
- Små undersøgelser
- Fremvisning af fysiske ting, som understøtter det, eleven fremlægger
- Håndtering af udstyr og kemikalier

Eleven har i undervisningen adgang til relevant udstyr, da eleven i sin planlægning af prøven kan medtænke en praktisk del. Det praktiske indhold skal supplere det stof, som eleven fremlægger. Formålet med den praktiske del af prøven er, at eleven kan vise, at eleven kan arbejde eksperimentelt med faget og sikkerhedsmæssigt korrekt.

Del 2: En lodtrukken opgave

Eksaminationens anden del tager udgangspunkt i en lodtrukken opgave.

Den lodtrukne opgave udarbejdes inden for kernestoffet og kan dække både teoretisk stof og eksperimentelt arbejde. Opgaverne dækker tilsammen kernestoffet.

Den lodtrukne opgave indeholder en overskrift eller en casebeskrivelse, en kort tekst der præciserer opgaven og et bilag. Bilaget skal kunne danne baggrund for faglig uddybning og perspektivering med inddragelse af kernestof. Bilagets indhold skal have et begrænset omfang på normalt én A-4 side, eksempelvis indeholdende tabeller, grafer, modeller og lignende.

Den lodtrukne opgave må anvendes højst tre gange på samme hold. Den lodtrukne opgave skal tilbageleveres til eksaminator før votering.

Eksaminationsgrundlag

Eksaminationsgrundlaget er casen og en af elevens to udarbejdede dispositioner samt den lodtrukne opgave.

Ved prøvens start trækker eleven den ukendte opgave, del 2. Eleven giver derefter eksaminator og censor kopier af sine to udvidede dispositioner, del 1. Censor meddeler derefter eleven, hvilken disposition eleven skal fremlægge.

I forberedelsen må eleven medbringe undervisningsmateriale, egne noter, dokumentationer, mv. samt en formelsamling. Under forberedelsen må eleven bruge hjælpemidler, herunder også elektroniske. Eleven må i forberedelsestiden ikke have adgang til kommunikation med andre, inklusiv at benytte sociale medier.

Ved fremlæggelsen skal eleven inddrage væsentlig viden i forhold til den valgte problemstilling og den lodtrukne opgave.

Bedømmelsesgrundlag

Bedømmelsesgrundlaget er elevens mundtlige og praktiske præstation. Prøven varer 30 minutter, inklusiv votering. Det tilstræbes, at eksaminationstiden deles ligeligt mellem de to dele.

Ved eksaminationen præsenterer eleven sin udvidede disposition og den lodtrukne opgave. Eleven vælger selv, om eksaminationen starter med del 1 eller del 2. Den efterfølgende dialog tager udgangspunkt i elevens oplæg i den af censor valgte disposition og den lodtrukne opgave.

Eksaminator kan stille spørgsmål under hele forløbet. Censor har mulighed for at stille uddybende spørgsmål i den efterfølgende dialog. Der skal eksamineres således, at eleven prøves bredt i faget. Ved prøven inddrages relevant natur- og erhvervsfagligt udstyr. Ved prøven tilstræbes mest mulig aktivitet fra elevens side i form af dialog og diskussion.

Det er eksaminator og censors opgave at sikre, at eleven kan bedømmes i forhold til væsentlige mål givet i bedømmelseskriterierne.

Bedømmelseskriterier

Bedømmelsesgrundlaget og -kriterierne er retningsgivende for bedømmelse af præstationen ved prøven. Bedømmelseskriterierne skal støtte det nødvendige skøn, der sammenfattes i bedømmelsen. Med skønnet vejes præstationens styrker og mangler op i forhold til hinanden.

Eleven bedømmes i forhold til fagets mål. Karakteren for prøven gives på baggrund af en helhedsvurdering af elevens mundtlige og praktiske præstation. Ved bedømmelsen anvendes 7-trinsskalaen, jf. BEK nr. 262 af 20/03/2007. For at bestå kræves mindst karakteren 02.

I bedømmelse af elevens præstation i faget lægges vægt på følgende, niveau C

1. Eleven udviser en naturvidenskabelig tankegang, til at planlægge og gennemføre enkle naturvidenskabelige eksperimenter og til at redegøre for teorien bag det eksperimentelle forløb.
2. Eleven forstår og udfører korrekte naturfaglige beregninger.
3. Eleven arbejder ud fra den naturvidenskabelige arbejdsmetode, udfører eksperimenter og redegør for teorien bag det eksperimentelle forløb.
4. Eleven forstår naturfaglige begreber og principper samt forstår det eksperimentelle arbejde, herunder naturfaglige love og deres anvendelse.
5. Eleven anvender modeller til forklaring af naturfaglige fænomener og problemstillinger.

BEK nr. 555 af 27/04/2022

Niveau C

Elevens præstation er karakteriseret ved

Karakteren 12

- En overbevisende og selvstændig demonstration af en naturvidenskabelig tankegang til planlægning og gennemførelse af enkle naturvidenskabelige eksperimenter og redegørelse for teorien bag det eksperimentelle forløb
- En selvstændig forståelse og udførelse af korrekte naturfaglige beregninger
- En overbevisende og selvstændig udførelse af og redegørelse for teorien bag det eksperimentelle forløb, ud fra den naturvidenskabelige arbejdsmetode
- En overbevisende forståelse af naturfaglige begreber og principper samt forståelse af det eksperimentelle arbejde, herunder naturfaglige love og deres anvendelse
- En præcis og overbevisende anvendelse af modeller til forklaring af naturfaglige fænomener og problemstillinger

En fremragende præstation med ingen eller få uvæsentlige mangler.

Karakteren 10

- En relevant og selvstændig demonstration af en naturvidenskabelig tankegang til planlægning og gennemførelse af enkle naturvidenskabelige eksperimenter og redegørelse for teorien bag det eksperimentelle forløb
  - En klar og velbegrunder forståelse og udførelse af korrekte naturfaglige beregninger
  - En velbegrunder udførelse af og redegørelse for teorien bag det eksperimentelle forløb, ud fra den naturvidenskabelige arbejdsmetode
  - En velbegrunder forståelse af naturfaglige begreber og principper samt forståelse af det eksperimentelle arbejde, herunder naturfaglige love og deres anvendelse
  - En præcis anvendelse af modeller til forklaring af naturfaglige fænomener og problemstillinger
- En fortrinlig præstation med nogle mindre væsentlige mangler.

Karakteren 7

- En selvstændig demonstration af en naturvidenskabelig tankegang til planlægning og gennemførelse af enkle naturvidenskabelige eksperimenter og redegørelse for teorien bag det eksperimentelle forløb
  - En klar forståelse og udførelse af korrekte naturfaglige beregninger
  - En begrundet udførelse af og redegørelse for teorien bag det eksperimentelle forløb, ud fra den naturvidenskabelige arbejdsmetode
  - En klar forståelse af naturfaglige begreber og principper samt forståelse af det eksperimentelle arbejde, herunder naturfaglige love og deres anvendelse
  - En klar anvendelse af modeller til forklaring af naturfaglige fænomener og problemstillinger
- En god præstation med en del mangler.

Karakteren 4

- En synlig demonstration af en naturvidenskabelig tankegang til planlægning og gennemførelse af enkle naturvidenskabelige eksperimenter og redegørelse for teorien bag det eksperimentelle forløb
  - En enkel forståelse og udførelse af korrekte naturfaglige beregninger
  - En synlig udførelse af og redegørelse for teorien bag det eksperimentelle forløb, ud fra den naturvidenskabelige arbejdsmetode
  - En synlig forståelse af naturfaglige begreber og principper samt forståelse af det eksperimentelle arbejde, herunder naturfaglige love og deres anvendelse
  - En enkel anvendelse af modeller til forklaring af naturfaglige fænomener og problemstillinger
- En jævn præstation med adskillige væsentlige mangler.

Karakteren 02

- En basal demonstration af en naturvidenskabelig tankegang til planlægning og gennemførelse af enkle naturvidenskabelige eksperimenter og redegørelse for teorien bag det eksperimentelle forløb
  - En basal forståelse og udførelse af korrekte naturfaglige beregninger
  - En forståelig udførelse af og redegørelse for teorien bag det eksperimentelle forløb, ud fra den naturvidenskabelige arbejdsmetode
  - En basal forståelse af naturfaglige begreber og principper samt forståelse af det eksperimentelle arbejde, herunder naturfaglige love og deres anvendelse
  - En basal anvendelse af modeller til forklaring af naturfaglige fænomener og problemstillinger
- En tilstrækkelig præstation med den minimalt acceptable grad af opfyldelse af fagets mål.

Karakteren 00

Præstationen opfylder ikke i tilstrækkelig grad kriterierne for karakteren 02

En utilstrækkelig præstation der ikke demonstrerer en acceptabel grad af opfyldelse af fagets mål.

Karakteren -3

Præstationen er helt uacceptabel

En helt uacceptabel præstation.

2.9.3 Prøve i engelsk niveau E, D og C Social- sundhedsassistent

Der afholdes en mundtlig prøve på grundlag af elevens selvvalgte emne samt en ukendt opgave udarbejdet af skolen. Prøven aflægges individuelt. Formålet er, at eleven får mulighed for at vise, i hvilken grad eleven opfylder målene for prøven.

Eleven skal før undervisningens afslutning vælge et selvvalgt emne i samråd med underviseren. Eleven udarbejder herefter en synopsis med præsentationsmateriale, som tager udgangspunkt i det erhvervsfaglige hovedområde, uddannelse eller studerede emner i undervisningen. Forudsætningen for at gå til prøven er, at eleven har afleveret sin synopsis.

En oversigt over gennemført undervisning, de ukendte opgaver samt en fortegnelse over elevernes selvvalgte emner sendes til censor før afholdelse af prøve.

Eksaminationsgrundlag

På dagen for prøven trækker eleven den ukendte opgave ved lodtrækning. En prøve er begyndt, når prøvematerialet er udleveret til eleven. Der vil være mulighed for at vælge mellem mindst 4 opgaver. Eleven har 60 minutter til forberedelse af den ukendte opgave. Forberedelse sker individuelt. Under forberedelsen må eleven bruge hjælpemidler, herunder også elektroniske. Eleven må ikke kommunikere med andre, fx ved at benytte adgang til e-mail, mobiltelefon, sociale medier under forberedelsen.

Eleven skal i sin forberedelse:

1. Arbejde med den ukendte opgave og besvare spørgsmål til opgaven
2. Perspektivere opgaven til fx emner gennemgået i undervisningen, aktuelle emner, praksisnære problemstillinger
3. Udarbejde oplæg til eksaminationen

Den ukendte opgave og det selvvalgte emne bruges til at komme omkring de væsentlige faglige mål, som skolen har udvalgt til prøven. De væsentlige mål fremgår af bedømmelseskriterierne.

Eleven forventes at medbringe synopsis om selvvalgt emne i tre eksemplarer samt ukendt opgave til prøven.

Bedømmelsesgrundlag

Bedømmelsesgrundlaget udgøres af elevens mundtlige præstation ved prøven.

Prøven er todelt.

Den ene del af elevens præsentation af besvarelsen af den ukendte opgave samt en efterfølgende samtale mellem elev og eksaminator om den ukendte opgave.

Den anden del består af elevens præsentation af sit selvvalgte emne og suppleres med uddybende spørgsmål fra eksaminator.

Eksaminationen varer samlet 30 minutter, inklusiv votering. Der bruges ca. 10 minutter på den ukendte opgave og ca. 12 minutter på det selvvalgte emne.

Ved hjælp af spørgsmål er det eksaminators og censors opgave at sikre, at eleven kan bedømmes i forhold til de udvalgte væsentlige mål for engelsk.

Bedømmelseskriterier

Bedømmelsesgrundlaget og –kriterierne er retningsgivende for bedømmelse af præstationen ved prøven. Bedømmelseskriterierne skal støtte det nødvendige skøn, der sammenfattes i bedømmelsen. Med skønnet vejes præstationens styrker og mangler op i forhold til hinanden.

Eleven bedømmes i forhold til fagets mål. Karakteren fastsættes på baggrund af en samlet vurdering af elevens kompetencer i faget, dokumenteret gennem elevens eksamenspræstation. Prøven bedømmes ud fra 7-trinsskalaen, jf. BEK nr. 262 af 20/03/2007. For at bestå kræves mindst karakteren 02.

Niveau E

På niveau E er de udvalgte væsentlige mål for prøven

Kommunikation

- Forståelse af hovedindholdet af talt engelsk om udvalgte emner
- Redegørelse for de forberedte stofområder
- Deltagelse i samtale samt diskussion af udvalgte emner

Kommunikationsstrategier

- Afprøvning af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymmer

Sprogbrug Sprogtilegnelse

- Anvendelse af et præcist og afgrænset ordforråd inden for udvalgte emner og situationer samt en tydelig og præcis udtale, så centrale grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges

Kultur- og samfundsforhold

- Anvendelse af viden om forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

På niveau E er elevens præstation karakteriseret ved

Karakteren 12

- En overbevisende forståelse af hovedindholdet af talt engelsk om udvalgte emner
- En selvstændig og overbevisende redegørelse for de forberedte stofområder
- En overbevisende deltagelse i samtale samt diskussion af udvalgte emner
- En selvstændig og velbegrunnet afprøvning af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymmer
- En overbevisende og selvstændig anvendelse af et præcist og afgrænset ordforråd inden for udvalgte emner og situationer samt en tydelig og præcis udtale, så centrale grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges
- En overbevisende anvendelse af viden om forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

En fremragende præstation med ingen eller få uvæsentlige mangler.

Karakteren 10

- En sikker forståelse af hovedindholdet af talt engelsk om udvalgte emner
- En selvstændig redegørelse for de forberedte stofområder
- En sikker deltagelse i samtale samt diskussion af udvalgte emner
- En selvstændig afprøvning af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymer
- En sikker anvendelse af et præcist og afgrænset ordforråd inden for udvalgte emner og situationer samt en tydelig og præcis udtale, så centrale grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges
- En selvstændig anvendelse af viden om forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

En fortrinlig præstation med nogle mindre væsentlige mangler.

Karakteren 7

- En klar forståelse af hovedindholdet af talt engelsk om udvalgte emner
- En dækkende redegørelse for de forberedte stofområder
- En dækkende deltagelse i samtale samt diskussion af udvalgte emner
- En dækkende afprøvning af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymer
- En rimelig sikker anvendelse af et præcist og afgrænset ordforråd inden for udvalgte emner og situationer samt en tydelig og præcis udtale, så centrale grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges
- En dækkende anvendelse af viden om forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

En god præstation med en del mangler.

Karakteren 4

- En synlig forståelse af hovedindholdet af talt engelsk om udvalgte emner
- En synlig redegørelse for de forberedte stofområder
- En synlig deltagelse i samtale samt diskussion af udvalgte emner
- En enkel afprøvning af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymer
- En synlig anvendelse af et præcist og afgrænset ordforråd inden for udvalgte emner og situationer samt en tydelig og præcis udtale, så centrale grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges
- En synlig anvendelse af viden om forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

En jævn præstation med adskillige væsentlige mangler.

Karakteren 02

- En basal forståelse af hovedindholdet af talt engelsk om udvalgte emner
- En basal redegørelse for de forberedte stofområder
- En basal deltagelse i samtale samt diskussion af udvalgte emner
- En forståelig afprøvning af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymer

- En basal anvendelse af et præcist og afgrænset ordforråd inden for udvalgte emner og situationer samt en tydelig og præcis udtale, så centrale grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges
- En basal anvendelse af viden om forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

En tilstrækkelig præstation med den minimalt acceptable grad af opfyldelse af fagets mål.

Karakteren 00

- Præstationen opfylder ikke i tilstrækkelig grad kriterierne for karakteren 02

En utilstrækkelig præstation der ikke demonstrerer en acceptabel grad af opfyldelse af fagets mål.

Karakteren -3

- Præstationen er helt uacceptabel

En helt uacceptabel præstation.

Niveau D

På niveau D er de udvalgte væsentlige mål for prøven

Kommunikation

- Forståelse af indholdet af talt engelsk om alsidige emner
- Redegørelse og uddybning af de forberedte stofområder
- Aktiv deltagelse i samtale samt diskussion af alsidige emner

Kommunikationsstrategier

- Valg af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymmer

Sprogbrug Sprogtilegnelse

- Anvendelse af et præcist og alsidigt ordforråd inden for varierede emner og kontekster samt en tydelig og præcis udtale med en høj grad af korrekt sprogbrug

Kultur- og samfundsforhold

- Redegørelse for forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

På niveau D er elevens præstation karakteriseret ved

Karakteren 12

- En overbevisende forståelse af indholdet af talt engelsk om alsidige emner
- En selvstændig og overbevisende redegørelse og uddybning af de forberedte stofområder
- En overbevisende aktiv deltagelse i samtale samt diskussion af alsidige emner
- Et selvstændigt og velbegrundet valg af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymmer
- En overbevisende og selvstændig anvendelse af et præcist og alsidigt ordforråd inden for varierede emner og kontekster samt en tydelig og præcis udtale med en høj grad af korrekt sprogbrug
- En overbevisende redegørelse for forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

En fremragende præstation med ingen eller få uvæsentlige mangler.

Karakteren 10

- En sikker forståelse af indholdet af talt engelsk om alsidige emner
- En selvstændig redegørelse og uddybning af de forberedte stofområder

- En sikker aktiv deltagelse i samtale samt diskussion af alsidige emner
- Et selvstændigt valg af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymer
- En sikker anvendelse af et præcist og alsidigt ordforråd inden for varierede emner og kontekster samt en tydelig og præcis udtale med en høj grad af korrekt sprogbrug
- En selvstændig redegørelse for forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

En fortrinlig præstation med nogle mindre væsentlige mangler.

Karakteren 7

- En klar forståelse af indholdet af talt engelsk om alsidige emner
- En dækkende redegørelse og uddybning af de forberedte stofområder
- En dækkende aktiv deltagelse i samtale samt diskussion af alsidige emner
- Et dækkende valg af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymer
- En rimelig sikker anvendelse af et præcist og alsidigt ordforråd inden for varierede emner og kontekster samt en tydelig og præcis udtale med en høj grad af korrekt sprogbrug
- En dækkende redegørelse for forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

En god præstation med en del mangler.

Karakteren 4

- En synlig forståelse af indholdet af talt engelsk om alsidige emner
- En synlig redegørelse og uddybning af de forberedte stofområder
- En synlig aktiv deltagelse i samtale samt diskussion af alsidige emner
- Et enkelt valg af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymer
- En synlig anvendelse af et præcist og alsidigt ordforråd inden for varierede emner og kontekster samt en tydelig og præcis udtale med en høj grad af korrekt sprogbrug
- En synlig redegørelse for forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

En jævn præstation med adskillige væsentlige mangler.

Karakteren 02

- En basal forståelse af indholdet af talt engelsk om alsidige emner
- En basal redegørelse og uddybning af de forberedte stofområder
- En basal aktiv deltagelse i samtale samt diskussion af alsidige emner
- Et forståeligt valg af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymer
- En basal anvendelse af et præcist og alsidigt ordforråd inden for varierede emner og kontekster samt en tydelig og præcis udtale med en høj grad af korrekt sprogbrug
- En basal redegørelse for forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

En tilstrækkelig præstation med den minimalt acceptable grad af opfyldelse af fagets mål.

Karakteren 00

- Præstationen opfylder ikke i tilstrækkelig grad kriterierne for karakteren 02

En utilstrækkelig præstation der ikke demonstrerer en acceptabel grad af opfyldelse af fagets mål.

Karakteren -3

- Præstationen er helt uacceptabel

En helt uacceptabel præstation.

Niveau C

På niveau C er de udvalgte væsentlige mål for prøven

Kommunikation

- Forståelse af indholdet af talt engelsk om alsidige og specifikke emner
- Redegørelse, uddybning og kommentering af de forberedte stofområder
- Aktiv og initiativrig deltagelse i samtale samt diskussion af varierede og komplekse emner

Kommunikationsstrategier

- Valg af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymmer

Sprogbrug Sprogtilegnelse

- Anvendelse af et præcist og varieret ordforråd inden for varierede relevante emner og kontekster samt en klar, tydelig, flydende og præcis udtale med sans for korrekt og varieret sprogbrug

Kultur- og samfundsforhold

- Redegørelse for, forklaring af og refleksion over forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

På niveau C er elevens præstation karakteriseret ved

Karakteren 12

- En overbevisende forståelse af indholdet af talt engelsk om varierede og alsidige emner
- En selvstændig og overbevisende redegørelse, uddybning og kommentering af de forberedte stofområder
- En overbevisende aktiv og initiativrig deltagelse i samtale samt diskussion af varierede og komplekse emner
- Et selvstændigt og velbegrundet valg af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymmer
- En overbevisende og selvstændig anvendelse af et præcist og varieret ordforråd inden for varierede og komplekse emner og kontekster samt en tydelig, præcis og flydende udtale med sans for korrekt og varieret sprogbrug
- En overbevisende redegørelse for, forklaring af og refleksion over forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

En fremragende præstation med ingen eller få uvæsentlige mangler.

Karakteren 10

- En sikker forståelse af indholdet af talt engelsk om varierede og alsidige emner
- En selvstændig redegørelse, uddybning og kommentering af de forberedte stofområder
- En sikker aktiv og initiativrig deltagelse i samtale samt diskussion af varierede og komplekse emner
- Et selvstændigt valg af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymmer

- En sikker anvendelse af et præcist og varieret ordforråd inden for varierede og komplekse emner og kontekster samt en tydelig, præcis og flydende udtale med sans for korrekt og varieret sprogbrug
- En selvstændig redegørelse for, forklaring af og refleksion over forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

En fortrinlig præstation med nogle mindre væsentlige mangler.

Karakteren 7

- En klar forståelse af indholdet af talt engelsk om varierede og alsidige emner
- En dækkende redegørelse, uddybning og kommentering af de forberedte stofområder
- En dækkende aktiv og initiativrig deltagelse i samtale samt diskussion af varierede og komplekse emner
- Et dækkende valg af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymmer
- En rimelig sikker anvendelse af et præcist og varieret ordforråd inden for varierede og komplekse emner og kontekster samt en tydelig, præcis og flydende udtale med sans for korrekt og varieret sprogbrug
- En dækkende redegørelse for, forklaring af og refleksion over forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

En god præstation med en del mangler.

Karakteren 4

- En synlig forståelse af indholdet af talt engelsk om varierede og alsidige emner
- En synlig redegørelse, uddybning og kommentering af de forberedte stofområder
- En synlig aktiv og initiativrig deltagelse i samtale samt diskussion af varierede og komplekse emner
- Et enkelt valg af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymmer
- En synlig anvendelse af et præcist og varieret ordforråd inden for varierede og komplekse emner og kontekster samt en tydelig, præcis og flydende udtale med sans for korrekt og varieret sprogbrug
- En synlig redegørelse for, forklaring af og refleksion over forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

En jævn præstation med adskillige væsentlige mangler.

Karakteren 02

- En basal forståelse af indholdet af talt engelsk om varierede og alsidige emner
- En basal redegørelse, uddybning og kommentering af de forberedte stofområder
- En basal aktiv og initiativrig deltagelse i samtale samt diskussion af varierede og komplekse emner
- Et forståeligt valg af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder omformuleringer, overbegreber og synonymmer
- En basal anvendelse af et præcist og varieret ordforråd inden for varierede og komplekse emner og kontekster samt en tydelig, præcis og flydende udtale med sans for korrekt og varieret sprogbrug
- En basal redegørelse for, forklaring af og refleksion over forskelle mellem egen og andres kultur i erhverv, samfund samt i personlige sammenhænge

En tilstrækkelig præstation med den minimalt acceptable grad af opfyldelse af fagets mål.

Karakteren 00

- Præstationen opfylder ikke i tilstrækkelig grad kriterierne for karakteren 02

En utilstrækkelig præstation der ikke demonstrerer en acceptabel grad af opfyldelse af fagets mål.

Karakteren -3

- Præstationen er helt uacceptabel
- En helt uacceptabel præstation.

2.9.4 Prøve i Farmakologi og medicin håndtering Social- og sundhedsassistent

Prøve i det uddannelsesspecifikke fag Farmakologi og medicin håndtering afholdes jævnfør BEK nr. 41 af 16/01/2014.

Målene for Farmakologi og medicin håndtering fremgår i afsnit 2.6.2. Prøven er mundtlig og placeret i skoleperiode 3A. Prøven gennemføres som en individuel prøve og varer 30 minutter, inklusiv votering.

Eksamensgrundlag

Eksamensgrundlaget er det materiale, der danner grundlag for eksaminationen. Materialet er elevproduceret og tager udgangspunkt i farmakologiopgave 1 i oplæring 1B og farmakologiopgave 2 i oplæring 2, med mulighed for tilpasning af borger og præparater, samt i skoleperiode 1B og skoleperiode 2.

Eksamensgrundlaget indeholder:

En kort beskrivelse af borgerens samlede helbredstilstand og symptomer.

Et medicinskema med to dispenserede og administrerede medicinske præparater.

Eksamensgrundlaget udarbejdes individuelt og må max fylde 2200 anslag, inklusiv mellemrum, og skriftstørrelse 12. Det gemmes som en pdf-fil og afleveres elektronisk sidste dag i temaet Medicin håndtering og lovgivning.

Eksamensgrundlaget skal gøre det muligt for eleven at demonstrere opnåelse af væsentlige mål i forhold til eksamensgrundlaget til den mundtlige prøve. Til den mundtlige prøve demonstrerer eleven et praksiseksempel, evt. ved hjælp af filmsekvens på højst 2-3 minutters varighed, der kan understøtte elevens faglige refleksion. Eksamensgrundlaget og udførelsen af praksiseksemplet indgår ikke i bedømmelsen.

Til prøven skal eleven med udgangspunkt i eksamensgrundlaget

- Identificere og udvælge relevante problemstillinger
- Inddrage teoretisk viden, praktiske erfaringer og praksiseksempel til at reflektere over og diskutere elevens udvalgte problemstillinger
- Reflektere over betydningen af eget kompetenceområde i forhold til handlemuligheder
- Anvende faglige begreber

Til prøven skal eleven forberede et mundtligt oplæg og udarbejde en skriftlig disposition for oplægget. Eleven afleverer dispositionen til eksaminator og censor ved prøvens begyndelse. Dispositionen skal indeholde følgende

- Elevens navn og holdnummer
- Relevante problemstillinger
- Praksiseksempel
- Medicinberegninger
- Eventuelt andre emner til dialog

Ud over eksaminationsgrundlag og disposition må eleven medbringe andet relevant materiale til prøven.

Bedømmelsesgrundlag

Bedømmelsesgrundlaget er elevens mundtlige præstation og omfatter praktiske erfaringer og teoretisk viden. Praksiseksemplet er ikke i sig selv genstand for bedømmelse ved prøven, men indgår i en samlet bedømmelse, idet praksiseksemplets formål er at understøtte elevens faglige refleksion.

Eleven har ca. 10 minutter til sit oplæg og praksiseksempel ud fra dispositionen. På baggrund af oplægget føres en dialog mellem elev og eksaminator. Dialogen tager udgangspunkt i elevens udvalgte problemstillinger, som er præsenteret i oplægget, eksaminationsgrundlaget og mål for faget. Ved prøven skal der tilstræbes mest mulig aktivitet fra elevens side.

Ved hjælp af spørgsmål er det eksaminators og censors opgave at sikre, at eleven kan vurderes i forhold til de væsentlige mål for faget.

Bedømmelseskriterier

Med udgangspunkt i bedømmelsesgrundlaget bedømmes eleven i forhold til fagets mål.

Bedømmelsesgrundlaget og -kriterierne er retningsgivende for bedømmelse af præstationen ved prøven i faget. Bedømmelseskriterierne skal støtte det nødvendige skøn, der sammenfattes i bedømmelsen. Med skønnet vejes præstationens styrker og mangler op i forhold til hinanden.

Karakteren fastsættes på baggrund af en helhedsvurdering af elevens mundtlige præstation i forhold til opnåelse af væsentlige mål, jf. problemstillinger i casen. Ved bedømmelsen anvendes 7-trinsskalaen, jf. BEK nr. 262 af 20/03/2007. For at bestå kræves mindst karakteren 02.

På avanceret niveau er elevens præstation karakteriseret ved

Karakteren 12

- En overbevisende og selvstændig identifikation og udvælgelse af relevante problemstillinger
- En overbevisende inddragelse af teoretisk viden, praktiske erfaringer og praksiseksempel til at reflektere over og diskutere elevens udvalgte problemstillinger
- En selvstændig og velbegrunnet refleksion over betydningen af eget kompetenceområde i forhold til handlemuligheder
- En overbevisende og præcis anvendelse af faglige begreber

En fremragende præstation med ingen eller få uvæsentlige mangler.

Karakteren 10

- En selvstændig identifikation og udvælgelse af relevante problemstillinger
- En sikker inddragelse af teoretisk viden, praktiske erfaringer og praksiseksempel til at reflektere over og diskutere elevens udvalgte problemstillinger
- En sikker og velbegrunnet refleksion over betydningen af eget kompetenceområde i forhold til handlemuligheder
- En sikker og præcis anvendelse af faglige begreber

En fortrinlig præstation med nogle mindre væsentlige mangler.

Karakteren 7

- En klar identifikation og udvælgelse af relevante problemstillinger

- En dækkende inddragelse af teoretisk viden, praktiske erfaringer og praksiseksempel til at reflektere over og diskutere elevens udvalgte problemstillinger
- En klar refleksion over betydningen af eget kompetenceområde i forhold til handlemuligheder
- En klar anvendelse af faglige begreber

En god præstation med en del mangler.

Karakteren 4

- En synlig identifikation og udvælgelse af relevante problemstillinger
- En synlig inddragelse af teoretisk viden, praktiske erfaringer og praksiseksempel til at reflektere over og diskutere elevens udvalgte problemstillinger
- En enkel refleksion over betydningen af eget kompetenceområde i forhold til handlemuligheder.
- En enkel anvendelse af faglige begreber

En jævn præstation med adskillige væsentlige mangler.

Karakteren 02

- En forståelig identifikation og udvælgelse af relevante problemstillinger
- En basal inddragelse af teoretisk viden, praktiske erfaringer og praksiseksempel til at reflektere over og diskutere elevens udvalgte problemstillinger
- En forståelig refleksion over betydningen af eget kompetenceområde i forhold til handlemuligheder
- En basal anvendelse af faglige begreber

En tilstrækkelig præstation med den minimalt acceptable grad af opfyldelse af fagets mål.

Karakteren 00

- Præstationen opfylder ikke i tilstrækkelig grad kriterierne for karakteren 02

En utilstrækkelig præstation der ikke demonstrerer en acceptabel grad af opfyldelse af fagets mål.

Karakteren -3

- Præstationen er helt uacceptabel

En helt uacceptabel præstation.

2.9.5 Afsluttende prøve Social- og sundhedsassistent

Afsluttende prøve i projekt afholdes jævnfør BEK nr. 41 af 16/01/2014. Prøven er mundtlig og placeret i slutningen af sidste skoleperiode.

Prøvens grundlag er uddannelsens kompetencemål. Elevens/gruppens problemformulering er styrende for, hvilke kompetencemål der er de væsentligste for elevens eksaminationsgrundlag. Ved prøven kan elev, eksaminator og/eller censor inddrage flere kompetencemål til at belyse problemformuleringen. Kompetencemålene for den afsluttende prøve fremgår i afsnit 2.5.2.

Prøven kan gennemføres individuelt eller i grupper med højst 3 elever. For at gå til gruppeprøve skal eleverne have udarbejdet eksaminationsgrundlaget sammen. En elev kan vælge at gå til individuel prøve i det eksaminationsgrundlag, der er udarbejdet i en gruppe. Valg mellem individuel prøve og gruppeprøve meddeles skolen i starten af temaet Afsluttende prøve i projektopgave.

Ved en prøve med en elev er varigheden 30 minutter, inklusiv votering.

Ved en gruppeprøve med to elever er varigheden 60 minutter, inklusiv votering.

Ved en gruppeprøve med tre elever er varigheden 90 minutter, inklusiv votering.

Eksaminationsgrundlag

Eksaminationsgrundlaget er det, der eksamineres ud fra, og som skal gøre det muligt for eleven at demonstrere de opnåede kompetencer.

Eksaminationsgrundlaget er et produkt, en skriftlig disposition for det mundtlige oplæg ved prøven samt et eller flere praksiseksempler.

Eleven udarbejder et produkt, som sendes til censor. Produktet kan afleveres skriftligt eller som en lydfil eller som en filmsekvens.

Produkt skal indeholde

- Indledning
- Problemformulering
- Metodevalg
- Teorivalg
- Litteraturliste

Retningslinjer for produkt

- Anslag ved skriftligt produkt: 1 person: højst 4800 anslag med mellemrum. 2 personer: højst 5400 anslag med mellemrum. 3 personer: højst 6000 anslag med mellemrum
- Litteraturliste, evt. forside og indholdsfortegnelse tæller ikke med i anslag
- Der kan ikke indgå bilag i produktet
- Lydfil eller filmklip: 1 person: højst tre minutter. 2 personer: højst 3,5 minutter. 3 personer: højst 4 minutter

Det skriftlige produkt gemmes som en pdf-fil og afleveres i en dertil oprettet afleveringsopgave i Itslearning. En lydfil eller en filmsekvens uploades i studietube, og der linkes fra studietube over i den dertil oprettede afleveringsopgave i Itslearning. Elevens navn skal fremgå af filnavnet. Produktet afleveres på skoleperiode 4 i temaet Afsluttende prøve i projektopgave.

Eleven udarbejder en disposition, som afleveres ved prøvens begyndelse.

Krav til den skriftlige disposition for det mundtlige oplæg ved prøven

- Elevens navn, holdnummer, projektopgavens titel
- Problemformulering
- Punkter til analyse, herunder inddragelse af praksiseksempel, og konklusion
- Punkter til perspektivering
- Væsentligste kompetencemål
- Evt. supplerende litteratur

Til prøven forbereder eleven/gruppen demonstration af et eller flere praksiseksempler.

Praksiseksempel

- Er en faglig handling, der giver mulighed for refleksion over teori og praksis
- Understøtter den faglige viden og refleksion i analysen

- Varer højst to minutter pr. elev

Eksaminationsgrundlaget, herunder udførelsen af praksiseksempel, indgår ikke i bedømmelsen.

Bedømmelsesgrundlag

Bedømmelsesgrundlaget er elevens/gruppens mundtlige præstation under prøven og omfatter praktiske erfaringer og teoretisk viden. Praksiseksempel er ikke i sig selv genstand for bedømmelse ved prøven, men indgår i en samlet bedømmelse, idet praksiseksempels formål er at understøtte elevens faglige refleksion.

Hver elev har ca. 10 minutter til sit oplæg, inklusiv praksiseksempel. Praksiseksempel må sammenlagt højst vare to minutter pr. elev. På baggrund af oplægget føres en dialog mellem elev og eksaminator. Censor kan deltage i dialogen.

Dialogen tager udgangspunkt i elevens/gruppens mundtlige oplæg og skriftlige disposition. Ved prøven tilstræbes mest mulig aktivitet og initiativ fra elevens side.

Ved hjælp af spørgsmål er det eksaminators og censors opgave at sikre, at eleven kan vurderes i forhold til de væsentlige kompetencemål.

Med afsæt i kompetencemålene skal eleven/gruppen under dialogen ved prøven kunne

- Kombinere viden, færdigheder, faglige vurderinger og etiske overvejelser, som gør eleven i stand til at handle professionelt inden for eget kompetenceområde
- Analysere, reflektere over og diskutere problemformuleringen med brug af teoretisk viden og praksiseksempel
- Identificere og vurdere løsnings- og udviklingsmuligheder i forhold til eget kompetenceområde
- Anvende faglige begreber

Bedømmeskriterier

Bedømmelsesgrundlaget og -kriterierne er retningsgivende for bedømmelsen af den mundtlige præstation ved den afsluttende prøve. Bedømmeskriterierne skal støtte det nødvendige skøn, der sammenfattes i bedømmelsen. Med skønnet vejes præstationens styrker og mangler op i forhold til hinanden. Ved bedømmelsen anvendes 7-trins-skalaen, jf. BEK. nr. 262 af 20/03/2007. For at bestå kræves mindst karakteren 02.

Elevers præstation er karakteriseret ved

Karakteren 12

- En overbevisende og selvstændig demonstration i at handle professionelt inden for eget kompetenceområde ved at kombinere viden, færdigheder, faglige vurderinger og etiske overvejelser
- En selvstændig analyse, refleksion og diskussion med brug af teoretisk viden og praksiseksempel
- En selvstændig og velbegrunnet identifikation og vurdering af løsnings- og udviklingsmuligheder i forhold til eget kompetenceområde
- En overbevisende og præcis brug af faglige begreber

En fremragende præstation med ingen eller få uvæsentlige mangler.

Karakteren 10

- En relevant og selvstændig demonstration i at handle professionelt inden for eget kompetenceområde

ved at kombinere viden, færdigheder, faglige vurderinger og etiske overvejelser

- En sikker og velbegrunder analyse, refleksion og diskussion med brug af teoretisk viden og praksiseksempel
- En klar og velbegrunder identifikation og vurdering af løsnings- og udviklingsmuligheder i forhold til eget kompetenceområde
- En sikker og præcis brug af faglige begreber

En fortrinlig præstation med nogle mindre væsentlige mangler.

Karakteren 7

- En selvstændig demonstration i at handle professionelt inden for eget kompetenceområde ved at kombinere viden, færdigheder, faglige vurderinger og etiske overvejelser
- En klar analyse, refleksion og diskussion med brug af teoretisk viden og praksiseksempel
- En begrundet identifikation og vurdering af løsnings- og udviklingsmuligheder i forhold til eget kompetenceområde
- En klar brug af faglige begreber

En god præstation med en del mangler.

Karakteren 4

- En synlig demonstration i at handle professionelt inden for eget kompetenceområde ved at kombinere viden, færdigheder, faglige vurderinger og etiske overvejelser
- En enkel analyse, refleksion og diskussion med brug af teoretisk viden og praksiseksempel
- En synlig identifikation og vurdering af løsnings- og udviklingsmuligheder i forhold til eget kompetenceområde
- En enkel brug af faglige begreber

En jævn præstation med adskillige væsentlige mangler.

Karakteren 02

- En forståelig demonstration i at handle professionelt inden for eget kompetenceområde ved at kombinere viden, færdigheder, faglige vurderinger og etiske overvejelser
- En basal analyse, refleksion og diskussion med brug af teoretisk viden og praksiseksempel
- En basal identifikation og vurdering af løsnings- og udviklingsmuligheder i forhold til eget kompetenceområde
- En forståelig brug af faglige begreber

En tilstrækkelig præstation med den minimalt acceptable grad af opfyldelse af fagets mål.

Karakteren 00

- Præstationen opfylder ikke i tilstrækkelig grad kriterierne for karakteren 02

En utilstrækkelig præstation der ikke demonstrerer en acceptabel grad af opfyldelse af fagets mål.

Karakteren -3

- Præstationen er helt uacceptabel

En helt uacceptabel præstation.

2.10 Oplæring

Transfer

Eleven skal opleve sammenhæng i hele uddannelsesforløbet, og det fordrer blandt andet, at der er sammenhæng mellem både avanceret niveau og ekspertniveau på skolen og læringsmuligheder i oplæring.

Fag på ekspertniveau

I oplæringen forventes eleven, der arbejder med fag på ekspertniveau, i højere grad at kunne

- identificere, begrunde og vurdere egne og eventuelt andres handlinger
- planlægge og tilrettelægge arbejdet målrettet
- forklare rammer og sammenhænge
- arbejde undersøgende og reflekterende

Fag på ekspertniveau og Skills på social- og sundhedsassistentuddannelsen

For elever, der arbejder med fag på ekspertniveau, er der et særligt fokus på øgede kompetencer inden for fagene Det sammenhængende borger- og patientforløb, Somatisk sygdom og sygepleje samt Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering.

Alle elever møder simulation som læringsmetode i deres uddannelsesforløb. Alle elever under 25 år kan deltage i den nationale Skills konkurrence.

2.11 Underviserkvalifikationer, ressourcer og udstyr

Underviserkvalifikationer

SOSU H's undervisergruppe har en sammensætning, der sikrer, at eleverne kan opnå de fastsatte mål for de enkelte uddannelser, SOSU H udbyder.

Underviserne har alle en grundlæggende erhvervsrettet uddannelse eller anden relevant professionsuddannelse inden for et eller flere relevante uddannelsesområder, ligesom flere undervisere i relevant omfang har suppleret deres uddannelse med fortsat eller videregående uddannelse, herunder efteruddannelse.

Underviserne har erhvervserfaring, der sikrer passende indsigt i de relevante erhvervsområder, som SOSU H uddanner til.

Underviserne har en bred almen baggrund i fag på A-niveau i den erhvervsgymnasiale fagrække i de, af skolen vurderede, relevante fag.

Endelig har underviserne kompetencer svarende mindst til en gennemført pædagogisk diplomuddannelse.

Underviserne på SOSU H vedligeholder og udvikler løbende den faglige og pædagogiske viden, som er nødvendig for at bevare undervisningskompetencen.

SOSU H's undervisning i henholdsvis førstehjælp og brandbekæmpelse varetages af uddannede instruktører.

Ressourcer og udstyr

SOSU H's elever og undervisere har følgende ressourcer og udstyr til rådighed i forhold til uddannelsesopgaven

- Faglokaler, fx Learning Lab, Praksis Lab, Digi-Lab og naturfagslokaler
- Grupperum og enkeltmandsarbejdspladser, foruden klasserum med Smartboards
- Bibliotek med tilknyttede bibliotekarer
- Adgang til e-ressourcer via UNI Login

- Faglige og kreative læringsmaterialer
- Special pædagogisk vejledning / læsevejledning
- Psykologisk rådgivning
- Mentornetværk

Fagene i fagrækkerne i de uddannelser, som SOSU H udbyder, stiller ikke formelt særlige krav til ressourcer og udstyr.

3. Temaer, dannelse og kontaktlærer

På SOSU H tilrettelægger vi undervisningen i temaer. En beskrivelse af et tema indeholder tematitel, billede, tematekst, indholdspunkter og mål, så du kan se, hvad du skal arbejde med i uddannelsen. Et tema består af mål fra flere fag, hvor fagene supplerer hinanden og hjælper dig med at se mening i det, du skal lære.

I nedenstående afsnit vil vi fortælle dig, hvad vi på SOSU H er særligt optaget af i vores pædagogiske og didaktiske grundlag, så du og dine kolleger kan blive dygtige fagprofessionelle.

3.1 Dannelse på SOSU H

På SOSU H er vi optaget af mennesker. Mennesker, der er og mennesker, der lærer. Mennesker, der uddanner sig til at arbejde med mennesker. Faglighed skal udvikles, viden skal læres, og håndværk skal opøves.

En vigtig del af processen frem imod at blive en dygtig fagprofessionel, er den dannelsesproces, der sker undervejs. En dannelse, der handler om dig som menneske og som professionel. Dannelse handler om en måde at forholde dig på – til dig selv, til andre og til verden.

Dannelse sker igennem deltagelse i læringsprocesser, deltagelse i faglige og sociale fællesskaber og deltagelse i demokratiske processer. Dannelse sker, når du ser dig selv forbundet med andre – både i det nære, på holdet og på oplæringsstedet. Samtidigt er det også vigtigt at se dig selv som en del af det samfund og den verden, vi lever i. Et samfund og en verden vi alle påvirker med det, vi gør i vores hverdag.

Som en del af din dannelsesrejse på SOSU H vil du blive udfordret, og du vil opleve succes. Du vil opleve at være og blive motiveret af noget forskelligt undervejs. Du vil opleve at skulle præstere, og du vil lære at kunne mestre uddannelsens indhold og krav. Vi er optaget af, at du kommer til at mestre dit fag, og at du udvikler sig som menneske, mens du er i gang med din uddannelse.

På SOSU H har vi valgt at arbejde med fire konkrete dannelsesdimensioner i de temaer, som undervisningen er tilrettelagt ud fra:

Faglig dannelse – når vi arbejder med udvikling af fagidentitet og faglig stolthed

Læringsmæssig dannelse – når vi arbejder med mestring og motivation

Demokratisk dannelse – når vi arbejder med aktiv deltagelse i fællesskaber på skolen, på arbejdspladsen, i samfundet og i verden.

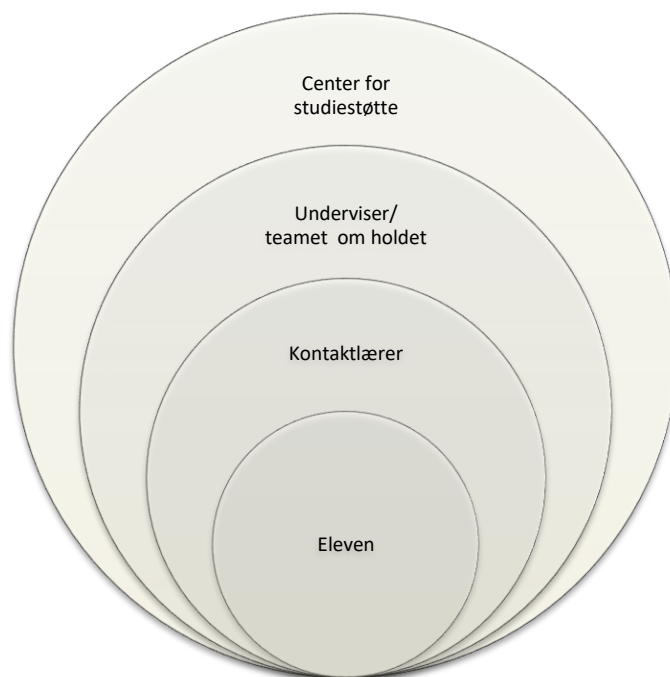
Digital dannelse – når vi arbejder med teknologiforståelse og anvendelse af velfærdsteknologiske og digitale hjælpemidler og muligheder.

På de næste sider kan du læse mere om temaerne, men inden du gør det, kan du læse om, hvad det vil sige at have en kontaktlærer på SOSU H.

3.1.1 Kontaktlærer på SOSU H

Formålet med, at du har en kontaktlærer er, at kontaktlæreren er med til at styrke din dannelsesproces ud fra SOSU H's pædagogiske og didaktiske grundlag samt at understøtte din læring på SOSU H.

Kontaktlæreren støtter dig i at rette dit fokus mod dine resurser og dit potentiale, så du kan opleve, at din faglige dannelse, din læringsmæssige dannelse og din demokratiske dannelse blive tydeligere i din vej mod et arbejdsmarked som en vidende og empatisk fagprofessionel.

Som ovenstående model viser, er kontaktlæreren den, der er tættest på dig som elev på SOSU H, men der er også andre relevante personer og aktiviteter på SOSU H, der er med til at understøtte din lærings- og dannelsesproces.

Kontaktlærerens fokus er:

- At skabe tydelighed i SOSU H's forventninger til dig i forhold til alle tre dannelsesperspektiver og dermed SOSU H's grundfortælling samt skolens ordensregler.
- At introducere dig til uddannelsens Lokale Undervisningsplan.
- At sikre læringsaktiviteter i samarbejde med undervisningsteamet omkring holdet.
- At styrke fællesskaber, der understøtter et fagligt fokus med gode lærings- og studiemiljøer.
- At sikre introduktion til skolens læringsplatform og øvrige it-systemer.
- At understøtte din oprettelse på lærepladsen.dk på Grundforløb 2 og følge din lærepladssøgning.
- At følge op på dit nærvær og fravær i undervisningen samt at dokumentere eventuelle samtaler og initiativer om disse i Studie+.
- At introducere til Center for Studiestøtte samt at understøtte din motivation, evt. i samarbejdet med Center for Studiestøtte.
- At involvere Center for Studiestøtte ved manglende læring eller bekymrende fraværshyppighed

I løbet af skoleperioderne er der mulighed for at afholde individuelle læringsamtaler med dig. Læringsamtalerne varetages af kontaktlæreren og er tænkt til at understøtte din faglige, læringsmæssige og demokratiske dannelse samt at sikre læringsmiljøet på holdet. De individuelle samtaler sker på baggrund af kontaktlærerens konkrete vurdering af situationen.

Kontaktlæreren kan facilitere en række læringssamtaler med en gruppe af kontaktelever på holdet. Samtalerne har fokus på uddannelsens mål, læringsudbytte og læringsmiljøet på holdet. Det er elevernes opgave at referere fra samtalen for herigennem at rette fokus på dit ansvar for din uddannelse og uddannelsens mål.

3.2 Temaer Grundforløb 2, herunder afkortning, 8-ugers forløb og online

Temaernes titler og varighed fremgår af nedenstående skema. Beskrivelsen af temaerne kommer på de følgende sider.

Temaer på grundforløb 2

3.2.1	På vej til SOSU	10 dage
3.2.2	Din begyndende fagidentitet	10 dage
3.2.3	Det sunde menneske	15 dage
3.2.4	Mødet med borgeren	15 dage
3.2.5	Sundhed på arbejdspladsen	10 dage
3.2.6	Omsorg og rehabilitering	15 dage
3.2.7	Fremtidens SOSU	5 dage
3.2.8	Din faglige fordybelse og prøve i grundfag	5 dage
3.2.9	SOSU-faglig fordybelse	5 dage
3.2.10	På vej mod hovedforløbet, inklusiv grundforløbsprøve	10 dage

/ Afkortning af grundforløb 2

Et ordinært grundforløb er på 20 uger. Er du 25 år eller derover, kan du i forbindelse med en realkompetencevurdering have fået afkortet dit grundforløb 2, så det varer enten 16, 12 eller 4 uger.

Det betyder, du starter enten 4, 8 eller 16 uger senere på grundforløbet og kommer ind på hold, der er i gang med det ordinære grundforløb. Når du starter senere på grundforløb 2, kan der være arbejdet med mål, som du ikke er afkortet for. Se i temabeskrivelserne på de kommende sider, når der er noget særligt, som du arbejder med, afhængig af om du er afkortet for dansk og/eller naturfag og/eller kompetencemål.

/ SOSU H udbyder også grundforløb 2 som et 8-ugers forløb

For dig med bevis for afsluttet stx, htx, hhx, hf eller eux fra et nordisk land, varer grundforløbet 8 uger, og grundforløbet omfatter kompetencemål og certifikater.

Det betyder, at du starter 12 uger senere på grundforløbet og kommer ind på hold, der er i gang med det ordinære grundforløb på 20 uger. Derfor er der mål fra de første 12 uger, som du skal arbejde sideløbende med i dit 8-ugers forløb.

Dit forløb starter i temaet Omsorg og rehabilitering. I dette tema og i de kommende temaer kan du se, hvad du også skal arbejde med under afsnittet 'For dig, der er på et 8-ugers forløb'.

/ SOSU H udbyder også GF2 som online

Det særlige ved GF2 online er, at du som elev på GF2 online følger et hold og tilknyttes en studiegruppe. Du arbejder overvejende digitalt på den pædagogiske platform itslearning med temaerne.

På GF2 online arbejder du som lærende, når det primært passer dig. Du har fleksibilitet i din hverdag. Det forudsætter, at du arbejder selvstændigt og ansvarligt med din uddannelse.

Din studieaktivitet er sidestillet med, at du afleverer de stillede opgaver i temaerne, deltager i vejledning og fremlæggelser, samt møder frem i forbindelse med indkald/fremmøde. Du skal forvente en studietid svarende til 37 timer ugentlig.

Du dokumenterer dit fremmøde ved hver dag ved at gå på itslearning for at læse Breaking News i perioden kl. 07.00 – 16.30.

Din studieaktivitet og dit fremmøde har betydning for din SU eller arbejdsgiver/elevløn.

3.2.1 På vej til SOSU

Varighed: 2 uger

/ Tematekst

Velkommen til grundforløb 2 som er starten på din uddannelse til social- og sundhedshjælper eller social- og sundhedsassistent. Her tager vi fat på udviklingen af din begyndende fagidentitet.

Din faglige dannelse er i fokus, når du arbejder med og reflekterer over kostens og motionens betydning for din livskvalitet og sundhed. Du arbejder både med din fysiske, psykiske og sociale sundhed. Du vil møde disse emner igen i løbet af grundforløb 2 i forhold til borgere og patienter.

Du arbejder med din læringsmæssige dannelse, når vi undersøger begreberne læring, motivation og mestring. Du bliver klogere på dine studiekompetencer, og hvordan du bedst lærer i forskellige situationer, håndterer udfordringer, bliver motiveret og motiverer andre. Vi afprøver forskellige læringsstrategier og diskuterer deres fordele og ulemper. Du får mulighed for at reflektere over og arbejde med dine faglige og personlige kompetencer.

Dine nye holdkammerater er dine kolleger. Vi sætter fokus på, hvordan vi kommunikerer og samarbejder i grupper og skaber en god holdkultur, hvor alle kan trives og lære – dette er en del af din demokratiske dannelse.

På Grundforløb 2 arbejder du løbende med din læring. Du arbejder med forskellige læringsmetoder og evaluering, fx feedback både i undervisnings- og samarbejdssituationer. Den løbende feedback kan hjælpe med at styrke din læreproces. I temaerne vil du udarbejde et eller flere produkter. Dine produkter kan fx indgå i en portfolio, der dokumenterer din faglige, læringsmæssige og demokratiske dannelse.

I temaet tager du altså dine første skridt på vej til SOSU. Du bliver klædt på til at tage ansvar for egen læring i et spændende uddannelsesforløb med et konstruktivt samarbejde og masser af muligheder for faglig udvikling.

I dette tema skal du i samarbejde med din underviser oprette en profil på lærepladsen.dk

For dig, der har bestået dansk på niveau E eller C inden start på GF2

Du skal i samarbejde med dine undervisere vælge valgfag. Du skal vælge imellem engelsk, støttefag eller bonusfag.

For dig, der har bestået dansk på niveau D inden start på GF2

Du skal i samarbejde med dine undervisere vælge valgfag. Du kan vælge imellem engelsk, støttefag eller bonusfag. Herudover har du også mulighed for at vælge dansk på niveau C.

For dig, der har bestået dansk på niveau G eller F inden start på GF2

Du skal følge danskundervisningen, når der er valgfag.

For dig, der er på individuelt forskudt GF2

Dette tema deltager du ikke i. Du arbejder med målene i temaet i slutningen af grundforløb 2, i temaet På vej mod hovedforløbet.

/ Indholdspunkter

- Kost og motion
- Livskvalitet
- Fysisk, psykisk og social sundhed
- Samarbejde
- Metoder til kommunikation
- Dansk eller valgfag
- Lærepladsen.dk

Forslag til metode

- Praksiseksempel
- Simulation
- Samarbejdsøvelser
- Notatteknik

Forslag til produkt

- Filmklip, lydfil eller billeder af praksiseksempel
- Din personlige lærings- og motivationsprofil
- Din sundhedsprofil
- Interview af hinanden med fokus på fx motivation, ressourcer og begrænsninger
- Klassekontrakt
- Samarbejdsaftale
- Mindmaps over fagbegreber

/ Du skal have følgende kompetencer på begynderniveau

GF2 mod social- og sundhedshjælper

5. Du kan medvirke til at igangsætte enkle sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende aktiviteter, samt reflektere over kost og motions betydning for livskvalitet, fysisk, psykisk og social sundhed for en udvalgt målgruppe.

7. Du kan i kendte situationer medvirke i samarbejdet med professionelle samarbejdspartnere og anvende udvalgte metoder til kommunikation med borgere, pårørende og professionelle for at forebygge vold og

konflikter.

GF2 mod social- og sundhedsassistent

2. Du kan medvirke til at igangsætte enkle sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende aktiviteter, samt reflektere over kost og motions betydning for livskvalitet, fysisk, psykisk og social sundhed for en udvalgt målgruppe.

/ Du skal have følgende kompetencer på rutineret niveau

GF2 mod social- og sundhedsassistent

4. Du kan i kendte situationer indgå i samarbejdet med tværprofessionelle samarbejdspartnere og anvende udvalgte metoder til kommunikation med borgere, pårørende og professionelle for at forebygge vold og konflikter.

/ Fagmål

Dansk niveau D

Læsning

Niveau D

1. Du kan læse, forstå og diskutere teksters betydning i almene og erhvervs-mæssige sammenhænge og anvende relevante læsestrategier i forhold til læseformål, teksttype og kontekst.
2. Du kan gennemføre målrettet og kritisk informationssøgning med relevans for erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag.

Engelsk niveau F, E, D og C

Kommunikation

Niveau F

1. Du kan på grundlæggende niveau forstå hovedindholdet af talt fremmedsprog om udvalgte afgrænsede emner.
2. Du kan på grundlæggende niveau forstå hovedindholdet af skrevne fremmedsproglige tekster om udvalgte afgrænsede emner.
3. Du kan udtrykke dig mundtligt med en vis præcision i et sammenhængende sprog med afgrænset ordforråd inden for udvalgte afgrænsede emner.
6. Du kan deltage med enkle sproglige udtryk i samtaler om udvalgte og afgrænsede emner.

Niveau E

Kommunikation

1. Du kan forstå hovedindholdet af talt fremmedsprog om udvalgte emner.
2. Du kan forstå hovedindholdet af skrevne fremmedsproglige tekster om udvalgte emner.
3. Du kan udtrykke dig mundtligt med en vis præcision i et sammenhængende sprog med afgrænset ordforråd inden for udvalgte afgrænsede emner.
6. Du kan deltage i samtaler og diskutere alsidige emner.

Niveau D

Kommunikation

1. Du kan forstå indholdet af talt fremmedsprog om alsidige emner.
2. Du kan forstå hovedindholdet af skrevne fremmedsproglige tekster om alsidige emner.

3. Du kan udtrykke dig mundtligt med en vis præcision i et sammenhængende sprog med alsidigt ordforråd inden for udvalgte varierede emner.
6. Du kan deltage aktivt i samtaler og diskutere alsidige og specifikke emner.

Niveau C

1. Du kan forstå indholdet af talt fremmedsprog om alsidige og specifikke emner.
2. Du kan forstå indholdet af skrevne fremmedsproglige tekster om alsidige og specifikke emner.
3. Du kan udtrykke dig mundtligt med præcision i et sammenhængende sprog med alsidigt og kontekstuel ordforråd inden for varierede og specifikke emner.
6. Du kan tage initiativ til og deltage aktivt i samtaler og diskutere varierede og komplekse emner i et sprog afpasset til situation og samtalemønster.

Sprogbrug Sprogtilegnelse

Niveau F

1. Du kan på grundlæggende niveau anvende et tilstrækkeligt præcist og afgrænset ordforråd inden for udvalgte emner.
2. Du kan udtale fremmedsproget klart, tydeligt og forståeligt med et afgrænset og veldefineret ordforråd inden for udvalgte emner og i udvalgte situationer.

Niveau E

1. Du kan anvende et præcist og afgrænset ordforråd inden for udvalgte emner.
2. Du kan udtale fremmedsproget klart, tydeligt og præcist med et afgrænset og veldefineret ordforråd inden for udvalgte emner og i udvalgte situationer.

Niveau D

1. Du kan anvende et præcist og alsidigt ordforråd inden for relevante emner.
2. Du kan udtale fremmedsproget klart, tydeligt og præcist med et alsidigt ordforråd inden for varierede emner og kontekster.

Niveau C

1. Du kan anvende et præcist og varieret ordforråd inden for varierede relevante emner.
2. Du kan udtale fremmedsproget klart, tydeligt, flydende og præcist med et alsidigt ordforråd inden for varierede og komplekse emner og kontekster.

3.2.2 Din begyndende fagidentitet

Varighed: 2 uger

/ Tematekst

I dette tema arbejder vi videre med din begyndende fagidentitet og sætter fokus på dig som kommende fagperson.

Vi undersøger din faggruppes funktion og placering i sundhedsvæsenet. Det gør vi blandt andet ved at følge borgerens forløb gennem sundhedsvæsenet.

Du arbejder med din faglige dannelse, når du ser på dig selv som fagperson og de rettigheder og pligter, der følger med professionen. Når du er ansat i social- og sundhedsvæsenet, har du ret til tryghed i ansættelsesforholdet og et sundt og sikkert arbejdsmiljø. Som fagprofessionel skal du samtidig overholde en række pligter, herunder tavshedspligt og underretningspligt. Disse pligter kan skabe etiske problemstillinger, som vi sammen reflekterer over. Du vil få mulighed for at arbejde med praktiske øvelser, der styrker din fagidentitet, fx støvsugning hos en borger eller tandbørstning.

Du vil som fagperson komme ud og samarbejde med andre fagpersoner i sundhedsvæsenet. Det er derfor vigtigt, at du kan kommunikere med dine samarbejdspartnere på en professionel måde. Du møder de mest almindelige fagudtryk, så du lærer at kommunikere både skriftligt og mundtligt med andre fagprofessionelle. Du skal kunne observere, indsamle data og dokumentere dine observationer, fx kan sygeplejeprocessen anvendes. Du arbejder med digitale kommunikations- og dokumentationssystemer. Du vil i temaet Mødet med borgeren få mulighed for at arbejde videre med dette.

På Grundforløb 2 arbejder du løbende med din læring. Du arbejder med forskellige læringsmetoder og evaluering, fx feedback både i undervisnings- og samarbejdssituationer. Den løbende feedback kan hjælpe med at styrke din læreproces. I temaerne vil du udarbejde et eller flere produkter. Dine produkter kan fx indgå i en portfolio, der dokumenterer din faglige, læringsmæssige og demokratiske dannelse.

I dette tema indgår dansk og valgfag. Hvis du har valgfag, skal du enten have bonusfag, støttefag eller engelsk.

For dig, der har godskrivning for dansk

Du arbejder med valgfag.

For dig, der er over 25 år og har godskrivning for dansk samt har valgt afkortning for GF2

Du arbejder med de kompetencemål, der er i de temaer, som du ikke har haft på grund af afkortning.

For dig, der er over 25 år og har godskrivning for nogle kompetencemål samt har valgt afkortning af GF2

Når der er valgfag, arbejder du med de kompetencemål, der er i de temaer, som du ikke har haft på grund af afkortning.

/ Indholdspunkter

- Faglig kommunikation
- Sundhedsfaglige begreber
- Faglig dokumentation
- Digitale kommunikations- og dokumentationssystemer
- Social- og sundhedsvæsenets opbygning
- Social- og sundhedshjælperens rolle
- Social- og sundhedsassistentens rolle
- Lovgivning, herunder tavshedspligt, selvbestemmelsesret og autorisation
- Dansk eller valgfag

Forslag til metode

- Case
- Storyline
- Apps i Studietube, fx AhaSlides, Pixton, ThingLink og Tiki-Toki
- Notatteknik og mindmap

Forslag til produkt

- Filmklip, lydfil eller billeder af praksiseksempel
- Planche over sundhedsvæsenets opbygning
- Filmklip om borgerens forløb i Social- og Sundhedsvæsenet
- Pixton om borgerens forløb i Social- og Sundhedsvæsenet
- AhaSlides i forhold til Sundhedsvæsenets opbygning og borgerens forløb i Social- og Sundhedsvæsenet
- Notatteknik og mindmap

/ Du skal have følgende kompetencer på begynderniveau

GF2 mod social- og sundhedshjælper

8. Du kan deltage i enkel faglig kommunikation og anvende sundhedsfaglige begreber og på baggrund af observationer i kendte situationer medvirke ved faglig dokumentation i digitale kommunikations- og dokumentationssystemer.

9. Du kan redegøre for social- og sundhedsvæsenets opbygning og social- og sundhedshjælperens rolle, samt gengive de mest almindelige rettigheder og pligter som fagperson.

GF2 mod social- og sundhedsassistent

4. Du kan redegøre for social- og sundhedsvæsenets opbygning og social- og sundhedsassistentens rolle, samt gengive de mest almindelige rettigheder og pligter som fagperson.

/ Du skal have følgende kompetencer på rutineret niveau

GF2 mod social- og sundhedsassistent

5. Du kan deltage i enkel faglig kommunikation og anvende sundhedsfaglige begreber og på baggrund af observationer i kendte situationer indgå i faglig dokumentation i digitale kommunikations- og dokumentationssystemer.

/ Fagmål

Dansk niveau D

Kommunikation

Niveau D

1. Du kan kommunikere reflekteret i komplekse almene og erhvervsfaglige situationer med brug af relevante tale-, lytte- og samtalestrategier i forhold til formål og situation.
2. Du kan diskutere og kommunikere hensigtsmæssigt i samarbejde og samvær med andre og reflektere over forskellige former for kommunikation.
3. Du kan vælge og anvende it og multimodale medier hensigtsmæssigt og reflekteret til kommunikation, informationsøgning og formidling.
4. Du kan skelne mellem, reflektere over og vurdere virksomheders interne og eksterne kommunikation.
5. Du kan forklare sproglige normer i diverse kontekster inden for erhverv, uddannelse og samfund.

Fremstilling

Niveau D

1. Du kan anvende relevante skrivestrategier og udtrykke sig forståeligt og varieret i skrift, tale, lyd og billede i en form, der passer til genre og situation.
2. Du kan planlægge, forberede og fremstille formelt korrekte skriftlige og mundtlige tekster ved brug af teksttyper, der er relevante i forhold til emner og kontekster inden for erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag.
3. Du kan sammenligne og gå i dialog i erhverv og uddannelse om egne og andres skriftlige produkter, herunder skriveformål, målgruppe, genre og sprog.
4. Du kan vælge og anvende hensigtsmæssige repræsentationsformer med relevans for erhverv og uddannelse.

Engelsk niveau F, E, D og C

Kommunikation

Niveau F

1. Du kan på grundlæggende niveau forstå hovedindholdet af talt fremmedsprog om udvalgte afgrænsede emner.
2. Du kan på grundlæggende niveau forstå hovedindholdet af skrevne fremmedsproglige tekster om udvalgte afgrænsede emner.
3. Du kan udtrykke dig mundtligt med en vis præcision i et sammenhængende sprog med afgrænset ordforråd inden for udvalgte afgrænsede emner.
4. Du kan mundtligt præsentere hovedindholdet af de væsentlige informationer i udvalgte teksttyper.
6. Du kan deltage med enkle sproglige udtryk i samtaler om udvalgte og afgrænsede emner.

Niveau E

1. Du kan forstå hovedindholdet af talt fremmedsprog om udvalgte emner.
2. Du kan forstå hovedindholdet af skrevne fremmedsproglige tekster om udvalgte emner.

3. Du kan udtrykke sig mundtligt med en vis præcision i et sammenhængende sprog med afgrænset ordforråd inden for udvalgte afgrænsede emner.
4. Du kan redegøre mundtligt for indholdet af de væsentlige informationer i udvalgte teksttyper.
6. Du kan deltage i samtaler og diskutere alsidige emner.

Niveau D

1. Du kan forstå indholdet af talt fremmedsprog om alsidige emner.
2. Du kan forstå indholdet af skrevne fremmedsproglige tekster om alsidige emner.
3. Du kan udtrykke dig mundtligt med udtalt præcision i et sammenhængende sprog med alsidigt ordforråd inden for varierede emner.
4. Du kan redegøre mundtligt for indholdet af de væsentlige informationer i forskellige teksttyper.
6. Du kan deltage aktivt i samtaler og diskutere alsidige og specifikke emner.

Niveau C

1. Du kan forstå indholdet af talt fremmedsprog om alsidige og specifikke emner.
2. Du kan forstå indholdet af skrevne fremmedsproglige tekster om alsidige og specifikke emner.
3. Du kan udtrykke dig mundtligt med præcision i et sammenhængende sprog med alsidigt og kontekstuel ordforråd inden for varierede og specifikke emner.
4. Du kan redegøre mundtligt for og forklare indholdet af alsidige og kontekstuelle tekster og teksttyper.
6. Du kan tage initiativ til og deltage aktivt i samtaler og diskutere varierede og komplekse emner i et sprog afpasset til situation og samtalemønster.

Kommunikationsstrategier

Niveau F og E

3. Du kan afprøve skrivestrategier efter skriveformål, herunder anvende viden om skriveprocessens faser.

Niveau D og C

3. Eleven kan selvstændigt vælge skrivestrategier efter skriveformål, herunder anvende viden om skriveprocessens faser.

Sprogbrug Sprogtilegnelse

Niveau F

1. Du kan på grundlæggende niveau anvende et tilstrækkeligt præcist og afgrænset ordforråd inden for udvalgte emner.
2. Du kan udtale fremmedsproget klart, tydeligt og forståeligt med et afgrænset og veldefineret ordforråd inden for udvalgte emner og i udvalgte situationer.
3. Du kan tale og skrive fremmedsproget så centrale grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig kommunikation følges.

Niveau E

1. Du kan anvende et præcist og afgrænset ordforråd inden for udvalgte emner.
2. Du kan udtale fremmedsproget klart, tydeligt og præcist med et afgrænset og veldefineret ordforråd inden for udvalgte emner og i udvalgte situationer.
3. Du kan tale og skrive fremmedsproget, så centrale grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges.

Niveau D

1. Du kan anvende et præcist og alsidigt ordforråd inden for relevante emner.
2. Du kan udtale fremmedsproget klart, tydeligt og præcist med et alsidigt ordforråd inden for varierede emner og kontekster.
3. Du kan tale og skrive fremmedsproget så grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges med sans for sprogbrug.

Niveau C

1. Du kan anvende et præcist og varieret ordforråd inden for varierede relevante emner.
2. Du kan udtale fremmedsproget klart, tydeligt, flydende og præcist med et alsidigt ordforråd inden for varierede og komplekse emner og kontekster.
3. Du kan tale og skrive fremmedsproget så grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges med en høj grad af korrekt og varieret sprogbrug.

Kultur- og samfundsforhold

Niveau F

2. Du kan drage sammenligninger og genkende enkle forskelle mellem egen kultur og andres kultur.
3. Du kan identificere grundlæggende viden om erhverv, kultur og samfund i kontakten med mennesker, der bruger fremmedsproget som modersmål eller som internationalt kommunikationsmiddel.

Niveau E

2. Du kan drage sammenligninger og genkende forskelle mellem egen kultur og andres kultur.
3. Du kan anvende viden om erhverv, kultur og samfund i kontakten med mennesker, der bruger fremmedsproget som modersmål eller som internationalt kommunikationsmiddel.

Niveau D

2. Du kan drage sammenligninger og redegøre for forskelle mellem egen kultur og andres kultur.
3. Du kan selvstændigt anvende viden om erhverv, kultur og samfund i kontakten med mennesker, der bruger fremmedsproget som modersmål eller som internationalt kommunikationsmiddel.

Niveau C

1. Du kan opnå, anvende og redegøre for og reflektere over viden om adfærd, normer og værdier hos brugere af fremmedsproget i erhverv, samfund samt i personlige og almene sammenhænge.
2. Du kan drage sammenligninger mellem egen kultur og andres kultur samt redegøre for og forklare disse forskelle.

3.2.3 Det sunde menneske

Varighed: 3 uger

/ Tematekst

I dette tema fordyber du dig i det sunde menneske. Som social- og sundhedshjælperlev eller social- og sundhedsassistentelev arbejder du med at igangsætte sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende aktiviteter. Du bruger din viden til at samarbejde med borgeren om at skabe fysisk og psykisk velvære.

I temaet undersøger vi begrebet sundhed ud fra et fysisk, psykisk og socialt perspektiv. Vi afprøver og diskuterer måder at arbejde med sundhed på hos borgeren. Fysisk sundhed har fokus på den sunde krop. Du får viden om kroppens opbygning og funktioner og arbejder med de indre organer og kroppens bevægeapparat.

Som social- og sundhedshjælperlev eller social- og sundhedsassistentelev møder du borgere med helbreds-mæssige udfordringer eller livsstilsrelaterede sygdomme. Du vil få viden om de hyppigst forekommende symptomer på demens. Du øver dig i at observere og handle fagligt relevant på livsstilssygdomme, hvilket udgør en vigtig del i din faglige dannelse.

Du vil i temaet Omsorg og rehabilitering arbejde videre med kroppens opbygning og de livsstilsrelaterede sygdomme.

Fysisk sundhed hænger sammen med kost og motion. Temaet giver dig et naturfagligt indblik i kostens opbygning, energi og energiomsætning, enzymer samt fordøjelse. Vi arbejder med spisevaner, kostråd og beregning af væskebalance. Du får også indblik i Sundhedsstyrelsens anbefalinger om motion. Du planlægger og afprøver fysiske aktiviteter.

Sundhed handler også om psykisk sundhed og sammenhængen mellem fysik og psyke. Vi arbejder med faktorer, som påvirker menneskets psykiske sundhed. Vi undersøger måder at fremme borgerens psykiske sundhed på.

Temaet giver dig altså grundlæggende viden om det sunde menneske ud fra både et fysisk og et psykisk perspektiv. Det er en del af din faglige dannelse, som du får brug for i arbejdet som social- og sundhedshjælperlev eller social- og sundhedsassistentelev.

Du bliver undervist i førstehjælp, herunder hjerte-lungeredning, livreddende førstehjælp ved sygdom og førstehjælp ved tilskadekomst. Du bliver undervist i elementær brandbekæmpelse.

På Grundforløb 2 arbejder du løbende med din læring. Du arbejder med forskellige læringsmetoder og evaluering, fx feedback både i undervisnings- og samarbejdssituationer. Den løbende feedback kan hjælpe med at styrke din læreproces. I temaerne vil du udarbejde et eller flere produkter. Dine produkter kan fx indgå i en portfolio, der dokumenterer din faglige, læringsmæssige og demokratiske dannelse.

I grundforløbets uge 5 får du en delkarakter i engelsk, hvis du har engelsk som valgfag.

Du får en standpunktskarakter, jf. bestået/ikke bestået, i førstehjælp og brandbekæmpelse på sidste afholdelsesdag.

I dette tema arbejder du med et materiale om læringsfremmende evaluering. Du tager dine besvarelser med til din læringssamtale i en gruppe med din kontaktlærer.

For dig, der skal være social- og sundhedsassistentelev

Du arbejder i dybden med kostens sammensætning, herunder beregninger af energibehov og -forbrug, vitaminer og næringsstoffer. Du skal bearbejde og præsentere statistiske informationer om kostens sammensætning.

For dig, der har godskrivning for naturfag

Du følger undervisningen i naturfag, men du skal ikke til prøve i faget, hvis det udtrækkes.

For dig, der er over 25 år og har godskrivning for naturfag samt har valgt afkortning for GF2

Du arbejder med de kompetencemål, der er i de temaer, som du ikke har haft på grund af afkortning.

/ Indholdspunkter

- Kroppens opbygning og basale funktioner
- Livsstilssygdomme
- Observation og handling
- Symptomer på demens
- Sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende aktiviteter
- Kost og motion
- Livskvalitet og definitioner af sundhed
- Førstehjælp
- Elementær brandbekæmpelse
- Læringsfremmende evaluering

Integreret naturfag

- Cellens opbygning, herunder DNA
- Faglige beregninger i forbindelse med væskebalance
- Grundlæggende kemi. Herunder grundstoffer i maden
- Energi og energiomsætning herunder beregninger af energibehov og forbrug, næringsstoffer og vitaminer
- Enzymer og fordøjelse

Forslag til metode

- Grupperarbejde
- Case
- Kreative aktiviteter
- Fysiske aktiviteter
- Notatteknik og mindmap

Forslag til produkt

- Filmklip, lydfil eller billeder af praksiseksempel
- Visuelle illustrationer af fx kroppens opbygning
- Podcast om organsystemer, fx ved brug af app'en Voice Recorder
- Notatteknik og mindmap

/ Du skal have følgende kompetencer på begynderniveau

GF2 mod social- og sundhedshjælper

3. Du kan gengive kroppens opbygning, organsystemer og basale funktioner, samt i kendte situationer videregive observationer og handle fagligt relevant på livsstilsrelaterede sygdomme og de hyppigst forekommende symptomer på demens.

5. Du kan medvirke til at igangsætte enkle sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende aktiviteter, samt reflektere kost og motions betydning for livskvalitet, fysisk, psykisk og social sundhed for en udvalgt målgruppe.

GF2 mod social- og sundhedsassistent

2. Du kan medvirke til at igangsætte enkle sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende aktiviteter, samt reflektere over kost og motions betydning for livskvalitet, fysisk, psykisk og social sundhed for en udvalgt målgruppe.

6. Du kan medvirke til sammensætning af kost til målgruppen ud fra statistik og udregning af energibehov og -forbrug, under hensyntagen til målgruppens behov for vitaminer og næringsstoffer.

/ Du skal have følgende kompetencer på rutineret niveau

GF2 mod social- og sundhedsassistent

1. Du kan redegøre for kroppens opbygning, organsystemet og basale funktioner, samt videregive observationer og handle fagligt relevant på hyppigst forekommende livsstilsrelaterede sygdomme og de hyppigst forekommende symptomer på demens i kendte situationer.

/ Du skal have opnået følgende certifikater

Kompetencer svarende til "Førstehjælp på erhvervsuddannelserne", efter Dansk Førstehjælpsråds uddannelsesplaner pr. oktober 2020.

Kompetencer svarende til elementær brandbekæmpelse efter Dansk Brand- og sikringsteknisk Instituts retningslinjer pr. 1. september 2014.

/ Fagmål

Naturfag niveau E

1. Du forstår naturfaglige begreber og modeller og kan forklare erhvervsfaglige problemstillinger med naturfagligt indhold.
2. Du har kendskab til matematiske udtryk og kan udføre enkle beregninger i sammenhæng med det naturfaglige arbejde.
7. Du kan dokumentere og formidle resultater af dit arbejde med naturfaglige emner.

3.2.4 Mødet med borgeren

Varighed: 3 uger

/ Tematekst

I dette tema har vi fokus på det professionelle møde med borgeren, og du arbejder med temaet både på skolen og i virksomhedsforlagt undervisning. Den virksomhedsforlagte undervisning er tilrettelagt, så du kommer tre dage ud på et oplæringssted i temaets første uge. Herunder kan du se, hvordan denne uge i temaet er tilrettelagt.

Før – dag 1 Undervisning på skolen	Under – dag 2, 3 og 4 Virksomhedsforlagt undervisning i kommune	Efter – dag 5 Undervisning på skolen
Intro og forberedelse til tre dage med virksomhedsforlagt undervisning Introduktion til opgaver Plan for/aftale om telefonisk kontakt mellem dig og underviser én af de tre dage i virksomhedsforlagt undervisning.	Observation og størst mulig deltagelse i praksis med særlig fokus på mødet med borgeren • Kommunikation • Relationer • Oplevet praksis og dilemmaer i denne Du reflekterer over og fastholder dine refleksioner på itslearning ½ time sidst på dagen alle tre dage.	Opsamling på • Mødet med borgeren • Observationer • Refleksioner • Erfaringer • Læring Evaluering

På skolens hjemmeside kan du, dine undervisere og oplæringsvejledere finde en nærmere beskrivelse af programmet for de fem dage.

I temaet, både på skolen og i den virksomhedsforlagte undervisning, lærer du om, hvordan du kan møde borgeren og de pårørende på en etisk og respektfuld måde samt danne gode relationer. Du vil i temaet Om-sorg og rehabilitering arbejde videre med emnet relationer. Du arbejder med borgerens kultur, identitet og livshistorie. Du lærer, hvordan du kan udvise empati for målgruppen.

Du lærer, hvordan du kommunikerer og samarbejder med borgeren, pårørende og professionelle samarbejdspartnere. Du arbejder med kommunikationsstrategier og lærer at kommunikere i en respektfuld tone. Du arbejder med metoder til konflikthåndtering, så du kan medvirke til at forebygge og nedtrappe konflikter i dit arbejde. Du vil arbejde videre med de sundhedsfaglige begreber og faglig dokumentation i digitale kommunikations- og dokumentationssystemer. Du skal kunne observere, indsamle data og dokumentere dine observationer.

Når du som fagperson møder borgeren på en etisk og respektfuld måde, lærer du også at være opmærksom på borgerens rettigheder, herunder retten til at bestemme over sit eget liv. I mødet med borgeren og de pårørende kan der opstå etiske problemstillinger og etiske dilemmaer, som du lærer at reflektere over.

Som fagperson deltager du i et tværprofessionelt samarbejde omkring borgeren. Du lærer at kommunikere i et professionelt fagsprog.

I temaet styrker du din faglige dannelse, når du arbejder med dine kommunikative og empatiske evner i det professionelle møde med borgeren.

For at fortsætte på et hovedforløb skal du ansættes som elev og have en læreplads. I dette tema skal du derfor arbejde med lærepladsansøgninger.

Du skal i samarbejde med din underviser følge op på, hvordan det går med din lærepladsansøgning og din profil på laerepladsen.dk

På Grundforløb 2 arbejder du løbende med din læring. Du arbejder med forskellige læringsmetoder og evaluering, fx feedback både i undervisnings- og samarbejdssituationer. Den løbende feedback kan hjælpe med at styrke din læreproces. I temaerne vil du udarbejde et eller flere produkter. Dine produkter kan fx indgå i en portfolio, der dokumenterer din faglige, læringsmæssige og demokratiske dannelse.

I dette tema indgår dansk og valgfag. Hvis du har valgfag, skal du enten have bonusfag, støttefag eller engelsk.

I grundforløbets uge 10 får du en delkarakter i det uddannelsesspecifikke fag, dansk og naturfag. Har du haft engelsk som valgfag, får du en standpunktskarakter.

For dig, der har godskrivning for dansk

Du arbejder med valgfag.

For dig, der er over 25 år og har godskrivning for dansk samt har valgt afkorting for GF2

Du arbejder med de kompetencemål, der er i de temaer, som du ikke har haft på grund af afkorting.

For dig, der er over 25 år og har godskrivning for nogle kompetencemål samt har valgt afkorting af GF2

Når der er valgfag, arbejder du med de kompetencemål, der er i de temaer, som du ikke har haft på grund af afkorting.

/ Indholdspunkter

- Relationer
- Professionelt samarbejde
- Metoder til kommunikation
- Forebyggelse af vold og konflikter
- Sundhedsfaglige begreber
- Digitale kommunikations- og dokumentationssystemer
- Empati for målgruppen
- Etik og etiske dilemmaer
- Dansk eller valgfag
- Lærepladsen.dk

Forslag til metode

- Storyline
- Case
- Forumspil/rollespil
- Praksiseksempel med skuespiller
- Feltstudier i praksis
- Refleksionshjul

Forslag til produkt

- Filmklip, lydfil eller billeder af praksiseksempel
- Skriftlig eller visuel beskrivelse af en borgers livshistorie
- Konkrete værktøjer til konflikthåndtering, fx brochure, procedurebeskrivelse, samtaleregler
- Værdisæt eller refleksioner over egne værdier i mødet med borgeren
- Refleksionsskrivning over etiske dilemmaer
- Pixton om mødet med borgeren
- Lærepladsansøgning

/ Du skal have følgende kompetencer på begynderniveau

GF2 mod social- og sundhedshjælper

2. Du kan i kendte situationer medvirke til at skabe relationer, samt understøtte rehabilitering, guidning og vejledning af borgeren til mestring af eget liv, samt inddrage enkle faktorer, der fremmer og hæmmer motivationen for egenomsorg.

7. Du kan i kendte situationer medvirke i samarbejdet med professionelle samarbejdspartnere og anvende udvalgte metoder til kommunikation med borgere, pårørende og professionelle for at forebygge vold og konflikter.

8. Du kan deltage i enkel faglig kommunikation, samt anvende sundhedsfaglige begreber og på baggrund af observationer i kendte situationer medvirke ved faglig dokumentation i digitale kommunikations- og dokumentationssystemer.

11. Du kan udvise empati for målgruppen og reflektere over enkle etiske dilemmaer i jobudøvelsen.

/ Du skal have følgende kompetencer på rutineret niveau

GF2 mod social- og sundhedsassistent

2. Du kan i kendte situationer indgå i relationer, samt understøtte rehabilitering, guidning og vejledning

af borgeren til mestring af eget liv samt inddrage enkle faktorer, der fremmer og hæmmer motivationen for egenomsorg.

4. Du kan i kendte situationer indgå i samarbejdet med tværprofessionelle samarbejdspartnere og anvende udvalgte metoder til kommunikation med borgere, pårørende og professionelle for at forebygge vold og konflikter.

5. Du kan deltage i enkel faglig kommunikation og anvende sundhedsfaglige begreber og på baggrund af observationer i kendte situationer indgå i faglig dokumentation i digitale kommunikations- og dokumentationssystemer.

6. Du kan udvise empati for målgruppen og reflektere over enkle etiske dilemmaer i jobudøvelsen.

/ **Fagmål**

Dansk niveau D

Læsning

Niveau D

3. Du kan ud fra læseformål, kontekst og kendskab til teksttyper forberede, gennemføre og redegøre for læsning af relevans for erhverv, uddannelse og samfund og efterfølgende diskutere disse læsninger.

Fortolkning

Niveau D

1. Du kan forholde sig til kultur, sprog, erhverv og uddannelse gennem analyse og diskussion af tekster.

2. Du kan vælge og analysere diverse tekster, som er relateret til erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag og anvende relevante analysemodeller.

3. Du kan tolke og/eller uddrage relevant betydning af tekster, relateret til erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag, på grundlag af analyse og diskutere tolkningen.

4. Du kan reflektere over og vurdere tekster relateret til erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag på grundlag af analyse.

Engelsk niveau F, E, D og C

Kommunikation

Niveau F

1. Du kan på grundlæggende niveau forstå hovedindholdet af talt fremmedsprog om udvalgte afgrænsede emner.

2. Du kan på grundlæggende niveau forstå hovedindholdet af skrevne fremmedsproglige tekster om udvalgte afgrænsede emner.

3. Du kan udtrykke dig mundtligt med en vis præcision i et sammenhængende sprog med afgrænset ordforråd inden for udvalgte afgrænsede emner.

5. Du kan referere og præsentere et forberedt stofområde.

6. Du kan deltage med enkle sproglige udtryk i samtaler om udvalgte og afgrænsede emner.

7. Du kan udtrykke dig skriftligt med en vis præcision og i et enkelt og sammenhængende sprog tilpasset udvalgte emner.

8. Du kan anvende og bearbejde viden og informationer skriftligt inden for udvalgte afgrænsede emner, tekster og situationer.

9. Du kan anvende multimodale medier, til at kommunikere mundtligt og skriftligt.

Niveau E

1. Du kan forstå hovedindholdet af talt fremmedsprog om udvalgte emner.

2. Du kan forstå hovedindholdet af skrevne fremmedsproglige tekster om udvalgte emner.
3. Du kan udtrykke sig mundtligt med en vis præcision i et sammenhængende sprog med afgrænset ordforråd inden for udvalgte afgrænsede emner.
5. Du kan redegøre for et forberedt stofområde.
6. Du kan deltage i samtaler og diskutere alsidige emner.
7. Du kan udtrykke sig skriftligt med præcision og i et sammenhængende sprog tilpasset emner og kontekster.
8. Du kan anvende og bearbejde viden og informationer skriftligt inden for alsidige emner, tekster og situationer.
9. Du kan anvende multimodale medier til at kommunikere selvstændigt mundtligt og skriftligt.

Niveau D

1. Du kan forstå indholdet af talt fremmedsprog om alsidige emner.
2. Du kan forstå indholdet af skrevne fremmedsproglige tekster om alsidige emner.
3. udtrykke sig mundtligt med udtalt præcision i et sammenhængende sprog med alsidigt ordforråd inden for varierede emner.
5. Du kan redegøre for, forklare og uddybe et forberedt stofområde.
6. Du kan deltage aktivt i samtaler og diskutere alsidige og specifikke emner.
7. Du kan udtrykke dig skriftligt med præcision og i et sammenhængende sprog tilpasset alsidige emner og kontekster.
8. Du kan anvende, bearbejde og kommentere viden og informationer skriftligt inden for alsidige emner, tekster og situationer.
9. Du kan anvende multimodale medier, til at kommunikere mundtligt med sikkerhed.

Niveau C

1. Du kan forstå indholdet af talt fremmedsprog om alsidige og specifikke emner.
2. Du kan forstå indholdet af skrevne fremmedsproglige tekster om alsidige og specifikke emner.
3. Du kan udtrykke dig mundtligt med præcision i et sammenhængende sprog med alsidigt og kontekstuel ordforråd inden for varierede og specifikke emner.
5. Du kan redegøre for, forklare, uddybe og kommentere et forberedt stofområde.
6. Du kan tage initiativ til og deltage aktivt i samtaler og diskutere varierede og komplekse emner i et sprog afpasset til situation og samtalemønster.
7. Du kan udtrykke dig skriftligt med høj grad af præcision og i et sammenhængende sprog tilpasset alsidige og komplekse emner og kontekster.
8. Du kan anvende, bearbejde og kommentere og analysere viden og informationer skriftligt inden for alsidige og specifikke emner, tekster og situationer.
9. Du kan anvende multimodale medier til at kommunikere med sikkerhed og variation mundtligt og skriftligt.

Kommunikationsstrategier

Niveau F

5. Du kan anvende informationer og kilder, selvstændigt og kritisk.

Niveau E

5. Du kan anvende informationer og kilder, selvstændigt og kritisk.

Niveau D

5. Du kan selvstændigt anvende informationer og kilder kritisk.

Niveau C

5. Du kan selvstændigt anvende informationer og kilder kritisk.

Sprogbrug Sprogtilegnelse

Niveau F

2. Du kan udtale fremmedsproget klart, tydeligt og forståeligt med et afgrænset og veldefineret ordforråd inden for udvalgte emner og i udvalgte situationer.

3. Du kan tale og skrive fremmedsproget så centrale grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig kommunikation følges.

4. Du kan anvende grundlæggende regler for opbygning af tekster med sans for struktur og sammenhæng inden for relevante, tekster og medier i erhverv, uddannelse, samfund og personlige og almene forhold.

Niveau E

2. Du kan udtale fremmedsproget klart, tydeligt og præcist med et afgrænset og veldefineret ordforråd inden for udvalgte emner og i udvalgte situationer.

3. Du kan tale og skrive fremmedsproget, så centrale grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges.

4. Du kan anvende væsentlige og grundlæggende regler for opbygning af tekster med sans for struktur og sammenhæng inden for relevante genrer, tekster og medie i erhverv, uddannelse og samfund samt personlige og almene forhold.

Niveau D

2. Du kan udtale fremmedsproget klart, tydeligt og præcist med et alsidigt ordforråd inden for varierede emner og kontekster.

3. Du kan tale og skrive fremmedsproget så grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges med sans for sprogbrug.

4. Du kan anvende væsentlige regler for opbygning af tekster med sans for struktur og sammenhæng inden for relevante genrer, tekster og medier i erhverv, uddannelse og samfund samt almene og personlige forhold.

Niveau C

2. Du kan udtale fremmedsproget klart, tydeligt, flydende og præcist med et alsidigt ordforråd inden for varierede og komplekse emner og kontekster.

3. Du kan tale og skrive fremmedsproget så grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges med en høj grad af korrekt og varieret sprogbrug.

4. Du kan anvende og forklare væsentlige regler for opbygning af tekster med sans for struktur og sammenhæng inden for relevante genrer, tekster og medier i erhverv, uddannelse og samfund samt personlige og almene forhold.

Kultur- og samfundsforhold

Niveau F

2. Du kan drage sammenligninger og genkende enkle forskelle mellem egen kultur og andres kultur.

3. Du kan identificere grundlæggende viden om erhverv, kultur og samfund i kontakten med mennesker, der bruger fremmedsproget som modersmål eller som internationalt kommunikationsmiddel.

Niveau E

2. Du kan drage sammenligninger og genkende forskelle mellem egen kultur og andres kultur.

3. Du kan anvende viden om erhverv, kultur og samfund i kontakten med mennesker, der bruger fremmedsproget som modersmål eller som internationalt kommunikationsmiddel.

Niveau D

2. Du kan drage sammenligninger og redegøre for forskelle mellem egen kultur og andres kultur.
3. Du kan selvstændigt anvende viden om erhverv, kultur og samfund i kontakten med mennesker, der bruger fremmedsproget som modersmål eller som internationalt kommunikationsmiddel.

Niveau C

2. Du kan drage sammenligninger mellem egen kultur og andres kultur samt redegøre for og forklare disse forskelle.
3. Du kan selvstændigt anvende viden om erhverv, kultur og samfund i kontakten med mennesker, der bruger fremmedsproget som modersmål eller som internationalt kommunikationsmiddel og reflektere herover.

For dig, der er på individuelt forskudt GF2

På dag 2 i forløbet med virksomhedsforlagt undervisning arbejder du med nedenstående fagmål i dansk eller engelsk

Dansk niveau D

Læsning

Niveau D

1. Du kan læse, forstå og diskutere teksters betydning i almene og erhvervsmæssige sammenhænge og anvende relevante læsestrategier i forhold til læseformål, teksttype og kontekst.
2. Du kan gennemføre målrettet og kritisk informationssøgning med relevans for erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag.

Engelsk niveau F, E, D og C

Kommunikation

Niveau F

1. Du kan på grundlæggende niveau forstå hovedindholdet af talt fremmedsprog om udvalgte afgrænsede emner.
2. Du kan på grundlæggende niveau forstå hovedindholdet af skrevne fremmedsproglige tekster om udvalgte afgrænsede emner.
3. Du kan udtrykke dig mundtligt med en vis præcision i et sammenhængende sprog med afgrænset ordforråd inden for udvalgte afgrænsede emner.
6. Du kan deltage med enkle sproglige udtryk i samtaler om udvalgte og afgrænsede emner.

Niveau E

Kommunikation

1. Du kan forstå hovedindholdet af talt fremmedsprog om udvalgte emner.
2. Du kan forstå hovedindholdet af skrevne fremmedsproglige tekster om udvalgte emner.
3. Du kan udtrykke dig mundtligt med en vis præcision i et sammenhængende sprog med afgrænset ordforråd inden for udvalgte afgrænsede emner.
6. Du kan deltage i samtaler og diskutere alsidige emner.

Niveau D

Kommunikation

1. Du kan forstå indholdet af talt fremmedsprog om alsidige emner.
2. Du kan forstå hovedindholdet af skrevne fremmedsproglige tekster om alsidige emner.

3. Du kan udtrykke dig mundtligt med en vis præcision i et sammenhængende sprog med alsidigt ordforråd inden for udvalgte varierede emner.
6. Du kan deltage aktivt i samtaler og diskutere alsidige og specifikke emner.

Niveau C

1. Du kan forstå indholdet af talt fremmedsprog om alsidige og specifikke emner.
2. Du kan forstå indholdet af skrevne fremmedsproglige tekster om alsidige og specifikke emner.
3. Du kan udtrykke dig mundtligt med præcision i et sammenhængende sprog med alsidigt og kontekstuel ordforråd inden for varierede og specifikke emner.
6. Du kan tage initiativ til og deltage aktivt i samtaler og diskutere varierede og komplekse emner i et sprog afpasset til situation og samtalemønster.

Sprogbrug Sprogtilegnelse

Niveau F

1. Du kan på grundlæggende niveau anvende et tilstrækkeligt præcist og afgrænset ordforråd inden for udvalgte emner.
2. Du kan udtale fremmedsproget klart, tydeligt og forståeligt med et afgrænset og veldefineret ordforråd inden for udvalgte emner og i udvalgte situationer.

Niveau E

1. Du kan anvende et præcist og afgrænset ordforråd inden for udvalgte emner.
2. Du kan udtale fremmedsproget klart, tydeligt og præcist med et afgrænset og veldefineret ordforråd inden for udvalgte emner og i udvalgte situationer.

Niveau D

1. Du kan anvende et præcist og alsidigt ordforråd inden for relevante emner.
2. Du kan udtale fremmedsproget klart, tydeligt og præcist med et alsidigt ordforråd inden for varierede emner og kontekster.

Niveau C

1. Du kan anvende et præcist og varieret ordforråd inden for varierede relevante emner.
2. Du kan udtale fremmedsproget klart, tydeligt, flydende og præcist med et alsidigt ordforråd inden for varierede og komplekse emner og kontekster.

3.2.5 Sundhed på arbejdspladsen

Varighed: 2 uger

/ Tematekst

I dette tema arbejder vi med arbejdsmiljø og sikkerhed på arbejdspladsen.

I temaet lærer du om arbejdsmiljøloven, som fastsætter regler og krav til arbejdsmiljøet på alle danske virksomheder fx udarbejdelse af arbejdspladsvurdering. Du opnår viden om, hvilke parter der er involveret i at sikre dit arbejdsmiljø, fx arbejdsmiljørepræsentant, Arbejdstilsynet.

Du vil arbejde med de fysiske faktorer, der kan påvirke dig i forbindelse med dit arbejde. Der vil være fokus på, hvordan du selv kan være med til at sikre et sundt og sikkert arbejdsliv. Du vil opnå viden om, hvordan du kan være med til at forebygge, arbejdsskader, arbejdsulykker og erhvervssygdomme.

Du arbejder med det psykiske arbejdsmiljø. Et godt psykisk arbejdsmiljø skaber arbejdsglæde og trivsel. Du undersøger, hvordan arbejdsmiljøet kan påvirke dig psykisk, og hvilke faktorer der spiller ind på det psykiske arbejdsmiljø.

Som social- og sundhedshjælperlev eller social- og sundhedsassistentelev er det vigtigt, at du udfører dit arbejde sikkerheds- og sundhedsmæssigt forsvarligt, både for dig og for borgeren. Du arbejder med de gældende ergonomiske principper og lærer at anvende forflytningsteknikker med eller uden hjælpemidler. Du reflekterer over din egenomsorg i forbindelse med udførelsen af dit job.

Du lærer at arbejde korrekt og sikkert med udstyr og kemikalier. Du får viden om forskellige rengøringsmidler, og hvilke rengøringsmidler du må anvende i dit fremtidige arbejde. Du lærer om enzymer og deres virkning, fx i forbindelse med tøjvask.

Du lærer at overholde de hygiejniske retningslinjer for at kunne tage hensyn til borgeren og dig selv. Du arbejder med at forebygge smitte og afbryde smitteveje, fx i forbindelse med rengøring.

På Grundforløb 2 arbejder du løbende med din læring. Du arbejder med forskellige læringsmetoder og evaluering, fx feedback både i undervisnings- og samarbejdssituationer. Den løbende feedback kan hjælpe med at styrke din læreproces. I temaerne vil du udarbejde et eller flere produkter. Dine produkter kan fx indgå i en portfolio, der dokumenterer din faglige, læringsmæssige og demokratiske dannelse.

I dette tema indgår dansk og valgfag. Hvis du har valgfag, skal du enten have bonusfag eller støttfag.

For dig, der har godskrivning for dansk

Du arbejder med valgfag.

For dig, der har godskrivning for naturfag

Du følger undervisningen i naturfag, men du skal ikke til prøve i faget, hvis det udtrækkes.

For dig, der er over 25 år og har godskrivning for dansk og/eller naturfag samt har valgt afkorting for GF2

Du arbejder med de kompetencemål, der er i de temaer, som du ikke har haft på grund af afkorting.

For dig, der er over 25 år og har godskrivning for nogle kompetencemål samt har valgt afkorting af GF2

Når der er valgfag, arbejder du med de kompetencemål, der er i de temaer, som du ikke har haft på grund af afkorting.

/ Indholdspunkter

- Ergonomiske principper
- Sikkerhed på arbejdspladsen, herunder arbejdsulykker
- Arbejds miljøloven
- Forflytninger
- Velfærdsteknologiske hjælpemidler
- Egenomsorg i jobudøvelsen
- Hygiejniske retningslinjer
- Dansk eller valgfag

Integreret naturfag

- Mikroorganismer i forbindelse med kroppens immunforsvar og rengøringsmidler.
- Fysikkens love og ergonomi.
- PH-målinger og rengøringsmidler

Forslag til metode

- Praktiske øvelser/ praksiseksempler
- Forsøg med mikroorganismer
- Praksiseksempel med skuespiller
- Interview af arbejdsmiljørepræsentant
- Forumteater/rollespil
- IT-baseret læringsspil fx Vold som udtryksform
- Refleksionshjul fx i forbindelse med forflytning

Forslag til produkt

- Filmklip, lydfil eller billeder af praksiseksempel
- Vejledning til forflytning, hjælpemidler eller rengøring, fx plakat, brochure, tegneserie, video
- Visuelle fremstillinger af rengøringsmidlers virkning
- Sikkerhedsprocedurer
- Oplysnings- eller kampagnemateriale med fokus på hygiejne eller smitteveje
- Undervisningsmiljøvurdering, UMV

- Arbejdspladsvurdering, APV

/ Du skal have følgende kompetencer på begynderniveau

GF2 mod social- og sundhedshjælper

4. Du kan i kendte situationer medvirke til at afbryde smitteveje og reflektere over enkle måder at overholde hygiejniske retningslinjer.

6. Du kan i kendte situationer redegøre for ergonomiske principper, regler om sikkerhed og arbejdsmiljø, samt deltage i forflytninger med og uden velfærdsteknologiske hjælpemidler, samt i enkle situationer reflektere over egenomsorg i jobudøvelsen.

GF2 mod social- og sundhedsassistent

3. Du kan i kendte situationer redegøre for ergonomiske principper, regler om sikkerhed og arbejdsmiljø, samt deltage i forflytninger med og uden velfærdsteknologiske hjælpemidler, samt i enkle situationer reflektere over egenomsorg i jobudøvelsen.

5. Du kan gengive fysiske, mikrobiologiske og kemiske faktorer, der påvirker hygiejnen, herunder temperatur, eksponentiel vækst samt syre- og basebalance.

7. Du kan gengive udvalgte kemiske stoffers opbygning og egenskaber og deres betydning for kemikaliesikkerheden

/ Du skal have følgende kompetencer på rutineret niveau

GF2 mod social- og sundhedsassistent

3. Du kan i kendte situationer varetage afbrydelse af smitteveje og reflektere over enkle måder at overholde hygiejniske retningslinjer.

/ Fagmål

Dansk niveau D og C

Læsning

Niveau D

1. Du kan læse, forstå og diskutere teksters betydning i almene og erhvervsmæssige sammenhænge og anvende relevante læsestrategier i forhold til læseformål, teksttype og kontekst.

2. Du kan gennemføre målrettet og kritisk informationssøgning med relevans for erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag.

3. Du kan ud fra læseformål, kontekst og kendskab til teksttyper forberede, gennemføre og redegøre for læsning af relevans for erhverv, uddannelse og samfund og efterfølgende diskutere disse læsninger.

Niveau C

1. Du kan læse, forstå og diskutere teksters betydning i almene og erhvervsmæssige sammenhænge og anvende relevante læsestrategier i forhold til læseformål, teksttype og kontekst.

2. Du kan gennemføre målrettet og kritisk informationssøgning med relevans for erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag.

3. Du kan ud fra læseformål, kontekst og kendskab til teksttyper forberede og gennemføre læsning af relevans for erhverv, uddannelse og samfund og efterfølgende indgå i kritisk dialog om denne læsning.

Fortolkning

Niveau D

1. Du kan forholde sig til kultur, sprog, erhverv og uddannelse gennem analyse og diskussion af tekster.
2. Du kan vælge og analysere diverse tekster, som er relateret til erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag og anvende relevante analysemodeller.

Niveau C

1. Du kan forholde dig til kultur, sprog, historie, erhverv og uddannelse gennem analyse og diskussion af tekster.
2. Du kan vælge og analysere diverse tekster, som er relateret til erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag og anvende relevante analysemodeller.

Naturfag niveau E

4. Du kan arbejde sikkerhedsmæssigt korrekt med udstyr og kemikalier.
6. Du kan anvende relevante digitale informationskilder og værktøjer.

3.2.6 Omsorg og rehabilitering

Varighed: 3 uger

/ Tematekst

Dette tema fokuserer på den professionelle omsorg og den rehabiliterende tilgang, som er grundlæggende for dit daglige arbejde med borgeren.

I arbejdet med den professionelle omsorg får du indblik i, hvordan sygdom kan påvirke menneskers behov, og du lærer at yde hjælp i kendte situationer til personlige og praktiske opgaver i dagligdagen. Du lærer at reflektere over de etiske dilemmaer, der kan opstå i forhold til borgerens selvbestemmelsesret, intimsfære og blufærdighed.

Du lærer at arbejde ud fra den rehabiliterende tilgang og yde omsorg for mennesker med fysisk og/eller psykisk funktionsnedsættelse. Når du arbejder rehabiliterende, herunder med metoderne vejledning og guidning, fokuserer du på at styrke borgerens selvstændighed og evne til at mestre eget liv. Du får kendskab til, hvilke faktorer der fremmer og hæmmer borgerens motivation for egenomsorg.

Du vil i dette tema arbejde videre med kroppens opbygning, organsystemer og basale funktioner. Derudover vil du arbejde videre med de hyppigst forekommende livsstilsrelaterede sygdomme.

Du arbejder med de hygiejniske retningslinjer og lærer, hvordan du afbryder smitteveje i dit arbejde med borgeren.

På Grundforløb 2 arbejder du løbende med din læring. Du arbejder med forskellige læringsmetoder og evaluering, fx feedback både i undervisnings- og samarbejdssituationer. Den løbende feedback kan hjælpe med at styrke din læreproces. I temaerne vil du udarbejde et eller flere produkter. Dine produkter kan fx indgå i en portfolio, der dokumenterer din faglige, læringsmæssige og demokratiske dannelse.

I dette tema arbejder du igen med et materiale om læringsfremmende evaluering. Du tager dine besvarelser med til din lærings samtale i en gruppe med din kontaktlærer.

I dette tema indgår dansk og valgfag. Hvis du har valgfag, skal du enten have bonusfag eller støttefag.

For dig, der skal være social- og sundhedsassistentelev

Du lærer også, hvordan du yder sygepleje til borgere med fysiske eller psykiske funktionsnedsættelser.

For dig, der har godskrivning for dansk

Du arbejder med valgfag.

For dig, der har godskrivning for naturfag

Du følger undervisningen i naturfag, men du skal ikke til prøve i faget, hvis det udtrækkes.

For dig, der er over 25 år og har godskrivning for dansk og/eller naturfag samt har valgt afkortning for GF2

Du arbejder med de kompetencemål, der er i de temaer, som du ikke har haft på grund af afkortning.

For dig, der er over 25 år og har godskrivning for nogle kompetencemål samt har valgt afkortning af GF2

Når der er valgfag, arbejder du med de kompetencemål, der er i de temaer, som du ikke har haft på grund af afkortning.

/ For dig, der er på et 8-ugers forløb

Velkommen til grundforløb 2, som er starten på din uddannelse til social- og sundhedshjælper eller social- og sundhedsassistent. Du arbejder med udviklingen af en begyndende fagidentitet.

Dine nye holdkammerater er dine kolleger. Vi sætter fokus på, hvordan vi kommunikerer og samarbejder i grupper og skaber en god holdkultur, hvor alle kan trives og lære – dette er en del af din demokratiske dannelse.

Du arbejder med din faglige dannelse, når du undersøger din faggruppes funktion og placering i sundhedsvæsenet. Det gør vi blandt andet ved at følge borgerens forløb gennem sundhedsvæsenet. Du arbejder også med din faglige dannelse, når du ser på dig selv som fagperson fx i forhold til de rettigheder og pligter, der følger med professionen.

Med udgangspunkt i dine allerede opnåede studiekompetencer arbejder du med din læringsmæssige dannelse. Vi afprøver forskellige læringsstrategier og diskuterer deres fordele og ulemper. Du får mulighed for at reflektere over og arbejde med dine faglige og personlige kompetencer, samt hvordan du håndterer udfordringer, bliver motiveret og motiverer andre.

På Grundforløb 2 arbejder du løbende med din læring. Du arbejder med forskellige læringsmetoder og evaluering, fx feedback både i undervisnings- og samarbejdssituationer. Den løbende feedback kan hjælpe med at styrke din læreproces. I temaerne vil du udarbejde et eller flere produkter. Dine produkter kan fx indgå i en portfolio, der dokumenterer din faglige, læringsmæssige og demokratiske dannelse.

I temaet bliver du klædt på til at tage ansvar for egen læring i et spændende uddannelsesforløb med et konstruktivt samarbejde og masser af muligheder for faglig udvikling.

I samarbejde med din underviser opretter du en profil på lærepladsen.dk

I dette tema arbejder du også med indholdspunkter fra temaerne På vej til SOSU, Din begyndende fagidentitet og Det sunde menneske, når der er dansk, valgfag og naturfag.

/ Indholdspunkter

- Omsorg
- Pleje og praktisk hjælp
- Sygepleje – social- og sundhedsassistentelev
- Fysisk og/eller psykisk funktionsnedsættelse
- Ethiske refleksioner
- Selvbestemmelsesret, intimsfære og blufærdighed
- Kroppens opbygning og basale funktioner
- Livsstilssygdomme
- Relationer
- Rehabilitering
- Guidning og vejledning
- Mestring
- Motivation for egenomsorg
- Afbrydelse af smitteveje
- Hygiejniske retningslinjer
- Dansk eller valgfag
- Læringsfremmende evaluering

Integreret naturfag

- Grundlæggende kemi. Kemiske forbindelser som ilt, kuldioxid
- Tøjvask herunder enzymer og dosering
- Rengøring herunder det miljømæssige aspekt samt fortyndinger
- Mikroorganismer i forbindelse med fødevarerhygiejne
- Syrer og baser i forbindelse med kroppens immunforsvar

/ For dig, der er på et 8-ugers forløb

Du skal også arbejde med følgende indholdspunkter fra tidligere temaer

Fra temaet På vej til SOSU

- Fysisk, psykisk og social sundhed
- Kost og motion
- Livskvalitet
- Samarbejde
- Lærepladsen.dk

Fra temaet Din begyndende fagidentitet

- Social- og sundhedsvæsenets opbygning
- Social- og sundhedshjælperens rolle
- Social- og sundhedsassistentens rolle
- Lovgivning, herunder tavshedspligt, selvbestemmelsesret, autorisation

Fra temaet Det sunde menneske

- Sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende aktiviteter
- Førstehjælp og brandbekæmpelse

Forslag til metode

- Storyline
- Casearbejde
- Praksiseksempel med skuespiller
- Forum-/rollespil
- Refleksionshjul
- Paneldebat

Forslag til produkt

- Filmklip, lydfil eller billeder af praksiseksempel
- Refleksioner over selvbestemmelsesret, blufærdighed og intimsfære, fx tekst eller lydoptagelse
- Praksiseksempler, hvor eleverne skal bruge instruktionssprog til fx at lære borgeren at rejse sig og sætte sig ned igen
- Mindmaps over fagbegreber

/ Du skal have følgende kompetencer på begynderniveau

GF2 mod social- og sundhedshjælper

1. Du kan i kendte situationer yde omsorg, pleje og praktisk hjælp til borgere med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse ud fra enkle etiske refleksioner over borgerens selvbestemmelsesret, intimsfære og blufærdighed.
2. Du kan i kendte situationer medvirke til at skabe relationer, samt understøtte rehabilitering, guidning og vejledning af borgeren til mestring af eget liv, samt inddrage enkle faktorer, der fremmer og hæmmer motivationen for egenomsorg.
3. Du kan gengive kroppens opbygning, organsystemer og basale funktioner, samt i kendte situationer videregive observationer og handle fagligt relevant på livsstilsrelaterede sygdomme og de hyppigst forekommende symptomer på demens.
4. Du kan i kendte situationer medvirke til at afbryde og reflektere over enkle måder at overholde hygiejniske retningslinjer.

GF2 mod social- og sundhedsassistent

1. Du kan i kendte situationer yde omsorg, sygepleje og praktisk hjælp til borgere med fysisk og/eller psykisk funktionsnedsættelse ud fra enkle etiske refleksioner over borgerens selvbestemmelsesret, intimsfære og blufærdighed

/ Du skal have følgende kompetencer på rutineret niveau

GF2 mod social- og sundhedsassistent

1. Du kan redegøre for kroppens opbygning, organsystemet og basale funktioner, samt videregive observationer og handle fagligt relevant på hyppigst forekommende livsstilsrelaterede sygdomme og de hyppigst forekommende symptomer på demens i kendte situationer.
2. Du kan i kendte situationer indgå i relationer, samt understøtte rehabilitering, guidning og vejledning af borgeren til mestring af eget liv samt inddrage enkle faktorer, der fremmer og hæmmer motivationen for egenomsorg.
3. Du kan i kendte situationer varetage afbrydelse af smitteveje og reflektere over enkle måder at overholde hygiejniske retningslinjer.

/ Fagmål

Dansk niveau D, C

Kommunikation

Niveau D

1. Du kan kommunikere reflekteret i almene og erhvervsfaglige situationer med brug af relevante tale-, lytte- og samtalestrategier i forhold til formål og situation.
2. Du kan diskutere og kommunikere hensigtsmæssigt i samarbejde og samvær med andre og reflektere over forskellige former for kommunikation.
5. Du kan forklare sproglige normer i diverse kontekster inden for erhverv, uddannelse og samfund.

Niveau C

1. Du kan kommunikere reflekteret og nuanceret i komplekse almene og erhvervsfaglige situationer med brug af relevante tale-, lytte- og samtalestrategier i forhold til formål og situation.
2. Du kan diskutere, argumentere og kommunikere hensigtsmæssigt i samarbejde og samvær med andre.
3. Du kan reflektere over samspillet mellem formål og forskellige former for kommunikation samt egen rolle og ansvar i kommunikationssituationen.
6. Du kan forklare og reflektere over sproglige normer i diverse kontekster indenfor erhverv, uddannelse, samfund og danskfaget.

Fortolkning

Niveau D

3. Du kan tolke og/eller uddrage relevant betydning af tekster, relateret til erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag, på grundlag af analyse og diskutere tolkningen.
4. Du kan reflektere over og vurdere tekster relateret til erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag på grundlag af analyse.

Niveau C

3. Du kan tolke og/eller uddrage relevant betydning af tekster, relateret til erhverv, historie, uddannelse, samfund og dagligdag, på grundlag af analyse og diskutere og vurdere tolkningen.
4. Du kan metodisk reflektere over og vurdere tekster relateret til erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag på grundlag af analyse og indgå i kritisk dialog om sin vurdering.
5. Du kan perspektivere tekster relateret til erhverv, historie, uddannelse, samfund og dagligdag på grundlag af analyse.

Fremstilling

Niveau D

1. Du kan anvende relevante skrivestrategier og udtrykke sig forståeligt og varieret i skrift, tale, lyd og billede i en form, der passer til genre og situation.
2. Du kan planlægge, forberede og fremstille formelt korrekte mundtlige og skriftlige tekster ved brug af teksttyper, der er relevante i forhold til emner og kontekster inden for erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag.
3. Du kan sammenligne og gå i dialog i erhverv og uddannelse om egne og andres skriftlige produkter, herunder skriveformål, målgruppe, genre og sprog.
4. Du kan vælge og anvende hensigtsmæssige repræsentationsformer med relevans for erhverv og uddannelse.

Niveau C

1. Du kan anvende relevante skrivestrategier og udtrykke sig forståeligt, varieret og nuanceret i skrift, tale, lyd og billede i en form, der passer til genre og situation.
2. Du kan planlægge, forberede og fremstille formelt korrekte, varierede og nuancerede skriftlige og mundtlige tekster ved brug af teksttyper, der er relevante i forhold til emner og kontekster inden for erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag.
3. Du kan sammenligne og gå i kritisk dialog med folk fra uddannelse og erhverv om egne og andres skriftlige produkter, herunder om skriveformål, målgruppe, genre og sproglig stil og grammatisk forståelse.
4. Du kan vælge, anvende og begrunde hensigtsmæssige repræsentationsformer med relevans for erhverv, uddannelse og samfund.

Naturfag niveau E

3. Du kan arbejde selvstændigt med simple eksperimenter.

/ For dig, der er på et 8-ugers forløb

Du skal også arbejde med følgende kompetencemål fra tidligere temaer

/ Du skal have følgende kompetencer på begynderniveau

GF2 mod social- og sundhedshjælper

Fra temaerne På vej til SOSU og Det sunde menneske

5. Du kan medvirke til at igangsætte enkle sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende aktiviteter, samt reflektere over kost og motions betydning for livskvalitet, fysisk, psykisk og social sundhed for en udvalgt målgruppe.

Fra temaet Din begyndende fagidentitet

9. Du kan redegøre for social- og sundhedsvæsenets opbygning og social- og sundhedshjælperens rolle, samt gengive de mest almindelige rettigheder og pligter som fagperson.

GF2 mod social- og sundhedsassistent

Fra temaerne På vej til SOSU og Det sunde menneske

2. Du kan medvirke til at igangsætte enkle sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende aktiviteter, samt reflektere over kost og motions betydning for livskvalitet, fysisk, psykisk og social sundhed for en udvalgt målgruppe.

Fra temaet Din begyndende fagidentitet.

4. Du kan redegøre for social- og sundhedsvæsenets opbygning og social- og sundhedsassistentens rolle, samt gengive de mest almindelige rettigheder og pligter som fagperson.

Fra temaet Det sunde menneske

6. Du kan medvirke til sammensætning af kost til målgruppen ud fra statistik og udregning af energibehov og -forbrug, under hensyntagen til målgruppens behov for vitaminer og næringsstoffer.

/ Du skal have opnået følgende certifikater

Fra temaet Det sunde menneske

Kompetencer svarende til "Førstehjælp på erhvervsuddannelserne", efter Dansk Førstehjælpsråds uddannelsesplaner pr. oktober 2020.

Fra temaet Det sunde menneske

Kompetencer svarende til elementær brandbekæmpelse efter Dansk Brand- og sikringsteknisk Instituts retningslinjer pr. 1. september 2014.

3.2.7 Fremtidens SOSU

Varighed: 1 uge

/ Tematekst

I dette tema undersøger vi fremtidens social- og sundhedshjælper og social- og sundhedsassistents rolle i velfærdssamfundet.

Du har fokus på, hvordan du kan vejlede borgeren med henblik på kommunikation med det digitale Danmark. Du vil arbejde med, hvordan du kan have fokus på at beskytte borgerens digitale data fx GDPR.

I dette tema arbejder du videre med velfærdsteknologi i forhold til borgeren. Du reflekterer over etiske dilemmaer, der kan opstå, når du bruger velfærdsteknologi i dit arbejde med borgeren fx tryghedsdukker og strømpepåtager.

Vi diskuterer naturfagets betydning for den teknologiske udvikling. Hvilken viden har vi i dag om mennesker og samfundet, som vi bruger i vores hverdag, og som gør os dygtigere i mødet med borgeren. Du arbejder også med samspillet mellem velfærdsteknologi, borgeren og det digitale Danmark.

I dette tema indgår dansk og valgfag. Hvis du har valgfag, skal du enten have bonusfag eller støttefag. På Grundforløb 2 arbejder du løbende med din læring. Du arbejder med forskellige læringsmetoder og evaluering, fx feedback både i undervisnings- og samarbejdssituationer. Den løbende feedback kan hjælpe med at styrke din læreproces. I temaerne vil du udarbejde et eller flere produkter. Dine produkter kan fx indgå i en portfolio, der dokumenterer din faglige, læringsmæssige og demokratiske dannelse.

Ved afslutningen af dette tema får du en standpunktskarakter i dansk og naturfag.

For dig, der har godskrivning for dansk

Du arbejder med valgfag.

For dig, der er over 25 år og har godskrivning for dansk samt har valgt afkorting for GF2

Du arbejder med de kompetencemål, der er i de temaer, som du ikke har haft på grund af afkorting.

For dig, der er over 25 år og har godskrivning for nogle kompetencemål samt har valgt afkortning af GF2
Når der er valgfag, arbejder du med de kompetencemål, der er i de temaer, som du ikke har haft på grund af afkortning.

/ For dig, der er på et 8-ugers forløb

I dette tema arbejder du også med indholdspunkter fra temaet Sundhed på arbejdspladsen med fokus på arbejdsmiljø og sikkerhed på arbejdspladsen, når der er dansk, valgfag og naturfag.

/ Indholdspunkter

- Vejledning
- Beskyttelse af borgerens digitale data
- Empati
- Ethiske dilemmaer
- Dansk eller valgfag

Integreret naturfag

- Teknologisk udvikling

/ For dig, der er på et 8-ugers forløb

Du skal også arbejde med følgende indholdspunkter fra tidligere tema

Fra temaet Sundhed på arbejdspladsen

- Ergonomiske principper
- Sikkerhed på arbejdspladsen, herunder arbejdsulykker
- Arbejdsmiljøloven
- Forflytninger
- Velfærdsteknologiske hjælpemidler
- Egenomsorg i jobudøvelsen

Forslag til metode

- Praktiske øvelser/praksiseksempler
- Paneldebat
- TechTimen, Videnscenter for Velfærdsteknologi Øst

Forslag til produkt

- Videooptagelse, lydfil eller billeder af praksiseksempel
- Podcast, fx med app'en Voice Recorder

/ Du skal have følgende kompetencer på begynderniveau

GF2 mod social- og sundhedshjælper

10. Du kan i enkle situationer vejlede borgeren i at opnå digital kontakt til offentlige myndigheder med fokus på beskyttelse af borgerens digitale data.

11. Du kan udvise empati for målgruppen og reflektere over enkle etiske dilemmaer i jobudøvelsen.

GF2 mod social- og sundhedsassistent

8. Du kan i enkle situationer vejlede og inddrage borgeren i at opnå digital kontakt til offentlige myndigheder med fokus på beskyttelse af borgerens digitale data.

/ Du skal have følgende kompetencer på rutineret niveau

GF2 mod social- og sundhedsassistent

6. Du kan udvise empati for målgruppen og reflektere over enkle etiske dilemmaer i jobudøvelsen.

/ Fagmål

Dansk niveau D, C

Kommunikation

Niveau D

3. Du kan vælge og anvende it og multimodale medier hensigtsmæssigt og reflekteret til kommunikation, informationsøgning og formidling.

4. Du kan skelne mellem, reflektere over og vurdere virksomheders interne og eksterne kommunikation.

Niveau C

4. Du kan vælge og anvende it og multimodale medier hensigtsmæssigt, reflekteret og kritisk til kommunikation, informationsøgning og formidling.

5. Du kan skelne mellem, reflektere over, vurdere og indgå i kritisk dialog om virksomheders interne og eksterne kommunikation.

Naturfag niveau E

5. Du kan diskutere fagets betydning for den teknologiske udvikling og for dets påvirkning af mennesket, erhverv og samfund.

/ For dig, der er på et 8-ugers forløb

Du skal også arbejde med følgende kompetencemål fra tidligere tema

/ Du skal have følgende kompetencer på begynderniveau

GF2 mod social- og sundhedshjælper

Fra temaet Sundhed på arbejdspladsen

6. Du kan i kendte situationer redegøre for ergonomiske principper, regler om sikkerhed og arbejdsmiljø, samt deltage i forflytninger med og uden velfærdsteknologiske hjælpemidler, samt i enkle situationer reflektere over egenomsorg i jobudøvelsen.

GF2 mod social- og sundhedsassistent

Fra temaet Sundhed på arbejdspladsen

3. Du kan i kendte situationer redegøre for ergonomiske principper, regler om sikkerhed og arbejdsmiljø, samt deltage i forflytninger med og uden velfærdsteknologiske hjælpemidler, samt i enkle situationer reflektere over egenomsorg i jobudøvelsen.

5. Du kan gengive fysiske, mikrobiologiske og kemiske faktorer, der påvirker hygiejnen, herunder temperatur, eksponentiel vækst samt syre- og basebalance.

7. Du kan gengive udvalgte kemiske stoffers opbygning og egenskaber og deres betydning for kemikaliesikkerheden.

3.2.8 Din faglige fordybelse og prøve i grundfag

Varighed: 1 uge I

/ Tematekst

I temaet arbejder du med faglig fordybelse, og der indgår prøver i grundfaget dansk, naturfag eller engelsk.

Til dig, der skal til prøve i dansk, naturfag eller engelsk

Du arbejder med fordybelse i prøfefaget i dagene før prøven. De dage, hvor du ikke har fordybelse op til prøven eller er til prøve, arbejder du med fordybelse i det uddannelsesspecifikke fag.

Se prøvebeskrivelsen af grundfagsprøven i afsnit 2.8.1, 2.8.2 eller 2.8.3.

Til dig, der ikke skal til prøve i dansk, naturfag eller engelsk

Du arbejder med faglig fordybelse inden for det uddannelsesspecifikke fag.

/ For dig, der er på et 8-ugers forløb

I dette tema arbejder du med indholdspunkter fra temaerne På vej til SOSU, Din begyndende fagidentitet, Det sunde menneske og Mødet med borgeren, når der er dansk, valgfag og naturfag. I temaet er der særligt fokus på sundhedsfaglige begreber, kommunikation og dokumentation.

/ Indholdspunkter

- Faglig fordybelse
- Prøve i dansk, naturfag eller engelsk

/ For dig, der er på et 8-ugers forløb

Du skal arbejde med følgende indholdspunkter fra tidligere temaer.

Fra temaerne Din begyndende fagidentitet og Mødet med borgeren

- Faglig kommunikation
- Sundhedsfaglige begreber
- Faglig dokumentation
- Digitale kommunikations- og dokumentationssystemer

Fra temaerne På vej til SOSU og Mødet med borgeren

- Metoder til kommunikation

Fra temaet Det sunde menneske

- Kroppens opbygning og basale funktioner
- Livsstilssygdomme
- Observation og handling
- Symptomer på demens

Fra temaet Mødet med borgeren

- Professionelt samarbejde
- Forebyggelse af vold og konflikter

/ Du skal have følgende kompetencer på begynderniveau

GF2 mod social- og sundhedshjælper

1. Du kan i kendte situationer yde omsorg, pleje og praktisk hjælp til borgere med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse ud fra enkle etiske refleksioner over borgerens selvbestemmelsesret, intimsfære og blufærdighed.
2. Du kan i kendte situationer medvirke til at skabe relationer, samt understøtte rehabilitering, guidning og vejledning af borgeren til mestring af eget liv, samt inddrage enkle faktorer, der fremmer og hæmmer motivationen for egenomsorg.
3. Du kan gengive kroppens opbygning, organsystemer og basale funktioner, samt i kendte situationer videregive observationer og handle fagligt relevant på livsstilsrelaterede sygdomme og de hyppigst forekommende symptomer på demens.
4. Du kan i kendte situationer medvirke til at afbryde smitteveje og reflektere over enkle måder at overholde hygiejniske retningslinjer.
5. Du kan medvirke til at igangsætte enkle sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende aktiviteter, samt reflektere over kost og motions betydning for livskvalitet, fysisk, psykisk og social sundhed for en udvalgt målgruppe.
6. Du kan i kendte situationer redegøre for ergonomiske principper, regler om sikkerhed og arbejdsmiljø, samt deltage i forflytninger med og uden velfærdsteknologiske hjælpemidler, samt i enkle situationer reflektere over egenomsorg i jobudøvelsen.
7. Du kan i kendte situationer medvirke i samarbejdet med professionelle samarbejdspartnere og anvende udvalgte metoder til kommunikation med borgere, pårørende og professionelle for at forebygge vold og konflikter.
8. Du kan deltage i enkel faglig kommunikation, samt anvende sundhedsfaglige begreber og på baggrund af observationer i kendte situationer medvirke ved faglig dokumentation i digitale kommunikations- og dokumentationssystemer.
9. Du kan redegøre for social- og sundhedsvæsnets opbygning og social- og sundhedshjælperens rolle, samt gengive de mest almindelige rettigheder og pligter som fagperson.
10. Du kan i enkle situationer vejlede borgeren i at opnå digital kontakt til offentlige myndigheder med fokus på beskyttelse af borgerens digitale data.
11. Du kan udvise empati for målgruppen og reflektere over enkle etiske dilemmaer i jobudøvelsen.

GF2 mod social- og sundhedsassistent

1. Du kan i kendte situationer yde omsorg, sygepleje og praktisk hjælp til borgere med fysisk og/eller psykisk funktionsnedsættelse ud fra enkle etiske refleksioner over borgerens selvbestemmelsesret, intimsfære og blufærdighed.
2. Du kan medvirke til at igangsætte enkle sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende aktiviteter, samt reflektere over kost og motions betydning for livskvalitet, fysisk, psykisk og social sundhed for en udvalgt målgruppe.
3. Du kan i kendte situationer redegøre for ergonomiske principper, regler om sikkerhed og arbejdsmiljø, samt deltage i forflytninger med og uden velfærdsteknologiske hjælpemidler, samt i enkle situationer reflektere over egenomsorg i jobudøvelsen.
4. Du kan redegøre for social- og sundhedsvæsnets opbygning og social- og sundhedsassistentens rolle, samt gengive de mest almindelige rettigheder og pligter som fagperson.
5. Du kan gengive fysiske, mikrobiologiske og kemiske faktorer, der påvirker hygiejnen, herunder temperatur, eksponentiel vækst samt syre- og basebalance.
6. Du kan medvirke til sammensætning af kost til målgruppen ud fra statistik og udregning af energibehov og -forbrug, under hensynstager til målgruppens behov for vitaminer og næringsstoffer.
7. Du kan gengive udvalgte kemiske stoffers opbygning og egenskaber og deres betydning for kemikaliesikkerheden.
8. Du kan i enkle situationer vejlede og inddrage borgeren i at opnå digital kontakt til offentlige myndigheder med fokus på beskyttelse af borgerens digitale data.

/ Du skal have følgende kompetencer på rutineret niveau

GF2 mod social- og sundhedsassistent

1. Du kan redegøre for kroppens opbygning, organsystemer og basale funktioner, samt videregive observationer og handle fagligt relevant på hyppigst forekommende livsstilsrelaterede sygdomme og de hyppigst forekommende symptomer på demens i kendte situationer.
2. Du kan i kendte situationer indgå i relationer, samt understøtte rehabilitering, guidning og vejledning af borgeren til mestring af eget liv samt inddrage enkle faktorer, der fremmer og hæmmer motivationen for egenomsorg.
3. Du kan i kendte situationer varetage afbrydelse af smitteveje og reflektere over enkle måder at overholde hygiejniske retningslinjer.
4. Du kan i kendte situationer indgå i samarbejdet med tværprofessionelle samarbejdspartnere og anvende udvalgte metoder til kommunikation med borgere, pårørende og professionelle for at forebygge vold og konflikter.
5. Du kan deltage i enkel faglig kommunikation og anvende sundhedsfaglige begreber og på baggrund af observationer i kendte situationer indgå i faglig dokumentation i digitale kommunikations- og dokumentationssystemer.
6. Du kan udvise empati for målgruppen og reflektere over enkle etiske dilemmaer i jobudøvelsen.

/ Fagmål

Dansk niveau D og C

Kommunikation

Niveau D

1. Du kan kommunikere reflekteret i komplekse almene og erhvervsfaglige situationer med brug af relevante tale-, lytte- og samtalestrategier i forhold til formål og situation.

2. Du kan diskutere og kommunikere hensigtsmæssigt i samarbejde og samvær med andre og reflektere over forskellige former for kommunikation.
3. Du kan vælge og anvende it og multimodale medier hensigtsmæssigt og reflekteret til kommunikation, informationssøgning og formidling.
4. Du kan skelne mellem, reflektere over og vurdere virksomheders interne og eksterne kommunikation.
5. Du kan forklare sproglige normer i diverse kontekster indenfor erhverv, uddannelse og samfund.

Niveau C

1. Du kan kommunikere reflekteret og nuanceret i komplekse almene og erhvervsfaglige situationer med brug af relevante tale-, lytte- og samtalestrategier i forhold til formål og situation.
2. Du kan diskutere, argumentere og kommunikere hensigtsmæssigt i samarbejde og samvær med andre.
3. Du kan reflektere over samspillet mellem formål og forskellige former for kommunikation samt egen rolle og ansvar i kommunikationssituationen.
4. Du kan vælge og anvende it og multimodale medier hensigtsmæssigt, reflekteret og kritisk til kommunikation, informationssøgning og formidling.
5. Du kan skelne mellem, reflektere over, vurdere og indgå i kritisk dialog om virksomheders interne og eksterne kommunikation.
6. Eleven kan forklare og reflektere over sproglige normer i diverse kontekster indenfor erhverv, uddannelse, samfund og danskfaget.

Læsning

Niveau D

1. Du kan læse, forstå og diskutere teksters betydning i almene og erhvervsmæssige sammenhænge og anvende relevante læsestrategier i forhold til læseformål, teksttype og kontekst.
2. Du kan gennemføre målrettet og kritisk informationssøgning med relevans for erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag.
3. Du kan ud fra læseformål, kontekst og kendskab til teksttyper forberede, gennemføre og redegøre for læsning af relevans for erhverv, uddannelse og samfund og efterfølgende diskutere disse læsninger.

Niveau C

1. Du kan læse, forstå og diskutere teksters betydning i almene og erhvervsmæssige sammenhænge og anvende relevante læsestrategier i forhold til læseformål, teksttype og kontekst.
2. Du kan gennemføre målrettet og kritisk informationssøgning med relevans for erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag.
3. Du kan ud fra læseformål, kontekst og kendskab til teksttyper forberede og gennemføre læsning af relevans for erhverv, uddannelse og samfund og efterfølgende indgå i kritisk dialog om denne læsning.

Fortolkning

Niveau D

1. Du kan forholde dig til kultur, sprog, erhverv og uddannelse gennem analyse og diskussion af tekster.
2. Du kan vælge og analysere diverse tekster, som er relateret til erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag og anvende relevante analysemodeller.
3. Du kan tolke og/eller uddrage relevant betydning af tekster, relateret til erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag, på grundlag af analyse og diskutere tolkningen.
4. Du kan reflektere over og vurdere tekster relateret til erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag på grundlag af analyse.

Niveau C

1. Du kan forholde dig til kultur, sprog, historie, erhverv og uddannelse gennem analyse og diskussion af tekster.
2. Du kan vælge og analysere diverse tekster, som er relateret til erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag og anvende relevante analysemodeller.
3. Du kan tolke og/eller uddrage relevant betydning af tekster, relateret til erhverv, historie, uddannelse, samfund og dagligdag, på grundlag af analyse og diskutere og vurdere tolkningen.
4. Du kan metodisk reflektere over og vurdere tekster relateret til erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag på grundlag af analyse og indgå i kritisk dialog om sin vurdering.
5. Du kan perspektivere tekster relateret til erhverv, historie, uddannelse, samfund og dagligdag på grundlag af analyse.

Fremstilling

Niveau D

1. Du kan anvende relevante skrivestrategier og udtrykke dig forståeligt og varieret i skrift, tale, lyd og billede i en form, der passer til genre og situation.
2. Du kan planlægge, forberede og fremstille formelt korrekte skriftlige og mundtlige tekster ved brug af teksttyper, der er relevante i forhold til emner og kontekster inden for erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag.
3. Du kan sammenligne og gå i dialog i erhverv og uddannelse om egne og andres skriftlige produkter, herunder skriveformål, målgruppe, genre og sprog.
4. Du kan vælge og anvende hensigtsmæssige repræsentationsformer med relevans for erhverv og uddannelse.

Niveau C

1. Du kan anvende relevante skrivestrategier og udtrykke dig forståeligt, varieret og nuanceret i skrift, tale, lyd og billede i en form, der passer til genre og situation.
2. Du kan planlægge, forberede og fremstille formelt korrekte, varierede og nuancerede skriftlige og mundtlige tekster ved brug af teksttyper, der er relevante i forhold til emner og kontekster inden for erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag.
3. Du kan sammenligne og gå i kritisk dialog med folk fra uddannelse og erhverv om egne og andres skriftlige produkter, herunder om skriveformål, målgruppe, genre og sproglig stil og grammatisk forståelse
4. Du kan vælge, anvende og begrunde hensigtsmæssige repræsentationsformer med relevans for erhverv, uddannelse og samfund.

Naturfag niveau E

1. Du forstår naturfaglige begreber og modeller, og kan forklare erhvervsfaglige problemstillinger med naturfagligt indhold.
2. Du har kendskab til matematiske udtryk og kan udføre enkle beregninger i sammenhæng med det naturfaglige arbejde.
3. Du kan arbejde selvstændigt med simple eksperimenter.
4. Du kan arbejde sikkerhedsmæssigt korrekt med udstyr og kemikalier.
5. Du kan diskutere fagets betydning for den teknologiske udvikling og for dets påvirkning af mennesket, erhverv og samfund.
6. Du kan anvende relevante digitale informationskilder og værktøjer.
7. Du kan dokumentere og formidle resultater af sit arbejde med naturfaglige emner.

Engelsk niveau F, E, D og C

Kommunikation

Niveau F

1. Du kan på grundlæggende niveau forstå hovedindholdet af talt fremmedsprog om udvalgte afgrænsede emner.
2. Du kan på grundlæggende niveau forstå hovedindholdet af skrevne fremmedsproglige tekster om udvalgte afgrænsede emner.
3. Du kan udtrykke sig mundtligt med en vis præcision i et sammenhængende sprog med afgrænset ordforråd inden for udvalgte afgrænsede emner.
4. Du kan mundtligt præsentere hovedindholdet af de væsentlige informationer i udvalgte teksttyper,
5. Du kan referere og præsentere et forberedt stofområde.
6. Du kan deltage med enkle sproglige udtryk i samtaler om udvalgte og afgrænsede emner.
7. Du kan udtrykke sig skriftligt med en vis præcision og i et enkelt og sammenhængende sprog tilpasset udvalgte emner.
8. Du kan anvende og bearbejde viden og informationer skriftligt inden for udvalgte afgrænsede emner, tekster og situationer.
9. Du kan anvende multimodale medier, til at kommunikere mundtligt og skriftligt.

Niveau E

1. Du kan forstå hovedindholdet af talt fremmedsprog om udvalgte emner.
2. Du kan forstå hovedindholdet af skrevne fremmedsproglige tekster om udvalgte emner.
3. Du kan udtrykke sig mundtligt med en vis præcision i et sammenhængende sprog med afgrænset ordforråd inden for udvalgte afgrænsede emner.
4. Du kan redegøre mundtligt for indholdet af de væsentlige informationer i udvalgte teksttyper.
5. Du kan redegøre for et forberedt stofområde.
6. Du kan deltage i samtaler og diskutere alsidige emner.
7. Du kan udtrykke sig skriftligt med præcision og i et sammenhængende sprog tilpasset emner og kontekster.
8. Du kan anvende og bearbejde viden og informationer skriftligt inden for alsidige emner, tekster og situationer.
9. Du kan anvende multimodale medier til at kommunikere selvstændigt mundtligt og skriftligt.

Niveau D

1. Du kan forstå indholdet af talt fremmedsprog om alsidige emner.
2. Du kan forstå indholdet af skrevne fremmedsproglige tekster om alsidige emner.
3. Du kan udtrykke dig mundtligt med udtalt præcision i et sammenhængende sprog med alsidigt ordforråd inden for varierede emner.
4. Du kan redegøre mundtligt for indholdet af de væsentlige informationer i forskellige teksttyper.
5. Du kan redegøre for, forklare og uddybe et forberedt stofområde.
6. Du kan deltage aktivt i samtaler og diskutere alsidige og specifikke emner.
7. Du kan udtrykke sig skriftligt med præcision og i et sammenhængende sprog tilpasset alsidige emner og kontekster.
8. Du kan anvende, bearbejde og kommentere viden og informationer skriftligt inden for alsidige emner, tekster og situationer.
9. Du kan anvende multimodale medier, til at kommunikere mundtligt med sikkerhed.

Niveau C

1. Du kan forstå indholdet af talt fremmedsprog om alsidige og specifikke emner.
2. Du kan forstå indholdet af skrevne fremmedsproglige tekster om alsidige og specifikke emner.
3. Eleven kan udtrykke sig mundtligt med præcision i et sammenhængende sprog med alsidigt og kontekstuel ordforråd inden for varierede og specifikke emner.
4. Du kan redegøre mundtligt for og forklare indholdet af alsidige og kontekstuelle tekster og teksttyper.
5. Du kan redegøre for, forklare, uddybe og kommentere et forberedt stofområde.
6. Du kan tage initiativ til og deltage aktivt i samtaler og diskutere varierede og komplekse emner i et sprog afpasset til situation og samtalemønster.
7. Du kan udtrykke sig skriftligt med høj grad af præcision og i et sammenhængende sprog tilpasset alsidige og komplekse emner og kontekster.
8. Du kan anvende, bearbejde og kommentere og analysere viden og informationer skriftligt inden for alsidige og specifikke emner, tekster og situationer.
9. Du kan anvende multimodale medier til at kommunikere med sikkerhed og variation mundtligt og skriftligt.

Kommunikationsstrategier

Niveau F og E

1. Du kan afprøve og anvende enkle lytte- og læsestrategier hensigtsmæssigt i forhold til teksttype, situation og formål.
2. Du kan afprøve hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder bruge omskrivninger, overbegreber og synonymmer.
3. Du kan afprøve skrivestrategier efter skriveformål, herunder anvende viden om skriveprocessens faser.
4. Du kan opsøge og anvende fagets hjælpemidler, hensigtsmæssigt til oversættelse, stavning, ordforråd, grammatik, stavekontrol, ordbogsopslag, kildesøgning, tekstproduktion.
5. Du kan anvende informationer og kilder, selvstændigt og kritisk.

Niveau D og C

1. Du kan selvstændigt vælge og anvende lytte- og læsestrategier hensigtsmæssigt i forhold til teksttype, situation og formål.
2. Du kan selvstændigt vælge hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder bruge omskrivninger, overbegreber og synonymmer.
3. Du kan selvstændigt vælge skrivestrategier efter skriveformål, herunder anvende viden om skriveprocessens faser.
4. Du kan selvstændigt anvende fagets hjælpemidler hensigtsmæssigt til oversættelse, stavning, ordforråd, grammatik, stavekontrol, ordbogsopslag, kildesøgning og tekstproduktion.
5. Du kan selvstændigt anvende informationer og kilder kritisk.

Sprogbrug Sprogtilegnelse

Niveau F

1. Du kan på grundlæggende niveau anvende et tilstrækkeligt præcist og afgrænset ordforråd inden for udvalgte emner.
2. Du kan udtale fremmedsproget klart, tydeligt og forståeligt med et afgrænset og veldefineret ordforråd inden for udvalgte emner og i udvalgte situationer.
3. Du kan tale og skrive fremmedsproget så centrale grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig kommunikation følges.

4. Du kan anvende grundlæggende regler for opbygning af tekster med sans for struktur og sammenhæng inden for relevante, tekster og medier i erhverv, uddannelse, samfund og personlige og almene forhold.

Niveau E

1. Du kan anvende et præcist og afgrænset ordforråd inden for udvalgte emner.
2. Du kan udtale fremmedsproget klart, tydeligt og præcist med et afgrænset og veldefineret ordforråd inden for udvalgte emner og i udvalgte situationer.
3. Du kan tale og skrive fremmedsproget, så centrale grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges.
4. Du kan anvende væsentlige og grundlæggende regler for opbygning af tekster med sans for struktur og sammenhæng inden for relevante genrer, tekster og medie i erhverv, uddannelse og samfund samt personlige og almene forhold.

Niveau D

1. Du kan anvende et præcist og alsidigt ordforråd inden for relevante emner.
2. Du kan udtale fremmedsproget klart, tydeligt og præcist med et alsidigt ordforråd inden for varierede emner og kontekster.
3. Du kan tale og skrive fremmedsproget så grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges med sans for sprogbrug.
4. Du kan anvende væsentlige regler for opbygning af tekster med sans for struktur og sammenhæng inden for relevante genrer, tekster og medier i erhverv, uddannelse og samfund samt almene og personlige forhold.

Niveau C

1. Du kan anvende et præcist og varieret ordforråd inden for varierede relevante emner.
2. Du kan udtale fremmedsproget klart, tydeligt, flydende og præcist med et alsidigt ordforråd inden for varierede og komplekse emner og kontekster.
3. Du kan tale og skrive fremmedsproget så grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges med en høj grad af korrekt og varieret sprogbrug.
4. Du kan anvende og forklare væsentlige regler for opbygning af tekster med sans for struktur og sammenhæng inden for relevante genrer, tekster og medier i erhverv, uddannelse og samfund samt personlige og almene forhold.

Kultur- og samfundsforhold

Niveau F

1. Du kan opnå og anvende grundlæggende viden om adfærd, normer og værdier hos brugere af fremmedsproget i erhverv, samfund og i personlige og almene sammenhænge.
2. Du kan drage sammenligninger og genkende enkle forskelle mellem egen kultur og andres kultur.
3. Du kan identificere grundlæggende viden om erhverv, kultur og samfund i kontakten med mennesker, der bruger fremmedsproget som modersmål eller som internationalt kommunikationsmiddel.

Niveau E

1. Du kan opnå og anvende viden om adfærd, normer og værdier hos brugere af fremmedsproget i erhverv, samfund og i personlige og almene sammenhænge.
2. Du kan drage sammenligninger og genkende forskelle mellem egen kultur og andres kultur.
3. Du kan anvende viden om erhverv, kultur og samfund i kontakten med mennesker, der bruger fremmedsproget som modersmål eller som internationalt kommunikationsmiddel.

Niveau D

1. Du kan opnå, anvende og redegøre for viden om adfærd, normer og værdier hos brugere af fremmedsproget i erhverv, samfund og i personlige og almene sammenhænge.
2. Du kan drage sammenligninger og redegøre for forskelle mellem egen kultur og andres kultur.
3. Du kan selvstændigt anvende viden om erhverv, kultur og samfund i kontakten med mennesker, der bruger fremmedsproget som modersmål eller som internationalt kommunikationsmiddel.

Niveau C

1. Du kan opnå, anvende og redegøre for og reflektere over viden om adfærd, normer og værdier hos brugere af fremmedsproget i erhverv, samfund samt i personlige og almene sammenhænge.
2. Du kan drage sammenligninger mellem egen kultur og andres kultur samt redegøre for og forklare disse forskelle.
3. Du kan selvstændigt anvende viden om erhverv, kultur og samfund i kontakten med mennesker, der bruger fremmedsproget som modersmål eller som internationalt kommunikationsmiddel og reflektere herover.

/ **For dig, der er på et 8-ugers forløb**

Du skal arbejde med følgende kompetencemål fra tidligere temaer

/ **Du skal have følgende kompetencer på begynderniveau**

GF2 mod social- og sundhedshjælper

Fra temaet Det sunde menneske

3. Du kan gengive kroppens opbygning, organsystemer og basale funktioner, samt i kendte situationer videregive observationer og handle fagligt relevant på livsstilsrelaterede sygdomme og de hyppigst forekommende symptomer på demens.

Fra temaerne På vej til SOSU og Mødet med borgeren

7. Du kan i kendte situationer medvirke i samarbejdet med professionelle samarbejdspartnere og anvende udvalgte metoder til kommunikation med borgere, pårørende og professionelle for at forebygge vold og konflikter.

Fra temaerne Din begyndende fagidentitet og Mødet med borgeren

8. Du kan deltage i enkel faglig kommunikation og anvende sundhedsfaglige begreber og på baggrund af observationer i kendte situationer medvirke ved faglig dokumentation i digitale kommunikations- og dokumentationssystemer.

GF2 mod social- og sundhedsassistent

/ **Du skal have følgende kompetencer på rutineret niveau**

GF2 mod social- og sundhedsassistent

Fra temaet Det sunde menneske

1. Du kan redegøre for kroppens opbygning, organsystemet og basale funktioner, samt videregive observationer og handle fagligt relevant på hyppigst forekommende livsstilsrelaterede sygdomme og de hyppigst forekommende symptomer på demens i kendte situationer.

Fra temaerne På vej til SOSU og Mødet med borgeren

4. Du kan i kendte situationer indgå i samarbejdet med tværprofessionelle samarbejdspartnere og anvende udvalgte metoder til kommunikation med borgere, pårørende og professionelle for at forebygge vold og konflikter.

Fra temaerne Din begyndende fagidentitet og Mødet med borgeren

5. Du kan deltage i enkel faglig kommunikation og anvende sundhedsfaglige begreber og på baggrund af observationer i kendte situationer indgå i faglig dokumentation i digitale kommunikations- og dokumentationssystemer.

3.2.9 Din SOSU-faglige fordybelse

Varighed: 1 uge

/ Tematekst

I dette tema fokuserer du på din faglige fordybelse i det uddannelsesspecifikke fag.

I temaet får du mulighed for at undersøge og gå i dybden med nogle af de områder, du har arbejdet med på Grundforløb 2.

Ved afslutningen af temaet får du en standpunktskarakter i det uddannelsesspecifikke fag.

/ For dig, der er på et 8-ugers forløb

I dette tema fokuserer du på din faglige fordybelse i det uddannelsesspecifikke fag med udgangspunkt i nedenstående indholdspunkt og kompetencemål.

I temaet får du mulighed for at undersøge og gå i dybden med nogle af de områder, du har arbejdet med på Grundforløb 2.

Ved afslutningen af temaet får du en standpunktskarakter i det uddannelsesspecifikke fag.

/ Indholdspunkter

- Faglig fordybelse

/ Du skal have følgende kompetencer på begynderniveau

GF2 mod social- og sundhedshjælper

1. Du kan i kendte situationer yde omsorg, pleje og praktisk hjælp til borgere med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse ud fra enkle etiske refleksioner over borgerens selvbestemmelsesret, intimsfære og blufærdighed.

2. Du kan i kendte situationer medvirke til at skabe relationer, samt understøtte rehabilitering, guidning og vejledning af borgeren til mestring af eget liv, samt inddrage enkle faktorer, der fremmer og hæmmer motivationen for egenomsorg.

3. Du kan gengive kroppens opbygning, organsystemer og basale funktioner, samt i kendte situationer videregive observationer og handle fagligt relevant på livsstilsrelaterede sygdomme og de hyppigst forekommende symptomer på demens.
4. Du kan i kendte situationer medvirke til at afbryde smitteveje og reflektere over enkle måder at overholde hygiejniske retningslinjer.
5. Du kan medvirke til at igangsætte enkle sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende aktiviteter, samt reflektere over kost og motions betydning for livskvalitet, fysisk, psykisk og social sundhed for en udvalgt målgruppe.
6. Du kan i kendte situationer redegøre for ergonomiske principper, regler om sikkerhed og arbejdsmiljø, samt deltage i forflytninger med og uden velfærdsteknologiske hjælpemidler, samt i enkle situationer reflektere over egenomsorg i jobudøvelsen.
7. Du kan i kendte situationer medvirke i samarbejdet med professionelle samarbejdspartnere og anvende udvalgte metoder til kommunikation med borgere, pårørende og professionelle for at forebygge vold og konflikter.
8. Du kan deltage i enkel faglig kommunikation, samt anvende sundhedsfaglige begreber og på baggrund af observationer i kendte situationer medvirke ved faglig dokumentation i digitale kommunikations- og dokumentationssystemer.
9. Du kan redegøre for social- og sundhedsvæsnets opbygning og social- og sundhedshjælperens rolle, samt gengive de mest almindelige rettigheder og pligter som fagperson.
10. Du kan i enkle situationer vejlede borgeren i at opnå digital kontakt til offentlige myndigheder med fokus på beskyttelse af borgerens digitale data.
11. Du kan udvise empati for målgruppen og reflektere over enkle etiske dilemmaer i jobudøvelsen.

GF2 mod social- og sundhedsassistent

1. Du kan i kendte situationer yde omsorg, sygepleje og praktisk hjælp til borgere med fysisk og/eller psykisk funktionsnedsættelse ud fra enkle etiske refleksioner over borgerens selvbestemmelsesret, intimsfære og blufærdighed.
2. Du kan medvirke til at igangsætte enkle sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende aktiviteter, samt reflektere over kost og motions betydning for livskvalitet, fysisk, psykisk og social sundhed for en udvalgt målgruppe.
3. Du kan i kendte situationer redegøre for ergonomiske principper, regler om sikkerhed og arbejdsmiljø, samt deltage i forflytninger med og uden velfærdsteknologiske hjælpemidler, samt i enkle situationer reflektere over egenomsorg i jobudøvelsen.
4. Du kan redegøre for social- og sundhedsvæsnets opbygning og social- og sundhedsassistentens rolle, samt gengive de mest almindelige rettigheder og pligter som fagperson.
5. Du kan gengive fysiske, mikrobiologiske og kemiske faktorer, der påvirker hygiejnen, herunder temperatur, eksponentiel vækst samt syre- og basebalance.
6. Du kan medvirke til sammensætning af kost til målgruppen ud fra statistik og udregning af energibehov og -forbrug, under hensynstager til målgruppens behov for vitaminer og næringsstoffer.
7. Du kan gengive udvalgte kemiske stoffers opbygning og egenskaber og deres betydning for kemikaliesikkerheden.
8. Du kan i enkle situationer vejlede og inddrage borgeren i at opnå digital kontakt til offentlige myndigheder med fokus på beskyttelse af borgerens digitale data.

/ Du skal have følgende kompetencer på rutineret niveau

GF2 mod social- og sundhedsassistent

1. Du kan redegøre for kroppens opbygning, organsystemer og basale funktioner, samt videregive observationer og handle fagligt relevant på hyppigst forekommende livsstilsrelaterede sygdomme og de hyppigst forekommende symptomer på demens i kendte situationer.
2. Du kan i kendte situationer indgå i relationer, samt understøtte rehabilitering, guidning og vejledning af borgeren til mestring af eget liv samt inddrage enkle faktorer, der fremmer og hæmmer motivationen for egenomsorg.
3. Du kan i kendte situationer varetage afbrydelse af smitteveje og reflektere over enkle måder at overholde hygiejniske retningslinjer.
4. Du kan i kendte situationer indgå i samarbejdet med tværprofessionelle samarbejdspartnere og anvende udvalgte metoder til kommunikation med borgere, pårørende og professionelle for at forebygge vold og konflikter.
5. Du kan deltage i enkel faglig kommunikation og anvende sundhedsfaglige begreber og på baggrund af observationer i kendte situationer indgå i faglig dokumentation i digitale kommunikations- og dokumentationssystemer.
6. Du kan udvise empati for målgruppen og reflektere over enkle etiske dilemmaer i jobudøvelsen.

3.2.10 På vej mod hovedforløbet, inklusiv grundforløbsprøve

Varighed: 2 uger

/ Tematekst

Dette tema er det sidste tema i dit grundforløb 2, og du er på vej mod hovedforløbet.

Det er nu tid til at samle op på de kompetencer, den viden og de færdigheder, som du har tilegnet dig i løbet af grundforløb 2. I temaet fordyber du dig i uddannelsens kompetencemål og forbereder dig på den afsluttende grundforløbsprøve.

Du arbejder med de produkter, fx filmklip, podcast, plancher, mindmap, du har produceret i løbet af grundforløb 2 og danner dig et overblik over dit læringsudbytte.

Grundforløbsprøven er en mundtlig prøve, hvor du skal præsentere et eller flere praksiseksempler. Et praksiseksempel er en faglig handling, som skal give mulighed for refleksion over teori og praksis. Praksiseksempler skal understøtte din faglige viden og refleksion.

Et praksiseksempel kan fx være

- Vise en håndvask
- Vise en forflytningssituation
- Instruere til aktivitet
- Demonstrere en rengøringsituation
- Filmklip, som viser en kommunikationssituation
- Anretning af et måltid
- En situation med personlig hygiejne
- Dokumentation i en omsorgsjournal

Se prøvebeskrivelsen af grundforløbsprøven i afsnit 2.8.4.

Forskellige arbejdsformer

I dit arbejde med at blive klar til grundforløbsprøven kan du vælge mellem 2 forskellige arbejdsformer, der giver dig mulighed for at få indflydelse på, hvordan du arbejder med indholdet i prøven. Se beskrivelsen af de 2 arbejdsformer i skemaet:

Arbejdsform 1

Du får udleveret en case.

Du kan vælge mellem 4 hændelser, der tager afsæt i casen.

SOSU H har udarbejdet en problemformulering for hver hændelse.

SOSU H har udvalgt 4-5 kompetencemål, der knytter sig til casen og hændelsen. Kompetencemål 2 og 6 på rutineret niveau indgår altid.

- Er I en gruppe på 2 elever, arbejder I med afsæt i minimum 5-6 kompetencemål, hvor kompetencemål 2 og 6 på rutineret niveau altid indgår samt to praksiseksempler
- Er I en gruppe på 3 elever, arbejder I med afsæt i minimum 6-7 kompetencemål, hvor kompetencemål 2 og 6 på rutineret niveau altid indgår samt tre praksiseksempler.
- Er I en gruppe, og vælger I arbejdsform 1, kan underviseren vejlede jer, når I skal udvælge flere kompetencemål.

Du/gruppen arbejder med at blive klar til grundforløbsprøven over 5 dage. Dag 4 afleverer du/gruppen din/jeres disposition til underviseren. Dag 5 forbereder du/I det mundtlige oplæg.

/ For dig, der er på et 8-ugers forløb

Dette tema er det sidste i dit grundforløb 2, og du er på vej mod hovedforløbet. Se ovenstående tematekst samt følgende indholdspunkter og kompetencemål.

/ Indholdspunkter

- Fordybelse i kompetencemålene for uddannelsen
- Grundforløbsprøve

/ Du skal have følgende kompetencer på begynderniveau

GF2 mod social- og sundhedshjælper

1. Du kan i kendte situationer yde omsorg, pleje og praktisk hjælp til borgere med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse ud fra enkle etiske refleksioner over borgerens selvbestemmelsesret, intimsfære og blufærdighed.

2. Du kan i kendte situationer medvirke til at skabe relationer, samt understøtte rehabilitering, guidning og vejledning af borgeren til mestring af eget liv, samt inddrage enkle faktorer, der fremmer og hæmmer motivationen for egenomsorg.
3. Du kan gengive kroppens opbygning, organsystemer og basale funktioner, samt i kendte situationer videregive observationer og handle fagligt relevant på livsstilsrelaterede sygdomme og de hyppigst forekommende symptomer på demens.
4. Du kan i kendte situationer medvirke til at afbryde smitteveje og reflektere over enkle måder at overholde hygiejniske retningslinjer.
5. Du kan medvirke til at igangsætte enkle sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende aktiviteter, samt reflektere over kost og motions betydning for livskvalitet, fysisk, psykisk og social sundhed for en udvalgt målgruppe.
6. Du kan i kendte situationer redegøre for ergonomiske principper, regler om sikkerhed og arbejdsmiljø, samt deltage i forflytninger med og uden velfærdsteknologiske hjælpemidler, samt i enkle situationer reflektere over egenomsorg i jobudøvelsen.
7. Du kan i kendte situationer medvirke i samarbejdet med professionelle samarbejdspartnere og anvende udvalgte metoder til kommunikation med borgere, pårørende og professionelle for at forebygge vold og konflikter.
8. Du kan deltage i enkel faglig kommunikation, samt anvende sundhedsfaglige begreber og på baggrund af observationer i kendte situationer medvirke ved faglig dokumentation i digitale kommunikations- og dokumentationssystemer.
9. Du kan redegøre for social- og sundhedsvæsnets opbygning og social- og sundhedshjælperens rolle, samt gengive de mest almindelige rettigheder og pligter som fagperson.
10. Du kan i enkle situationer vejlede borgeren i at opnå digital kontakt til offentlige myndigheder med fokus på beskyttelse af borgerens digitale data.
11. Du kan udvise empati for målgruppen og reflektere over enkle etiske dilemmaer i jobudøvelsen.

GF2 mod social- og sundhedsassistent

1. Du kan i kendte situationer yde omsorg, sygepleje og praktisk hjælp til borgere med fysisk og/eller psykisk funktionsnedsættelse ud fra enkle etiske refleksioner over borgerens selvbestemmelsesret, intimsfære og blufærdighed.
2. Du kan medvirke til at igangsætte enkle sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende aktiviteter, samt reflektere over kost og motions betydning for livskvalitet, fysisk, psykisk og social sundhed for en udvalgt målgruppe.
3. Du kan i kendte situationer redegøre for ergonomiske principper, regler om sikkerhed og arbejdsmiljø, samt deltage i forflytninger med og uden velfærdsteknologiske hjælpemidler, samt i enkle situationer reflektere over egenomsorg i jobudøvelsen.
4. Du kan redegøre for social- og sundhedsvæsnets opbygning og social- og sundhedsassistentens rolle, samt gengive de mest almindelige rettigheder og pligter som fagperson.
5. Du kan gengive fysiske, mikrobiologiske og kemiske faktorer, der påvirker hygiejnen, herunder temperatur, eksponentiel vækst samt syre- og basebalance.
6. Du kan medvirke til sammensætning af kost til målgruppen ud fra statistik og udregning af energibehov og -forbrug, under hensynstager til målgruppens behov for vitaminer og næringsstoffer.
7. Du kan gengive udvalgte kemiske stoffers opbygning og egenskaber og deres betydning for kemikaliesikkerheden.
8. Du kan i enkle situationer vejlede og inddrage borgeren i at opnå digital kontakt til offentlige myndigheder med fokus på beskyttelse af borgerens digitale data.

/ Du skal have følgende kompetencer på rutineret niveau

GF2 mod social- og sundhedsassistent

1. Du kan redegøre for kroppens opbygning, organsystemer og basale funktioner, samt videregive observationer og handle fagligt relevant på hyppigst forekommende livsstilsrelaterede sygdomme og de hyppigst forekommende symptomer på demens i kendte situationer.
2. Du kan i kendte situationer indgå i relationer, samt understøtte rehabilitering, guidning og vejledning af borgeren til mestring af eget liv samt inddrage enkle faktorer, der fremmer og hæmmer motivationen for egenomsorg.
3. Du kan i kendte situationer varetage afbrydelse af smitteveje og reflektere over enkle måder at overholde hygiejniske retningslinjer.
4. Du kan i kendte situationer indgå i samarbejdet med tværprofessionelle samarbejdspartnere og anvende udvalgte metoder til kommunikation med borgere, pårørende og professionelle for at forebygge vold og konflikter.
5. Du kan deltage i enkel faglig kommunikation og anvende sundhedsfaglige begreber og på baggrund af observationer i kendte situationer indgå i faglig dokumentation i digitale kommunikations- og dokumentationssystemer.
6. Du kan udvise empati for målgruppen og reflektere over enkle etiske dilemmaer i jobudøvelsen.

3.3 Temaer social- og sundhedsassistent

Beskrivelsen af temaerne kommer på de følgende sider. Temaernes titler og varighed fremgår af nedenstående skema.

Temaer social-og sundhedsassistent for EUD, EUV3, EUV2 og EUV1

Skoleperiode 1A 5 uger	3.3.2 Sygepleje og rehabiliterende tilgang	15 dage
	3.3.3 Involverende samarbejde med borgeren	10 dage
Oplæring 1A Sygepleje, sundhedsfremme og forebyggelse i det nære sundhedsvæsen		
Skoleperiode 1B 4 uger	3.3.5 Personcentreret omsorg	5 dage
	3.3.6 Det professionelle ansvar og sygepleje Inklusiv integreret naturfag svarende til 3 dage.	15 dage
Oplæring 1B Sygepleje, sundhedsfremme og forebyggelse i det nære sundhedsvæsen		
:Skoleperiode 2 13 uger	3.3.8 Rehabilitering og farmakologi i praksis Inklusiv integreret naturfag svarende til 1 dag. Inklusiv Engelsk/Valgfag EUV1/EUV2 svarende til 1 dag. EUD/EUV3 med godskrivning/fravalgt engelsk arbejder praksisnært med temaets indholdspunkter.	10 dage
	3.3.9 Mødet med psykiatrien Inklusiv integreret naturfag svarende til 2 dage. Inklusiv Dansk svarende til 2 dage Elev med godskrivning dansk arbejder praksisnært med temaets indholdspunkter. Inklusiv Engelsk/Valgfag EUV1/EUV2 svarende til 2 dage. EUD/EUV3 med godskrivning/fravalgt engelsk arbejder praksisnært med temaets indholdspunkter.	15 dage
	3.3.10 Livet med psykisk sygdom Inklusiv Dansk svarende til 1 dag. Elev med godskrivning dansk arbejder praksisnært med temaets indholdspunkter. Inklusiv Engelsk/Valgfag EUV svarende til 1 dag. EUD/EUV3 med godskrivning/fravalgt engelsk arbejder praksisnært med temaets indholdspunkter.	10 dage
	3.3.11 Sygepleje i mødet med kompleks adfærd Inklusiv Dansk svarende til 2 dage. Inklusiv Engelsk /Valgfag EUV1/EUV2 svarende til 5 dage. EUD/EUV3 med godskrivning/fravalgt engelsk arbejder	20 dage

	praksisnært med temaets indholdspunkter.	
	3.3.12 Projekt opgave inden for psykiatrisk sygepleje og rehabilitering og prøve i Engelsk Inklusiv Engelsk svarende til 1 dag. EUD/EUV3 med godskrivning/fravalgt engelsk arbejder praksisnært med temaets indholdspunkter.	10 dage
	3.3.13 Dansk, 5 dage i alt på S2	Dagene indgår i tema 3.3.9 3.3.10 3.3.11
	3.3.14 Engelsk, 10 dage i alt på S2	Dagene indgår i tema 3.3.8 3.3.9 3.3.10 3.3.11 3.3.12
	3.3.15 Valgfag EUV1/EUV2	
Oplæring 2 Psykiatrisk sygepleje og rehabilitering i det sammenhængende sundhedsvæsen		

Skoleperiode 3A 12 uger	3.3.17 At leve med kronisk sygdom Inklusiv Dansk svarende til 2 dage. Elev med godskrivning arbejder praksisnært med temaets indholdspunkter.	5 dage
	3.3.18 Valgfri uddannelsesspecifikke fag	10 dage
	3.3.19 Indlæggelse af borgere med akut sygdom samt prøve i dansk Inklusiv integreret naturfag svarende til 3 dage. Inklusiv Dansk svarende til 3 dage. Elev med godskrivning dansk arbejder praksisnært med temaets indholdspunkter.	15 dage
	3.3.20 Det præ- per- og postoperative forløb Inklusiv integreret naturfag svarende til 1 dag.	10 dage
	3.3.21 Palliativ indsats, farmakologi og medicin håndtering	10 dage
	3.3.22 Projekt opgave inden for kompleks sygepleje og prøve i Farmakologi og medicin håndtering	10 dage

	3.3.23 Dansk, 5 dage i alt på S3A	Dagene indgår i tema 3.3.17 3.3.19
Oplæring 3R Somatisk sygepleje og rehabilitering i det sammenhængende sundhedsvæsen		

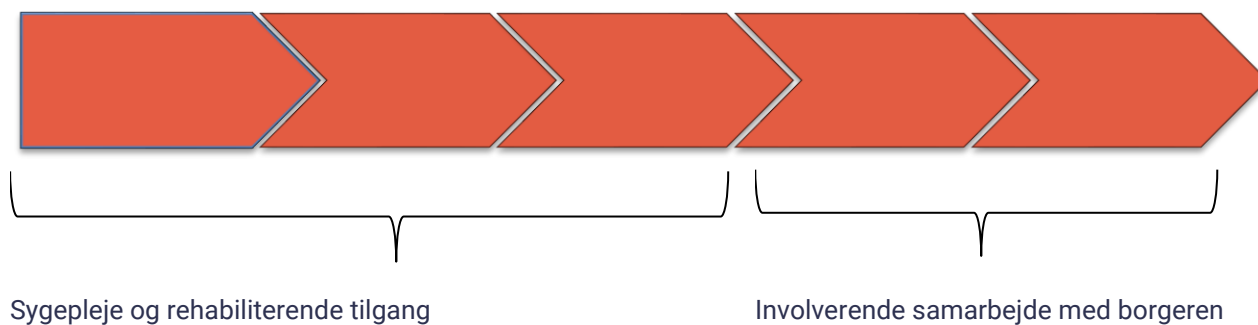
Skoleperiode 3B 3 uger	3.3.25 Koordinering og ledelse af teamsamarbejde, Projekt opgave inden for kompetenceområdet, Naturfag Inklusiv Naturfag svarende til 5 dage. Elev med godskrivning for naturfag med eller uden afkortning arbejder praksisnært med indholdspunkter i Koordinering og ledelse af teamsamarbejde.	15 dage
	3.3.26 Naturfag, 5 dage i alt på S3B	Dagene indgår i tema 3.3.25
Oplæring 3K Somatisk sygepleje og rehabilitering i det sammenhængende sundhedsvæsen		

Skoleperiode 4 Har en varighed mellem 2-11 uger, afhængigt af uddannelsesforløbet. 14 forskellige elevtyper og forløbene er skitseret herunder og er navngivet fra A til N.		
A. EUD/EUV3 11 uger Uden godskrivning	3.3.31 Projekt opgave inden for kompetenceområdet, naturfag og prøve i naturfag Inklusiv Naturfag svarende til 5 dage. 3.3.32 Valgfag	10 dage 5 dage
B. EUD/EUV3 11 uger Godskrivning dansk, uden afkortning	3.3.33 Valgfrit uddannelsesspecifikt fag 3.3.34 Klar til autorisation 3.3.32 Valgfag 3.3.35 Afsluttende prøve i projekt opgave	5 dage 15 dage 10 dage 10 dage
C. EUD/EUV3 11 uger Godskrivning naturfag, uden afkortning	3.3.31 Projekt opgave inden for kompetenceområdet 3.3.32 Valgfag 3.3.33 Valgfrit uddannelsesspecifikt fag 3.3.34 Klar til autorisation 3.3.32 Valgfag	10 dage 5 dage 5 dage 15 dage 10 dage
D. EUD/EUV3 11 uger Godskrivning dansk og naturfag, uden afkortning	3.3.35 Afsluttende prøve i projekt opgave	10 dage
E. EUV3 9 uger Godskrivning	3.3.31 Projekt opgave inden for kompetenceområdet, naturfag og prøve i naturfag Inklusiv Naturfag svarende til 5 dage.	10 dage

dansk, med afkortning	3.3.32 Valgfag 3.3.33 Valgfrit uddannelsesspecifikt fag 3.3.34 Klar til autorisation 3.3.32 Valgfag 3.3.35 Afsluttende prøve i projektopgave	5 dage 5 dage 5 dage 10 dage 10 dage
F. EUV3 9 uger Godskrivning naturfag, med afkortning	3.3.31 Projektopgave inden for kompetenceområdet 3.3.32 Valgfag 3.3.33 Valgfrit uddannelsesspecifikt fag 3.3.34 Klar til autorisation 3.3.32 Valgfag 3.3.35 Afsluttende prøve i projektopgave	10 dage 5 dage 5 dage 5 dage 10 dage 10 dage
G. EUV3 7 uger Godskrivning dansk og naturfag, med afkortning	3.3.31 Projektopgave inden for kompetenceområdet 3.3.32 Valgfag 3.3.33 Valgfrit uddannelsesspecifikt fag 3.3.32 Valgfag 3.3.35 Afsluttende prøve i projektopgave	5 dage 10 dage 5 dage 5 dage 10 dage
H. EUV1/EUV2 6 uger Uden godskrivning I. EUV1/EUV2 6 uger Godskrivning dansk, uden afkortning	3.3.31 Projektopgave inden for kompetenceområdet, naturfag og prøve i naturfag Inklusiv Naturfag svarende til 5 dage. 3.3.34 Klar til autorisation 3.3.35 Afsluttende prøve i projektopgave	10 dage 10 dage 10 dage
J. EUV1/EUV2 6 uger Godskrivning naturfag, uden afkortning K. EUV1/EUV2 2 uger Godskrivning dansk og naturfag, uden afkortning	3.3.31 Projektopgave inden for kompetenceområdet 3.3.34 Klar til autorisation 3.3.35 Afsluttende prøve i projektopgave	10 dage 10 dage 10 dage
L. EUV1/EUV2 4 uger Godskrivning dansk, med afkortning	3.3.31 Projektopgave inden for kompetenceområdet, naturfag og prøve i naturfag Inklusiv Naturfag svarende til 5 dage. 3.3.35 Afsluttende prøve i projektopgave	10 dage 10 dage
M. EUV1/EUV2 4 uger Godskrivning naturfag, med afkortning	3.3.31 Projektopgave inden for kompetenceområdet 3.3.35 Afsluttende prøve i projektopgave	10 dage 10 dage
N. EUV1/EUV2 2 uger Godskrivning dansk og naturfag, med afkortning	3.3.35 Afsluttende prøve i projektopgave	10 dage

3.3.1 Skoleperiode 1A: Oversigt over temaerne

Figuren viser, hvordan temaerne er tilrettelagt på skoleperiode 1A.

Velkommen til skoleperiode 1A (S1A) på hovedforløbet for social og sundhedsassistenter på SOSU H.

Du tager nu første skridt på hovedforløbet ind i social- og sundhedsassistentens faglige dannelse. Denne proces danner dig som autoriseret sundhedsperson, og du udvikler kompetencer til at yde professionel helhedsorienteret omsorg og til at fremme borgernes sundhed. Gennem uddannelsen er du med til at udvikle faget og din fagidentitet. Du arbejder med din læringsmæssige og demokratiske dannelse, når du deltager i fællesskaber på skolen, i oplæringen og i samfundet.

De kompetencer, som du har opnået på grundforløb 2, arbejder du videre med på hovedforløbet.

S1A varer fem uger og består af to temaer. I de første tre uger arbejder du med temaet Sygepleje og rehabiliterende tilgang og de efterfølgende to uger temaet Involverende samarbejde med borgeren. I løbet af skoleperioden får du indblik i sygepleje og rehabilitering til grundlæggende behov samt dannelse af en professionel relation. Det skal du anvende i din kommende oplæring i det nære sundhedsvæsen.

SOSU H understøtter læring via evaluering. Undervejs i S1A arbejder du med din læringsproces, der bliver understøttet af forskellige læringsmetoder og evalueringsformer. Hyppigheden af evaluering vil variere. I løbet af S1A vil dit arbejde, initiativ og din indsats afspejles og resultere i et eller flere værker/produkter/dokumentationer. Dine værker/produkter/dokumentationer kan indgå i en samlet portfolio, der tydeliggør og dokumenterer din faglige, læringsmæssige og demokratiske dannelse til social- og sundhedsassistent.

På hovedforløbet arbejder du efter hvert tema med et dialogværktøj, som er med til at skabe sammenhæng mellem skole og praksis.

Beskrivelsen af temaer på skoleperiode 1A kommer på de følgende sider.

3.3.2 Sygepleje og rehabiliterende tilgang – S1A

Varighed: 3 uger

/ Tematekst

I det første tema bliver du introduceret til uddannelsens opbygning, underviserne og dine kolleger på holdet.

Du lærer om sygepleje som teori og metode samt den rehabiliterende tilgang for at få viden om grundlæggende behov og funktionsevne. Dette skal du anvende, når du tilrettelægger pleje- og omsorgsopgaver til den ældre borger.

For at du kan udføre praktiske sygeplejehandlinger, lærer du om kroppens anatomi og fysiologi. Dette er grundlæggende for, at du kan udføre professionel personlig pleje og øve dig på at indsamle data om en borger som social- og sundhedsassistent.

I oplæringen vil du møde og samarbejde med den ældre borger og etablere en professionel relation. Du skal være opmærksom på din egen rolle i kommunikationen med borgeren og dine kollegaer, og i den forbindelse vil du anvende viden om vejledning, rådgivning og instruktion.

Du lærer om rehabilitering og mestringsevne for at kunne tilrettelægge omsorgsopgaver i borgerens eget hjem. I denne sammenhæng arbejder du med de ergonomiske principper, så du kan foretage forflytninger med udgangspunkt i borgerens funktionsevne og samtidig undgå unødige belastninger på borgeren og dig selv.

I temaet skal du vælge, om du vil bedømmes i et eller flere fag, der udbydes på ekspertniveau. Du kan læse mere om fag på ekspertniveau, indhold og rammer i afsnit 2.1.1.

Ved afslutningen af temaet arbejder du med dit dialogværktøj, som kan hjælpe med at skabe sammenhæng mellem skole og oplæring.

/ Indholdspunkter

- Introduktion til uddannelsen, herunder opbygning, fag og mål
- Lærings- og studieteknikker

- Fællesskab og kultur på holdet og skolen, herunder elevrådet
- Grundlæggende behov, herunder teori af Virginia Henderson
- Sygeplejemetode, herunder sygeplejeprocessen af Ida Orlando
- Anatomi og fysiologi ift. hud, slimhinder og fordøjelsessystemet
- Sygeplejefaglige observationer og handlinger ift. hud, mundhygiejne, cystitis, obstipation og nedre hygiejne
- Etablere relationer
- Rådgivning, vejledning og instruktion
- Rehabiliterende tilgang, herunder ICF, funktionsevne og ADL
- Mestring, herunder teori af Aaron Antonovsky
- Forflytning, lejring, mobilisering og hjælpemidler

/ **Kompetencemål**

2. Du kan begrunde og selvstændigt tilrettelægge, udføre og evaluere sygepleje af borgere og patienters grundlæggende behov ud fra en metodisk og rehabiliterende tilgang.

/ **Fagmål**

Mødet med borgeren og patienten

1. Du kan anvende viden om rådgivning, vejledning og instruktion til selvstændigt at etablere relationer og skabe samarbejde med borgeren/patienten om forløbet.

Somatisk sygdom og sygepleje

2. Du kan anvende viden om kroppens anatomi og fysiologi samt sammenhænge mellem organsystemerne til at forklare og forstå de enkelte organer og organsystemers betydning ved udførelse af sygeplejefaglige handlinger.

3. Du kan anvende viden om principperne for sygeplejeprocessen til målrettet at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere klinisk sygepleje med udgangspunkt i borgerens/patientens ressourcer samt fysiske, psykiske og sociale behov.

Somatisk sygdom og sygepleje ekspertniveau

2. Du kan finde og anvende viden om kroppens anatomi og fysiologi samt sammenhænge mellem organsystemerne til at forklare og forstå de enkelte organer og organsystemers betydning ved udførelse af sygeplejefaglige handlinger.

3. Du kan finde og anvende viden om principperne for sygeplejeprocessen til målrettet at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere klinisk sygepleje med udgangspunkt i borgerens/patientens ressourcer samt fysiske, psykiske og sociale behov.

Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering

6. Du kan anvende viden om funktionsevne og funktionsevnescreening til at udvælge, tilrettelægge og gennemføre aktiviteter, der understøtter borgerens/patientens mestring og livskvalitet.

10. Du kan anvende viden om funktionsevne, forflytning, lejring, mobilisering samt hjælpemidler og velfærdsteknologi til at tilrettelægge pleje- og omsorgsopgaver med fokus på borgerens/patientens mestringsevne.

Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering ekspertniveau

6. Du kan anvende viden om funktionsevne og funktionsevnescreening til at udvælge, tilrettelægge, gennemføre og vurdere aktiviteter, der understøtter borgerens/patientens mestring og livskvalitet.

10. Du kan anvende viden om funktionsevne, forflytning, lejring, mobilisering samt hjælpemidler og velfærdsteknologi til at begrunde, vurdere og tilrettelægge pleje- og omsorgsopgaver med fokus på borgerens/patientens mestringsevne.

Understøttende fagmål

Dansk niveau C, kommunikation

1. Du kan reflektere over samspillet mellem formål og forskellige former for kommunikation samt egen rolle og ansvar i kommunikationssituationen.

3.3.3 Involverende samarbejde med borgeren – S1A

Varighed: 2 uger

/ Tematekst

I dette tema lærer du om det involverende samarbejde og kommunikation med borgeren. Du vil få viden om og arbejde med, hvordan du etablerer, udvikler og afslutter en professionel relation til borgeren. Her bygger du videre på viden og færdigheder omkring vejledning og rehabilitering fra tema 1.

For at kunne varetage borgerens rettigheder og arbejde som autoriseret social- og sundhedsassistent skal du have viden om lovgivning og ligebehandling. Du skal også kunne dokumentere dine observationer i oplæringen. Derfor arbejder du med krav til dokumentation, og i den forbindelse skal du øve dig i at reflektere over skriftlig dokumentation.

I arbejdet med rehabilitering i hverdagslivet skal du have forståelse for borgerens livshistorie og livskvalitet for at gøre rehabiliteringen meningsfuld for borgeren. Denne viden anvender du i oplæringen, når du sammen med borgeren sætter mål og delmål for det rehabiliterende forløb.

I oplæringen vil du møde dilemmaer, der involverer borgeren, dennes netværk og dine kollegaer. I temaet vil du arbejde med eksempler på faglige dilemmaer og herunder få kendskab til etik.

SOSU H understøtter læring via evaluering. Undervejs i temaet arbejder du med din læringsproces, der bliver understøttet af forskellige læringsmetoder og evalueringsformer. Hyppigheden af evaluering vil variere. I løbet af temaet vil dit arbejde, initiativ og din indsats afspejles og resultere i et eller flere værker/produkter/dokumentationer. Dine værker/produkter vil indgå i en samlet portfolio, der tydeliggør/dokumenterer din faglige, læringsmæssige og demokratiske dannelse til social- og sundhedsassistent.

Ved afslutningen af temaet arbejder du med dit dialogværktøj, som kan hjælpe med at skabe sammenhæng mellem skole og oplæring.

Du får delkarakterer i de fag, du har arbejdet med i skoleperioden: **Mødet med borgeren og patienten**, **Det sammenhængende borger- og patientforløb**, **Kvalitet og udvikling**, **Somatisk sygdom og sygepleje**, **Sundhedsfremme**, **forebyggelse og rehabilitering**

/ Indholdspunkter

- Professionel relationsdannelse
- Kommunikation, herunder aktiv lytning, nonverbal kommunikation, åbne og lukkede spørgsmål

- Lovgivning, herunder Grundloven, Serviceloven, Ældreloven, Sundhedsloven, Forvaltningsloven og Autorisationsloven
- Social- og sundhedsassistents pligter, herunder omsorgspligt, tavshedspligt, indberetningspligt, oplysningspligt, journalføringspligt samt behandling af personfølsomme data
- Borgerens rettigheder, herunder begreber som ligebehandling, selvbestemmelsesret og boligens ukrænkelighed
- Dokumentation af observationer
- Livsformer, livsfaser og livshistorie
- Livskvalitet, herunder teorier af Siri Næss og Madis Kajandi
- Hverdagsrehabilitering
- Borgerens netværk
- Forberedelse til oplæring

/ **Kompetencemål**

6. Du kan etablere, udvikle og afslutte en professionel relation og skabe et involverende samarbejde med borgere, patienter og pårørende, samt vejlede og motivere gennem målrettet kommunikation.

/ **Fagmål**

Mødet med borgeren og patienten

2. Du kan anvende viden om forskellige former for målrettet kommunikation til at etablere, fastholde og afslutte en professionel relation i mødet med borgeren/patienten og de pårørende.

4. Du kan anvende viden om forskellige livsformer, livsfaser og livshistorier til at varetage en helhedsorienteret indsats i mødet med borgeren/patienten.

Det sammenhængende borger- og patientforløb

1. Du kan anvende viden om Serviceloven, Sundhedsloven og Psykiatriloven til i det tværsektorielle og tværprofessionelle samarbejde at arbejde under hensyn til borgerens/patientens rettigheder, sikkerhed og ligebehandling, herunder grundlovens bestemmelser om individets selvbestemmelsesret og boligens ukrænkelighed.

Det sammenhængende borger- og patientforløb ekspertniveau

1. Du kan finde og anvende viden om Serviceloven, Sundhedsloven og Psykiatriloven til i det tværsektorielle og tværprofessionelle samarbejde at arbejde under hensyn til patientsikkerhed borgerens/patientens rettigheder, sikkerhed og ligebehandling, herunder grundlovens bestemmelser om individets selvbestemmelsesret og boligens ukrænkelighed.

Kvalitet og udvikling

4. Du kan anvende viden om forvaltningslovens regler for tavshedspligt, varetagelse af personfølsomme data, omsorgspligt, privatlivsbeskyttelse og dokumentation til at reflektere over social- og sundhedsassistents pligter og rettigheder som autoriseret sundhedsperson.

Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering

3. Du kan anvende viden om rehabilitering i hverdagslivet til at indgå i et involverende samarbejde med borgeren/patienten og dennes netværk, herunder understøtte sammenhæng i borgerens/patientens hverdagsliv.

Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering ekspertniveau

3. Du kan anvende viden om rehabilitering i hverdagslivet til at indgå i et involverende samarbejde med borgeren/patienten og dennes netværk, herunder identificere og understøtte sammenhæng i borgerens/patientens hverdagsliv.

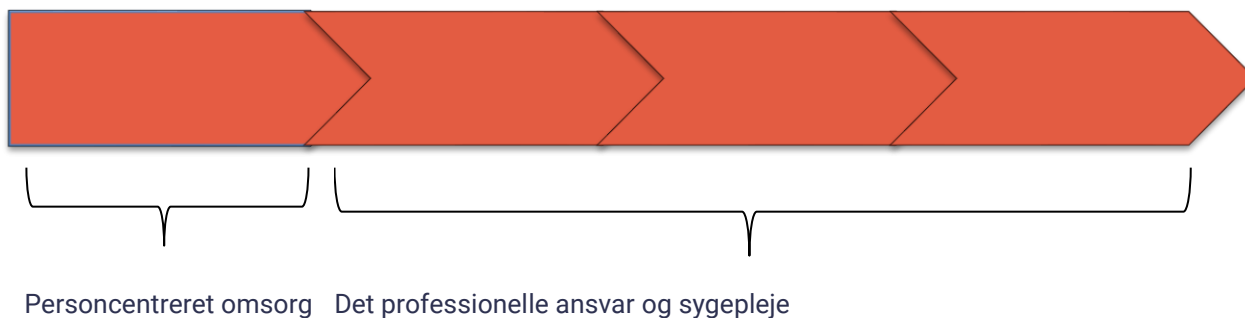
Understøttende fagmål

Dansk niveau C, fremstilling

1. Du kan anvende relevante skrivestrategier og udtrykke sig forståeligt, varieret og nuanceret i skrift, tale, lyd og billede i en form, der passer til genre og situation.

3.3.4 Skoleperiode 1B: Oversigt over temaerne

Figuren viser, hvordan temaerne er tilrettelagt på skoleperiode 1B.

Velkommen til skoleperiode 1B (S1B) på hovedforløbet for social- og sundhedsassistenter på SOSU H.

S1B varer fire uger og består af to temaer. Første uge arbejder du med temaet Personcentreret omsorg, og de efterfølgende tre uger temaet Det professionelle ansvar og sygepleje. I løbet af skoleperioden får du indblik i forskellige sygdomme og sygepleje til grundlæggende behov. Det skal du anvende i din kommende oplæring i det nære sundhedsvæsen, hvor du skal observere ændringer i borgerens tilstand og handle på baggrund af dine observationer.

Gennem uddannelsen er du med til at udvikle faget og din fagidentitet. Uddannelsen danner dig som autoriseret sundhedsperson, og du udvikler kompetencer til at yde professionel helhedsorienteret omsorg og til at fremme borgerens sundhed. På S1B kommer du og dine kolleger med forskellige social- og sundhedsfaglige erfaringer. Du arbejder med din læringsmæssige og demokratiske dannelse, når du i fællesskaber på skolen og oplæringen sætter din viden og erfaringer i relation til undervisningen.

SOSU H understøtter læring via evaluering. Undervejs i S1B arbejder du med din læringsproces, der bliver understøttet af forskellige læringsmetoder og evalueringsformer. Hyppigheden af evaluering vil variere.

I løbet af S1B vil dit arbejde, initiativ og din indsats afspejles og resultere i et eller flere værker/produkter/dokumentationer. Dine værker/produkter/dokumentationer kan indgå i en samlet portfolio, der tydeliggør og dokumenterer din faglige, læringsmæssige og demokratiske dannelse til social- og sundhedsassistent.

Beskrivelsen af temaerne på skoleperiode 1B kommer på de følgende sider.

3.3.5 Personcentreret omsorg – S1B

Varighed: 1 uge

/ Tematekst

I dette tema bliver du introduceret til uddannelsens opbygning, underviserne og dine kolleger på holdet.

I din oplæring eller i dit arbejde har du mødt borgere med demenssygdomme, og dine erfaringer inddrager du i undervisningen. Du lærer mere om demenssygdomme og relevante observationer, som du skal bruge til at planlægge, udføre og evaluere sygepleje.

For at kvalificere sygeplejen arbejder du med at igangsætte forebyggende, sundhedsfremmende og rehabiliterende tiltag for at være med til at skabe et værdigt og meningsfuldt hverdagsliv for borgeren. Du kommer her til at arbejde med socialpsykologi, personcentreret omsorg, reminiscens og sansestimulering.

Du arbejder med etiske dilemmaer, der kan opstå i arbejdet med borgeren med demens og dennes pårørende. Du lærer at reflektere over, hvordan empati, kommunikation og ligeværdige relationer har betydning for mødet med borgeren og de pårørende.

Hvis du har godskrivning for S1A og oplæring 1 skal du i dette tema vælge, om du vil bedømmes i et eller flere fag, der udbydes på ekspertniveau. Du kan læse mere om fag på ekspertniveau og talentudvikling i afsnit 2.1.1.

Ved afslutningen af temaet arbejder du med dit dialogværktøj, som kan hjælpe med at skabe sammenhæng mellem skole og oplæring.

/ Indholdspunkter

- Introduktion til uddannelsen, herunder opbygning, fag og mål
- Fællesskab og kultur på holdet og skolen, herunder elevrådet
- Lærings- og studieteknikker
- Demens herunder hjernens anatomi, fysiologi, sygdomslære og symptomer
- Sygepleje til borgere med demenssygdomme
- Et værdigt og meningsfuldt liv
- Personcentreret omsorg, herunder Tom Kitwood
- VIPS-praksismodel
- Socialpsykologi

- Sansestimulation, reminiscens og fysisk aktivitet
- Kommunikation og ligeværdige relationer
- Samarbejde med pårørende

/ **Kompetencemål**

5. Du kan selvstændigt igangsætte forebyggende, sundhedsfremmende og rehabiliterende tiltag til borgere og patienter ud fra de hyppigst forekommende fysiske og psykiske sygdomme og funktionsnedsættelser.

/ **Fagmål**

Mødet med borgeren og patienten

6. Du kan anvende viden om kommunikation og betydning af ligeværdige relationer til at reflektere over etiske dilemmaer og handle empatisk i mødet med borgeren/patienten og de pårørende.

Psykisk sygdom og sygepleje

1. Du kan ud fra en personcentreret tilgang til borgeren/patienten med psykisk lidelse selvstændigt planlægge, varetage og reflektere over psykiatrisk sygepleje ud fra viden om de hyppigst forekomne psykiske sygdomme, symptomer og psykiske funktionsnedsættelser og demens.

6. Du kan inddrage borgeren/patienten med psykisk lidelse i at udvikle nye handlemuligheder med sigte på et værdigt og meningsfuldt hverdagsliv ved at kombinere viden om socialpsykologi og behandlingsmetoder fx reminiscens, sansestimuli og fysisk aktivitet.

Understøttende fagmål

Dansk niveau C, kommunikation

1. Du kan kommunikere reflekteret og nuanceret i komplekse almene og erhvervsfaglige situationer med brug af relevante tale-, lytte- og samtalestrategier i forhold til formål og situation.

3. Du kan reflektere over samspillet mellem formål og forskellige former for kommunikation samt egen rolle og ansvar i kommunikationssituationen.

3.3.6 Det professionelle ansvar og sygepleje – S1B

Varighed: 3 uger

Temaet indeholder integreret naturfag, svarende til 3 dage

/ Tematekst

I dette tema arbejder du videre med din dannelse som social- og sundhedsassistent. For at kunne varetage dit professionelle ansvar og sikre borgerens rettigheder i samarbejde med andre faggrupper skal du have viden for det nære sundhedsvæsen, herunder de nationale mål for sundhedsvæsenet.

I oplæringen arbejder du med sygepleje og udøver opgaver i forhold til borgerens grundlæggende behov og støtter borgeren i egenomsorg. Derfor får du i dette tema indblik i nogle af de hyppigste forekommende sygdomme og deres behandlingsformer. Du anvender denne viden til at observere symptomer og på baggrund af en sygeplejefaglig vurdering og kunne handle på ændringer i borgerens sundhedstilstand.

En vigtig opgave som social- og sundhedsassistent er at kunne varetage medicinhåndteringen. Derfor lærer du i dette tema om farmakologi og dit ansvar i forhold til denne opgave. Her lærer du blandt andet om, hvad kroppen gør ved medicinen, og hvad medicinen gør ved kroppen.

I temaet arbejder du også med mikroorganismer, principper for hygiejne og afbrydelse af smitteveje. Dette skal du forholde dig til i praksis, blandt andet for at nedsætte risikoen for institutionsinfektioner.

Ved afslutningen af temaet arbejder du med dit dialogværktøj, som kan hjælpe med at skabe sammenhæng mellem skole og oplæring.

Du får delkarakterer i de fag, du har arbejdet med i skoleperioden: [Mødet med borgeren og patienten](#), [Det sammenhængende borger- og patientforløb](#), [Kvalitet og udvikling](#), [Somatisk sygdom og sygepleje](#), [Psykisk sygdom og sygepleje](#), [Farmakologi og medicinhåndtering](#), Naturfag.

/ Indholdspunkter

- Introduktion til "Det nære sundhedsvæsen", herunder de nære aktører på ældreområdet, 8 nationale mål for sundhedsvæsenet
- Olympiadesyndromet
- Farmakologi, herunder lovgivning, instrukser, vejledning, delegering, ansvar og kompetence ved medicinhåndtering og introduktion til utilsigtede hændelser (UTH)
- Farmakokinetik og farmakodynamik
- Fundamentals of care (FoC)

- Egenomsorg, herunder teori af Dorothea Orem
- Hjerte og kredsløb: anatomi og fysiologi, sygdomslære, behandling og sygepleje herunder akut koronar syndrom og hjerteinsufficiens
- Lungerne: anatomi, fysiologi, sygdomslære, behandling og sygepleje, herunder KOL og pneumoni
- Bugspytkirtlen: anatomi og fysiologi i forhold til diabetes, sygdomslære, behandling og sygepleje
- Tidlig opsporing og vitale værdier
- Hygiejniske principper og afbrydelse af smitteveje
- Forberedelse til oplæring, herunder intro til opgave i farmakologi i oplæring 1B

Integreret naturfag

- Den naturvidenskabelige arbejdsmetode og kemiske bindinger
- Cellebiologi. Proteinsyntese og mutationer samt kroppens transportformer som osmose og diffusion.
- Mikroorganismers udbredelse og beregning af logaritmer samt virus' cellepåvirkning til epidemier.

/ **Kompetencemål**

1. Du kan i tværprofessionelt samarbejde selvstændigt udøve arbejdet som social- og sundhedsassistent i overensstemmelse med etiske principper, borgerens- og patientens rettigheder samt lovgivning på social- og sundhedsassistentens arbejdsområde som autoriseret sundhedsperson.

4. Du kan anvende sygeplejefaglig vurdering til at handle på forandringer i borgerens og patientens fysiske og psykiske symptomer samt anvende værktøjer til tidlig opsporing af forandringer hos borger og patienten.

10. Du kan selvstændigt varetage medicindispensering og medicinadministration i henhold til lovgivning og arbejdspladsens kliniske retningslinjer og procedurer.

/ **Fagmål**

Det sammenhængende borger- og patientforløb

2. Du kan anvende viden om Autorisationsloven og vejledning om autoriserede sundhedspersoners benyttelse af medhjælp til at kunne reflektere over og varetage social- og sundhedsassistentens opgaver, herunder delegerede opgaver, i det tværprofessionelle samarbejde omkring det sammenhængende borger-/patientforløb.

Det sammenhængende borger- og patientforløb ekspertniveau

2. Du kan anvende viden om Autorisationsloven og Vejledning om autoriserede sundhedspersoners benyttelse af medhjælp til at kunne identificere og varetage social- og sundhedsassistentens opgaver, herunder delegerede opgaver, i det tværprofessionelle samarbejde omkring det sammenhængende borger-/patientforløb.

Kvalitet og udvikling

2. Du kan anvende viden om nationale mål for kvalitetssikring til at reflektere over social- og sundhedsassistentens pligter og rettigheder som autoriseret sundhedsperson.

Somatisk sygdom og sygepleje

2. Du kan anvende viden om kroppens anatomi og fysiologi samt sammenhænge mellem organsystemerne til at forklare og forstå de enkelte organer og organsystemers betydning ved udførelse af sygeplejefaglige handlinger.

4. Du kan anvende viden om de hyppigst forekommende sygdomme til at forklare årsager, symptomer og behandlingsformer til selvstændigt at varetage sygepleje ud fra identificerede behov.

5. Du kan anvende viden om somatisk sygdom til at observere ændringer i borgerens/patientens sundhedstilstand, fx ændringer der skyldes dehydrering, under- og fejlnæring, anæmi, ødemer, respiratoriske problemer, obstipation, diarre, feber, konfusion, fejlmedicinering og immobilitet og handle hensigtsmæssigt herpå.

8. Du kan anvende viden om principper for hygiejne til at arbejde med særlige regimer i forbindelse med infektionssygdomme og institutionsinfektioner samt til at vejlede borgeren/patienten, pårørende og kollegaer i at overholde hygiejniske principper for at afbryde smitteveje.

Somatisk sygdom og sygepleje ekspertniveau

2. Du kan finde og anvende viden om kroppens anatomi og fysiologi samt sammenhænge mellem organsystemerne til at forklare og forstå de enkelte organer og organsystemers betydning ved udførelse af sygeplejefaglige handlinger.

4. Du kan anvende viden om de hyppigst forekommende sygdomme til at forklare og vurdere årsager, symptomer og behandlingsformer til selvstændigt at begrunde og varetage sygepleje ud fra identificerede behov.

5. Du kan anvende viden om somatisk sygdom til at identificere og observere ændringer i borgerens/patientens sundhedstilstand, fx ændringer der skyldes dehydrering, under- og fejlnæring, anæmi, ødemer, respiratoriske problemer, obstipation, diarré, feber, konfusion, fejlmedicinering og immobilitet, og handle hensigtsmæssigt herpå.

8. Du kan finde og anvende viden om principper for hygiejne til at begrunde og arbejde med særlige regimer i forbindelse med infektionssygdomme og institutionsinfektioner samt til at vejlede borgeren/patienten, pårørende og kolleger i at overholde hygiejniske principper for at afbryde smitteveje.

Farmakologi og medicinhandling

1. Du kan anvende viden om lovgivning, instrukser, vejledninger og lokale procedurer til at forklare social- og sundhedsassistentens ansvar og kompetenceområde til selvstændigt at kunne varetage medicinhandling i gældende praksis, herunder delegering, videredelegering, ledelsens ansvar og akkreditering.

3. Du kan anvende viden om anatomi og fysiologi til at forklare lægemidlers farmakokinetik, herunder absorption, distribution og elimination og farmakodynamik.

Naturfag niveau C

1. Du kan sikkert vælge og anvende naturfaglige begreber og modeller til at forklare udvalgte natur- og erhvervsfaglige problemstillinger.

2. Du kan sikkert vælge og anvende matematik til at forklare naturvidenskabelige fænomener og problemstillinger.

3. Du kan forklare og vurdere samspillet mellem teori og eksperimentelt arbejde og opnå en selvstændig og undersøgende handle måde i forbindelse hermed.

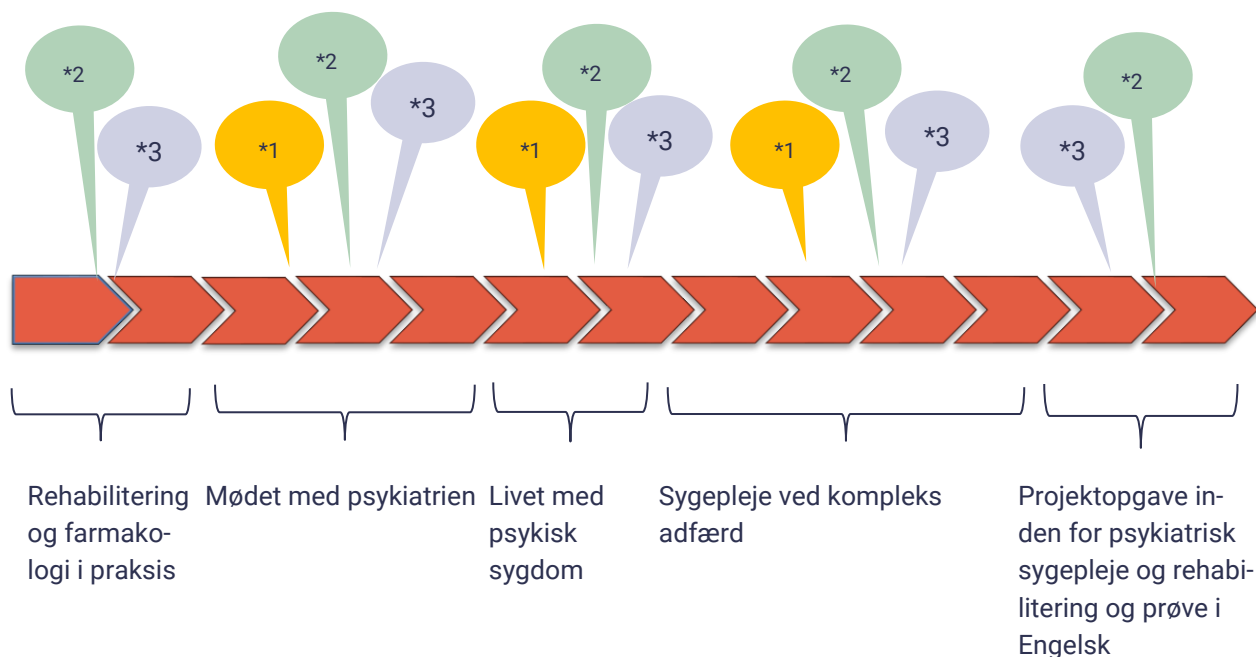
4. Du kan planlægge, gennemføre og vurdere eksperimentelt arbejde med anvendelse af laboratorieudstyr eller andet relevant udstyr.

5. Du kan begrunde og demonstrere sikkerhedsmæssigt korrekt arbejde med udstyr og kemikalier herunder vurdere sikkerhed og risikomomenter.

6. Du kan selvstændigt udvælge, anvende og vurdere relevante digitale værktøjer til f.eks. simulering, informationssøgning og -behandling, databehandling og præsentation.
7. Du kan med sikkerhed anvende den naturvidenskabelige arbejdsmetode, herunder beskrive forholdet mellem teori og praksis.
8. Du kan reflektere over og diskutere naturfaglige og erhvervsfaglige problemstillinger, som de kommer til udtryk i medierne, herunder vurdere de naturfaglige elementer i fremstilling og argumentation.
9. Du kan perspektivere resultater i forhold til erhvervsfaglige og/eller samfundsmæssige problemstillinger.

3.3.7 Skoleperiode 2: Oversigt over temaerne

Figuren viser, hvordan de bundne (under pilen) og valgfri (over pilen) undervisningsdele er tilrettelagt på skoleperiode 2. De valgfri dele bliver tilrettelagt inden for tre temaer.

*1 EUD/EUV: Dansk

*1 EUD/EUV: Arbejde praksisnært med temaets indholdspunkter for elever med godskrivning i dansk

*2 EUD/EUV3: Engelsk

*2 EUD/EUV3: Arbejde praksisnært med temaets indholdspunkter for elever med godskrivning i eller fravalg af engelsk sammen med valgfag EUV2/EUV1

*3 EUV2/EUV1: Valgfag med mulighed for at vælge engelsk sammen med EUD/EUV3

Velkommen til skoleperiode 2 (S2) på hovedforløbet for social- og sundhedsassistenter på SOSU H.

S2 varer 13 uger og består af fem temaer, som er fælles for alle. Der indgår tre temaer, der er tilrettelagt ud fra, om du er EUD/EUV3 eller EUV2/EUV1, og om du har godskrivning for dansk og/eller har godskrivning for engelsk eller har fravalgt engelsk.

I starten af S2 vælger du som EUD/EUV3-elev, om du ønsker engelsk. Vælger du ikke engelsk, kan du vælge Coaching og tutoring i 5 dage eller at arbejde praksisnært med temaets indholdspunkter i 5 dage. Vælger du ikke Coaching og tutoring, arbejder du praksisnært med temaets indholdspunkter i 10 dage. Er du EUV2/EUV1 vælger du valgfag, herunder om du ønsker engelsk. Senere i skoleperioden går du til prøve i Engelsk, hvis du har valgt faget.

Af oversigten ovenover kan du se, hvilke temaer du arbejder med på S2. I løbet af skoleperioden får du indblik i forskellige psykiske sygdomme, symptomer, behandling, psykiatrisk sygepleje og psykosocial rehabilitering.

Du arbejder fortsat med kommunikation og professionel relationsdannelse. Din viden skal du anvende i din kommende oplæring, hvor du skal observere ændringer i borgerens eller patientens tilstand og handle på baggrund af dine observationer. Du arbejder også videre med farmakologi og medicin håndtering. På S2 tager du fat på at arbejde projektorienteret, og du bliver introduceret til SOSU H's projekthåndbog.

Gennem uddannelsen er du med til at udvikle faget og din fagidentitet. Uddannelsen danner dig som autoriseret sundhedsperson, og du udvikler kompetencer til at yde professionel helhedsorienteret omsorg og til at fremme borgerens sundhed. På S2 kommer du og dine kolleger med forskellige social- og sundhedsfaglige erfaringer. Du arbejder med din læringsmæssige og demokratiske dannelse, når du i fællesskaber på skolen og oplæringen sætter din viden og erfaringer i relation til undervisningen.

SOSU H understøtter læring via evaluering. Undervejs på S2 arbejder du med din læringsproces, der bliver understøttet af forskellige læringsmetoder og evalueringsformer. Hyppigheden af evaluering vil variere.

I løbet af S2 vil dit arbejde, initiativ og din indsats afspejles og resultere i et eller flere værker/produkter/dokumentationer. Dine værker/produkter/dokumentationer kan indgå i en samlet portfolio, der tydeliggør og dokumenterer din faglige, læringsmæssige og demokratiske dannelse til social- og sundhedsassistent.

Beskrivelsen af temaerne på S2 kommer på de følgende sider.

3.3.8 Rehabilitering og farmakologi i praksis – S2

Varighed: 2 uger

Temaet indeholder integreret naturfag, svarende til 1 dag

Temaet er inklusiv Engelsk/Valgfag svarende til 1 dag – se særskilte temabeskrivelser i afsnit 3.3.14 og 3.3.15

/ Tematekst

I dette tema bliver dine erfaringer fra oplæringen et centralt omdrejningspunkt. Du inddrager dine erfaringer med hverdagsrehabilitering og farmakologi, herunder farmakologioppgaven fra oplæring 1B.

Du arbejder med, hvordan du som social- og sundhedsassistent kommunikerer og samarbejder med borgeren om at igangsætte og deltage i meningsfulde aktiviteter. Du lærer at anvende ICF og screeningsværktøjer til at vurdere borgerens funktionsevne. I et tværfagligt samarbejde og i samarbejde med borgeren arbejder du med rehabiliteringsplaner, herunder mål og delmål. Du inddrager din viden om mestring og lærer om motivationstyper for at understøtte det rehabiliterende arbejde.

For at borgeren kan opnå de bedste forudsætninger i sit rehabiliteringsforløb og forebygge yderligere funktionsnedsættelser, arbejder du med hensigtsmæssig ernæring, fysisk aktivitet og velfærdsteknologi. Du arbejder med innovative processer gennem nytænkning, udvikling og forbedring af fx arbejdsgange, pleje og rehabilitering.

I oplæring 1B har du fået erfaring, i forbindelse med din farmakologiopgave, med at dispensere, administrere og dokumentere medicin. Dine erfaringer bruger du, når du arbejder med farmakolog i forhold til hovedgrupper og udvalgte præparaters virkning og bivirkning. Du arbejder også med medicinberegning og beregning i forhold til halvering af medicin i kroppen.

I temaet indgår generhvervelse af førstehjælp. Du får en standpunktskarakter, jf. bestået/ikke bestået, i faget.

Ved afslutningen af temaet arbejder du med dit dialogværktøj, som kan hjælpe med at skabe sammenhæng mellem skole og oplæring.

For dig, der er EUD/EUV3-elev, er engelsk en del af fagrækken

Vælger du ikke engelsk, som har en varighed på 10 dage, kan du vælge at

- Deltage i Coaching og tutoring i 5 dage

- Arbejde med at undersøge og give eksempler på, hvordan der i praksis bliver arbejdet med temaets indholdspunkter, fx innovation, velfærdsteknologi, ernæring og fysisk aktivitet i 5 eller 10 dage, afhængig af om du har Coaching og tutoring

For dig, der er EUV2-elev, kan du vælge engelsk som valgfag

Vælger du ikke engelsk, kan du vælge mellem valgfagene Coaching og tutoring eller et andet udbudt valgfag. Engelsk har en varighed på 10 dage svarende til 2 valgfag.

/ Indholdspunkter

- Rehabilitering, herunder hverdagsrehabilitering
- Meningsfulde aktiviteter
- Vurdering af funktionsevne ved brug af screeningsværktøjer og ICF samt inddragelse af ernæringstilstand og fysisk aktivitet
- Rehabiliteringsplan, herunder lang- og kortsigtede mål, SMART-model
- NUZO
- Motivationstyper
- Mestringsstrategier, herunder problemfokuseret- og følelsesfokuseret mestring
- Velfærdsteknologi
- Innovation
- Farmakologiske hovedgrupper: A, B, C, H, J, M og R.
- Udvalgte præparaters indikationer, kontraindikationer, dispenseringsformer, virkninger, bivirkninger, interaktioner, farmakodynamik og farmakokinetik
- Observationer af borgere i forhold til medicinsk behandling
- Beregning af medicin
- Generhvervelse af førstehjælp

Integreret naturfag

- Faglige beregninger herunder masseprocent og stoffers halveringstid

/ Kompetencemål

5. Du kan selvstændigt igangsætte forebyggende, sundhedsfremmende og rehabiliterende tiltag til borgere og patienter ud fra de hyppigst forekommende fysiske og psykiske sygdomme og funktionsnedsættelser.

10. Du kan selvstændigt varetage medicindispensering og medicinadministration i henhold til lovgivning og arbejdspladsens kliniske retningslinjer og procedurer.

/ Fagmål

Mødet med borgeren og patienten

7. Du kan anvende viden om mestringsstrategier og motivationsfaktorer til at understøtte borgerens/patientens mestring af egen sygdom og rehabiliteringsproces.

Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering

4. Du kan anvende viden om kliniske vurderinger og screeningsværktøjer til at foretage relevante faglige vurderinger i den tværfaglige forebyggende indsats i forhold til den enkelte borgers/patientens sundhedstilstand.

5. Du kan anvende viden om profylaksebegrebets betydning for sundhedstilstand og livskvalitet til at samarbejde med borgeren/patienten om behovet for fysisk aktivitet og hensigtsmæssig ernæring.

Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering ekspertniveau

4. Du kan anvende viden om kliniske vurderinger og screeningsværktøjer til at begrunde og foretage relevante faglige vurderinger i den tværfaglige forebyggende indsats i forhold til den enkelte borgers/patients sundhedstilstand.

5. Du kan anvende viden om profylaksebegrebets betydning for sundhedstilstand og livskvalitet til at begrunde og samarbejde med borgeren/patienten om behovet for fysisk aktivitet og hensigtsmæssig ernæring.

Kvalitet og udvikling

8. Du kan anvende viden om velfærdsteknologi og innovative processer til at medvirke til implementering af nye teknologiske løsninger og arbejdsgange i den sundhedsfaglige praksis, herunder medvirke i anvendelse af telemedicin.

Farmakologi og medicinhandling

4. Du kan anvende beregninger af medicin for at fremme patientsikkerheden og forebygge fejl ved medicinhandling.

5. Du kan anvende viden om almen og speciel farmakologi, herunder psykofarmaka til at observere virkninger og bivirkninger samt forklare kontraindikationer, interaktioner og dispenseringsformer inden for de mest almindelige hovedgrupper, herunder hvilken betydning det har for observationen af borgere og patienter.

Generhvervelse af førstehjælp på erhvervsuddannelserne

1. Generhvervelse af førstehjælp på erhvervsuddannelserne, svarende til Dansk Førstehjælpsråds uddannelsesplaner.

Naturfag niveau C

2. Du kan sikkert vælge og anvende matematik til at forklare naturvidenskabelige fænomener og problemstillinger.

3.3.9 Mødet med psykiatrien – S2

Varighed: 3 uger

Temaet indeholder integreret naturfag, svarende til 2 dage

Temaet er inklusiv temaerne Dansk svarende til 2 dage samt Engelsk/Valgfag svarende til 2 dage – se særskilte temabeskrivelser i afsnit 3.3.13, 3.3.14 og 3.3.15

/ **Tematekst**

I dette tema lærer du om, hvordan psykiatrien er organiseret, og hvilke værdier der er inden for psykiatrien. Du arbejder med borgere og patienter med psykisk sygdom.

Du anvender viden om nervecellen og impulsledning i nervesystemet, som kan være medvirkende til en forståelse af forskellige psykiatriske sygdomme og symptomer. Du får også viden om nogle af de behandlingsformer, der bliver anvendt i psykiatrien.

I oplæringen skal du observere adfærd og symptomer hos borgeren og patienten. I den forbindelse får du viden om sansernes betydning for perceptionen, for at du blandt andet kan handle på forandringer i borgernes og patientens tilstand, fx ved udadreagerende adfærd og selvskadende adfærd. Herunder lærer du at bruge diverse vurderingsredskaber. For at du kan udføre psykiatrisk sygepleje, arbejder du med forskellige sygeplejeteoretiske tilgange og metoder.

De observationer, du gør hos borgeren og patienten, skal du dokumentere og videregive til dine tværprofessionelle samarbejdspartnere. Du arbejder også med borgeren/patientens rettigheder og reflekterer over, hvordan værdighed og integritet bliver bevaret hos en borger og patient, der er underlagt tvang. Du arbejder også med psykiatrilovgivningen om anvendelse af tvang. I temaet Sygepleje i mødet med kompleks adfærd arbejder du med begrebet magtanvendelse.

Som social- og sundhedsassistent skal du være med til at styrke det psykiske arbejdsmiljø. Derfor skal du blandt andet have viden om konflikthåndtering og sikkerhed på arbejdspladsen.

I din kommende oplæring 2 skal du observere borgere og patienter, som er i medicinsk behandling, og derfor skal du have fokus på hovedgruppen N for at kunne forstå, hvordan medicinen virker, og hvilke bivirkninger der er. I temaet arbejder du derudover med dispensering af medicin med særlig fokus på hygiejne.

Ved afslutningen af temaet arbejder du med dit dialogværktøj, som kan hjælpe med at skabe sammenhæng mellem skole og oplæring.

For dig, der har godskrivning for dansk med eller uden afkortning

Du undersøger og giver eksempler på, hvor og hvordan der i praksis bliver arbejdet med forskellige teoretiske tilgange og metoder inden for psykiatrisk sygepleje og recovery-orienteret rehabilitering.

For dig, der er EUD/EUV3-elev, er engelsk en del af fagrækken

Vælger du ikke engelsk, som har en varighed på 10 dage, kan du vælge at

- Deltage i Coaching og tutoring i 5 dage
- Arbejde med at undersøge og give eksempler på, hvordan der i praksis bliver arbejdet med temaets indholdspunkter, fx borgerens og patientens rettigheder, sårbarheds-stressmodellen, i 5 eller 10 dage, afhængig af om du har Coaching og tutoring.

For dig, der er EUV2-elev, kan du vælge engelsk som valgfag.

Vælger du ikke engelsk, kan du vælge mellem valgfagene Coaching og tutoring eller et andet udbudt valgfag. Engelsk har en varighed på 10 dage svarende til 2 valgfag.

/ Indholdspunkter

- Psykiatriens organisering, herunder fx behandling-, geronto- og socialpsykiatri
- Den biopsykosociale model
- Sårbarheds-stress-modellen
- Sygdomslære og ICD-10/11 til de hyppigst forekommende diagnoser
- Psykiatriske observationer og behandlingsplaner
- Psykiatrilovgivningen, herunder tvang
- Borgerens og patientens rettigheder
- Psykisk arbejdsmiljø, herunder konflikthåndtering, Low Arousel og sikkerhed på arbejdspladsen
- Vurderingsredskaber, herunder BVC og suicidal screening
- Psykiatrisk sygepleje, herunder Joyce Travelbee
- Tidevandsmodellen
- Kognitiv tilgang
- Miljøterapi
- Farmakologisk hovedgruppe N, indikation, kontraindikation, dispenseringsformer, virkning, bivirkning, interaktioner, farmakodynamik og farmakokinetik samt det metaboliske syndrom
- Observationer af borgere og patienter i behandling med psykofarmaka
- Medicinhåndtering, dispensering og hygiejne

Integreret naturfag

- Nervecellen og impulsledning i nervesystemet
- Bølger, øjet og lys, øret og lyd, beregninger med logaritmer

/ Kompetencemål

2. Du kan begrunde og selvstændigt tilrettelægge, udføre og evaluere sygepleje af borgere og patienters grundlæggende behov ud fra en metodisk og rehabiliterende tilgang.

4. Du kan anvende sygeplejefaglig vurdering til at handle på forandringer i borgerens og patientens fysiske og psykiske symptomer samt anvende værktøjer til tidlig opsporing af forandringer hos borger og patienten.

8. Du kan selvstændigt indgå i tværprofessionelt og tværsektorielt samarbejde om koordinering af et sammenhængende patient- og borgerforløb og anvende kommunikation til at forebygge vold og konflikter.

/ Fagmål

Det sammenhængende borger- og patientforløb

1. Du kan anvende viden om Serviceloven, Sundhedsloven og Psykiatriloven til i det tværsektorielle og tværprofessionelle samarbejde at arbejde under hensyn til borgerens/patientens rettigheder, sikkerhed og ligebehandling, herunder grundlovens bestemmelser om individets selvbestemmelsesret og boligens ukrænkelighed.

Det sammenhængende borger- og patientforløb ekspertniveau

1. Du kan finde og anvende viden om Serviceloven, Sundhedsloven og Psykiatriloven til i det tværsektorielle og tværprofessionelle samarbejde at arbejde under hensyn til borgerens/patientens rettigheder, sikkerhed og ligebehandling, herunder grundlovens bestemmelser om individets selvbestemmelsesret og boligens ukrænkelighed.

Kvalitet og udvikling

9. Du kan anvende viden om fysisk og psykisk arbejdsmiljø til at medvirke til kvalitetsudvikling af arbejdsmiljøet, herunder stresshåndtering, voldsforebyggelse og sikkerhed på arbejdspladsen.

Psykisk sygdom og sygepleje

1. Du kan ud fra en personcentreret tilgang til borgeren/patienten med psykisk lidelse selvstændigt planlægge, varetage og reflektere over psykiatrisk sygepleje ud fra viden om de hyppigst forekomne psykiske sygdomme, symptomer og psykiske funktionsnedsættelser og demens.

3. Du kan selvstændigt observere, tilrettelægge, udføre og evaluere psykiatrisk sygepleje med udgangspunkt i borgerens/patientens ressourcer og behov ved at anvende viden om sygepleje-faglig teori, kognitive tilgange, terapeutiske metoder og vurderings-redskaber.

Farmakologi og medicinhandling

7. Du kan anvende viden om hygiejne og risikofaktorer ved medicinhandling herunder arbejdsmiljøudvalgets opgave og arbejdsmiljøcertificering til at forebygge arbejdsskader i praksis.

Naturfag niveau C

1. Du kan sikkert vælge og anvende naturfaglige begreber og modeller til at forklare udvalgte natur- og erhvervsfaglige problemstillinger.

2. Du kan sikkert vælge og anvende matematik til at forklare naturvidenskabelige fænomener og problemstillinger.

3. Du kan forklare og vurdere samspillet mellem teori og eksperimentelt arbejde og opnå en selvstændig og undersøgende handlemåde i forbindelse hermed.

4. Du kan planlægge, gennemføre og vurdere eksperimentelt arbejde med anvendelse af laboratorieudstyr eller andet relevant udstyr.

5. Du kan begrunde og demonstrere sikkerhedsmæssigt korrekt arbejde med udstyr og kemikalier herunder vurdere sikkerhed og risikomomenter.

6. Du kan selvstændigt udvælge, anvende og vurdere relevante digitale værktøjer til f.eks. simulering, informationssøgning og -behandling, databehandling og præsentation.

7. Du kan med sikkerhed anvende den naturvidenskabelige arbejdsmetode, herunder beskrive forholdet mellem teori og praksis.

8. Du kan reflektere over og diskutere naturfaglige og erhvervsfaglige problemstillinger, som de kommer til udtryk i medierne, herunder vurdere de naturfaglige elementer i fremstilling og argumentation.

9. Du kan perspektivere resultater i forhold til erhvervsfaglige og/eller samfundsmæssige problemstillinger.

3.3.10 Livet med psykisk sygdom – S2

Varighed: 2 uger

Temaet er inklusiv temaerne Dansk svarende til 1 dag samt Engelsk/Valgfag svarende til 1 dag

– se særskilte temabeskrivelser i afsnit 3.3.13, 3.3.14 og 3.3.15

/ Tematekst

Dette tema handler om, hvordan du som social- og sundhedsassistent kan yde psykiatrisk sygepleje og recovery-orienteret rehabilitering til borgeren med psykisk sygdom og eventuelt misbrug i eget hjem. Du bruger din viden om psykiske sygdomme og behandling fra temaet Mødet med psykiatrien, når du i dette tema arbejder videre med borgeren, der har behov for psykiatrisk sygepleje og recovery-orienteret rehabilitering.

I din kommende oplæring kommer du til at møde borgere med komplekse sygeplejeforløb. Her arbejder du med en helhedsorienteret og involverende tilgang i samarbejdet med borgeren. Du lærer derfor om professionel og målrettet kommunikation for at kunne etablere, udvikle og afslutte professionelle relationer. Du arbejder med at reflektere over og sikre empati i relationen med borgeren.

I dit arbejde med psykosocial rehabilitering lærer du, hvordan du kan støtte borgeren i recoveryprocessen fx igennem forskellige rehabiliteringsindsatser. Her tager du blandt andet udgangspunkt i borgerens aktivitetsudøvelse og anvender aktivitetsanalyse til at planlægge, udføre og evaluere aktiviteter både til den enkelte borger og til grupper af borgere. Du lærer om sundhedspædagogiske metoder i forhold til medicinsk behandling samt psykoedukation.

Temaet handler også om ulighed i sundhed, kultur og forskellige sundhedsopfattelser. Du arbejder derfor med sundhedsfremme og forebyggelse, fx i forhold til at nedsætte risikoen for inaktivitet og for udviklingen af livsstilssygdomme.

Ved afslutningen af temaet arbejder du med dit dialogværktøj, som kan hjælpe med at skabe sammenhæng mellem skole og oplæring.

For dig, der har godskrivning for dansk med eller uden afkortning

Du undersøger og giver eksempler på, hvor og hvordan der i praksis bliver arbejdet med aktiviteter og psykoedukation i recovery-orienteret rehabilitering.

For dig, der er EUD/EUV3-elev, er engelsk en del af fagrækken

Vælger du ikke engelsk, som har en varighed på 10 dage, kan du vælge at

- Deltage i Coaching og tutoring i 5 dage

- Arbejde med at undersøge og give eksempler på, hvordan der i praksis bliver arbejdet med temaets indholdspunkter, fx aktivitetsudøvelse, aktivitetsanalyse, i 5 eller 10 dage, afhængig af om du har Coaching og tutoring.

For dig, der er EUV2-elev, kan du vælge engelsk som valgfag

Vælger du ikke engelsk, kan du vælge mellem valgfagene Coaching og tutoring eller et andet udbudt valgfag. Engelsk har en varighed på 10 dage svarende til 2 valgfag.

/ Indholdspunkter

- Recovery og recovery-orienteret rehabilitering
- Psykoedukation
- Aktivitetsudøvelse, herunder MOHO
- Aktivitetsanalyse i forhold til planlægning, udførelse og evaluering af aktivitet
- Ulighed i sundhed
- Livsstilsfaktorer
- Kulturer og sundhedsopfattelser
- Netværk og ensomhed
- Professionelle relationer og kontaktpersonens rolle
- Mestringsstrategier
- Den motiverende samtale
- Kommunikationsteori og kommunikationsmetoder herunder gensvarsmodeller og spørgsmålstyper
- Misbrugslidelser og dobbeltdiagnoser herunder Harm Reduction
- Information, instruktion og vejledning
- Sundhedspædagogiske metoder, herunder compliance og concordance
- Komorbiditet

/ Kompetencemål

6. Du kan etablere, udvikle og afslutte en professionel relation og skabe et involverende samarbejde med borgere, patienter og pårørende, samt vejlede og motivere gennem målrettet kommunikation.

7. Du kan i et tværprofessionelt samarbejde selvstændigt tilrettelægge, gennemføre og evaluere sociale, kulturelle, fysiske og kreative rehabiliterende aktiviteter for borgere, patienter og grupper, samt reflektere over og sikre empati i arbejdet med borgere og patienter med funktionsnedsættelser.

/ Fagmål

Mødet med borgeren og patienten

3. Anvende viden om forskellige kulturer og sundhedsopfattelser til at møde borgeren/patienten og de pårørende med respekt for værdighed og integritet.

8. Eleven kan anvende viden om sundhedspædagogisk teori og metode til i et tværfagligt samarbejde at planlægge og gennemføre information, instruktion og vejledning af borgere/patienter og pårørende.

Psykisk sygdom og sygepleje

2. Du kan selvstændigt etablere, fastholde og afslutte professionelle relationer med borgere/patienter med psykisk lidelse, samt deres pårørende og samarbejdspartnere med udgangspunkt i viden om relationer, interaktioner og kommunikation.

4. Du kan planlægge og understøtte recovery-forløb i samarbejde med borgeren/patienten med psykisk lidelse ud fra viden om psykoedukation, mestringsstrategier og rehabiliteringsindsatser.

5. Du kan indgå i tværprofessionelt samarbejde om tilrettelæggelse af helhedsorienterede og tværfaglige pleje- og behandlingsforløb ved at kombinere viden om komplekse sygeplejeforløb, komorbiditet og misbrugsproblematikker.

Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering

2. Eleven kan anvende viden om sundhedspædagogik og livsstilsfaktorer til i et involverende samarbejde med borgeren/patienten og pårørende at arbejde motiverende i forhold til borgerens/patientens formulering af forventninger og mål for hverdagslivet.

8. Du kan anvende viden om analyse, planlægning, udførelse og evaluering af sociale, fysiske, kulturelle og kreative aktiviteter for enkeltpersoner og grupper til at understøtte et meningsfuldt hverdagsliv for borgeren/patienten ud fra en rehabiliterende tilgang.

9. Du kan anvende viden om kommunale tilbud, frivillige organisationer og netværksgrupper til at udvælge og gennemføre meningsfulde aktiviteter i samarbejde med borgeren/patienten.

Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering ekspertniveau

2. Eleven kan finde og anvende viden om sundhedspædagogik og livsstilsfaktorerne til i et involverende samarbejde med borgeren/patienten og pårørende at arbejde motiverende i forhold til borgerens/patientens formulering af forventninger og mål for hverdagslivet.

8. Du kan anvende viden om analyse, planlægning, udførelse og evaluering af sociale, fysiske, kulturelle og kreative aktiviteter for enkeltpersoner og grupper til at begrunde og understøtte et meningsfuldt hverdagsliv for borgeren/patienten ud fra en rehabiliterende tilgang.

9. Du kan finde og anvende viden om kommunale tilbud, frivillige organisationer og netværksgrupper til at udvælge og gennemføre meningsfulde aktiviteter i samarbejde med borgeren/patienten.

Farmakologi og medicin håndtering

6. Du kan anvende viden om sundhedspædagogiske metoder, redskaber og praksisformer, herunder vejledning, motivation og selvadministration i samarbejdet med borgere, patienter og pårørende i primær og sekundær sektor, herunder samarbejde med almen praksis til at øge kvaliteten og patientsikkerheden ved medicin håndtering.

3.3.11 Sygepleje i mødet med kompleks adfærd – S2

Varighed: 4 uger

Temaet er inklusiv temaerne Dansk svarende til 2 dage samt Engelsk/Valgfag svarende til 5 dage

– se særskilte temabeskrivelser i afsnit 3.3.13, 3.3.14 og 3.3.15

/ Tematekst

I dette tema har du fokus på sygepleje og behandling til borgeren og patienten med kompleks adfærd. Kompleks adfærd kan blandt andet være udadreagerende adfærd, indadreagerende adfærd, forvirring, desorientering, rastløshed, og uhæmmet og grænseoverskridende adfærd. Dette kan opstå hos mange af de borgere, du møder i din kommende oplæring og kan have baggrund i forskellige årsager.

I temaet vil du arbejde både med borgere og patienter med demens og borgere inden for det specialiserede voksenområde. Det kan blandt andet være unge og voksne med udviklingshandicap, fysiske handicap og/eller kognitive udfordringer.

Du arbejder du med metoder som neuropædagogik, KRAP og pædagogiske handlingsplaner.

Du lærer om adfærdsmæssige udfordringer, herunder udadreagerende adfærd, der kan opstå hos borgeren og patienten. Du får viden om lovgivning i forhold til magt og tvang ved varig inhabilitet. Du skal være bevidst om borgerens rettigheder og skal anvende din viden til at reflektere over etiske udfordringer. Du lærer om metoder til at forebygge udadreagerende adfærd som fx. Low arousal.

For at arbejde forebyggende i forhold til magtanvendelse får du viden om pædagogiske handleplaner og omgivelsernes betydning. Du lærer at være med til at forebygge forværring i de psykiske og somatiske symptomer, herunder delir.

Du lærer at forholde dig til borgerens seksualitet, herunder at kunne håndtere seksuel opmærksomhed fra borgeren.

For at du i din kommende oplæring kan møde borgeren og patienten med både respekt og værdighed, arbejder du videre med at kommunikere og samarbejde med både borgere, patienter og pårørende. Du får viden om almen praksis funktionsområde.

I forhold til demens skal du arbejde videre med din viden fra skoleperiode 1B og om forskellige demenssygdomme, herunder sygdomslære, behandling og personcentreret omsorg. I temaet inddrager du Den Nationale Demenshandlingsplan, nationale kliniske retningslinjer og forløbsprogrammer. Dette bruger du blandt andet for at medvirke til at opspore demens.

Du arbejder videre med nogle af de farmakologiske præparater, som borgeren og patienten med fx demens ofte får, herunder anbefalinger for den medicinske behandling.

Ved afslutningen af temaet arbejder du med dit dialogværktøj, som kan hjælpe med at skabe sammenhæng mellem skole og oplæring.

I slutningen af temaet får du standpunktskarakter i engelsk.

For dig, der har godskrivning for dansk med eller uden afkortning

Du undersøger og giver eksempler på, hvordan der i praksis bliver arbejdet med temaets indholdspunkter, fx inden for seksualitet, søvn, low arousal, neuropædagogik

For dig, der er EUD/EUV3, er engelsk en del af fagrækken

Vælger du ikke engelsk, som har en varighed på 10 dage

- Deltage i Coaching og tutoring i 5 dage – sidste dag er i dette tema. Herefter fortsætter du med nedestående:
- Arbejde med at undersøge og give eksempler på, hvordan der i praksis bliver arbejdet med temaets indholdspunkter, fx søvn, neuropædagogik, i 5 dage

For dig, der er EUV2, kan du vælge engelsk som valgfag.

Vælger du ikke engelsk, kan du vælge mellem udbudte valgfag. Engelsk har en varighed på 10 dage svarende til 2 valgfag.

/ Indholdspunkter

- Demenshandlingsplanen, nationale kliniske retningslinjer og forløbsprogrammer for borgere/patienter med demenssygdomme
- Kompleks adfærd hos borgere og patienter
- Pædagogiske handleplaner
- Neuropædagogik herunder Susan Hart og KRAP
- Almen praksis funktionsområde
- BPSD-modellen
- Demensligningen
- Seksualitet og Seksuel opmærksomhed
- Observationer af somatiske symptomer, herunder delir
- Lovgivning herunder borgerens rettigheder, magtanvendelse og tvang ved somatisk behandling af varigt inhabile
- Søvn
- Anbefalinger for medicinsk behandling af borgere og patienter med fx demenssygdomme

/ Kompetencemål

1. Du kan i tværprofessionelt samarbejde selvstændigt udøve arbejdet som social- og sundhedsassistent i overensstemmelse med etiske principper, borgerens og patientens rettigheder samt lovgivning på social- og sundhedsassistentens arbejdsområde som autoriseret sundhedsperson.

/ Fagmål

Mødet med borgeren og patienten

5. Du kan anvende viden om sundhedspædagogisk teori og metode til at tilrettelægge aktiviteter, der understøtter borgerens/patientens ressourcer samt fremmer rehabiliteringsprocesser og borgerens sundhed.

9. Du kan anvende viden om fysiske og psykiske funktionsnedsættelser til selvstændigt at tage medansvar for konflikthåndtering samt forebyggelse af konflikter og magtanvendelse, samt til at håndtere seksuel opmærksomhed, herunder uønsket seksuel opmærksomhed, i mødet med borgeren/patienten.

Kvalitet og udvikling

3. Du kan anvende viden om nationale kliniske retningslinjer og lokale instrukser til med udgangspunkt i borgerens/patientens og pårørendes behov og mål for sygeplejen at medvirke til at sikre kvalitet og ikke-diskrimination i de sundhedsfaglige ydelser.

Psykisk sygdom og sygepleje

7. Du kan anvende og kombinere viden om almen- og neuropædagogik og omgivelsernes betydning i mødet med borgeren/patienten, samt forebygge borgerens/patientens mistro, udadreagerende adfærd og brug af tvang og magtanvendelse, herunder fremme egen sikkerhed og bidrage til at skabe et godt psykisk og fysisk arbejdsmiljø.

Det sammenhængende borger- og patientforløb

8. Du kan anvende viden om almen praksis' tilbuds-, ansvars- og funktionsområde til at samarbejde om koordinering af det sammenhængende borger-/patientforløb.

Det sammenhængende borger- og patientforløb ekspertniveau

8. Du kan finde og anvende viden om almen praksis' tilbuds-, ansvars- og funktionsområde til at samarbejde om koordinering af det sammenhængende borger-/patientforløb.

3.3.12 Projekt opgave inden for psykiatrisk sygepleje og rehabilitering samt prøve i Engelsk – S2

Varighed: 2 uger

Temaet er inklusiv Engelsk/Valgfag svarende til 1 dag.

/ Tematekst

I dette tema arbejder du med en projekt opgave inden for psykiatrisk sygepleje og rehabilitering.

For dig, der er EUD/EUV3/EUV2/EUV1

Hvis du har Engelsk, går du til prøve i engelsk i temaet. Se temabeskrivelse for engelsk 3.3.14 og prøvebeskrivelse afsnit 2.9.3

For dig, der er EUV2/EUV1

Hvis du har valgfag, afslutter du valgfaget i temaet.

For dig, der er EUD/EUV3

Har du ikke engelsk eller valgfag, arbejder du videre med projektet.

Projekt opgave

I løbet af skoleperioden har du lært nye begreber og teorier inden for psykiatriområdet. Du har blandt andet arbejdet med psykiatriske diagnoser, behandlingsformer og tilgange til sygepleje. Du har lært om kommunikation, relationsdannelse, recovery og rehabiliteringsindsatser. Du har viden om borgerens og patientens psykosociale forudsætninger og kontaktpersonens rolle. Denne viden anvender du nu i din projekt opgave, og du begrundede dine refleksioner.

I projekt opgaven samarbejder du med din underviser om at vælge en problemstilling rettet imod din kommende oplæring 2. Du kan i oplæringen møde borgere og patienter med psykiske sygdomme, demenstilstande eller misbrugsproblematikker. Du kan også møde borgere og patienter med andre handicapdiagnoser. Det kan fx være ældre med svær synssvækkelse, unge med cerebral parese samt borgere og patienter med fysisk og psykisk udviklingshæmning. Det fælles fokus er psykiatrisk sygepleje og rehabilitering.

Du kan igennem projekt opgaven have fokus på, hvordan du møder borger, patient og pårørende på en respektfuld og værdig måde. Her kan du være opmærksom på forskellige kulturer og sundhedsopfattelser.

Igennem din projektopgave kan du have fokus på, hvordan du kan skabe et involverende samarbejde med borger, patient og pårørende.

SOSU H har udarbejdet en "Projekthåndbog", som beskriver, hvordan en projektopgave udarbejdes. Projekt-håndbogen danner rammen om dit arbejde. Den beskriver, hvilke elementer projektopgaven består af samt forskellige metoder til produkt og til formidling af projektopgaven. Du kan arbejde med alle elementer eller delelementer fra projekthåndbogen, og her kan du i samarbejde med din underviser vælge metoder ud fra din motivation og måder at lære på. Projektopgaven skal resultere i et produkt, der kan formidles til dine kolleger på holdet, undervisere og eventuelt i din oplæring.

Du skal i dette tema også gennemføre brandkursus og hygiejnekursus online.

Ved afslutningen af temaet arbejder du med dit dialogværktøj, som kan hjælpe med at skabe sammenhæng mellem skole og oplæring.

Ved afslutningen af temaet får du en delkarakter i de fag, du har arbejdet med i skoleperioden: **Mødet med borgeren og patienten**, **Det sammenhængende borger- og patientforløb**, **Kvalitet og udvikling**, **Psykisk sygdom og sygepleje**, **Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering**, **Farmakologi og medicinbehandling**, Naturfag, Dansk

Inden du skal til prøve i Engelsk, får du en standpunktskarakter i faget. Du får også en standpunktskarakter, jf. gennemført/ikke gennemført, i Valgfag.

/ Indholdspunkter

- Psykiske sygdomme herunder symptomer og behandling
- Sygepleje til borgere og patienter med psykiske sygdomme og funktionsnedsættelser
- Kommunikation og relationsdannelse
- Recovery og rehabiliteringsindsatser
- Kulturer og sundhedsopfattelser
- Værdighed og integritet
- Involverende samarbejde
- Prøve i Engelsk
- Brandkursus og hygiejnekursus online
- Forberedelse til oplæring, herunder intro til opgave i farmakologi i oplæring 2

/ Kompetencemål

2. Du kan begrunde og selvstændigt tilrettelægge, udføre og evaluere sygepleje af borgere og patienters grundlæggende behov ud fra en metodisk og rehabiliterende tilgang.

5. Du kan selvstændigt igangsætte forebyggende, sundhedsfremmende og rehabiliterende tiltag til borgere og patienter ud fra de hyppigst forekommende fysiske og psykiske sygdomme og funktionsnedsættelser.

/ Fagmål

Mødet med borgeren og patienten

3. Du kan anvende viden om forskellige kulturer og sundhedsopfattelser til at møde borgeren/patienten og de pårørende med respekt for værdighed og integritet.

Psykisk sygdom og sygepleje

1. Du kan ud fra en personcentreret tilgang til borgeren/patienten med psykisk lidelse selvstændigt planlægge, varetage og reflektere over psykiatrisk sygepleje ud fra viden om de hyppigst forekomne psykiske sygdomme, symptomer og psykiske funktionsnedsættelser og demens.

4. Du kan planlægge og understøtte recovery-forløb i samarbejde med borgeren/patienten med psykisk lidelse ud fra viden om psykoedukation, mestringsstrategier og rehabiliteringsindsatser.

7. Du kan anvende og kombinere viden om almen- og neuropædagogik og omgivelsernes betydning i mødet med borgeren/patienten, samt forebygge borgerens/patientens mistro, udadreagerende adfærd og brug af tvang og magtanvendelse, herunder fremme egen sikkerhed og bidrage til at skabe et godt psykisk og fysisk arbejdsmiljø.

Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering

3. Du kan anvende viden om rehabilitering i hverdagslivet til at indgå i et involverende samarbejde med borgeren/patienten og dennes netværk, herunder understøtte sammenhæng i borgerens/patientens hverdagsliv.

Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering ekspertniveau

3. Du kan anvende viden om rehabilitering i hverdagslivet til at indgå i et involverende samarbejde med borgeren/patienten og dennes netværk, herunder identificere og understøtte sammenhæng i borgerens/patientens hverdagsliv.

Engelsk niveau C

Mål niveau E, D og C

Målene er inddelt i følgende fire områder: Kommunikation, kommunikationsstrategier, sprogbrug og sprogtilegnelse samt kultur- og samfundsforhold.

Kommunikation

Niveau E

1. Du kan forstå hovedindholdet af talt fremmedsprog om udvalgte emner.
2. Du kan forstå hovedindholdet af skrevne fremmedsproglige tekster om udvalgte emner.
3. Du kan udtrykke sig mundtligt med en vis præcision i et sammenhængende sprog med afgrænset ordforråd inden for udvalgte afgrænsede emner.
4. Du kan redegøre mundtligt for indholdet af de væsentlige informationer i udvalgte teksttyper.
5. Du kan redegøre for et forberedt stofområde.
6. Du kan deltage i samtaler og diskutere alsidige emner.
7. Du kan udtrykke sig skriftligt med præcision og i et sammenhængende sprog tilpasset emner og kontekster.
8. Du kan anvende og bearbejde viden og informationer skriftligt inden for alsidige emner, tekster og situationer.
9. Du kan anvende multimodale medier til at kommunikere selvstændigt mundtligt og skriftligt.

Niveau D

1. Du kan forstå indholdet af talt fremmedsprog om alsidige emner.
2. Du kan forstå indholdet af skrevne fremmedsproglige tekster om alsidige emner.

3. udtrykke sig mundtligt med udtalt præcision i et sammenhængende sprog med alsidigt ordforråd inden for varierede emner.
4. Du kan redegøre mundtligt for indholdet af de væsentlige informationer i forskellige teksttyper.
5. Du kan redegøre for, forklare og uddybe et forberedt stofområde.
6. Du kan deltage aktivt i samtaler og diskutere alsidige og specifikke emner.
7. Du kan udtrykke sig skriftligt med præcision og i et sammenhængende sprog tilpasset alsidige emner og kontekster.
8. Du kan anvende, bearbejde og kommentere viden og informationer skriftligt inden for alsidige emner, tekster og situationer.
9. Du kan anvende multimodale medier, til at kommunikere mundtligt med sikkerhed.

Niveau C

1. Du kan forstå indholdet af talt fremmedsprog om alsidige og specifikke emner.
2. Du kan forstå indholdet af skrevne fremmedsproglige tekster om alsidige og specifikke emner.
3. Du kan udtrykke sig mundtligt med præcision i et sammenhængende sprog med alsidigt og kontekstuel ordforråd inden for varierede og specifikke emner.
4. Du kan redegøre mundtligt for og forklare indholdet af alsidige og kontekstuelle tekster og teksttyper.
5. Du kan redegøre for, forklare, uddybe og kommentere et forberedt stofområde.
6. Du kan tage initiativ til og deltage aktivt i samtaler og diskutere varierede og komplekse emner i et sprog afpasset til situation og samtalemønster.
7. Du kan udtrykke sig skriftligt med høj grad af præcision og i et sammenhængende sprog tilpasset alsidige og komplekse emner og kontekster.
8. Du kan anvende, bearbejde og kommentere og analysere viden og informationer skriftligt inden for alsidige og specifikke emner, tekster og situationer.
9. Du kan anvende multimodale medier til at kommunikere med sikkerhed og variation mundtligt og skriftligt.

Kommunikationsstrategier

Niveau E

1. Du kan afprøve og anvende enkle lytte- og læsestrategier hensigtsmæssigt i forhold til teksttype, situation og formål,
2. Du kan afprøve hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder bruge omskrivninger, overbegreber og synonymmer,
3. Du kan afprøve skrivestrategier efter skriveformål, herunder anvende viden om skriveprocessens faser,
4. Du kan opsøge og anvende fagets hjælpemidler, hensigtsmæssigt til oversættelse, stavning, ordforråd, grammatik, stavekontrol, ordbogsopslag, kildesøgning, tekstproduktion og
5. Du kan anvende informationer og kilder, selvstændigt og kritisk.

Niveau D og C

1. Du kan selvstændigt vælge og anvende lytte- og læsestrategier hensigtsmæssigt i forhold til teksttype, situation og formål.
2. Du kan selvstændigt vælge hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder bruge omskrivninger, overbegreber og synonymmer.
3. Du kan selvstændigt vælge skrivestrategier efter skriveformål, herunder anvende viden om skriveprocessens faser.
4. Du kan selvstændigt anvende fagets hjælpemidler hensigtsmæssigt til oversættelse, stavning, ordforråd, grammatik, stavekontrol, ordbogsopslag, kildesøgning og tekstproduktion.

5. Du kan selvstændigt anvende informationer og kilder kritisk.

Sprogbrug Sprogtilegnelse

Niveau E

1. Du kan anvende et præcist og afgrænset ordforråd inden for udvalgte emner.
2. Du kan udtale fremmedsproget klart, tydeligt og præcist med et afgrænset og veldefineret ordforråd inden for udvalgte emner og i udvalgte situationer.
3. Du kan tale og skrive fremmedsproget, så centrale grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges.
4. Du kan anvende væsentlige og grundlæggende regler for opbygning af tekster med sans for struktur og sammenhæng inden for relevante genrer, tekster og medie i erhverv, uddannelse og samfund samt personlige og almene forhold.

Niveau D

1. Du kan anvende et præcist og alsidigt ordforråd inden for relevante emner.
2. Du kan udtale fremmedsproget klart, tydeligt og præcist med et alsidigt ordforråd inden for varierede emner og kontekster.
3. Du kan tale og skrive fremmedsproget så grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges med sans for sprogbrug.
4. Du kan anvende væsentlige regler for opbygning af tekster med sans for struktur og sammenhæng inden for relevante genrer, tekster og medier i erhverv, uddannelse og samfund samt almene og personlige forhold.

Niveau C

1. Du kan anvende et præcist og varieret ordforråd inden for varierede relevante emner.
2. Du kan udtale fremmedsproget klart, tydeligt, flydende og præcist med et alsidigt ordforråd inden for varierede og komplekse emner og kontekster.
3. Du kan tale og skrive fremmedsproget så grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges med en høj grad af korrekt og varieret sprogbrug.
4. Du kan anvende og forklare væsentlige regler for opbygning af tekster med sans for struktur og sammenhæng inden for relevante genrer, tekster og medier i erhverv, uddannelse og samfund samt personlige og almene forhold.

Kultur- og samfundsforhold

Niveau E

1. Du kan opnå og anvende viden om adfærd, normer og værdier hos brugere af fremmedsproget i erhverv, samfund og i personlige og almene sammenhænge.
2. Du kan drage sammenligninger og genkende forskelle mellem egen kultur og andres kultur.
3. Du kan anvende viden om erhverv, kultur og samfund i kontakten med mennesker, der bruger fremmedsproget som modersmål eller som internationalt kommunikationsmiddel.

Niveau D

1. Du kan opnå, anvende og redegøre for viden om adfærd, normer og værdier hos brugere af fremmedsproget i erhverv, samfund og i personlige og almene sammenhænge.
2. Du kan drage sammenligninger og redegøre for forskelle mellem egen kultur og andres kultur.
3. Du kan selvstændigt anvende viden om erhverv, kultur og samfund i kontakten med mennesker, der bruger fremmedsproget som modersmål eller som internationalt kommunikationsmiddel.

Niveau C

1. Du kan opnå, anvende og redegøre for og reflektere over viden om adfærd, normer og værdier hos brugere af fremmedsproget i erhverv, samfund samt i personlige og almene sammenhænge.
2. Du kan drage sammenligninger mellem egen kultur og andres kultur samt redegøre for og forklare disse forskelle.
3. Du kan selvstændigt anvende viden om erhverv, kultur og samfund i kontakten med mennesker, der bruger fremmedsproget som modersmål eller som internationalt kommunikationsmiddel og reflektere herover.

Understøttende fagmål

Dansk niveau C, fremstilling

1. Du kan anvende relevante skrivestrategier og udtrykke dig forståeligt, varieret og nuanceret i skrift, tale, lyd og billede i en form, der passer til genre og situation.
2. Du kan planlægge, forberede og fremstille formelt korrekte, varierede og nuancerede skriftlige og mundtlige tekster ved brug af teksttyper, der er relevante i forhold til emner og kontekster inden for erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag.

3.3.13 Dansk – S2

Varighed: 1 uge

/ Tematekst

Temaet er for dig, der skal have dansk. Dagene i temaet er fordelt over flere temaer på S2. Når dansk indgår i et tema, som det gør i temaerne Mødet med psykiatrien, Livet med psykisk sygdom og Sygepleje i mødet med kompleks adfærd på S2, er der fokus på danskfaget i et erhvervs- og uddannelsesrettet perspektiv. Du øver dig i at lytte, læse og deltage i samtale ud fra forskellige tekster og teksttyper. Du arbejder med at forholde dig til dit eget og andres liv og tanker samt at forstå dig selv i samspil med omverden.

Dansk kan være med til at understøtte udviklingen af din empati for borgeren og de pårørendes situation. Arbejdet med dine danskfaglige kompetencer giver dig mulighed for at udtrykke dig hensigtsmæssigt i kommunikationen med borgeren, patienten, pårørende og kolleger i dit arbejde som social- og sundhedsassistent.

Du arbejder med fire overordnede kompetenceområder: kommunikation, læsning, fortolkning og fremstilling. Du arbejder metodisk, både mundtligt og skriftligt, med at referere, analysere, argumentere, fortolke og perspektivere. Du fremmer dine innovative, kreative, analytiske og kritiske kompetencer til at kvalificere arbejdet med de opgaver, du møder i dagligdagen. Med afsæt i det udvidede tekstbegreb arbejder du med fiktion, faktion og nonfiktion.

De teksttyper, du arbejder med, tager afsæt i temaet Mødet med psykiatrien. Du bliver i temaet stillet en skriftlig opgave, som du skal arbejde med i løbet af S2. Denne opgave skal indgå i din portfolio, som du skal bruge til din prøve i dansk på S3A. Du får feedback på din opgave, som du kan bruge i udviklingen af dine skriftlige kompetencer.

/ Indholdspunkter

- Metodisk analyse af teksttyper
- Tekstanalyse med afsæt i temaet
- Igangsættelse af skriftlig opgave

/ Fagmål

Dansk

Mål niveau C

Målene er inddelt i fire overordnede kompetenceområder: Kommunikation, læsning, fortolkning og fremstilling.

Kommunikation

1. Du kan kommunikere reflekteret og nuanceret i komplekse almene og erhvervsfaglige situationer med brug af relevante tale-, lytte- og samtalestrategier i forhold til formål og situation.
2. Du kan diskutere, argumentere og kommunikere hensigtsmæssigt i samarbejde og samvær med andre og reflektere over forskellige former for kommunikation.
3. Du kan reflektere over samspillet mellem formål og forskellige former for kommunikation samt egen rolle og ansvar i kommunikationssituationen.
4. Du kan vælge og anvende it og multimodale medier hensigtsmæssigt, reflekteret og kritisk til kommunikation, informationssøgning og formidling.
5. Du kan skelne mellem, reflektere over, vurdere og indgå i kritisk dialog om virksomheders interne og eksterne kommunikation.
6. Du kan forklare og reflektere over sproglige normer i diverse kontekster indenfor erhverv, uddannelse, samfund og danskfaget.

Læsning

1. Du kan læse, forstå og diskutere teksters betydning i almene og erhvervsmæssige sammenhænge og anvende relevante læsestrategier i forhold til læseformål, teksttype og kontekst.
2. Du kan gennemføre målrettet og kritisk informationssøgning med relevans for erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag.
3. Du kan ud fra læseformål, kontekst og kendskab til teksttyper forberede og gennemføre læsning af relevans for erhverv, uddannelse og samfund og efterfølgende indgå i kritisk dialog om denne læsning.

Fortolkning

1. Du kan forholde sig til kultur, sprog, historie, erhverv og uddannelse gennem analyse og diskussion af tekster.
2. Du kan vælge og analysere diverse tekster, som er relateret til erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag og anvende relevante analysemodeller.
3. Du kan tolke og/eller uddrage relevant betydning af tekster, relateret til erhverv, historie, uddannelse, samfund og dagligdag, på grundlag af analyse og diskutere og vurdere tolkningen.
4. Du kan metodisk reflektere over og vurdere tekster relateret til erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag på grundlag af analyse og indgå i kritisk dialog om sin vurdering.
5. Du kan perspektivere tekster relateret til erhverv, historie, uddannelse, samfund og dagligdag på grundlag af analyse.

Fremstilling

1. Du kan anvende relevante skrivestrategier og udtrykke dig forståeligt, varieret og nuanceret i skrift, tale, lyd og billede i en form, der passer til genre og situation.
2. Du kan planlægge, forberede og fremstille formelt korrekte, varierede og nuancerede skriftlige og mundtlige tekster ved brug af teksttyper, der er relevante i forhold til emner og kontekster inden for erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag.
3. Du kan sammenligne og gå i kritisk dialog med folk fra uddannelse og erhverv om egne og andres skriftlige produkter, herunder om skriveformål, målgruppe, genre og sproglig stil og grammatisk forståelse
4. Du kan vælge, anvende og begrunde hensigtsmæssige repræsentationsformer med relevans for erhverv, uddannelse og samfund.

3.3.14 Engelsk – S2

Varighed: 2 uger

/ Tematekst

Temaet er for dig, der skal have engelsk. Dagene i temaet er fordelt i flere temaer på S2. Engelsk er et grundfag, der giver dig adgang til videreuddannelse efter social- og sundhedsassistentuddannelsen. Du vælger selv, om du vil have engelsk.

Du kan blive bedømt i engelsk på niveau E, D eller C, afhængig af hvilket niveau du kan dokumentere i engelsk, når du starter på uddannelsen. Du afslutter faget med en mundtlig prøve på S2. Se prøvebeskrivelse af Engelsk i afsnit 2.9.3

Når engelsk indgår i et tema, som det gør i temaerne Rehabilitering og farmakologi i praksis, Mødet med psykiatrien, Livet med psykisk sygdom og Sygepleje i mødet med kompleks adfærd på S2, er der fokus på engelsk i et erhvervs- og uddannelsesrettet perspektiv. Du øver dig i at tale, samtale, lytte, læse og skrive ud fra forskellige emner og teksttyper.

Du arbejder med engelsksproglige kulturer, både i forhold til dit arbejde og i almene og personlige sammenhænge.

Du arbejder med fire overordnede kompetenceområder: Kommunikation, kommunikationsstrategier, sprogbrug og sprogtilegnelse samt kultur- og samfundsforhold. Du udvikler dine kommunikative, kulturelle og internationale kompetencer til at kunne kommunikere og varetage arbejdsopgaver, hvori engelsk indgår. Engelsk er med til at udvikle dit ordforråd, så du kan bruge det engelske sprog til at indgå i dialog med borgere, patienter, pårørende og kolleger.

Når du møder borgere, patienter eller pårørende, der ikke taler dansk, kan du bruge dine engelsksproglige kompetencer til at hjælpe med at få kommunikationen til at lykkes. Undervisningen er baseret på dialog og samtale med udgangspunkt i forskellige kilder og materialer. Emnerne er relateret til arbejdet som social- og sundhedsassistent og omverdenen.

Du arbejder med udviklingen af dine engelsksproglige kompetencer. Teksttyperne tager afsæt i temaet Mødet med psykiatrien.

Du skal skrive og aflevere en synopsis, som du skal bruge til din prøve i engelsk. Du får feedback i arbejdet med din synopsis.

/ Indholdspunkter

- Tale, samtale, lytte, læse og skrive i en engelsksproglig kontekst.

/ Fagmål Engelsk

Mål niveau E, D og C

Målene er inddelt i følgende fire områder: Kommunikation, kommunikationsstrategier, sprogbrug og sprogtilegnelse samt kultur- og samfundsforhold.

Kommunikation

Niveau E

1. Du kan forstå hovedindholdet af talt fremmedsprog om udvalgte emner.
2. Du kan forstå hovedindholdet af skrevne fremmedsproglige tekster om udvalgte emner.
3. Du kan udtrykke sig mundtligt med en vis præcision i et sammenhængende sprog med afgrænset ordforråd inden for udvalgte afgrænsede emner.
4. Du kan redegøre mundtligt for indholdet af de væsentlige informationer i udvalgte teksttyper.
5. Du kan redegøre for et forberedt stofområde.
6. Du kan deltage i samtaler og diskutere alsidige emner.
7. Du kan udtrykke sig skriftligt med præcision og i et sammenhængende sprog tilpasset emner og kontekster.
8. Du kan anvende og bearbejde viden og informationer skriftligt inden for alsidige emner, tekster og situationer.
9. Du kan anvende multimodale medier til at kommunikere selvstændigt mundtligt og skriftligt.

Niveau D

1. Du kan forstå indholdet af talt fremmedsprog om alsidige emner.
2. Du kan forstå indholdet af skrevne fremmedsproglige tekster om alsidige emner.
3. udtrykke sig mundtligt med udtalt præcision i et sammenhængende sprog med alsidigt ordforråd inden for varierede emner.
4. Du kan redegøre mundtligt for indholdet af de væsentlige informationer i forskellige teksttyper.
5. Du kan redegøre for, forklare og uddybe et forberedt stofområde.
6. Du kan deltage aktivt i samtaler og diskutere alsidige og specifikke emner.
7. Du kan udtrykke sig skriftligt med præcision og i et sammenhængende sprog tilpasset alsidige emner og kontekster.
8. Du kan anvende, bearbejde og kommentere viden og informationer skriftligt inden for alsidige emner, tekster og situationer.
9. Du kan anvende multimodale medier, til at kommunikere mundtligt med sikkerhed.

Niveau C

1. Du kan forstå indholdet af talt fremmedsprog om alsidige og specifikke emner.
2. Du kan forstå indholdet af skrevne fremmedsproglige tekster om alsidige og specifikke emner.
3. Du kan udtrykke sig mundtligt med præcision i et sammenhængende sprog med alsidigt og kontekstuel ordforråd inden for varierede og specifikke emner.
4. Du kan redegøre mundtligt for og forklare indholdet af alsidige og kontekstuelle tekster og teksttyper.
5. Du kan redegøre for, forklare, uddybe og kommentere et forberedt stofområde.
6. Du kan tage initiativ til og deltage aktivt i samtaler og diskutere varierede og komplekse emner i et sprog afpasset til situation og samtalemønster.
7. Du kan udtrykke sig skriftligt med høj grad af præcision og i et sammenhængende sprog tilpasset alsidige og komplekse emner og kontekster.

8. Du kan anvende, bearbejde og kommentere og analysere viden og informationer skriftligt inden for alsidige og specifikke emner, tekster og situationer.
9. Du kan anvende multimodale medier til at kommunikere med sikkerhed og variation mundtligt og skriftligt.

Kommunikationsstrategier

Niveau E

1. Du kan afprøve og anvende enkle lytte- og læsestrategier hensigtsmæssigt i forhold til teksttype, situation og formål,
2. Du kan afprøve hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder bruge omskrivninger, overbegreber og synonymer,
3. Du kan afprøve skrivestrategier efter skriveformål, herunder anvende viden om skriveprocessens faser,
4. Du kan opsøge og anvende fagets hjælpemidler, hensigtsmæssigt til oversættelse, stavning, ordforråd, grammatik, stavekontrol, ordbogsopslag, kildesøgning, tekstproduktion og
5. Du kan anvende informationer og kilder, selvstændigt og kritisk.

Niveau D og C

1. Du kan selvstændigt vælge og anvende lytte- og læsestrategier hensigtsmæssigt i forhold til teksttype, situation og formål.
2. Du kan selvstændigt vælge hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder bruge omskrivninger, overbegreber og synonymer.
3. Du kan selvstændigt vælge skrivestrategier efter skriveformål, herunder anvende viden om skriveprocessens faser.
4. Du kan selvstændigt anvende fagets hjælpemidler hensigtsmæssigt til oversættelse, stavning, ordforråd, grammatik, stavekontrol, ordbogsopslag, kildesøgning og tekstproduktion.
5. Du kan selvstændigt anvende informationer og kilder kritisk.

Sprogbrug Sprogtilegnelse

Niveau E

1. Du kan anvende et præcist og afgrænset ordforråd inden for udvalgte emner.
2. Du kan udtale fremmedsproget klart, tydeligt og præcist med et afgrænset og veldefineret ordforråd inden for udvalgte emner og i udvalgte situationer.
3. Du kan tale og skrive fremmedsproget, så centrale grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges.
4. Du kan anvende væsentlige og grundlæggende regler for opbygning af tekster med sans for struktur og sammenhæng inden for relevante genrer, tekster og medie i erhverv, uddannelse og samfund samt personlige og almene forhold.

Niveau D

1. Du kan anvende et præcist og alsidigt ordforråd inden for relevante emner.
2. Du kan udtale fremmedsproget klart, tydeligt og præcist med et alsidigt ordforråd inden for varierede emner og kontekster.
3. Du kan tale og skrive fremmedsproget så grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges med sans for sprogbrug.
4. Du kan anvende væsentlige regler for opbygning af tekster med sans for struktur og sammenhæng inden for relevante genrer, tekster og medier i erhverv, uddannelse og samfund samt almene og personlige forhold.

Niveau C

1. Du kan anvende et præcist og varieret ordforråd inden for varierede relevante emner.
2. Du kan udtale fremmedsproget klart, tydeligt, flydende og præcist med et alsidigt ordforråd inden for varierede og komplekse emner og kontekster.
3. Du kan tale og skrive fremmedsproget så grammatiske regler med betydning for hensigtsmæssig og effektiv kommunikation følges med en høj grad af korrekt og varieret sprogbrug.
4. Du kan anvende og forklare væsentlige regler for opbygning af tekster med sans for struktur og sammenhæng inden for relevante genrer, tekster og medier i erhverv, uddannelse og samfund samt personlige og almene forhold.

Kultur- og samfundsforhold

Niveau E

1. Du kan opnå og anvende viden om adfærd, normer og værdier hos brugere af fremmedsproget i erhverv, samfund og i personlige og almene sammenhænge.
2. Du kan drage sammenligninger og genkende forskelle mellem egen kultur og andres kultur.
3. Du kan anvende viden om erhverv, kultur og samfund i kontakten med mennesker, der bruger fremmedsproget som modersmål eller som internationalt kommunikationsmiddel.

Niveau D

1. Du kan opnå, anvende og redegøre for viden om adfærd, normer og værdier hos brugere af fremmedsproget i erhverv, samfund og i personlige og almene sammenhænge.
2. Du kan drage sammenligninger og redegøre for forskelle mellem egen kultur og andres kultur.
3. Du kan selvstændigt anvende viden om erhverv, kultur og samfund i kontakten med mennesker, der bruger fremmedsproget som modersmål eller som internationalt kommunikationsmiddel.

Niveau C

1. Du kan opnå, anvende og redegøre for og reflektere over viden om adfærd, normer og værdier hos brugere af fremmedsproget i erhverv, samfund samt i personlige og almene sammenhænge.
2. Du kan drage sammenligninger mellem egen kultur og andres kultur samt redegøre for og forklare disse forskelle.
3. Du kan selvstændigt anvende viden om erhverv, kultur og samfund i kontakten med mennesker, der bruger fremmedsproget som modersmål eller som internationalt kommunikationsmiddel og reflektere herover.

3.3.15 Valgfag EUV1/EUV2-- S2

Varighed: 2 uger

/ Tematekst

I dette tema arbejder du som EUV1/EUV2 med to valgfag. Dagene i temaet er fordelt over flere temaer på S2. I valgfagene fordyber du dig i et emne eller en problematik, som er fagligt relevant, og som du måske har oplevet i oplæringen eller finder særligt interessant.

/ Indholdspunkter

I løbet af uddannelsen kan du vælge mellem forskellige valgfag, fx:

Bliver udbudt på S2

- Engelsk, se temabeskrivelse afsnit 3.3.14
- Coaching og tutoring

Kan blive udbudt

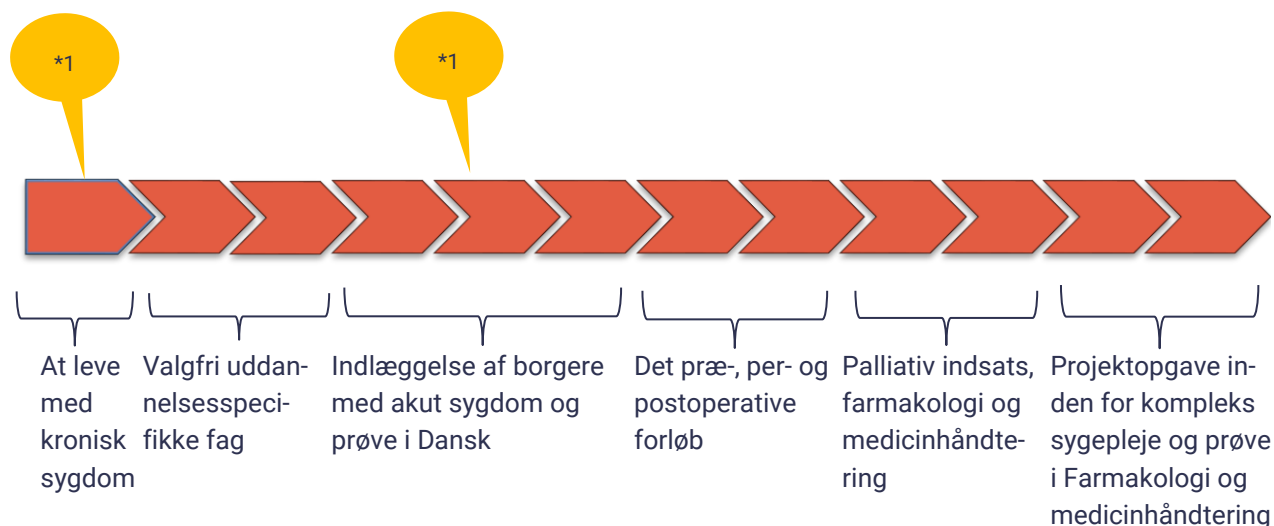
- Selvvalgt emne
- Menneskekroppen og det sammenhængende organsystem
- Etik
- Blod og urin
- Sundhedsfremme og forebyggelse
- Handicap
- Seksualitet
- Andre sygdomme og behandlingsformer inden for psykiatri og somatik, fx PTSD og astma
- Faglig kommunikation, fx værktøjer til tværfaglig kommunikation
- Innovation

/ Fagmål

Du styrker dine faglige og personlige kompetencer.

3.3.16 Skoleperiode 3A: Oversigt over temaerne

Figuren viser, hvordan de bundne (under pilen) og valgfri (over pilen) undervisningsdele er tilrettelagt på skoleperiode S3A. De valgfri dele bliver tilrettelagt inden for fem temaer.

*1 EUD/EUV: Dansk

*1 EUD/EUV: Arbejde praksisnært med temaets indholdspunkter for elever med godskrivning i dansk

Velkommen til skoleperiode 3A (S3A) på hovedforløbet for social- og sundhedsassistenter på SOSU H.

S3A varer 12 uger og består af fem bundne temaer, som er fælles for alle. Herudover indgår der et tema, der er tilrettelagt ud fra, og om du har dansk. Der er også to ugers valgfri uddannelsesspecifikke fag.

For dig, der har dansk, bliver faget afsluttet med prøve på S3A i temaet Indlæggelse af borgere med akut sygdom. I slutningen af S3A går du til prøve i faget Farmakologi og medicin håndtering.

Af oversigten ovenover kan du se, hvilke temaer du arbejder med på S3A.

I løbet af skoleperioden får du styrket dine kompetencer inden for det tværprofessionelle og tværsektorielle samarbejde.

Du får indblik i, hvordan borgere med kronisk sygdom kan håndtere deres liv, og hvordan du igennem sundhedspædagogiske metoder kan støtte dem i forandringer. Du vil i skoleforløbet beskæftige dig med borgere, der bliver indlagt med akutte forværringer. Du får styrket dit kliniske blik gennem observationer og tidlig opsporing. Du arbejder med komplekse og grundlæggende sygeplejebehov i det præ-, per- og postoperative forløb. Derudover får du fokus på den rehabiliterende indsats efter operation. Der vil i skoleperioden også være fokus på din rolle i den palliative indsats, og hvordan du kan håndtere de problematikker, der kan opstå. På S3A arbejder du videre med progression i dit projektarbejde.

Gennem uddannelsen er du med til at udvikle faget og din fagidentitet. Uddannelsen danner dig som autoriseret sundhedsperson, og du udvikler kompetencer til at yde professionel helhedsorienteret omsorg og til at fremme borgerens sundhed. På S3A kommer du og dine kolleger med forskellige social- og sundhedsfaglige erfaringer. Du arbejder med din læringsmæssige og demokratiske dannelse, når du i fællesskaber på skolen og oplæringen sætter din viden og erfaringer i relation til undervisningen.

SOSU H understøtter læring via evaluering. Undervejs på S3A arbejder du med din læringsproces, der bliver understøttet af forskellige læringsmetoder og evalueringsformer. Hyppigheden af evaluering vil variere.

I løbet af S3A vil dit arbejde, initiativ og indsats afspejles og resultere i et eller flere værker/produkter/dokumentationer. Dine værker/produkter/dokumentationer kan indgå i en samlet portfolio, der tydeliggør og dokumenterer din faglige, læringsmæssige og demokratiske dannelse til social- og sundhedsassistent.

Beskrivelsen af temaerne på S3A kommer på de følgende sider.

3.3.17 At leve med kronisk sygdom – S3A

Varighed: 1 uge

Temaet er inklusiv temaet Dansk svarende til 2 dage

– se særskilt temabeskrivelse i afsnit 3.3.23

/ Tematekst

I dette tema bliver dine erfaringer fra oplæringen et centralt omdrejningspunkt. Du arbejder med at skabe sammenhæng mellem teori og praksis.

I temaet har du fokus på borgere med kroniske sygdomme, som både kan være psykiatriske og somatiske sygdomme. Det er borgere, du kommer til at møde i din kommende oplæring i både primær og sekundær sektor. Du arbejder med, hvilken betydning det har for borgerens hverdagsliv at have en kronisk sygdom. Du er som social- og sundhedsassistent med til at arbejde sundhedsfremmende og forebyggende og igangsætte forandringer i borgerens liv samt understøtte borgerens handlekompetencer, fx ved anvendelse af velfærdsteknologi, herunder telemedicin. Du arbejder med forløbsprogrammer og pakkeforløb, som kan være relevante for borgeren.

I forbindelse med din farmakologiopgave har du fået erfaringer i oplæring 2 med at understøtte borgerens compliance igennem arbejdet med concordance. Denne erfaring bruger du i arbejdet med borgerens motivation til forandring. Du anvender din viden om den motiverende samtale fra S2 i forhold til at understøtte livskvalitet og mestringsstrategi hos borgere med kronisk sygdom.

Ved afslutningen af temaet arbejder du med dit dialogværktøj, som kan hjælpe med at skabe sammenhæng mellem skole og oplæring.

For dig, der har godskrivning for dansk med eller uden afkorting

Du undersøger og giver eksempler på, hvordan der i praksis bliver arbejdet med temaets indholdspunkter, fx inden for sundhedsfremme, forebyggelse, rehabilitering.

/ Indholdspunkter

- Betydningen af kronisk sygdom for borgerens liv
- Opfattelser af kronisk sygdom
- Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering

- Forløbsprogrammer og pakkeforløb
- Patient- og borgerinddragelse og samarbejde
- Forandringsprocesser og forandringshjulet
- Handlekompetencer
- Velfærdsteknologi, herunder telemedicin
- Inddragelse af farmakologiopgaven

/ **Kompetencemål**

5. Du kan selvstændigt igangsætte forebyggende, sundhedsfremmende og rehabiliterende tiltag til borgere og patienter ud fra de hyppigst forekommende fysiske og psykiske sygdomme og funktionsnedsættelser.

/ **Fagmål**

Somatisk sygdom og sygepleje

11. Du kan anvende viden om velfærdsteknologi i sygeplejen til at medvirke ved implementering af nye teknologiske løsninger i forhold til borgeren/patienten og pårørende, herunder telemedicinske løsninger

Somatisk sygdom og sygepleje ekspert

11. Du kan finde og anvende viden om velfærdsteknologi i sygeplejen til at medvirke ved implementering af nye teknologiske løsninger i forhold til borgeren/patienten og pårørende, herunder telemedicinske løsninger.

Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering

3. Du kan anvende viden om sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering til at varetage social-og sundhedsassistentens opgaver i den tværprofessionelle og tværsektorielle indsats med udgangspunkt i borgerens/patientens ønsker og behov.

Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering ekspertniveau

3. Du kan anvende viden om sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering til at begrunde og varetage social-og sundhedsassistentens opgaver i den tværprofessionelle og tværsektorielle indsats med udgangspunkt i borgerens/patientens ønsker og behov.

3.3.18 Valgfri uddannelsesspecifikke fag – S3A

Varighed: 2 uger

/ Tematekst

I dette tema kan du vælge mellem flere forskellige valgfri uddannelsesspecifikke fag.

Du får mulighed for at fordybe dig og tone din uddannelse inden for et fagligt afgrænset område. I løbet af uddannelsen arbejder du som EUV1/EUV2 med valgfri uddannelsesspecifikke fag i to uger, og som EUD/EUV3 arbejder du med valgfri uddannelsesspecifikke fag i tre uger.

De valgfri uddannelsesspecifikke fag har en varighed på en uge eller to uger og er placeret med to uger i dette tema på 3A for både EUV1/EUV2 og EUD/EUV3. Du vælger de valgfri uddannelsesspecifikke fag i starten af S3A.

Som EUD/EUV3 har du den tredje uge med valgfrit uddannelsesspecifikt fag på S4. Dette fag vælger du i starten af S4.

Ved afslutningen af temaet får du en standpunktskarakter, jf. bestået/ikke bestået, i Valgfri uddannelsesspecifikke fag.

/ Der er følgende valgfri uddannelsesspecifikke fag

- Social- og sundhedsassistenten som teamleder, 1 uge
- Netværk og samskabelse med udsatte grupper, 2 uger
- Borgerens behov for akut socialpsykiatrisk indsats, 1 uge
- Smertelindring ved fysisk og/eller psykisk lidelse, 2 uger
- Social- og sundhedsassistentens rolle v/indlæggelse af borger m/demens, 1 uge
- Borgeren med fysisk og/eller psykisk handicap, 2 uger
- Sygeplejefaglig fordybelse og faglig udvikling, 2 uger
- Social- og sundhedsassistentens opgaver i forhold til livets afslutning, 1 uge

/ Fagmål

Social- og sundhedsassistenten som teamleder

1. Du kan anvende viden om grundlæggende organisationspsykologi, herunder teori og metoder indenfor kommunikation, motivation og konflikthåndtering til at understøtte teamsamarbejdet og arbejdspladsens værdier.

2. Du kan anvende viden om grundlæggende ledelsesteorier til at prioritere, tilrettelægge og koordinere arbejdsopgaver indenfor velfærdsområdet med udgangspunkt i ledelsesansvaret for teamets ressourcer, kompetencer og målgruppens behov.
3. Du kan anvende viden om grundlæggende organisationsteori til at reflektere over arbejdspladsens organisering og de ledelsesmæssige prioriteringer i relation til egen rolle og funktion som fx ansvarshavende i vagter og vagtplanlægger.
4. Du kan anvende viden om mødefacilitering til at planlægge, gennemføre og evaluere møder selvstændigt eller i samarbejde med andre faggrupper.
5. Du kan anvende viden om overenskomstsyste­met, herunder løn- og personaleforhold til at samarbejde med arbejdspladsens tillids- og arbejdsmiljørepræsentanter om at sikre medarbejdernes arbejdsmiljø.

Netværk og samskabelse med udsatte grupper

1. Du kan anvende viden om samfundsgrupper, minoriteter og etnicitet samt livs- og levevilkår, livsstilsfaktorer og sundhedsrisici til at reflektere over social- og sundhedsassistentens rolle i relationen og kommunikationen mødet med udsatte grupper, herunder respektere den enkelte borgers integritet.
2. Du kan anvende viden om ulighed i sundhed til selvstændigt at identificere problemer og sundhedsopgaver i forhold til udsatte grupper og tage initiativ til at samarbejde med interesseorganisationer og frivillige i planlægningen af sundhedsmæssige aktiviteter for udsatte grupper i nærmiljøet.
3. Du kan anvende viden om social ulighed i sundhed til at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere sundhedsfremmende og forebyggende indsatser hos særlige og/eller udsatte grupper.
4. Du kan anvende viden om særlige behov hos grupper af borgere, fx borgere med demens og deres pårørende, borgere med misbrugsproblemer eller borgere der er ensomhedstruede til at tage initiativ til at koordinere den tværprofessionelle indsats.
5. Du kan anvende viden om forandringsstrategier, samskabelse og netværkets betydning til at igangsætte og vedligeholde aktiviteter, der forebygger ensomhed, marginalisering og stigmatisering.

Borgerens behov for akut socialpsykiatrisk indsats

1. Du kan anvende viden om de psykiske sygdomme til selvstændigt at identificere fysiske, psykiske og sociale tegn og symptomer på akut opstået forværring af psykiske sygdomme og igangsætte relevante handlinger.
2. Du kan anvende viden om den akutte forværring af psykisk sygdom til at indgå i relation og samarbejde med borgeren om manglende medicinindtag, misbrug, somatisk sygdom samt retspsykiatrisk behandling til at kunne prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere sygepleje med udgangspunkt i borgerens behov.
3. Du kan anvende viden om psykiske sygdomme, multisygdom og misbrug og betydningen af gensidige påvirkninger, til i et tværprofessionelt samarbejde at deltage i forebyggelse af akutte socialpsykiatriske forværringer.
4. Du kan anvende viden om kulturforskelle til at vælge en målrettet kommunikation og sygepleje ved akut forværring i borgerens psykiske sygdom.
5. Du kan anvende viden om magtanvendelse, tvang og mindsteindgrebsprincippet til at handle i overensstemmelse med gældende lovgivning og inden for eget kompetenceområde i den akutte indsats for at sikre borgerens retssikkerhed.

Smertelindring ved fysisk og/eller psykisk lidelse

1. Du kan anvende viden om nonfarmakologisk smertebehandling til at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere palliativ pleje og rehabilitering til borgere/patienter, herunder psykisk smertebehandling samt mestring af akutte og kroniske smerter.
2. Du kan anvende viden om farmakologisk smertebehandling, herunder analgetika, antipsykotika, antiepileptika og antidepressiva til borgere/patienter i et palliativt forløb til at observere virkning, bivirkning, interaktioner og kontraindikationer og forebygge komplikationer.
3. Du kan anvende viden om WHO's smertetrappe, relevante smerteteorier og metoder til at indsamle data om borgerens/patientens selv vurderede smerteintensitet og tage initiativ til smertelindrende behandling i den palliative indsats.
4. Du kan anvende viden om fysisk, psykisk, social og åndelig smerte samt gældende lovgivning og instrukser til at indgå i det tværprofessionelle samarbejde om smertelindring.

5. Du kan anvende viden om den tidlige, sene og terminale fase af det palliative forløb til at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere smertelindrende sygepleje til borgeren/patienten.
6. Du kan anvende viden om smerteudtryk til at vælge en målrettet kommunikation og sygepleje i relationen og samarbejdet med borgeren/patienten og pårørende i det palliative forløb.
7. Du kan anvende viden om netværk og tilbud i patientforeninger til borgeren/patienten i palliative forløb og deres pårørende.

Social- og sundhedsassistentens rolle v/indlæggelse af borger m/demens

1. Du kan anvende viden om kognitive forstyrrelser, symptomer og adfærd samt miljøskiftes betydning hos borgere med demens til selvstændigt at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere sygepleje- og omsorgsopgaver i forbindelse med indlæggelse af borgere med demens.
2. Du kan anvende viden om udvikling af demenssygdomme til at vejlede kollegaer og skabe forståelse for borgerens særlige situation i indlæggelsesforløbet med henblik på at understøtte integriteten hos borgere med demens.
3. Du kan anvende viden om demenssygdomme, relationsdannelse og kommunikation til at understøtte og aflaste de pårørende, så de kan indgå som ressource i forbindelse med indlæggelse af borgere med demens.
4. Du kan anvende viden om tværprofessionelle og tværsektorielle sammenhænge, herunder nødvendige data og dokumentation, til at varetage opgaver i relation til udskrivningsforløbet.
5. Du kan anvende viden om sundhedspædagogiske tilgange, professionel kommunikation og konflikt-håndtering til at håndtere udadreagerende adfærd og nedbringe magtanvendelse hos den indlagte borger/patient med demens.

Borgeren med fysisk og/eller psykisk handicap

1. Du kan anvende viden om grundlæggende behov og sygeplejefaglige problemer, foranlediget af fysiske og psykiske handicaps, til at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere pleje- og omsorgsopgaver til borgere med fysisk- og psykisk funktionsnedsættelse i det specialiserede socialområde.
2. Du kan anvende viden om faktorer, der har betydning for funktionsevnen, herunder aldersbetinget funktionsnedsættelse til at igangsætte forebyggende og rehabiliterende aktiviteter i pleje- og omsorgsarbejdet til borgeren med fysisk og/eller psykisk funktionsnedsættelse.
3. Du kan anvende viden om udviklingsforstyrrelser og funktionsnedsættelser til at arbejde ressourceorienteret med borgeren, herunder inddrage relevant velfærdsteknologi.
4. Du kan anvende viden om pædagogisk observation som redskab i det tværprofessionelle samarbejde til at kunne dokumentere borgernes funktionsniveau og udvikling.
5. Du kan indgå i en ligeværdig kommunikation og relation med borgeren på et bosted, herunder understøtte borgeren i at nå egne mål og styrke borgerens oplevede livskvalitet.
6. Du kan anvende viden om grundlæggende behov for seksualitet, intimitet og nærhed til at indgå i en professionel dialog med borgeren om seksualitet.

Sygeplejefaglig fordybelse og faglig udvikling

1. Du kan anvende viden om forskellige videnskabs-teoretiske tilganges syn på sygepleje og betydning for sygeplejehandlinger, til at reflektere og argumentere i forhold til praksis.
2. Du kan anvende viden om evidensbaseret i de kliniske retningslinjer til at arbejde efter lokale instrukser, med henblik på at understøtte og udvikle den sygeplejefaglige praksis.
3. Du kan anvende viden om metoder og procedurer til at understøtte kvalitet og patientsikkerhed i det tværprofessionelle samarbejde for at vurdere, handle og evaluere på patientens/borgerens sundhedstilstand.
4. Du kan anvende viden om moralfilosofi til at forstå betydningen af egne etiske vurderinger.

Social- og sundhedsassistentens opgaver i forhold til livets afslutning

1. Du kan anvende viden om social- og sundhedsassistentens kompetenceområde til at igangsætte terminal sygepleje, smertelindring og behandling i samarbejde med tværfaglige samarbejdspartnere.
2. Du kan anvende viden om gældende lovgivning og tilbud til borgeren/patienten i det terminale forløb til selvstændigt at vejlede borgeren/patienten og de pårørende inden for de givne rammer.

3. Du kan anvende viden om tværprofessionelt samarbejde, herunder palliative teams, visitation til hospice, kommunens sagsbehandlere, vågetjeneste, præst, bedemand og tilbud til efterladte til selvstændigt at medvirke til tværfaglige opgaver ved livets afslutning.
4. Du kan anvende viden om tegn på livets afslutning, angst, sorg, eksistentiel krise og åndelig trøst til at varetage psykisk pleje og igangsætte den eksistentielle samtale med borgeren/patienten og de pårørende.
5. Du kan anvende viden om kommunikation, kulturforståelse, etik og den værdige død til at tage initiativ til praktisk og psykisk støtte til den døende og de pårørende/efterladte.
6. Du kan anvende viden om opgaver i forbindelse med dødsfald til selvstændigt at istandgøre afdøde under hensyntagen til borgerens/patientens kulturelle og religiøse ritualer.

3.3.19 Indlæggelse af borgere med akut sygdom samt prøve i dansk – S3A

Varighed: 3 uger

Temaet indeholder integreret naturfag, svarende til 3 dage

Temaet er inklusiv temaet Dansk svarende til 3 dage – se særskilte temabeskrivelse i afsnit 3.3.23

/ Tematekst

I dette tema arbejder du med borgere, som får en akut forværring i deres habituelle tilstand og skal indlægges. Du arbejder med to sygdomme: Diabetes og apopleksi, og i den forbindelse inddrager du den viden, du fik om diabetes fra S1B.

For at kunne være med til at sikre gode overgange mellem sektorerne, fx når borgere med akutte forværringer og multisygdomme bliver indlagt, arbejder du i dette tema med tværprofessionelt og tværsektorielt samarbejde.

Ved tidlig opsporing kan du være med til at forebygge indlæggelser, genindlæggelser samt at vurdere, hvornår en indlæggelse er nødvendig. Du arbejder derfor med at skærpe dit kliniske blik, og dit sygeplejefaglige skøn gennem dine observationer. I dine observationer bruger du din viden om blodet og tryk fx i forhold til om borgeren/patienten udvikler ødemer. Du får også viden om kroppens syre-/base balance, og om hvordan kroppen regulerer en pH forskydning. Denne viden bruger du i dine observationer fx i forhold til en borger med diabetes, som får en ketoacidose.

Du opnår viden om smertefysiologi og lærer at anvende værktøjer til vurdering af smerter for at kunne observere borgere/patienter med smerter.

For at kunne forebygge og nedbringe institutionsinfektioner kombinerer du din viden om hygiejne, infektioner, immunforsvaret, mikroorganismers udbredelse og bakteriers resistens. Du vil møde patienter i forskellige isolationsregimer, og derfor skal du kunne vejlede patienter, borgere, kollegaer og pårørende omkring hygiejne.

Du arbejder med relevante farmakologiske hovedgrupper, samt risikosituationslægemidler. Der er fokus på patientsikkerhed, kvalitetssikring og utilsigtede hændelser (UTH) i forbindelse med dispensering og administration af medicin.

Ved afslutningen af temaet arbejder du med dit dialogværktøj, som kan hjælpe med at skabe sammenhæng mellem skole og oplæring.

Midtvejs i temaet får du en standpunktskarakter i dansk, hvis du har haft faget.

For dig, der har dansk

Du går til prøve i dansk i slutningen af dette tema.

For dig, der har godskrivning for dansk med eller uden afkortning

Du undersøger og giver eksempler på, hvordan der i praksis bliver arbejdet med borgerens eller patientens medicinske behandling i det tværsektorielle samarbejde.

/ Indholdspunkter

- Farmakologiske hovedgrupper
- Risikosituationslægemidler og risikosituationer
- Dispensering med fokus på patientsikkerhed
- Kvalitetssikring, patientsikkerhed og utilsigtede hændelser (UTH)
- Tværprofessionelt og tværsektorielt samarbejde
- Metoder til tidlig opsporing
- Sygdomme, multisygdomme og akut forværring
- Diabetes, akut forværring, behandling og sygepleje
- Nyrerne herunder anatomi, fysiologi og sygdomslære
- Apopleksi herunder anatomi, fysiologi, sygdomslære, behandling og sygepleje
- Smertefysiologi og observationer
- Immunforsvaret
- Institutionsinfektioner herunder hygiejne, rene rutiner og isolationsregimer
- Vejledning i forhold til de hygiejniske retningslinjer
- Prøve i Dansk

Integreret naturfag

- pH-begrebet. Kroppens syre/base balance og kroppens reguleringsmekanismer. Kemikalier og sikkerhed
- Blodet, blodets kolloidosmotiske tryk, intra- og ekstracellulære væsker
- Mikroorganismers udbredelse og bakteriers resistens

/ Kompetencemål

4. Du kan anvende sygeplejefaglig vurdering til at handle på forandringer i borgerens og patientens fysiske og psykiske symptomer samt anvende værktøjer til tidlig opsporing af forandringer hos borgeren og patienten.

13. Du kan selvstændigt anvende hygiejniske retningslinjer for afbrydelse af smitteveje, herunder rene rutiner, sterilteknikker, isolation samt kan vejlede borgere, patienter, pårørende, kolleger og frivillige herom.

/ Fagmål

Kvalitet og udvikling

5. Eleven kan anvende viden om forskellige værktøjer og metoder til kvalitetssikring og selvstændigt medvirke til at udvikle og sikre patientsikkerhed i det tværsektorielle og tværprofessionelle samarbejde.

Somatisk sygdom og sygepleje

1. Du kan anvende viden om sygeplejefaglig teori og metode til at vurdere borgerens/patientens ressourcer, behov og sundhedstilstand samt til at handle på kompleksiteten af de grundlæggende behov, herunder inddrage relevante samarbejdspartnere.
6. Du kan anvende viden om somatisk sygdomslære, herunder multisygdomme og akutte sygdomme til at kunne indgå i komplekse sygepleje- og behandlingsforløb i det tværprofessionelle samarbejde.
8. Du kan anvende viden om principper for hygiejne til at arbejde med særlige regimer i forbindelse med infektionssygdomme og institutionsinfektioner samt til at vejlede borgeren/patienten, pårørende og kollegaer i at overholde hygiejniske principper for at afbryde smitteveje.

Somatisk sygdom og sygepleje ekspertniveau

1. Du kan anvende viden om sygeplejefaglig teori og metode til at vurdere borgerens/patientens ressourcer, behov og sundhedstilstand samt til at handle på kompleksiteten af de grundlæggende behov, herunder identificere og inddrage relevante samarbejdspartnere.
6. Du kan anvende viden om somatisk sygdomslære, herunder multisygdomme og akutte sygdomme til at kunne begrunde og indgå i komplekse sygepleje- og behandlingsforløb i det tværprofessionelle samarbejde.
8. Du kan finde og anvende viden om principper for hygiejne til at begrunde og arbejde med særlige regimer i forbindelse med infektionssygdomme og institutionsinfektioner samt til at vejlede borgeren/patienten, pårørende og kollegaer i at overholde hygiejniske principper for at afbryde smitteveje.

Farmakologi og medicinhåndtering

2. Du kan anvende viden og kvalitetssikring og utilsigtede hændelser (UTH) til selvstændigt og i det tværprofessionelle samarbejde at kunne fremme patientsikkerheden og forebygge fejl ved medicinhåndtering i praksis, herunder dokumentere, indrapportere samt følge op på sundhedsfaglige tilsyn.
5. Du kan anvende viden om almen og speciel farmakologi, herunder psykofarmaka til at observere virkninger og bivirkninger samt forklare kontraindikationer, interaktioner og dispenseringsformer inden for de mest almindelige hovedgrupper, herunder hvilken betydning det har for observationen af borgere og patienter.

Dansk niveau C

Mål niveau C

Målene er inddelt i fire overordnede kompetenceområder: Kommunikation, læsning, fortolkning og fremstilling.

Kommunikation

1. Du kan kommunikere reflekteret og nuanceret i komplekse almene og erhvervsfaglige situationer med brug af relevante tale-, lytte- og samtalestrategier i forhold til formål og situation.
2. Du kan diskutere, argumentere og kommunikere hensigtsmæssigt i samarbejde og samvær med andre og reflektere over forskellige former for kommunikation.
3. Du kan reflektere over samspillet mellem formål og forskellige former for kommunikation samt egen rolle og ansvar i kommunikationssituationen.
4. Du kan vælge og anvende it og multimodale medier hensigtsmæssigt, reflekteret og kritisk til kommunikation, informationssøgning og formidling.
5. Du kan skelne mellem, reflektere over, vurdere og indgå i kritisk dialog om virksomheders interne og eksterne kommunikation.

6. Du kan forklare og reflektere over sproglige normer i diverse kontekster indenfor erhverv, uddannelse, samfund og danskfaget.

Læsning

1. Du kan læse, forstå og diskutere teksters betydning i almene og erhvervsmæssige sammenhænge og anvende relevante læsestrategier i forhold til læseformål, teksttype og kontekst.
2. Du kan gennemføre målrettet og kritisk informationssøgning med relevans for erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag.
3. Du kan ud fra læseformål, kontekst og kendskab til teksttyper forberede og gennemføre læsning af relevans for erhverv, uddannelse og samfund og efterfølgende indgå i kritisk dialog om denne læsning.

Fortolkning

1. Du kan forholde sig til kultur, sprog, historie, erhverv og uddannelse gennem analyse og diskussion af tekster.
2. Du kan vælge og analysere diverse tekster, som er relateret til erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag og anvende relevante analysemodeller.
3. Du kan tolke og/eller uddrage relevant betydning af tekster, relateret til erhverv, historie, uddannelse, samfund og dagligdag, på grundlag af analyse og diskutere og vurdere tolkningen.
4. Du kan metodisk reflektere over og vurdere tekster relateret til erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag på grundlag af analyse og indgå i kritisk dialog om sin vurdering.
5. Du kan perspektivere tekster relateret til erhverv, historie, uddannelse, samfund og dagligdag på grundlag af analyse.

Fremstilling

1. Du kan anvende relevante skrivestrategier og udtrykke dig forståeligt, varieret og nuanceret i skrift, tale, lyd og billede i en form, der passer til genre og situation.
2. Du kan planlægge, forberede og fremstille formelt korrekte, varierede og nuancerede skriftlige og mundtlige tekster ved brug af teksttyper, der er relevante i forhold til emner og kontekster inden for erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag.
3. Du kan sammenligne og gå i kritisk dialog med folk fra uddannelse og erhverv om egne og andres skriftlige produkter, herunder om skriveformål, målgruppe, genre og sproglig stil og grammatisk forståelse
4. Du kan vælge, anvende og begrunde hensigtsmæssige repræsentationsformer med relevans for erhverv, uddannelse og samfund.

Naturfag niveau C

2. Du kan sikkert vælge og anvende matematik til at forklare naturvidenskabelige fænomener og problemstillinger.
3. Du kan forklare og vurdere samspillet mellem teori og eksperimentelt arbejde og opnå en selvstændig og undersøgende handle måde i forbindelse hermed.
4. Du kan planlægge, gennemføre og vurdere eksperimentelt arbejde med anvendelse af laboratorieudstyr eller andet relevant udstyr.
5. Du kan begrunde og demonstrere sikkerhedsmæssigt korrekt arbejde med udstyr og kemikalier herunder vurdere sikkerhed og risikomomenter.
7. Du kan med sikkerhed anvende den naturvidenskabelige arbejdsmetode, herunder beskrive forholdet mellem teori og praksis.
8. Du kan reflektere over og diskutere naturfaglige og erhvervsfaglige problemstillinger, som de kommer til udtryk i medierne, herunder vurdere de naturfaglige elementer i fremstilling og argumentation.

9. Du kan perspektivere resultater i forhold til erhvervsfaglige og/eller samfundsmæssige problemstillinger.

3.3.20 Det præ-, per- og postoperative forløb – S3A

Varighed: 2 uger

Temaet indeholder integreret naturfag, svarende til 1 dag

/ Tematekst

I dette tema arbejder du med en patientgruppe, du ofte vil møde i primær og sekundær sektor, som har pådraget sig forskellige typer af frakturer, og som derfor er indlagt til operation. Du opnår viden om bevægeapparatets anatomi, fysiologi og sygdomslære.

I temaet lærer du om evidensbaseret og erfaringsbaseret viden. En viden, du anvender til at være med til at sikre bedste praksis. Du lærer at bruge viden fra klinisk forskning til at øge patientsikkerheden.

I oplæringen kommer du til at møde patienter før, under og efter operation. I temaet styrker du derfor din kompetence til at danne relationer i et accelereret patientforløb. Du arbejder med det præ-, per- og postoperative forløb, herunder klargøring til operation, kirurgisk stress og kroppens reaktioner samt sygeplejefaglige metoder og observationer. Igennem dette arbejde får du styrket dit kliniske blik og sygeplejefaglige skøn samt lærer, hvilke observationer du skal gøre, når du udfører sygepleje til patienter med grundlæggende og komplekse behov. Du arbejder med relationsdannelse i de korte patientforløb. For at arbejde med at minimere hyppige postoperative komplikationer har du blandt andet fokus på søvn, ernæringsstatus og ernæring, sårpleje samt smerter. I dit arbejde med smerter har du fokus på akutte smerter samt medicinsk behandling af smerterne.

Du arbejder med patientens rehabilitering efter operation. I dette arbejde anvender du viden om genoptræningsprincipper og genoptræningsplaner for at kunne støtte patienten efter operation og i tiden efter hjemsendelse fra hospital.

For at være med til at sikre sammenhængende patientforløb og være med til at undgå nogle af de fejl, der kan ske i forbindelse med sektorovergange, arbejder du med patientsikkerhed og din rolle i det tværprofessionelle og tværsektorielle samarbejde.

Ved afslutningen af temaet arbejder du med dit dialogværktøj, som kan hjælpe med at skabe sammenhæng mellem skole og oplæring.

/ Indholdspunkter

- Præ-, per- og post operative fase
- Bevægeapparatet herunder anatomi, fysiologi, sygdomslære, behandling og sygepleje
- Kirurgisk stress herunder hormoner
- Lymfesystemet
- Akutte smerter og medicinsk behandling
- Sengelejekomplikationer
- Observationer ved sårpleje
- Ernæring i forbindelse med kirurgiske indgreb
- Sterile teknikker og procedure
- Sygeplejeteorier, herunder Kari Martinsen, relationer, det sygeplejefaglige skøn og Fundamentals of Care
- Rehabilitering og handlingsplaner, herunder genoptræningsplaner
- Lejring, forflytning og ergonomi
- Tværprofessionel og tværsektorielt koordinering
- Sundhedsaftaler, sektorovergange, kultur og samarbejdsformer
- Sikker kommunikation og dokumentation
- Videregivelse af oplysninger, tavshedspligt og GDPR

Integreret naturfag

- Energi, energigivende næringsstoffer, energiomsætning og molaritet

/ Kompetencemål

8. Du kan selvstændigt indgå i tværprofessionelt og tværsektorielt samarbejde om koordinering af et sammenhængende patient- og borgerforløb og anvende kommunikation til at forebygge vold og konflikter.

11. Du kan selvstændigt dokumentere den udførte sygepleje i digitale dokumentationssystemer og videregive faglige informationer skriftligt og mundtligt til tværprofessionelle samarbejdspartnere i overensstemmelse med regler om videregivelse af oplysninger, tavshedspligt og GDPR.

14. Du kan ud fra borgerens og patientens ressourcer selvstændigt tilrettelægge eget og andres arbejde ud fra ergonomiske principper, brug af hjælpemidler og arbejdspladsens regler om arbejdsmiljø og sikkerhed samt vise initiativ til at skabe et godt psykisk og fysisk arbejdsmiljø.

/ Fagmål

Det sammenhængende borger- og patientforløb

3. Du kan anvende viden om mundtlig og skriftlig kommunikation til selvstændigt at varetage dokumentation samt kunne udveksle data i det tværprofessionelle og tværsektorielle samarbejde.

6. Du kan anvende viden om betydningen af kulturforståelser, værdier og samarbejdsformer til at etablere og varetage tværsektorielle og tværprofessionelle samarbejde.

Det sammenhængende borger- og patientforløb ekspertniveau

3. Du kan anvende viden om mundtlig og skriftlig kommunikation til selvstændigt at sammenholde og varetage dokumentation samt kunne finde og udveksle data i det tværprofessionelle og tværsektorielle samarbejde.

6. Du kan anvende viden om betydningen af kulturforståelser, værdier og samarbejdsformer til at etablere, begrunde og varetage tværsektorielle og tværprofessionelle samarbejde.

Kvalitet og udvikling

7. Du kan med afsæt i viden baseret på erfaring og evidens anvende digitale redskaber til informationssøgning, databehandling, dokumentation og kommunikation til at sikre kvalitet og kontinuitet i de sundhedsfaglige ydelser.

Somatisk sygdom og sygepleje

9. Du kan anvende viden om sterile rutiner, teknikker og rene procedurer til at afbryde smitteveje og håndtere sygeplejeopgaver i forbindelse med fx sår, sonder og katetre.

10. Du kan anvende viden om præ-, per- og postoperativ fase til at forberede patienten til operation og kunne observere og pleje patienten i den postoperative fase.

Somatisk sygdom og sygepleje ekspertniveau

9. Du kan finde og anvende viden om sterile rutiner, teknikker og rene procedurer til at afbryde smitteveje og håndtere sygeplejeopgaver i forbindelse med fx sår, sonder og katetre.

10. Du kan anvende viden om præ-, per- og postoperativ fase til at forberede patienten til operation og kunne observere, vurdere og pleje patienten i den postoperative fase.

Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering

7. Du kan anvende viden om trænings- og handleplaner til at indgå i et tværfagligt samarbejde, der understøtter den samlede rehabiliteringsproces af borgeren/patienten.

Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering ekspertniveau

7. Du kan finde og anvende viden om trænings- og handleplaner til at indgå i et tværfagligt samarbejde, der understøtter den samlede rehabiliteringsproces af borgeren/patienten.

Naturfag niveau C

1. Du kan sikkert kan vælge og anvende naturfaglige begreber og modeller til at forklare udvalgte natur- og erhvervsfaglige problemstillinger.

6. Du kan selvstændigt udvælge, anvende og vurdere relevante digitale værktøjer til f.eks. simulering, informationssøgning og -behandling, databehandling og præsentation.

3.3.21 Palliativ indsats, farmakologi og medicinhandling – S3A

Varighed: 2 uger

/ Tematekst

I dette tema arbejder du med social- og sundhedsassistentens kompetencer i den palliative indsats. Du arbejder med borgere/patienter med cancer, som du ofte vil møde i dit kommende arbejde.

Du lærer at indgå i komplekse behandlingsforløb med borgere/patienter med behov for palliativ pleje og inddrager din viden fra sygeplejeteorier. Du beskæftiger dig med fysiske, psykiske, sociale, åndelige problemstillinger og lærer, hvordan du kan medvirke til at lindre sådanne problemstillinger.

Når du arbejder med palliation, benytter du din viden om palliativ indsats og terminale forløb, så du kan varetage sygepleje og professionel omsorg for borgeren/patienten og pårørende, som er i et sorg- og kriseforløb. Du anvender her din viden om kommunikation og relationsdannelse.

Du anvender din viden om de forskellige muligheder, der er for at samarbejde og koordinere et sammenhængende borger-/patientforløb. Dette er vigtigt, så du kan være med til at sikre kontinuitet og kvalitet i de sundhedsfaglige ydelser til den palliative borger/patient.

I temaet beskæftiger du dig med kroniske og komplekse smerter. Du arbejder med totalsmertemodellen som en metode til at forstå samt behandle smerter.

Du benytter i dit arbejde din viden om sundhedspædagogiske metoder, og hvordan du kan informere, vejlede og instruere borgeren/patienten og pårørende i den palliative indsats og herunder anvende din viden om samfundets tilbud til den palliative borger og pårørende. Du inddrager også din viden om aktiviteter og målsætning til at arbejde rehabiliterende i den palliative indsats og understøtte borgerens ressourcer, velvære og værdighed i relation til dennes aktuelle status og behov.

Du arbejder med, hvilke observationer og handlinger du gør i forbindelse med nært forestående død samt efter dødens indtræden, herunder omsorgen for de efterladte.

I løbet af temaet udarbejder du dit eksaminationsgrundlag til prøven i farmakologi og medicin håndtering. Eksaminationsgrundlaget kan tage udgangspunkt i dine farmakologiopgaver fra oplæring 1 og 2. Du udarbejder og afleverer eksaminationsgrundlaget inden for de 3 første dage i temaet. Du har derover 2 dage, hvor du fordyber dig i farmakologi til vejledning i, hvordan prøven foregår, hvilke krav der stilles, samt hvordan du kan forberede oplæg og disposition til prøven.

Ved afslutningen af temaet arbejder du med dit dialogværktøj, som kan hjælpe med at skabe sammenhæng mellem skole og oplæring.

Du får en standpunktskarakter i Farmakologi og medicin håndtering.

/ Indholdspunkter

- Sygepleje i de tre palliative faser
- Cancer herunder sygdomslære, behandling og sygepleje
- Smerter, der kan opstå i den palliative indsats, herunder komplekse smerter samt farmakologisk og non-farmakologisk behandling
- Borger- og pårørende perspektiv
- Sorg og krise
- Rehabilitering i forbindelse med den palliative indsats
- Lovgivning og tilbud i den palliative indsats til borgere og pårørende
- Observationer i forbindelse med døden
- Traditioner og kultur i forbindelse med døden
- Udarbejde og aflevere eksaminationsgrundlag til prøve i Farmakologi og medicin håndtering

/ Kompetencemål

3. Du kan indgå i komplekse behandlingsforløb i borgerens eget hjem og varetage palliativ pleje af borgere og patienter.

10. Du kan selvstændigt varetage medicindispensering og medicinadministration i henhold til lovgivning og arbejdspladsens kliniske retningslinjer og procedurer.

/ Fagmål

Somatisk sygdom og sygepleje

7. Du kan anvende viden om palliative indsatser og terminale forløb samt reflektere over kommunikation og relationsdannelse i forhold til at kunne varetage sygepleje og professionel omsorg for borgeren/patienten og pårørende i sorg- og kriseforløb.

Somatisk sygdom og sygepleje ekspertniveau

7. Du kan anvende viden om palliative indsatser og terminale forløb samt reflektere over kommunikation og relationsdannelse i forhold til at kunne varetage sygepleje og professionel omsorg for borgeren/patienten og pårørende i sorg- og kriseforløb.

Farmakologi og medicin håndtering

1. Du kan anvende viden om lovgivning, instrukser, vejledninger og lokale procedurer til at forklare social- og sundhedsassistentens ansvar og kompetenceområde til selvstændigt at kunne varetage medicin håndtering i gældende praksis, herunder delegering, videredelegering, ledelsens ansvar og akkreditering.

2. Du kan anvende viden om kvalitetssikring og utilsigtede hændelser (UTH) til selvstændigt og i det tværprofessionelle samarbejde at kunne fremme patientsikkerheden og forebygge fejl ved medicin håndtering i praksis, herunder dokumentere, indrapportere samt følge op på sundhedsfaglige tilsyn.
3. Du kan anvende viden om anatomi og fysiologi til at forklare lægemidlers farmakokinetik, herunder absorption, distribution og elimination og farmakodynamik.
4. Du kan anvende beregninger af medicin for at fremme patientsikkerheden og forebygge fejl ved medicin håndtering.
5. Du kan anvende viden om almen og speciel farmakologi, herunder psykofarmaka til at observere virkninger og bivirkninger samt forklare kontraindikationer, interaktioner og dispenseringsformer inden for de mest almindelige hovedgrupper, herunder hvilken betydning det har for observationen af borgere og patienter.
6. Du kan anvende viden om sundhedspædagogiske metoder, redskaber og praksisformer, herunder vejledning, motivation og selvadministration i samarbejdet med borgere, patienter og pårørende i primær og sekundær sektor, herunder samarbejde med almen praksis til at øge kvaliteten og patientsikkerheden ved medicin håndtering.
7. Du kan anvende viden om hygiejne og risikofaktorer ved medicin håndtering herunder arbejdsmiljøudvalgets opgave og arbejdsmiljøcertificering til at forebygge arbejdsskader i praksis.

3.3.22 Projekt opgave inden for kompleks sygepleje og prøve i Farmakologi og medicin håndtering – S3A

Varighed: 2 uger

/ Tematekst

I dette tema arbejder du med en projektopgave inden for det somatiske, tværsektorielle og tværprofessionelle område. Du går også til prøve i faget Farmakologi og medicin håndtering.

Projektopgave

I løbet af S3A har du arbejdet med kommunikation, relationsdannelse, akutte ændringer i habituel tilstand, sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering, kirurgisk sygepleje samt kompleks sygepleje, herunder palliation, multisygdomme, kronisk sygdom, tværsektorielle overgange og tværprofessionelt samarbejde.

Denne viden skal du nu anvende i din projektopgave, hvori du skal begrunde dine refleksioner. Du kan i projektopgaven have fokus på sygdomme, som fx parkinson, osteoporose, gigt eller fordybe dig yderligere i palliation. I forbindelse med dit valgte emne kan du også inddrage din viden om farmakologi og medicin håndtering.

I projektopgaven samarbejder du med din underviser om at vælge en for skoleperioden relevant problemstilling rettet imod oplæring 3.

SOSU H har udarbejdet en Projekthåndbog, som beskriver, hvordan en projektopgave udarbejdes. Projekthåndbogen danner rammen om dit arbejde. Den beskriver, hvilke elementer projektopgaven består af samt forskellige metoder til produkt og til formidling af projektopgaven. Du kan arbejde med alle elementer eller delelementer fra projekthåndbogen, og her kan du i samarbejde med din underviser vælge metoder ud fra din motivation og måder at lære på. Projektopgaven skal resultere i et produkt, der kan formidles til dine kolleger på holdet, undervisere og eventuelt i oplæringen.

Ved afslutningen af temaet arbejder du med dit dialogværktøj, som kan hjælpe med at skabe sammenhæng mellem skole og oplæring.

Du får delkarakterer i de fag, du har arbejdet med i skoleperioden: [Mødet med borgeren og patienten](#), [Det sammenhængende borger- og patientforløb](#), [Kvalitet og udvikling](#), [Somatisk sygdom og sygepleje](#), Naturfag.

/ Indholdspunkter

- Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering
- Tværprofessionelt og tværsektorielt samarbejde
- Sygeplejeteori og metode
- Farmakologi
- Medicinhåndtering
- Forberedelse til oplæring
- Prøve i Farmakologi og medicinhåndtering

/ Kompetencemål

2. Du kan begrunde og selvstændigt tilrettelægge, udføre og evaluere sygepleje af borgeres og patienters grundlæggende behov ud fra en metodisk og rehabiliterende tilgang.

10. Du kan selvstændigt varetage medicindispensering og medicinadministration i henhold til lovgivning og arbejdspladsens kliniske retningslinjer og procedurer

/ Fagmål

Somatisk sygdom og sygepleje

1. Du kan anvende viden om sygeplejefaglig teori og metode til at vurdere borgerens/patientens ressourcer, behov og sundhedstilstand samt til at handle på kompleksiteten af de grundlæggende behov, herunder inddrage relevante samarbejdspartnere.

Somatisk sygdom og sygepleje ekspertniveau

1. Du kan anvende viden om sygeplejefaglig teori og metode til at vurdere borgerens/patientens ressourcer, behov og sundhedstilstand samt til at handle på kompleksiteten af de grundlæggende behov, herunder identificere og inddrage relevante samarbejdspartnere.

Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering

1. Du kan anvende viden om sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering, samt reflektere over betydningen af kommunikation og relationsdannelse i varetagelsen af social- og sundhedsassistentens opgaver i den tværprofessionelle og tværsektorielle indsats med udgangspunkt i borgerens/patientens ønsker og behov.

Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering ekspertniveau

1. Du kan anvende viden om sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering, samt reflektere over betydningen af kommunikation og relationsdannelse i begrundelsen og varetagelsen af social- og sundhedsassistentens opgaver i den tværprofessionelle og tværsektorielle indsats med udgangspunkt i borgerens/patientens ønsker og behov.

Understøttende fagmål

Naturfag niveau C

6. Du kan selvstændigt udvælge, anvende og vurdere relevante digitale værktøjer til f.eks. simulering, informationssøgning og -behandling, databehandling og præsentation.

Dansk niveau C, Kommunikation

2. Du kan diskutere, argumentere og kommunikere hensigtsmæssigt i samarbejde og samvær med andre og reflektere over forskellige former for kommunikation.

4. Du kan vælge og anvende it og multimodale medier hensigtsmæssigt, reflekteret og kritisk til kommunikation, informationssøgning og formidling.

Dansk niveau C, Fremstilling

1. Du kan anvende relevante skrivestrategier og udtrykke dig forståeligt, varieret og nuanceret i skrift, tale, lyd og billede i en form, der passer til genre og situation.

3. Du kan sammenligne og gå i kritisk dialog med folk fra uddannelse og erhverv om egne og andres skriftlige produkter, herunder om skriveformål, målgruppe, genre og sproglig stil og grammatisk forståelse.

Farmakologi og medicin håndtering

1. Du kan anvende viden om lovgivning, instrukser, vejledninger og lokale procedurer til at forklare social- og sundhedsassistentens ansvar og kompetenceområde til selvstændigt at kunne varetage medicin håndtering i gældende praksis, herunder delegering, videredelegering, ledelsens ansvar og akkreditering.

2. Du kan anvende viden om kvalitetssikring og utilsigtede hændelser (UTH) til selvstændigt og i det tværprofessionelle samarbejde at kunne fremme patientsikkerheden og forebygge fejl ved medicin håndtering i praksis, herunder dokumentere, indrapportere samt følge op på sundhedsfaglige tilsyn.

3. Du kan anvende viden om anatomi og fysiologi til at forklare lægemidlers farmakokinetik, herunder absorption, distribution og elimination og farmakodynamik.

4. Du kan anvende beregninger af medicin for at fremme patientsikkerheden og forebygge fejl ved medicin håndtering.

5. Du kan anvende viden om almen og speciel farmakologi, herunder psykofarmaka til at observere virkninger og bivirkninger samt forklare kontraindikationer, interaktioner og dispenseringsformer inden for de mest almindelige hovedgrupper, herunder hvilken betydning det har for observationen af borgere og patienter.

6. Du kan anvende viden om sundhedspædagogiske metoder, redskaber og praksisformer, herunder vejledning, motivation og selvadministration i samarbejdet med borgere, patienter og pårørende i primær og sekundær sektor, herunder samarbejde med almen praksis til at øge kvaliteten og patientsikkerheden ved medicin håndtering.

7. Du kan anvende viden om hygiejne og risikofaktorer ved medicin håndtering herunder arbejdsmiljøudvalgets opgave og arbejdsmiljøcertificering til at forebygge arbejdsskader i praksis.

3.3.23 Dansk – S3A

Varighed: 1 uge

/ Tematekst

Temaet er for dig, der også havde dansk på S2. Dagene i temaet er fordelt over flere temaer på S3A. Når dansk indgår i et tema, som det gør i temaerne At leve med kronisk sygdom og Indlæggelse af borgere med akut sygdom, er der fokus på danskfaget i et erhvervs- og uddannelsesrettet perspektiv. Du øver dig i at lytte, læse og deltage i samtale ud fra forskellige tekster og teksttyper. Du arbejder med at forholde dig til dit eget og andres liv og tanker samt med at forstå dig selv i samspil med omverden.

Du arbejder fortsat med fire overordnede kompetenceområder: kommunikation, læsning, fortolkning og fremstilling. Du arbejder metodisk, både mundtligt og skriftligt, med at referere, analysere, argumentere, fortolke og perspektivere. Du fremmer dine innovative, kreative, analytiske og kritiske kompetencer til at kvalificere arbejdet med de opgaver, du møder i dagligdagen. Med afsæt i det udvidede tekstbegreb arbejder du med fiktion, faktion og nonfiktion.

De teksttyper, du arbejder med, tager afsæt i temaet At leve med kronisk sygdom. Du bliver i temaet stillet en skriftlig opgave, som du skal arbejde med i starten af S3A. Denne opgave skal indgå i din portfolio, som du skal bruge til din prøve i dansk i temaet Indlæggelse af borgere med akut sygdom. Du får feedback på din opgave, som du kan bruge i udviklingen af dine skriftlige kompetencer.

Dansk bliver afsluttet med en prøve på S3A i temaet Indlæggelse af borgere med akut sygdom.

Se prøvebeskrivelsen af dansk i afsnit 2.9.1. Før prøven i dansk vil du få en standpunktskarakter i faget.

/ Indholdspunkter

- Metodisk analyse af teksttyper
- Tekstanalyse med afsæt i temaet
- Igangsættelse af skriftlig opgave

/ Fagmål

Dansk

Mål niveau C

Målene er inddelt i fire overordnede kompetenceområder: Kommunikation, læsning, fortolkning og fremstilling.

Kommunikation

1. Du kan kommunikere reflekteret og nuanceret i komplekse almene og erhvervsfaglige situationer med brug af relevante tale-, lytte- og samtalestrategier i forhold til formål og situation.
2. Du kan diskutere, argumentere og kommunikere hensigtsmæssigt i samarbejde og samvær med andre og reflektere over forskellige former for kommunikation.
3. Du kan reflektere over samspillet mellem formål og forskellige former for kommunikation samt egen rolle og ansvar i kommunikationssituationen.
4. Du kan vælge og anvende it og multimodale medier hensigtsmæssigt, reflekteret og kritisk til kommunikation, informationssøgning og formidling.
5. Du kan skelne mellem, reflektere over, vurdere og indgå i kritisk dialog om virksomheders interne og eksterne kommunikation.
6. Du kan forklare og reflektere over sproglige normer i diverse kontekster indenfor erhverv, uddannelse, samfund og danskfaget.

Læsning

1. Du kan læse, forstå og diskutere teksters betydning i almene og erhvervsmæssige sammenhænge og anvende relevante læsestrategier i forhold til læseformål, teksttype og kontekst.
2. Du kan gennemføre målrettet og kritisk informationssøgning med relevans for erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag.
3. Du kan ud fra læseformål, kontekst og kendskab til teksttyper forberede og gennemføre læsning af relevans for erhverv, uddannelse og samfund og efterfølgende indgå i kritisk dialog om denne læsning.

Fortolkning

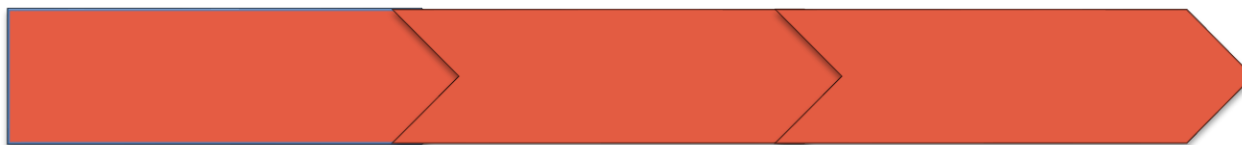
1. Du kan forholde sig til kultur, sprog, historie, erhverv og uddannelse gennem analyse og diskussion af tekster.
2. Du kan vælge og analysere diverse tekster, som er relateret til erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag og anvende relevante analysemodeller.
3. Du kan tolke og/eller uddrage relevant betydning af tekster, relateret til erhverv, historie, uddannelse, samfund og dagligdag, på grundlag af analyse og diskutere og vurdere tolkningen.
4. Du kan metodisk reflektere over og vurdere tekster relateret til erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag på grundlag af analyse og indgå i kritisk dialog om sin vurdering.
5. Du kan perspektivere tekster relateret til erhverv, historie, uddannelse, samfund og dagligdag på grundlag af analyse.

Fremstilling

1. Du kan anvende relevante skrivestrategier og udtrykke dig forståeligt, varieret og nuanceret i skrift, tale, lyd og billede i en form, der passer til genre og situation.
2. Du kan planlægge, forberede og fremstille formelt korrekte, varierede og nuancerede skriftlige og mundtlige tekster ved brug af teksttyper, der er relevante i forhold til emner og kontekster inden for erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag.
3. Du kan sammenligne og gå i kritisk dialog med folk fra uddannelse og erhverv om egne og andres skriftlige produkter, herunder om skriveformål, målgruppe, genre og sproglig stil og grammatisk forståelse.
4. Du kan vælge, anvende og begrunde hensigtsmæssige repræsentationsformer med relevans for erhverv, uddannelse og samfund.

3.3.24 Skoleperiode 3B: Oversigt over temaerne

Figuren viser, hvordan temaerne er tilrettelagt på skoleperiode 3B.

Koordinering og ledelse af teamsamarbejde, Projektopgave inden for kompetenceområdet, Naturfag

Velkommen til skoleperiode 3B (S3B) på hovedforløbet på social- og sundhedsassistenter på SOSU H.

S3B varer 3 uger og består af et tema, der indeholder

- Koordinering og ledelse af teamsamarbejde med en varighed på 8 dage
- Projektopgave inden for kompetenceområdet med en varighed på 2 dage
- Naturfag med en varighed på 5 dage

Den første del af temaet har fokus på Koordinering og ledelse af teamsamarbejde. Det handler om din opgave som teamkoordinator i det sammenhængende borger- og patientforløb, og hvordan du kan koordinere og understøtte dine kolleger. Du arbejder med arbejdspladsens organisering og udvikling af det fysiske og psykiske arbejdsmiljø. Du lærer om ledelse og ledelsesformer.

Herefter arbejder du Projektopgave inden for kompetenceområdet. Du udarbejder problemstillinger, som du kan undersøge i din efterfølgende oplæring, og som du har mulighed for at anvende til den afsluttende prøve i projektopgave på S4.

I den sidste uge på S3B har du Naturfag. Hvis du har godskrivning for naturfag, undersøger du og giver eksempler på, hvordan der i praksis bliver arbejdet med indholdspunkter i Koordinering og ledelse af teamsamarbejde, fx inden for arbejdsmiljø, teamsamarbejde, teamledelse og sektorovergange.

Gennem uddannelsen er du med til at udvikle faget og din fagidentitet. Uddannelsen danner dig som autoriseret sundhedsperson, og du udvikler kompetencer til at yde professionel helhedsorienteret omsorg og til at fremme borgerens sundhed. På S3B kommer du og dine kolleger med forskellige social- og sundhedsfaglige erfaringer. Du arbejder med din læringsmæssige og demokratiske dannelse, når du i fællesskaber på skolen og i oplæringen sætter din viden og erfaringer i relation til undervisningen.

SOSU H understøtter læring via evaluering. Undervejs på S3B arbejder du med din læringsproces, der bliver understøttet af forskellige læringsmetoder og evalueringsformer. Hyppigheden af evaluering vil variere. I løbet af S3B vil dit arbejde, initiativ og din indsats afspejles og resultere i et eller flere værker/produkter/dokumentationer. Dine værker/produkter/dokumentationer kan indgå i en samlet portfolio, der tydeliggør og dokumenterer din faglige, læringsmæssige og demokratiske dannelse til social- og sundhedsassistent. Beskrivelsen af temaet på S3B kommer på de følgende sider.

3.3.25 Koordinering og ledelse af teamsamarbejde, Projekt opgave inden for kompetenceområdet, Naturfag – S3B

Varighed: 3 uger

Temaet er inklusiv temaet Naturfag svarende til 5 dage – se særskilt temabeskrivelse i afsnit 3.3.26

/ Tematekst

Temaet indeholder

- Koordinering og ledelse af teamsamarbejde med en varighed på 8 dage
- Projekt opgave inden for kompetenceområdet med en varighed på 2 dage
- Naturfag med en varighed på 5 dage

Koordinering og ledelse af teamsamarbejde

I temaet lærer du om social- og sundhedsassistentens kompetenceområde, rolle og ansvar som koordinator og teamleder på en arbejdsplads. Du anvender din viden om de nationale kvalitetsmål og arbejder med social- og sundhedspolitik, og hvordan det påvirker dit kommende arbejde. Du anvender din viden om kommunens og regionens serviceniveau, relevante lovgivninger og arbejdspladsens lokale retningslinjer i forhold til din opgave som teamkoordinator. Som teamkoordinator medvirker du til at styrke patientsikkerheden i sektorovergange og i et sammenhængende borger- og patientforløb.

Du lærer om teamsamarbejde og teamkoordinatorens funktioner og arbejdsopgaver. Du arbejder med ledelsesteorier og ledelsesformer. Som kommende social- og sundhedsassistent kan du bidrage til arbejdets organisering og koordinering af arbejdsopgaverne, fx i selvstyrende teams. Du skal som teamkoordinator/teamleder formidle information til dine kolleger om fx arbejdspladsens retningslinjer, nye procedurer eller implementering af nye arbejdsgange og velfærdsteknologi. Du anvender derfor din viden om kommunikation, relationsdannelse og vejledningsmetoder.

Du har fokus på arbejdspladsens kultur, herunder kvalitet og sikkerhedskultur. Du arbejder med, hvordan du som kommende social- og sundhedsassistent kan være med til at udvikle det fysiske og psykiske arbejdsmiljø.

Temaet bidrager til, at du kan udvikle din fagidentitet som social- og sundhedsassistent i det tværprofessionelle og tværsektorielle samarbejde og være bevidst om dine kompetencer som koordinator og teamleder.

/ Indholdspunkter

- Social- og sundhedsassistentens kompetenceområde
- Nationale kvalitetsmål og lokale retningslinjer
- Kommunen og regionens serviceniveau
- Menneskeretslige principper
- Borgerinddragelse
- Arbejdspladskultur, herunder kvalitet- og sikkerhedskultur
- Teamsamarbejde
- Teamledelse, herunder ledelsesteorier og ledelsesformer
- Teamkoordinatorens funktioner og arbejdsopgaver
- Arbejdets organisering og koordinering af arbejdsopgaver
- Koordinering og teamledelse i det nære sundhedsvæsen
- Fysisk og psykisk arbejdsmiljø, herunder arbejdsmiljøloven
- Informere, vejlede og instruere kolleger
- Implementering og evaluering af velfærdsteknologi

/ Kompetencemål

9. Du kan koordinere og indgå i ledelse af teamsamarbejde og organisering af arbejdet omkring sygepleje og patient- og borgerforløb.
12. Du kan selvstændigt anvende relevant velfærdsteknologi og digitale hjælpemidler i arbejdet hos borger og patient, samt vise initiativ ved implementering af ny teknologi.
15. Du kan selvstændigt planlægge, igangsætte, evaluere og kvalitetssikre arbejdsopgaver og arbejdsprocesser ud fra kvalitetsstandarder, serviceniveau, procedurer og patientsikkerhed.

/ Fagmål

Det sammenhængende borger- og patientforløb

4. Du kan anvende viden om kommunikation, relationsdannelse og vejledningsmetoder til selvstændigt at kunne informere, vejlede og instruere kollegaer.
5. Du kan anvende viden om arbejdsmiljøloven, arbejdspladsens organisering og rettigheder som fag- og myndighedsperson til at tage initiativ til at udvikle den fysiske og psykiske trivsel, herunder varetagelse og koordinering af arbejdsopgaver.
7. Du kan anvende viden om social og sundhedsassistentens kompetenceområde og arbejdspladsens organisering til at koordinere egne og andres arbejdsopgaver i det sammenhængende borger-/patientforløb, herunder teamledelse og koordinatorfunktion.

Det sammenhængende borger- og patientforløb ekspertniveau

4. Du kan finde og anvende viden om kommunikation, relationsdannelse og vejledningsmetoder til selvstændigt at kunne informere, vejlede og instruere kolleger.
5. Du kan anvende viden om Arbejdsmiljøloven og arbejdspladsens organisering og rettigheder som fag- og myndighedsperson til at begrunde og tage initiativ til at udvikle den fysiske og psykiske trivsel, herunder varetagelse og koordinering af arbejdsopgaver.

7. Du kan anvende viden om social- og sundhedsassistentens kompetenceområde og arbejdspladsens organisering til at begrunde og koordinere egne og andres arbejdsopgaver i det sammenhængende borger-/patientforløb, herunder teamledelse og koordinatorfunktion.

Kvalitet og udvikling

1. Du kan anvende viden om overordnede sammenhænge mellem social- og sundhedspolitik, menneskeretslige principper, nationale kvalitetsmål, lokale målsætninger og serviceniveauer i kommune og regioner, til at prioritere egne arbejdsopgaver ud fra de visiterede ydelser.

6. Du kan anvende viden om evalueringsmetoder til at inddrage borgeren/patienten og pårørende i gennemførelse og implementering af initiativer og dermed medvirke til støttet beslutningstagen og øget oplevet og sundhedsfaglig kvalitet.

Projekt opgave inden for kompetenceområdet

I dette tema påbegynder du arbejdet med en projekt opgave inden for social- og sundhedsassistentens kompetenceområde, som er: *Professionel helhedsorienteret sygepleje og rehabilitering i samarbejde med borger og patienter med grundlæggende behov i et tværprofessionelt og tværsektorielt samarbejde i det nære og det sammenhængende sundhedsvæsen.*

BEK 149 af 08/02/2025

Alt, hvad du har arbejdet med i din uddannelse både i din oplæring og i fagene på skolen, retter sig mod de 15 kompetencemål. Kompetencemålene er et udtryk for de kompetencer, du skal have som social- og sundhedsassistent. I dette tema skal du fordybe dig i indholdet i kompetencemålene og undersøge, hvad der ligger i de forskellige begreber i målene. Du skal forholde dig til, hvordan du har arbejdet med indholdet i kompetencemålene i oplæringen og på skolen, og hvordan du fremadrettet vil arbejde med dem.

Med udgangspunkt i kompetencemålene skal du finde ideer til problemstillinger, som du interesserer dig for, og som er relevant for dit kommende arbejde. Du kan vælge

- Problemstillinger, som du har været optaget af i dine oplærings- og/eller skoleforløb.
- Problemstillinger, som du ikke har arbejdet med før, og som du gerne vil fordybe dig mere i.

Hvis det er muligt, kan du undersøge dine problemstillinger nærmere i din kommende oplæring.

Når du kommer på S4, skal du igen arbejde med projekt opgave, og her kan du samle op på problemstillingerne og eventuelt arbejde videre med disse.

SOSU H har udarbejdet en "Projekthåndbog", som beskriver, hvordan en projekt opgave udarbejdes. Projekthåndbogen kan fungere som inspiration til rammen om dit arbejde. Den beskriver, hvilke elementer projekt opgaven består af samt forskellige metoder til produkt og til formidling af projekt opgaven. Du kan arbejde med delelementer fra projekthåndbogen, og her kan du i samarbejde med din underviser vælge metoder ud fra din motivation og måder at lære på.

Ved afslutningen af temaet arbejder du med dit dialogværktøj, som kan hjælpe med at skabe sammenhæng mellem skole og oplæring.

Du får delkarakterer i de fag, du har arbejdet med i skoleperioden: [Mødet med borgeren og patienten](#), [Det sammenhængende borger- og patientforløb](#), [Kvalitet og udvikling](#), [Somatisk sygdom og sygepleje](#), [Psykisk sygdom og sygepleje](#), [Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering](#), Naturfag.

For dig, der er EUV3

- med godskrivning dansk og naturfag med afkortning

Du får standpunktskarakterer i de fag, du har arbejdet med i skoleperioden: [Mødet med borgeren og patienten](#), [Det sammenhængende borger- og patientforløb](#), [Kvalitet og udvikling](#), [Somatisk sygdom og sygepleje](#), [Psykisk sygdom og sygepleje](#), [Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering](#).

For dig, der er EUV2/EUV1

- med godskrivning dansk med afkortning
- med godskrivning naturfag med afkortning
- godskrivning dansk og naturfag med afkortning

Du får standpunktskarakterer i de fag, du har arbejdet med i skoleperioden: [Mødet med borgeren og patienten](#), [Det sammenhængende borger- og patientforløb](#), [Kvalitet og udvikling](#), [Somatisk sygdom og sygepleje](#), [Psykisk sygdom og sygepleje](#), [Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering](#).

/ Indholdspunkter

- Kompetencemålene
- Introduktion til farmakologiopgave i oplæring 3C

/ Kompetencemål

1. Du kan i tværprofessionelt samarbejde selvstændigt udøve arbejdet som social- og sundhedsassistent i overensstemmelse med etiske principper, borgerens og patientens rettigheder, samt lovgivning på social- og sundhedsassistentens arbejdsområde som autoriseret sundhedsperson.
2. Du kan begrunde og selvstændigt tilrettelægge, udføre og evaluere sygepleje af borgere og patienters grundlæggende behov ud fra en metodisk og rehabiliterende tilgang.
3. Du kan indgå i komplekse behandlingsforløb i borgerens eget hjem og varetage palliativ pleje af borgere og patienter.
4. Du kan anvende sygeplejefaglig vurdering til at handle på forandringer i borgerens og patientens fysiske og psykiske symptomer, samt anvende værktøjer til tidlig opsporing af forandringer hos borger og patienten.
5. Du kan selvstændigt igangsætte forebyggende, sundhedsfremmende og rehabiliterende tiltag til borger og patienter ud fra de hyppigst forekommende fysiske og psykiske sygdomme og funktionsnedsættelser.
6. Du kan etablere, udvikle og afslutte en professionel relation og skabe et involverende arbejde med borgere, patienter og pårørende, samt vejlede og motivere gennem målrettet kommunikation.
7. Du kan i et tværprofessionelt samarbejde selvstændigt tilrettelægge, gennemføre og evaluere sociale, kulturelle, fysiske og kreative rehabiliterende aktiviteter for borger, patienter og grupper, samt reflektere over og sikre empati i arbejdet med borgere og patienter med funktionsnedsættelse.
8. Du kan selvstændigt indgå i tværprofessionelt og tværsektorielt samarbejde om koordinering af et sammenhængende patient- og borgerforløb og anvende kommunikation til at forebygge vold og konflikter.
9. Du kan koordinere og indgå i ledelse af teamsamarbejde og organisering af arbejdet omkring sygepleje og patient- og borgerforløb.
10. Du kan selvstændigt varetage medicindispensering og medicinadministration i henhold til lovgivning og arbejdspladsens kliniske retningslinjer og procedurer.
11. Du kan selvstændigt dokumentere den udførte sygepleje i digitale dokumentationssystemer og videregive faglige informationer skriftligt og mundtligt til tværprofessionelle samarbejdspartnere i overensstemmelse med regler om videregivelse af oplysninger, tavshedspligt og GDPR.

12. Du kan selvstændigt anvende relevant velfærdsteknologi og digitale hjælpemidler i arbejdet hos borger og patient, samt vise initiativ ved implementering af ny teknologi.

13. Du kan selvstændigt anvende hygiejniske retningslinjer for afbrydelse af smitteveje, herunder rene rutiner, sterilteknikker, isolation samt kan vejlede borgere, patienter, pårørende, kolleger og frivillige herom.

14. Du kan ud fra borgerens og patientens ressourcer selvstændigt tilrettelægge eget og andres arbejde ud fra ergonomiske principper, brug af hjælpemidler og arbejdspladsens regler om arbejdsmiljø og sikkerhed, samt vise initiativ til at skabe et godt psykisk og fysisk arbejdsmiljø.

15. Du kan selvstændigt planlægge, igangsætte, evaluere og kvalitetssikre arbejdsopgaver og arbejdsprocesser ud fra kvalitetsstandarder, serviceniveau, procedurer og patientsikkerhed.

/ Fagmål

Mødet med borgeren og patienten

- alle mål, se afsnit 2.6.2

Det sammenhængende borger- og patientforløb

- alle mål, se afsnit 2.6.2

Det sammenhængende borger- og patientforløb ekspertniveau

- alle mål, se afsnit 2.6.2

Kvalitet og udvikling

- alle mål, se afsnit 2.6.2

Somatisk sygdom og sygepleje

- alle mål, se afsnit 2.6.2

Somatisk sygdom og sygepleje ekspertniveau

- alle mål, se afsnit 2.6.2

Psykisk sygdom og sygepleje

- alle mål, se afsnit 2.6.2

Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering

- alle mål, se afsnit 2.6.2

Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering ekspertniveau

- alle mål, se afsnit 2.6.2

For dig, der har naturfag

Se temabeskrivelse 3.3.26

For dig, der har godskrivning for naturfag med eller uden afkorting

Du undersøger og giver eksempler på, hvordan der i praksis bliver arbejdet med indholdspunkter i Koordination og ledelse af teamsamarbejde, fx inden for arbejdsmiljø, teamsamarbejde, teamledelse og sektorovergange.

3.3.26 Naturfag – S3B

Varighed: 1 uge

/ Tematekst

Dette tema er for dig, som skal til prøve i naturfag på S4.

I temaet arbejder du med begreber, modeller, beregninger og eksperimenter til at forklare naturvidenskabelige problemstillinger. Du anvender de naturfaglige begreber, beregninger, modeller og eksperimenter til at forstå og forklare kroppens funktioner og ændringer i kroppens funktioner.

Du kommer til at træne din forståelse og formidling ved at se på naturfaglige figurer. Du anvender naturfaglige begreber til at beskrive, eksperimentere og perspektivere.

Du inddrager det faglige indhold fra tidligere skoleperioder, fx cellebiologi, impulsledning, det kolloidosmotiske tryk samt syre- og basebalancen i kroppen.

Din naturfaglige viden sammen med din viden om kroppens anatomi og fysiologi kan hjælpe dig til at arbejde forebyggende og begrunde dine refleksioner og handlinger fagligt.

Ved afslutningen af temaet arbejder du med dit dialogværktøj, som kan hjælpe med at skabe sammenhæng mellem skole og oplæring.

/ Indholdspunkter

- Naturvidenskabelig arbejdsmetode og kemiske bindinger
- Cellebiologi. Proteinsyntese og mutationer samt kroppens transportformer som osmose og diffusion
- Mikroorganismers udbredelse og beregning af logaritmer samt virus' celledåvirkning til epidemier
- Nervecellen og impulsledning i nervesystemet
- Bølger, øjet og lys, øret og lyd, beregninger med logaritmer
- Faglige beregninger herunder masseprocent, volumenprocent og stoffers halveringstider
- pH-begrebet. Kroppens syre/base balance og kroppens reguleringsmekanismer. Kemikalier og sikkerhed
- Blodet, blodets kolloidosmotiske tryk, intra- og ekstracellulære væsker
- Mikroorganismers udbredelse og bakteriers resistens

- Energi, energigivende næringsstoffer, energiomsætning og molaritet

/ Fagmål

Naturfag niveau C

1. Du sikkert kan vælge og anvende naturfaglige begreber og modeller til at forklare udvalgte natur- og erhvervsfaglige problemstillinger.
2. Du sikkert kan vælge og anvende matematik til at forklare naturvidenskabelige fænomener og problemstillinger.
3. Du kan forklare og vurdere samspillet mellem teori og eksperimentelt arbejde og opnå en selvstændig og undersøgende handlemåde i forbindelse hermed.
4. Du kan planlægge, gennemføre og vurdere eksperimentelt arbejde med anvendelse af laboratorieudstyr eller andet relevant udstyr.
5. Du kan begrunde og demonstrere sikkerhedsmæssigt korrekt arbejde med udstyr og kemikalier herunder vurdere sikkerhed og risikomomenter.
6. Du selvstændigt kan udvælge, anvende og vurdere relevante digitale værktøjer til f.eks. simulering, informationssøgning og -behandling, databehandling og præsentation.
7. Du med sikkerhed kan anvende den naturvidenskabelige arbejdsmetode, herunder beskrive forholdet mellem teori og praksis.
8. Du kan reflektere over og diskutere naturfaglige og erhvervsfaglige problemstillinger, som de kommer til udtryk i medierne, herunder vurdere de naturfaglige elementer i fremstilling og argumentation.
9. Du kan perspektivere resultater i forhold til erhvervsfaglige og/eller samfundsmæssige problemstillinger.

3.3.27 Skoleperiode 4: Oversigt over temaerne

Velkommen til skoleperiode 4 (S4), som er den sidste skoleperiode på hovedforløbet for social- og sundhedsassistenter på SOSU H. Du tager nu dine sidste skridt mod at blive uddannet som social- og sundhedsassistent.

Figurerne og teksterne på de følgende sider viser og beskriver, hvordan temaerne er tilrettelagt på S4 i forhold til, hvilken elevtype du er.

Der er tre oversigter med figurer og tekster for S4

- For dig, der er for EUD/EUV3 på SOSU H Brøndby, Gladsaxe Hillerød, Helsingør, Herlev: se afsnit 3.3.28
- For dig, der er for EUD/EUV3 på SOSU H Skelbækgade: se afsnit 3.3.29
- For dig, der er for EUV2/EUV1 på SOSU H Brøndby, Gladsaxe Hillerød, Helsingør, Herlev, Skelbækgade: se afsnit 3.3.30

Beskrivelsen af temaerne på S4 kommer efter alle oversigterne.

3.3.28 Skoleperiode 4: EUD/EUV3 på SOSU H Brøndby, Gladsaxe Hillerød, Helsingør, Herlev

A. For dig, der er EUD/EUV3 uden godskrivning for dansk og naturfag, varer S4 11 uger.

B. For dig, der er EUD/EUV3 med godskrivning for dansk, uden afkortning, varer S4 11 uger.

Projekt opgave inden for kompetenceområdet, naturfag og prøve i naturfag	Valgfag	Valgfrit uddannelsesspecifikt fag	Klar til autorisation	Valgfag	Afsluttende prøve i projekt opgave

Først arbejder du med Projekt opgave inden for kompetenceområdet, naturfag og prøve i naturfag. Du skal i anden uge til prøve i naturfag. Derefter har du Valgfag i en uge efterfulgt af Valgfrit uddannelsesspecifikt fag i en uge. Herefter Klar til autorisation i tre uger. Så har du Valgfag igen, denne gang i to uger. Afslutningsvis arbejder du med Afsluttende prøve i projekt opgave.

C. For dig, der er EUD/EUV3 med godskrivning for naturfag, uden afkortning, varer S4 11 uger.

D. For dig, der er EUD/EUV3 med godskrivning for dansk og naturfag, uden afkortning, varer S4 11 uger.

Projekt opgave inden for kompetenceområdet	Valgfag	Valgfrit uddannelsesspecifikt fag	Klar til autorisation	Valgfag	Afsluttende prøve i projekt opgave

Først arbejder du med Projekt opgave inden for kompetenceområdet. Derefter har du Valgfag i en uge efterfulgt af Valgfrit uddannelsesspecifikt fag i en uge. Herefter Klar til autorisation i tre uger. Så har du Valgfag igen, denne gang i to uger. Afslutningsvis arbejder du med Afsluttende prøve i projekt opgave.

E. For dig, der er EUV3 med godskrivning for dansk, med afkortning, varer S4 9 uger.

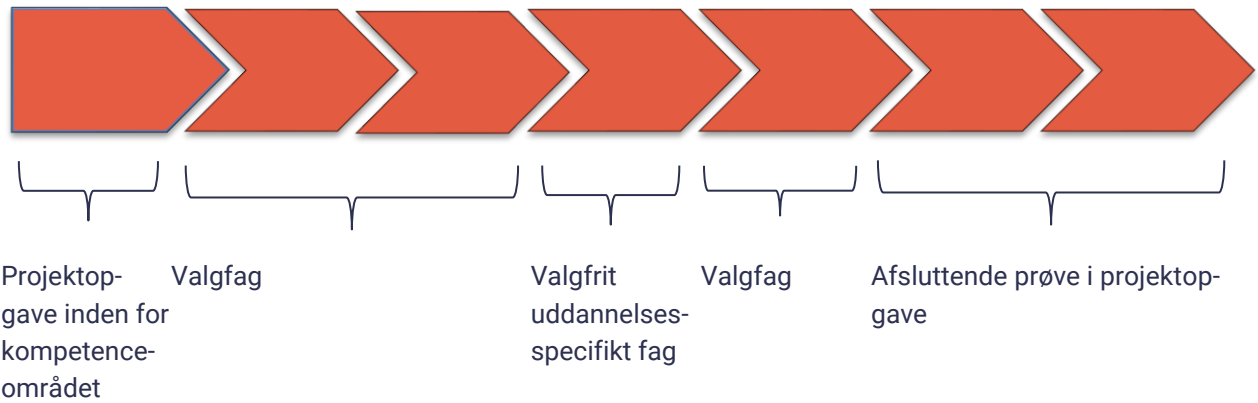
Først arbejder du med Projektopgave inden for kompetenceområdet, naturfag og prøve i naturfag. Du skal i anden uge til prøve i naturfag. Derefter har du Valgfag i en uge efterfulgt af Valgfrit uddannelsesspecifikt fag i en uge. Herefter Klar til autorisation i en uge. Så har du Valgfag igen, denne gang i to uger. Afslutningsvis arbejder du med Afsluttende prøve i projektopgave.

F. For dig, der er EUV3 med godskrivning for naturfag, med afkortning, varer S4 9 uger.

Først arbejder du med Projektopgave inden for kompetenceområdet. Derefter har du Valgfag i en uge efterfulgt af Valgfrit uddannelsesspecifikt fag i en uge. Herefter Klar til autorisation i en uge. Så har du Valgfag igen, denne gang i to uger. Afslutningsvis arbejder du med Afsluttende prøve i projektopgave.

G. For dig, der er EUV3 med godskrivning for dansk og naturfag, med afkortning, varer S4 7 uger.

Først arbejder du med Projekt opgave inden for kompetenceområdet. Derefter har du Valgfag i to uge efterfulgt af Valgfrit uddannelsesspecifikt fag i en uge. Herefter har du Valgfag igen, denne gang i en uge. Afslutningsvis arbejder du med Afsluttende prøve i projekt opgave.

3.3.29 Skoleperiode 4: EUD/EUV3 på SOSU H Skelbækgade

A. For dig, der er EUD/EUV3 uden godskrivning for dansk og naturfag, varer S4 11 uger.

B. For dig, der er EUD/EUV3 med godskrivning for dansk, uden afkortning, varer S4 11 uger.

Først arbejder du med Valgfag i en uge, efterfulgt af Valgfrit uddannelsesspecifikt i en uge, hvorefter du har Valgfag i endnu en uge. Så har du Projekt opgave inden for kompetenceområdet, naturfag og prøve i naturfag i to uger. Du skal i anden uge til prøve i naturfag. Herefter har du Klar til autorisation i tre uger. Afslutningsvis arbejder du med Afsluttende prøve i projektopgave.

C. For dig, der er EUD/EUV3 med godskrivning for naturfag, uden afkortning, varer S4 11 uger.

D. For dig, der er EUD/EUV3 med godskrivning for dansk og naturfag, uden afkortning, varer S4 11 uger.

Først arbejder du med Valgfag i en uge, efterfulgt af Valgfrit uddannelsesspecifikt i en uge, hvorefter du har Valgfag i endnu en uge. Så har du Projekt opgave inden for kompetenceområdet i to uger. Herefter har du Klar til autorisation i tre uger. Afslutningsvis arbejder du med Afsluttende prøve i projektopgave.

E. For dig, der er EUV3 med godskrivning for dansk, med afkortning, varer S4 9 uger.

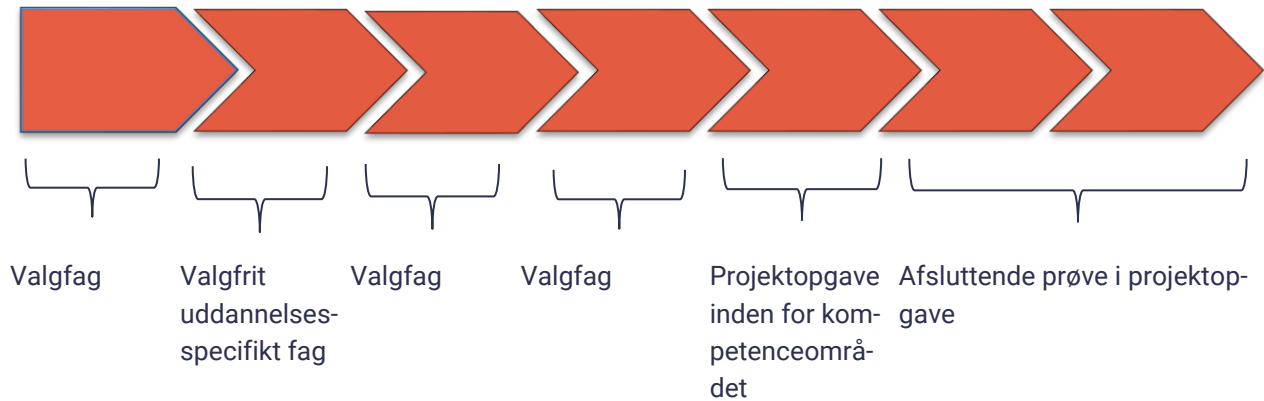
Først arbejder du med Valgfag i en uge, efterfulgt af Valgfrit uddannelsesspecifikt i en uge, hvorefter du har Valgfag i endnu en uge. Så har du Projekt opgave inden for kompetenceområdet, naturfag og prøve i naturfag i to uger. Du skal i anden uge til prøve i naturfag. Herefter har du Klar til autorisation i en uge. Afslutningsvis arbejder du med Afsluttende prøve i projekt opgave.

F. For dig, der er EUV3 med godskrivning for naturfag, med afkortning, varer S4 9 uger.

Først arbejder du med Valgfag i en uge, efterfulgt af Valgfrit uddannelsesspecifikt i en uge, hvorefter du har Valgfag i endnu en uge. Så har du Projekt opgave inden for kompetenceområdet. Herefter har du Klar til autorisation i en uge. Afslutningsvis arbejder du med Afsluttende prøve i projekt opgave.

G. For dig, der er EUV3 med godskrivning for dansk og naturfag, med afkortning, varer S4 7 uger.

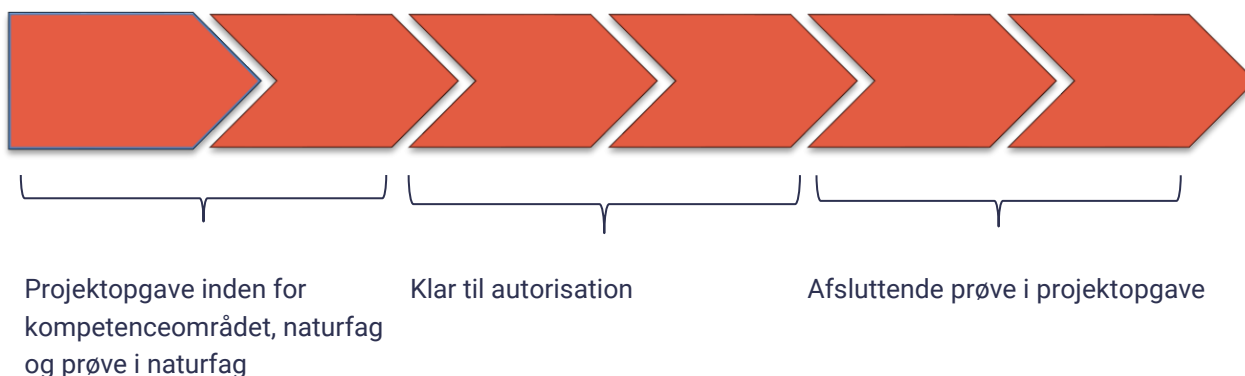

Først arbejder du med Valgfag i en uge, efterfulgt af Valgfrit uddannelsesspecifikt i en uge, hvorefter du har Valgfag i endnu en uge. Så har du Projekt opgave inden for kompetenceområdet. Herefter har du Klar til autorisation i en uge. Afslutningsvis arbejder du med Afsluttende prøve i projekt opgave.

3.3.30 Skoleperiode 4: EUV2/EUV1 på SOSU H Brøndby, Gladsaxe Hillerød, Helsingør, Herlev, Skelbækgade

H. For dig, der er EUV1/EUV2 uden godskrivning for dansk og naturfag, varer S4 6 uger.

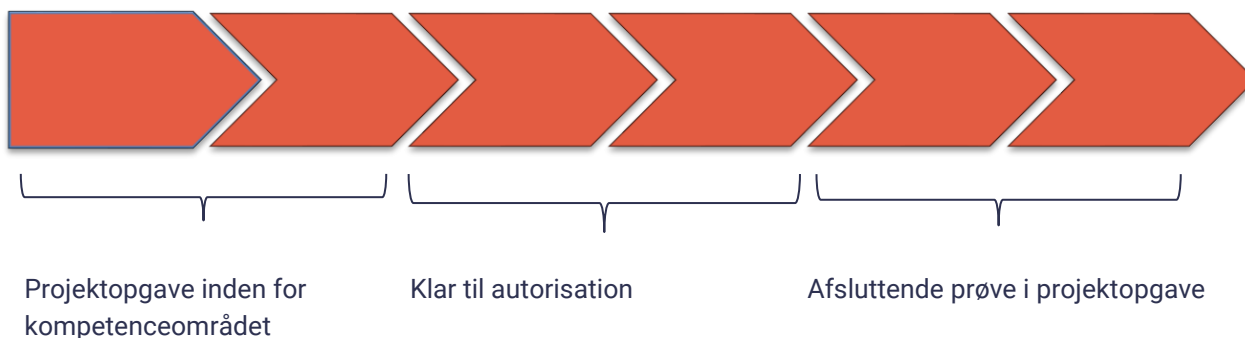
I. For dig, der er EUV1/EUV2 med godskrivning for dansk, uden afkortning, varer S4 6 uger.

Først arbejder du med Projekt opgave inden for kompetenceområdet, naturfag og prøve i naturfag. Du skal i anden uge til prøve i naturfag. Derefter har du Klar til autorisation i to uger. Afslutningsvis arbejder du med Afsluttende prøve i projekt opgave.

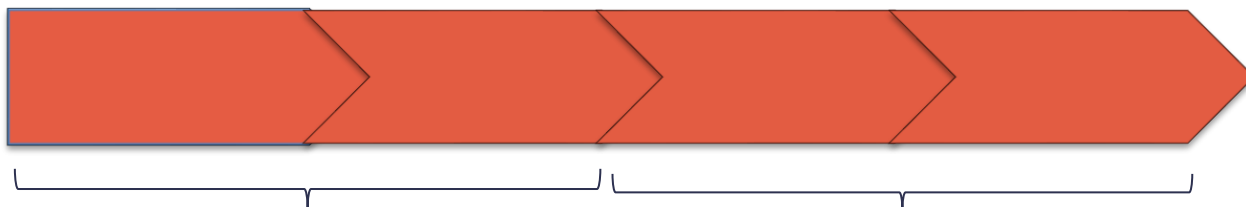
J. For dig, der er EUV1/EUV2 med godskrivning for naturfag, uden afkortning, varer S4 6 uger.

K. For dig, der er EUV1/EUV2 med godskrivning for dansk og naturfag uden afkortning, varer S4 6 uger.

Først arbejder du med Projekt opgave inden for kompetenceområdet. Derefter har du Klar til autorisation i to uger. Afslutningsvis arbejder du med Afsluttende prøve i projekt opgave.

L. For dig, der er EUV1/EUV2 med godskrivning for dansk, med afkortning, varer S4 4 uger.

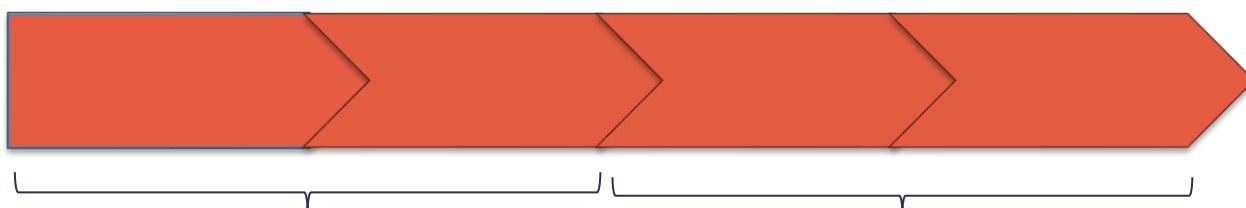

Projekt opgave inden for kompetenceområdet, naturfag og prøve i naturfag

Afsluttende prøve i projekt opgave

Først arbejder du med Projekt opgave inden for kompetenceområdet, naturfag og prøve i naturfag. Du skal i anden uge til prøve i naturfag. Afslutningsvis arbejder du med Afsluttende prøve i projekt opgave.

M. For dig, der er EUV1/EUV2 med godskrivning for naturfag, med afkortning, varer S4 4 uger.

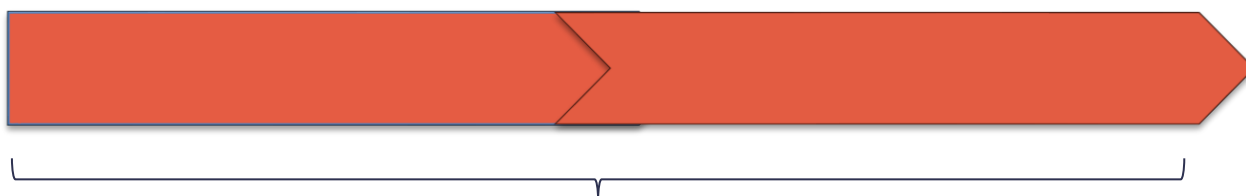

Projekt opgave inden for kompetenceområdet

Afsluttende prøve i projekt opgave

Først arbejder du med Projekt opgave inden for kompetenceområdet. Afslutningsvis arbejder du med Afsluttende prøve i projekt opgave.

N. For dig, der er EUV1/EUV2 med godskrivning for dansk og naturfag, med afkortning, varer S4 2 uger.

Afsluttende prøve i projekt opgave

Du arbejder med Afsluttende prøve i projekt opgave.

3.3.31 Projekt opgave inden for kompetenceområdet, naturfag og prøve i naturfag – S4

Varighed: 2 uger

/ Tematekst

Dette tema er for dig, der skal til prøve i naturfag. I temaet arbejder du med naturfag, din forberedelse til naturfagsprøven og selve prøven i naturfag. Derudover samler du op på dine erfaringer fra din oplæring 3C og arbejder videre på dit projektorienteret arbejde fra S3B.

Inden du skal til prøve i Naturfag, får du en standpunktskarakter i faget.

Naturfag og prøve i naturfag

Der er i temaet afsat 5 dage til naturfag, hvoraf én af dagene er afsat til prøven.

Du får viden om krav og forventninger til prøven i naturfag. Du arbejder med naturfaglige begreber, modeller, beregninger og eksperimenter til at forklare naturvidenskabelige problemstillinger. Du får udleveret en erhvervsfaglig case, der anvendes som grundlag til naturfagsprøven, del 1.

Den erhvervsfaglige case indeholder 3-4 centrale naturfaglige problemstillinger. Du arbejder med den erhvervsfaglige case i undervisningen med vejledning. Du identificerer og udvælger to af disse naturfaglige problemstillinger. De to valgte problemstillinger skal repræsentere bredden i faget. Du udarbejder en udvidet disposition for hver af de to valgte problemstillinger. De to udvidede dispositioner skal medbringes til prøven i tre computerskrevne eksemplarer.

Se prøvebeskrivelse for naturfag i afsnit 2.9.2.

For dig, der har godskrivning for naturfag med eller uden afkorting

Du arbejder med ud fra nedenstående beskrivelse af Projekt opgave.

Projekt opgave

Når du ikke arbejder med naturfag, samler du op på dine erfaringer fra din oplæring 3C og arbejder med at skabe sammenhæng mellem teori og praksis.

Temaet er en forberedelse til temaet Afsluttende prøve i projekt opgave, som ligger i slutningen af S4.

I slutningen af S3B arbejdede du med temaet Projekt opgave inden for kompetenceområdet. Du opstillede problemstillinger, som du kunne arbejde med i oplæringen.

I dette tema arbejder du videre med dine problemstillinger og den data og viden, du har indsamlet i oplæringen. I oplæringen har du anvendt metoder og mødt ny faglig viden og teorier, der kan være med til at belyse dine problemstillinger. Du kan nu overveje, om du skal ændre eller tone dine problemstillinger i forhold til dine nye erfaringer og interesser. Du har mulighed for at arbejde videre med dine problemstillinger ud fra de nye erfaringer og den nye faglige viden og teorier, du har fået. Dette gør du med udgangspunkt i kompetencemålene.

/ Indholdspunkter

- Kompetencemålene
- Naturvidenskabelig arbejdsmetode og kemiske bindinger
- Cellebiologi. Proteinsyntese og mutationer samt kroppens transportformer som osmose og diffusion
- Mikroorganismers udbredelse og beregning af logaritmer samt virus' cellepåvirkning til epidemier
- Nervecellen og impulsledning i nervesystemet
- Bølger, øjet og lys, øret og lyd, beregninger med logaritmer
- Faglige beregninger herunder masseprocent, volumenprocent og stoffers halveringstider
- pH-begrebet. Kroppens syre/base balance og kroppens reguleringsmekanismer. Kemikalier og sikkerhed
- Blodet, blodets kolloidosmotiske tryk, intra- og ekstracellulære væsker
- Mikroorganismers udbredelse og bakteriers resistens
- Energi, energigivende næringsstoffer, energiomsætning og molaritet

/ Kompetencemål

1. Du kan i tværprofessionelt samarbejde selvstændigt udøve arbejdet som social- og sundhedsassistent i overensstemmelse med etiske principper, borgerens og patientens rettigheder, samt lovgivning på social- og sundhedsassistentens arbejdsområde som autoriseret sundhedsperson.
2. Du kan begrunde og selvstændigt tilrettelægge, udføre og evaluere sygepleje af borgere og patienters grundlæggende behov ud fra en metodisk og rehabiliterende tilgang.
3. Du kan indgå i komplekse behandlingsforløb i borgerens eget hjem og varetage palliativ pleje af borgere og patienter.
4. Du kan anvende sygeplejefaglig vurdering til at handle på forandringer i borgerens og patientens fysiske og psykiske symptomer, samt anvende værktøjer til tidlig opsporing af forandringer hos borger og patienten.
5. Du kan selvstændigt igangsætte forebyggende, sundhedsfremmende og rehabiliterende tiltag til borger og patienter ud fra de hyppigst forekommende fysiske og psykiske sygdomme og funktionsnedsættelser.
6. Du kan etablere, udvikle og afslutte en professionel relation og skabe et involverende arbejde med borgere, patienter og pårørende, samt vejlede og motivere gennem målrettet kommunikation.
7. Du kan i et tværprofessionelt samarbejde selvstændigt tilrettelægge, gennemføre og evaluere sociale, kulturelle, fysiske og kreative rehabiliterende aktiviteter for borger, patienter og grupper, samt reflektere over og sikre empati i arbejdet med borgere og patienter med funktionsnedsættelse.
8. Du kan selvstændigt indgå i tværprofessionelt og tværsektorielt samarbejde om koordinering af et sammenhængende patient- og borgerforløb og anvende kommunikation til at forebygge vold og konflikter.

9. Du kan koordinere og indgå i ledelse af teamsamarbejde og organisering af arbejdet omkring sygepleje og patient- og borgerforløb.
10. Du kan selvstændigt varetage medicindispensering og medicinadministration i henhold til lovgivning og arbejdspladsens kliniske retningslinjer og procedurer.
11. Du kan selvstændigt dokumentere den udførte sygepleje i digitale dokumentationssystemer og videregive faglige informationer skriftligt og mundtligt til tværprofessionelle samarbejdspartnere i overensstemmelse med regler om videregivelse af oplysninger, tavshedspligt og GDPR.
12. Du kan selvstændigt anvende relevant velfærdsteknologi og digitale hjælpemidler i arbejdet hos borger og patient, samt vise initiativ ved implementering af ny teknologi.
13. Du kan selvstændigt anvende hygiejniske retningslinjer for afbrydelse af smitteveje, herunder rene rutiner, sterilteknikker, isolation samt kan vejlede borgere, patienter, pårørende, kolleger og frivillige herom.
14. Du kan ud fra borgerens og patientens ressourcer selvstændigt tilrettelægge eget og andres arbejde ud fra ergonomiske principper, brug af hjælpemidler og arbejdspladsens regler om arbejdsmiljø og sikkerhed, samt vise initiativ til at skabe et godt psykisk og fysisk arbejdsmiljø.
15. Du kan selvstændigt planlægge, igangsætte, evaluere og kvalitetssikre arbejdsopgaver og arbejdsprocesser ud fra kvalitetsstandarder, serviceniveau, procedurer og patientsikkerhed.

/ **Fagmål**

Mødet med borgeren og patienten

- alle mål, se afsnit 2.6.2

Det sammenhængende borger- og patientforløb

- alle mål, se afsnit 2.6.2

Det sammenhængende borger- og patientforløb ekspertniveau

- alle mål, se afsnit 2.6.2

Kvalitet og udvikling

- alle mål, se afsnit 2.6.2

Somatisk sygdom og sygepleje

- alle mål, se afsnit 2.6.2

Somatisk sygdom og sygepleje ekspertniveau

- alle mål, se afsnit 2.6.2

Psykisk sygdom og sygepleje

- alle mål, se afsnit 2.6.2

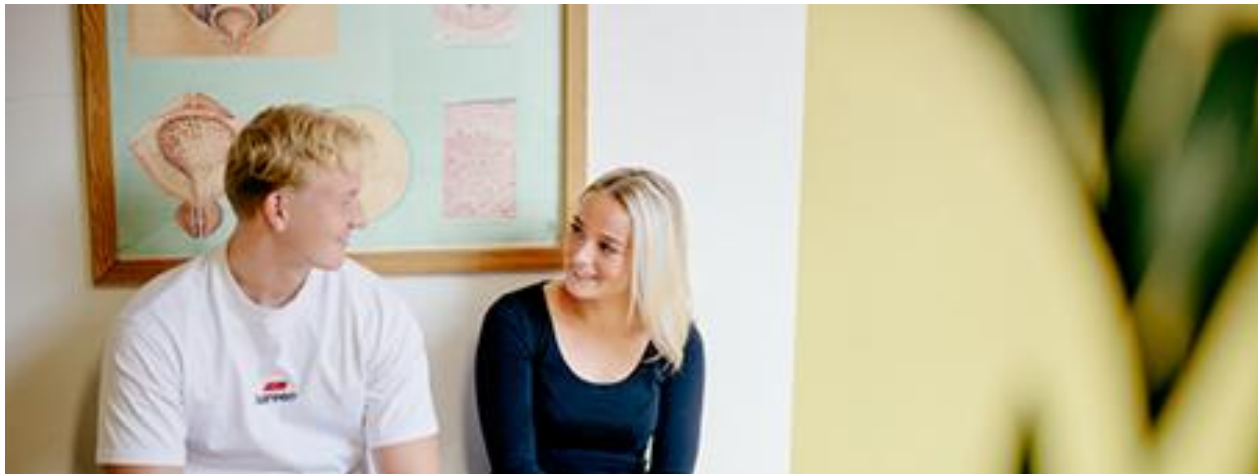
Naturfag niveau C

1. Du sikkert kan vælge og anvende naturfaglige begreber og modeller til at forklare udvalgte natur- og erhvervsfaglige problemstillinger.
2. Du sikkert kan vælge og anvende matematik til at forklare naturvidenskabelige fænomener og problemstillinger.
3. Du kan forklare og vurdere samspillet mellem teori og eksperimentelt arbejde og opnå en selvstændig og undersøgende handle måde i forbindelse hermed.
4. Du kan planlægge, gennemføre og vurdere eksperimentelt arbejde med anvendelse af laboratorieudstyr eller andet relevant udstyr.

5. Du kan begrunde og demonstrere sikkerhedsmæssigt korrekt arbejde med udstyr og kemikalier herunder vurdere sikkerhed og risikomomenter.
6. Du selvstændigt kan udvælge, anvende og vurdere relevante digitale værktøjer til f.eks. simulering, informationssøgning og -behandling, databehandling og præsentation.
7. Du med sikkerhed kan anvende den naturvidenskabelige arbejdsmetode, herunder beskrive forholdet mellem teori og praksis.
8. Du kan reflektere over og diskutere naturfaglige og erhvervsfaglige problemstillinger, som de kommer til udtryk i medierne, herunder vurdere de naturfaglige elementer i fremstilling og argumentation.
9. Du kan perspektivere resultater i forhold til erhvervsfaglige og/eller samfundsmæssige problemstillinger.

3.3.32 Valgfag EUD/EUV3 – S4

Varighed: 3 uger

/ Tematekst

Dette valgfag er for dig, der er EUD/EUV3. Du har valgfag i 3 uger fordelt på S4. I valgfaget fordyber du dig i et emne eller en problematik, som er fagligt relevant, og som du måske har oplevet i oplæringen eller finder særligt interessant.

Du får en standpunktskarakter, jf. gennemført/ikke gennemført, i Valgfag.

/ Indholdspunkter

I løbet af uddannelsen kan du vælge mellem forskellige valgfag, fx:

Kan blive udbudt

- Selvvalgt emne
- Menneskekroppen og det sammenhængende organsystem
- Etik
- Blod og urin
- Sundhedsfremme og forebyggelse
- Handicap
- Seksualitet
- Andre sygdomme og behandlingsformer inden for psykiatri og somatik, fx PTSD og astma
- Faglig kommunikation, fx værktøjer til tværfaglig kommunikation
- Innovation
- Vejlede en kollega

/ Fagmål

Du styrker dine faglige, herunder personlige kompetencer.

3.3.33 Valgfrit uddannelsesspecifikt fag 3 EUD/EUV3 – S4

Varighed: 1 uge

/ Tematekst

I dette tema kan du vælge mellem flere forskellige valgfri uddannelsesspecifikke fag.

Du får mulighed for at fordybe dig og tone din uddannelse inden for et fagligt afgrænset område.

Du får en standpunktskarakter, jf. bestået/ikke bestået, i Valgfrit uddannelsesspecifikt fag.

Der er følgende valgfri uddannelsesspecifikke fag

- Social- og sundhedsassistenten som teamleder, 1 uge
- Borgerens behov for akut socialpsykiatrisk indsats, 1 uge
- Social- og sundhedsassistentens rolle v/indlæggelse af borger m/demens, 1 uge
- Social- og sundhedsassistentens opgaver i forhold til livets afslutning, 1 uge

/ Fagmål

Social- og sundhedsassistenten som teamleder

1. Du kan anvende viden om grundlæggende organisationspsykologi, herunder teori og metoder indenfor kommunikation, motivation og konflikthåndtering til at understøtte teamsamarbejdet og arbejdspladsens værdier.
2. Du kan anvende viden om grundlæggende ledelsesteorier til at prioritere, tilrettelægge og koordinere arbejdsopgaver indenfor velfærdsområdet med udgangspunkt i ledelsesansvaret for teamets ressourcer, kompetencer og målgruppens behov.
3. Du kan anvende viden om grundlæggende organisationsteori til at reflektere over arbejdspladsens organisering og de ledelsesmæssige prioriteringer i relation til egen rolle og funktion som fx ansvarshavende i vagter og vagtplanlægger.
4. Du kan anvende viden om mødefacilitering til at planlægge, gennemføre og evaluere møder selvstændigt eller i samarbejde med andre faggrupper.
5. Du kan anvende viden om overenskomstsysteemet, herunder løn- og personaleforhold til at samarbejde med arbejdspladsens tillids- og arbejdsmiljørepræsentanter om at sikre medarbejdernes arbejdsmiljø.

Borgerens behov for akut socialpsykiatrisk indsats

1. Du kan anvende viden om de psykiske sygdomme til selvstændigt at identificere fysiske, psykiske og sociale tegn og symptomer på akut opstået forværring af psykiske sygdomme og igangsætte relevante handlinger.
2. Du kan anvende viden om den akutte forværring af psykisk sygdom til at indgå i relation og samarbejde med borgeren om manglende medicinindtag, misbrug, somatisk sygdom samt retspsykiatrisk behandling til at kunne prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere sygepleje med udgangspunkt i borgerens behov.
3. Du kan anvende viden om psykiske sygdomme, multisygdom og misbrug og betydningen af gensidige påvirkninger, til i et tværprofessionelt samarbejde at deltage i forebyggelse af akutte socialpsykiatriske forværringer.
4. Du kan anvende viden om kulturforskelle til at vælge en målrettet kommunikation og sygepleje ved akut forværring i borgerens psykiske sygdom.
5. Du kan anvende viden om magtanvendelse, tvang og mindsteindgrebsprincippet til at handle i overensstemmelse med gældende lovgivning og inden for eget kompetenceområde i den akutte indsats for at sikre borgerens retssikkerhed.

Social- og sundhedsassistentens rolle v/indlæggelse af borger m/demens

1. Du kan anvende viden om kognitive forstyrrelser, symptomer og adfærd samt miljøskiftes betydning hos borgere med demens til selvstændigt at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere sygepleje- og omsorgsopgaver i forbindelse med indlæggelse af borgere med demens.
2. Du kan anvende viden om udvikling af demenssygdomme til at vejlede kollegaer og skabe forståelse for borgerens særlige situation i indlæggelsesforløbet med henblik på at understøtte integriteten hos borgere med demens.
3. Du kan anvende viden om demenssygdomme, relationsdannelse og kommunikation til at understøtte og aflaste de pårørende, så de kan indgå som ressource i forbindelse med indlæggelse af borgere med demens.
4. Du kan anvende viden om tværprofessionelle og tværsektorielle sammenhænge, herunder nødvendige data og dokumentation, til at varetage opgaver i relation til udskrivningsforløbet.
5. Du kan anvende viden om sundhedspædagogiske tilgange, professionel kommunikation og konflikt-håndtering til at håndtere udadreagerende adfærd og nedbringe magtanvendelse hos den indlagte borger/patient med demens.

Borgeren med fysisk og/eller psykisk handicap

1. Du kan anvende viden om grundlæggende behov og sygeplejefaglige problemer, foranlediget af fysiske og psykiske handicaps, til at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere pleje- og omsorgsopgaver til borgere med fysisk- og psykisk funktionsnedsættelse i det specialiserede socialområde.
2. Du kan anvende viden om faktorer, der har betydning for funktionsevnen, herunder aldersbetinget funktionsnedsættelse til at igangsætte forebyggende og rehabiliterende aktiviteter i pleje- og omsorgsarbejdet til borgeren med fysisk og/eller psykisk funktionsnedsættelse.
3. Du kan anvende viden om udviklingsforstyrrelser og funktionsnedsættelser til at arbejde ressourceorienteret med borgeren, herunder inddrage relevant velfærdsteknologi.
4. Du kan anvende viden om pædagogisk observation som redskab i det tværprofessionelle samarbejde til at kunne dokumentere borgernes funktionsniveau og udvikling.
5. Du kan indgå i en ligeværdig kommunikation og relation med borgeren på et bosted, herunder understøtte borgeren i at nå egne mål og styrke borgerens oplevede livskvalitet.

6. Du kan anvende viden om grundlæggende behov for seksualitet, intimitet og nærhed til at indgå i en professionel dialog med borgeren om seksualitet.

Social- og sundhedsassistentens opgaver i forhold til livets afslutning

1. Du kan anvende viden om social- og sundhedsassistentens kompetenceområde til at igangsætte terminal sygepleje, smertelindring og behandling i samarbejde med tværfaglige samarbejdspartnere.
2. Du kan anvende viden om gældende lovgivning og tilbud til borgeren/patienten i det terminale forløb til selvstændigt at vejlede borgeren/patienten og de pårørende inden for de givne rammer.
3. Du kan anvende viden om tværprofessionelt samarbejde, herunder palliative teams, visitation til hospice, kommunens sagsbehandlere, vågetjeneste, præst, bedemand og tilbud til efterladte til selvstændigt at medvirke til tværfaglige opgaver ved livets afslutning.
4. Du kan anvende viden om tegn på livets afslutning, angst, sorg, eksistentiel krise og åndelig trøst til at varetage psykisk pleje og igangsætte den eksistentielle samtale med borgeren/patienten og de pårørende.
5. Du kan anvende viden om kommunikation, kulturforståelse, etik og den værdige død til at tage initiativ til praktisk og psykisk støtte til den døende og de pårørende/efterladte.
6. Du kan anvende viden om opgaver i forbindelse med dødsfald til selvstændigt at istandgøre afdøde under hensyntagen til borgerens/patientens kulturelle og religiøse ritualer.

3.3.34 Klar til autorisation – S4

Varighed: 1-3 uger

/ Tematekst

Dette tema styrker dig til dit fremtidige arbejde som autoriseret social- og sundhedsassistent i et foranderligt sundhedsvæsen. Du arbejder videre med at udvikle din fagidentitet og faglige stolthed for at øge din bevidsthed om din kernefaglighed og bidrage til at udvikle faget.

For at få indsigt i din rolle som fag- og myndighedsperson i velfærdssamfundet arbejder du med faget i et historisk og samfundsmæssigt perspektiv.

I temaet har du fokus på det fysiske og psykiske arbejdsmiljø i dit kommende arbejdsliv, herunder arbejdspladsens kultur, organisering og betydningen af psykologisk tryghed.

Som kommende social- og sundhedsassistent møder du etiske dilemmaer og faglige udfordringer, som forudsætter din evne til faglige refleksioner for at kunne handle med omhu og samvittighedsfuldhed.

Gennem dit faglige virke skal du holde dig opdateret på den nyeste viden inden for dit fagområde og fastholde og udvikle din faglighed, herunder dine personlige kompetencer, som en del af din livslange læring.

For dig, der er EUD/EUV3

- uden godskrivning og afkortning
- med godskrivning dansk uden afkortning
- med godskrivning naturfag uden afkortning
- med godskrivning dansk og naturfag uden afkortning

Temaet varer 3 uger.

Du får standpunktskarakterer i de fag, du har arbejdet med: **Mødet med borgeren og patienten**, **Det sammenhængende borger- og patientforløb**, **Kvalitet og udvikling**, **Somatisk sygdom og sygepleje**, **Psykisk sygdom og sygepleje**, **Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering**.

For dig, der er EUV3

- med godskrivning dansk med afkortning
- med godskrivning naturfag med afkortning

Temaet varer 1 uge.

Du får standpunktskarakterer i de fag, du har arbejdet med i skoleperioden: [Mødet med borgeren og patienten](#), [Det sammenhængende borger- og patientforløb](#), [Kvalitet og udvikling](#), [Somatisk sygdom og sygepleje](#), [Psykisk sygdom og sygepleje](#), [Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering](#).

For dig, der er EUV3

- med godskrivning dansk og naturfag med afkortning
- Du skal ikke have temaet.

For dig, der EUV2/EUV1

- uden godskrivning og afkortning
- med godskrivning dansk uden afkortning
- med godskrivning naturfag uden afkortning
- med godskrivning dansk og naturfag uden afkortning

Temaet varer 2 uger.

Du får standpunktskarakterer i de fag, du har arbejdet med i skoleperioden: [Mødet med borgeren og patienten](#), [Det sammenhængende borger- og patientforløb](#), [Kvalitet og udvikling](#), [Somatisk sygdom og sygepleje](#), [Psykisk sygdom og sygepleje](#), [Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering](#).

For dig, der er EUV2/EUV1

- med godskrivning med afkortning i dansk
- med godskrivning med afkortning i naturfag
- godskrivning med afkortning i både dansk og naturfag

Du skal ikke have temaet.

/ Indholdspunkter

- Fagidentitet og faglig stolthed
- Autorisation
- Fysisk og psykisk arbejdsmiljø
- Arbejdspladsens organisering og kultur, herunder forråelse
- Rettigheder og pligter som fag- og myndighedsperson
- Tværfagligt og tværsektorielt samarbejde
- Kvalitetsudvikling
- Livslang læring og efter-/videreuddannelse
- Job og karriere
- Faglig refleksion
- Ethiske dilemmaer

/ Kompetencemål

1. Du kan i tværprofessionelt samarbejde selvstændigt udøve arbejdet som social- og sundhedsassistent i overensstemmelse med etiske principper, borgerens og patientens rettigheder, samt lovgivning på social- og sundhedsassistentens arbejdsområde som autoriseret sundhedsperson.

15. Du kan selvstændigt planlægge, igangsætte, evaluere og kvalitetssikre arbejdsopgaver og arbejdsprocesser ud fra kvalitetsstandarder, serviceniveau, procedurer og patientsikkerhed.

/ Fagmål

Mødet med borgeren og patienten

6. Du kan anvende viden om kommunikation og betydning af ligeværdige relationer til at reflektere over etiske dilemmaer og handle empatisk i mødet med borgeren/patienten og de pårørende.

Det sammenhængende borger- og patientforløb

5. Du kan anvende viden om Arbejds miljøloven, arbejdspladsens organisering og rettigheder som fag- og myndigheds person til at tage initiativ til at udvikle den fysiske og psykiske trivsel, herunder varetagelse og koordinering af arbejdsopgaver.

6. Du kan anvende viden om betydningen af kulturforståelser, værdier og samarbejdsformer til at etablere og varetage tværsektorielle og tværprofessionelle samarbejde.

Det sammenhængende borger- og patientforløb ekspertniveau

5. Du kan anvende viden om Arbejds miljøloven og arbejdspladsens organisering og rettigheder som fag- og myndigheds person til at begrunde og tage initiativ til at udvikle den fysiske og psykiske trivsel, herunder varetagelse og koordinering af arbejdsopgaver.

6. Du kan anvende viden om betydningen af kulturforståelser, værdier og samarbejdsformer til at etablere, begrunde og varetage tværsektorielle og tværprofessionelle samarbejder

Kvalitet og udvikling

5. Du kan anvende viden om forskellige værktøjer og metoder til kvalitetssikring og selvstændigt medvirke til at udvikle og sikre patientsikkerhed i det tværsektorielle og tværprofessionelle samarbejde.

Somatisk sygdom og sygepleje

1. Du kan anvende viden om sygeplejefaglig teori og metode til at vurdere borgerens/patientens ressourcer, behov og sundhedstilstand samt til at handle på kompleksiteten af de grundlæggende behov, herunder inddrage relevante samarbejdspartnere.

Somatisk sygdom og sygepleje ekspertniveau

1. Du kan anvende viden om sygeplejefaglig teori og metode til at vurdere borgerens/patientens ressourcer, behov og sundhedstilstand samt til at handle på kompleksiteten af de grundlæggende behov, herunder identificere og inddrage relevante samarbejdspartnere.

Psykisk sygdom og sygepleje

5. Du kan indgå i tværprofessionelt samarbejde om tilrettelæggelse af helhedsorienterede og tværfaglige pleje- og behandlingsforløb ved at kombinere viden om komplekse sygepleje-forløb, komorbiditet og misbrugsproblematikker.

Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering

1. Du kan anvende viden om sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering, samt reflektere over betydningen af kommunikation og relationsdannelse i varetagelsen af social- og sundhedsassistentens opgaver i den tværprofessionelle og tværsektorielle indsats med udgangspunkt i borgerens/patientens ønsker og behov.

Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering ekspertniveau

1. Du kan anvende viden om sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering, samt reflektere over betydningen af kommunikation og relationsdannelse i begrundelsen og varetagelsen af social- og sundhedsassistentens opgaver i den tværprofessionelle og tværsektorielle indsats med udgangspunkt i borgerens/patientens ønsker og behov.

Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering

- alle mål, se afsnit 2.6.2

Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering ekspertniveau

- alle mål, se afsnit 2.6.2

3.3.35 Afsluttende prøve i projektopgave – S4

Varighed: 2 uger

/ Tematekst

I dette tema arbejder du med din projektopgave til den afsluttende prøve, der ligger i slutningen af temaet.

Din projektopgave består af

- Et produkt der afleveres og sendes til censor
- En disposition til dit mundtlige oplæg
- Et mundtligt oplæg ved den afsluttende prøve
- Et eller flere praksiseksempler

Se prøvebeskrivelse for den afsluttende prøve social- og sundhedsassistent i afsnit 2.9.5 for at vide mere om indhold og retningslinjer for projektopgaven.

I udarbejdelsen af projektopgaven aftaler du i samarbejde med din underviser vejledning efter behov. Du kan hente inspiration i Projekthåndbog på SOSU H i arbejdet med projektopgaven

I starten af dette tema vælger du, om du vil gå til den afsluttende prøve individuelt eller i en gruppe på højst 3 personer. I temaet skal du/I aflevere produktet. Produktet skal afleveres 5 hverdage før den afsluttende prøve. Hvis du vælger at udarbejde et skriftligt produkt, kan du anvende SOSU H's projektskabelon til afsluttende prøve på social- og sundhedsassistentuddannelsen. Du finder denne på Itslearning under faget Hjælp (Elev).

Udarbejdelse af projektopgave:

I løbet af uddannelsen har du arbejdet med forskellige problemstillinger. Du skal nu vælge den problemstilling og udarbejde den problemformulering, som du er interesseret i inden for dit kompetenceområde som social- og sundhedsassistent.

Din problemformulering er styrende for dit valg af, hvilke kompetencemål der er de væsentligste i din projektopgave. Til prøven skal du være forberedt på, at eksaminator og censor kan stille spørgsmål inden for alle kompetencemål med afsæt i din problemformulering.

Hvis du vælger at inddrage en case som en af dine metoder i din projektopgave, kan du beskrive casen i indledning eller i metodevalg.

Forberedelse til mundtlig prøve

I din forberedelse til prøven udarbejder du en disposition for det mundtlige oplæg. Din disposition skal vise, hvad du vil komme ind på i dit mundtlige oplæg under din analyse, praksiseksempel, konklusion og perspektivering.

Et praksiseksempel er en demonstration af en faglig handling. Dit praksiseksempel indgår i din analyse og giver dig mulighed for at reflektere over sammenhængen mellem teori og praksis.

Praksiseksempler kan vises ved hjælp af demonstration af faglige handlinger under prøven eller som selvproduceret filoptagelse.

Et praksiseksempel kan fx være

- Sårpleje
- Måling af værdier
- Brug af screeningsredskaber
- Udførelse af aktivitet
- Kommunikation med borger, patienter, og kollegaer
- Forflytning og lejring
- Brug af velfærdsteknologi
- Mundhygiejne
- Rene eller sterile procedure
- Metoder til tidlig opsporing

/ **Kompetencemål**

1. Du kan i tværprofessionelt samarbejde selvstændigt udøve arbejdet som social- og sundhedsassistent i overensstemmelse med etiske principper, borgerens og patientens rettigheder, samt lovgivning på social- og sundhedsassistentens arbejdsområde som autoriseret sundhedsperson.
2. Du kan begrunde og selvstændigt tilrettelægge, udføre og evaluere sygepleje af borgere og patienters grundlæggende behov ud fra en metodisk og rehabiliterende tilgang.
3. Du kan indgå i komplekse behandlingsforløb i borgerens eget hjem og varetage palliativ pleje af borgere og patienter.
4. Du kan anvende sygeplejefaglig vurdering til at handle på forandringer i borgerens og patientens fysiske og psykiske symptomer, samt anvende værktøjer til tidlig opsporing af forandringer hos borger og patienten.
5. Du kan selvstændigt igangsætte forebyggende, sundhedsfremmende og rehabiliterende tiltag til borger og patienter ud fra de hyppigst forekommende fysiske og psykiske sygdomme og funktionsnedsættelser.
6. Du kan etablere, udvikle og afslutte en professionel relation og skabe et involverende arbejde med borgere, patienter og pårørende, samt vejlede og motivere gennem målrettet kommunikation.
7. Du kan i et tværprofessionelt samarbejde selvstændigt tilrettelægge, gennemføre og evaluere sociale, kulturelle, fysiske og kreative rehabiliterende aktiviteter for borger, patienter og grupper, samt reflektere over og sikre empati i arbejdet med borgere og patienter med funktionsnedsættelse.

8. Du kan selvstændigt indgå i tværprofessionelt og tværsektorielt samarbejde om koordinering af et sammenhængende patient- og borgerforløb og anvende kommunikation til at forebygge vold og konflikter.
9. Du kan koordinere og indgå i ledelse af teamsamarbejde og organisering af arbejdet omkring sygepleje og patient- og borgerforløb.
10. Du kan selvstændigt varetage medicindispensering og medicinadministration i henhold til lovgivning og arbejdspladsens kliniske retningslinjer og procedurer.
11. Du kan selvstændigt dokumentere den udførte sygepleje i digitale dokumentationssystemer og videregive faglige informationer skriftligt og mundtligt til tværprofessionelle samarbejdspartnere i overensstemmelse med regler om videregivelse af oplysninger, tavshedspligt og GDPR.
12. Du kan selvstændigt anvende relevant velfærdsteknologi og digitale hjælpemidler i arbejdet hos borger og patient, samt vise initiativ ved implementering af ny teknologi.
13. Du kan selvstændigt anvende hygiejniske retningslinjer for afbrydelse af smitteveje, herunder rene rutiner, sterilteknikker, isolation samt kan vejlede borgere, patienter, pårørende, kolleger og frivillige herom.
14. Du kan ud fra borgerens og patientens ressourcer selvstændigt tilrettelægge eget og andres arbejde ud fra ergonomiske principper, brug af hjælpemidler og arbejdspladsens regler om arbejdsmiljø og sikkerhed, samt vise initiativ til at skabe et godt psykisk og fysisk arbejdsmiljø.
15. Du kan selvstændigt planlægge, igangsætte, evaluere og kvalitetssikre arbejdsopgaver og arbejdsprocesser ud fra kvalitetsstandarder, serviceniveau, procedurer og patientsikkerhed.

3.3.36 Skoleperiode 4: Alle elever og temaer i en samlet oversigt

	Uge 1	Uge 2	Uge 3	Uge 4	Uge 5	Uge 6	Uge 7	Uge 8	Uge 9	Uge 10	Uge 11
A. EUD/ EUV3 uden godskrivning dansk og naturfag	Naturfag/Projekt	Naturfag/Projekt	Valgfag	Valgfrit uddannelsesspecifikt fag	Klar til autorisation	Klar til autorisation	Klar til autorisation	Valgfag	Valgfag	Afsluttende prøve i projektopgave	Afsluttende prøve i projektopgave
B. EUD/ EUV3 med godskrivning dansk uden afkortning	Naturfag/Projekt	Naturfag/Projekt	Valgfag	Valgfrit uddannelsesspecifikt fag	Klar til autorisation	Klar til autorisation	Klar til autorisation	Valgfag	Valgfag	Afsluttende prøve i projektopgave	Afsluttende prøve i projektopgave
C. EUD/ EUV3 med godskrivning naturfag uden afkortning	Projekt	Projekt	Valgfag	Valgfrit uddannelsesspecifikt fag	Klar til autorisation	Klar til autorisation	Klar til autorisation	Valgfag	Valgfag	Afsluttende prøve i projektopgave	Afsluttende prøve i projektopgave
D. EUD/ EUV3 med godskrivning dansk og naturfag uden afkortning	Projekt	Projekt	Valgfag	Valgfrit uddannelsesspecifikt fag	Klar til autorisation	Klar til autorisation	Klar til autorisation	Valgfag	Valgfag	Afsluttende prøve i projektopgave	Afsluttende prøve i projektopgave
E. EUV3 med godskrivning dansk med afkortning	Natur/Projekt	Naturfag/Projekt	Valgfag	Valgfrit uddannelsesspecifikt fag	Klar til autorisation	Valgfag	Valgfag	Afsluttende prøve i projektopgave	Afsluttende prøve i projektopgave		
F. EUV3 med godskrivning naturfag med afkortning	Projekt	Projekt	Valgfag	Valgfrit uddannelsesspecifikt fag	Klar til autorisation	Valgfag	Valgfag	Afsluttende prøve i projektopgave	Afsluttende prøve i projektopgave		
G. EUV3 med godskrivning dansk og naturfag med afkortning	Projekt	Valgfag	Valgfag	Valgfrit uddannelsesspecifikt fag	Valgfag	Afsluttende prøve i projektopgave	Afsluttende prøve i projektopgave				
H. EUV1/ EUV2 uden godskrivning dansk og naturfag	Naturfag/Projekt	Naturfag/Projekt	Klar til autorisation	Klar til autorisation	Afsluttende prøve i projektopgave	Afsluttende prøve i projektopgave					
I. EUV1/ EUV2 med godskrivning dansk uden afkortning	Naturfag/Projekt	Naturfag/Projekt	Klar til autorisation	Klar til autorisation	Afsluttende prøve i projektopgave	Afsluttende prøve i projektopgave					
J. EUV1/ EUV2 med Godskrivning naturfag uden afkortning	Projekt	Projekt	Klar til autorisation	Klar til autorisation	Afsluttende prøve i projektopgave	Afsluttende prøve i projektopgave					
K. EUV1/ EUV2 med godskrivning dansk og naturfag uden afkortning	Projekt	Projekt	Klar til autorisation	Klar til autorisation	Afsluttende prøve i projektopgave	Afsluttende prøve i projektopgave					
L. EUV1/ EUV2 med godskrivning dansk med afkortning	Natur/Projekt	Naturfag/Projekt	Afsluttende prøve i projektopgave	Afsluttende prøve i projektopgave							
M. EUV1/ EUV2 med godskrivning naturfag med afkortning	Projekt	Projekt	Afsluttende prøve i projektopgave	Afsluttende prøve i projektopgave							
N. EUV1/ EUV2 godskrivning dansk og naturfag med afkortning	Afsluttende prøve i projektopgave	Afsluttende prøve i projektopgave									